

100

7. 10. 237

Torvald Ingelsson

11.10.1877

15

DEN ELDRE EDDA.

P. T. Mallings Bogtrykkeri.

16.8.1877

DEN ÆLDRE EDDA.

SAMLING AF NORRONE OLDKVAD,

indeholdende

NORDENS ÆLDSTE GUDE- OG HELTE-SAGN.

Ved det akademiske Collegiums Foranstaltung

udgivet

efters de ældste og bedste Haandskrifter, og forsynet
med fuldstændigt Variant-Apparat

etc

P. A. Munch,

Professor i Historien ved Universitetet i Christiania.

Ledsager Forsknings-Catalogen
for 1ste Halvær 1847.

CHRISTIANIA.

Trykt i P. T. Mallings Officin.

1847.

F O R T A L E.

Den ældre Edda, hvis Text her forelægges Publikum i en kritisk, efter Originalhaandskrifterne nøiagtigen bearbeidet Udgave, er, som bekjendt, en Samling af de Oldkvad om Nordens Gude- og Helte-Sagn, hvis Affattelse er at henføre til en saa fjern Tidsalder, at man kan betragte dem som Lærninger af Folkets Urpoesi, og som Hovedkilden til vor Kundskab om Forfædrenes Mythologi. Saaledes betragtedes de og af Forfatteren til den yngre Edda, eller den systematiske Fremstilling af Gudelæren og Skaldekunsten. Han anfører nemlig hyppigt som Berissteder Vers af den ældre Edda; de citeres uden at Forfatterne blive nævnte, medens længere henne i Verket, eller i den saakaldte Skálða, nærgivne Skálðes Vers anføres som Mönstre. „Heraf“, siger P. E. Müller rigtigt i Sagabibliotheket 2 Deel S. 122, „kunne vi slutte, at Forfatteren af den yngre Edda maa have benyttet disse til hans Tid almenbehjendte Sange, uden at have vidst deres Forfatteres Navne, da han ellers ei mod sin Sædvane havde gaaet dem forbi; han maa alligevel have ansette disse anonyme Sange for en bedre Hjemmel, end de Strofer af berømte Skálðes Vers, det ellers havde staatet i hans Magt at anføre. Han maa endog have troet det upassende at anføre nærgirne Skálðes Vers ved Siden af disse. Denne Fremgangsmaade kan alene forklares af at hin Forfatter har ansette disse Sange for at udgjøre en egen Klasse, og høre til de ældste, han kunde citere. Da han nu kjendte mange Vers af Harald Haarfagres Skálde, maa denne med sit Folks poetiske Literatur saa vel bekjendte Forfatter, enten det nu var Snorre Sturlesón eller hans Frænde Olaf, have ansette hine eddiske Sange for at være ældre end Harald Haarfagre eller i det mindste samtidige med denne Konge.“ Saavidt Müller. Vi kunne lægge til, at et gammelt Haandskrift af den

yngre Edda udtrykkeligen nævner Snorre som Forfatteren, og da der ei er nogen Grund forhaanden til at fremkomme med nogen Benegelse mod dette ligefremme Udsagn, kunne vi vel fæste Lid dertil. Vi kunne altsaa anse Snorre som Hjemmelsmand for Oldtidenes Egt-hed og berisende Gyldighed.

Som den ældre Eddas Forfatter, eller rettere som den, der har samlet og ordnet Kvadene, ansees almindeligt Islændingen Sæmund Sigfussøn, kaldet hinn fróði : den Kyndige, hvorfor ogsaa Samlingens sædvanlige Titel er „Sæmunds Edda“. Sæmund, fød 1054, 1056 eller 1057, hørte til en af Islands mest anseede. Etter, thi han ned-stammede i lige Linje fra Harald Hildetand¹⁾). Meget tidligt reiste han udenlands for at samle Kundskaber, og skal endog have været i Rom; idetmindste opholdt han sig en Tidlang i Frankrike eller Franken²⁾), indtil Jon Agmundssøn, der siden blev Biskop i Hole, træf ham paa sin Romreise og fik ham med sig tilbage 1076³⁾). Sæmund bosatte sig nu paa sin Fædrengård Odde i Sønderlandet og lod sig inddie til Prest. Som en af Islands fornemste Høldinger havde han rig Anledning til at gjøre sine indsamlede Kundskaber frugtbringende for Landet. Han blev tagen paa Raad med ved de vigtigste Anledninger; saaledes nævnes han udtrykkelig som Biskopperne Thor-laks og Ketils Consulent ved Udarbejdelsen af den ældre islandske Christenret⁴⁾); han bidrog væsentlig til at Tiendeydelsen vedtages i Landet⁵⁾); han meglede og Forlig mellem Thorgils Oddesøn og Haf-lide Maarsøn, da det ellers maaske vilde have kommet til Borger-krig over hele Island⁶⁾). Hans Anseelse som Historiker sees bedst af de mange Steder, hvor han anføres som Autoritet; saaledes fortæller Are Frode selv, at han forelagde ham sit Verk til Gjennemsyn, og paaberaaber sig hans Udsagn som Hjemmel for Olaf Tryggvesøns Döds-aar⁷⁾); Odd Munk paaberaaber sig ham ligeledes paa to Steder i sin Olaf Tryggvesøns Historie, med det udtrykkelige Tillæg at han var troværdig, og en særdeles riis Mand⁸⁾). Ogsaa nævnes han som Hjemmelsmand i 40de Strofe af det Æresdigte til Sønnesønnen Jon

¹⁾ Se Landnáma, V. 2, 3.

²⁾ Frakkland, Are Frodes Islendingabok, Cap. 9.

³⁾ Se herom den besynderlige Fortælling i Biskop Jon Agmundssøns Saga, med-delt i Müllers's Sagabibliothek 1ste Del, S. 322. ⁴⁾ Den kjøbenh. Udgave af Christenretten 1775, S. 140. ⁵⁾ Se bl. a. Are Frodes Islendingabok Cap. 10, Sturl. 2. Udg. I, S. 203. ⁶⁾ Sturlungasaga, Udgaven 1ste B. S. 43. ⁷⁾ Islendingabok Indl., og Cap. 7. ⁸⁾ Formannana Sögur 10de B. S. 276, 289.

Loptson, der er os opbevaret i Flatobogen og trykt i Fornmannas Sogur 10de B.; her heder det udtrykkeligt, at 10 Konger fra Harald Haarfagre af ere opregnede efter Sæmund Frodes Beretning¹⁾; man skulde saaledes endog formode, at han har skrevet en norsk Kongekrønike. Han døde i en høi Alder, 1133²⁾), efterladende flere Børn, heriblandt Sønnen Lopt, der i sit Egteskab med Kong Magnus Barfods Datter Thora blev Fader til den mægtige og lærde Jon Loptson, Snorre Sturlesøns Fosterfader. Disse ere Hovedtrækene af Sæmunds Liv, forsaa vidt man af Sagaernes og Annalernes i det Hele taget meget sparsomme Efterretninger kan lære dem at kjende. Der er intet i disse, der i fjerneste Maade hentyder paa at nogen Samling af Oldkred er foretagen ved ham. At han kan have, og maaske har foretaget en saadan, er aldeles ikke urimeligt, tvertimod synes den Hentydning til Tydkernes Fortællemaade, der forekommer efter Brynhildarkriða V. 19 (S. 127, b. 3), og den Omstændighed at Frankenland (Frakkland) oftere nævnes i de prosaiske Udsyldninger, at vidne om en Forfatter, der havde reist i Tydkland, men det er ogsaa mestendeels kun ifølge denne Rimelighedsgrund, at man tilskriver ham Verket. Thi at Torfæus i sit 60de Aar (omtrent 1696) forsikkrede Arne Magnussøn, at han af sin Fader havde hørt at Titelen Sæmunds-Edda allerede længe før Biskop Brynjolf Steinssøns Tid var almindelig, maa vel kun ansees som et løst og lidet tilforladeligt Udsagn.

Den første, der med Bestemthed nævnte Sæmund som Samler eller Forfatter af Verket, var den nysnærte Biskop Brynjolf Steinsøn i Skaulholt. Da han nemlig under sine flittige Bestræbelser for at samle gamle Haandskrifter i Aaret 1643 harde opdaget og erhvervet den gamle Membrancodeks, som er det eneste, nogenlunde fuldstændige, Haandskrift, man kjender af den ældre Edda, lod han den afskrice paa Pergament, og tilføjede selv som Titel paa denne Afskrift: *Edda Sæmundi multiscii*. Denne Afskrift fik siden Torfæus; Originalen blev derimod blandt andre Haandskrifter foræret til Kong Frederik III, og indlemmet i det kongelige Bibliothek, hvor den endnu opbevares. Fra denne Original nedstamme, middelbart eller umiddelbart, alle de Papirafskrifter af samme Indhold, man nu kjender. Som den egentlige Hovedcodeks for den ældre Edda maa altsaa denne vigtige, af Biskop Brynjolf opdagede, Oldbog ansees. At der imid-

¹⁾ Fornm. S. 10 B. S. 427.   ²⁾ Annales regii i Langebeks Scriptt. rerum dan. 3die Deel S. 53.

lertid ogsaa har været andre samtidige eller ældre Afskrifter, er ei alene i og for sig rimeligt, men bestyrkes derhos af de hyppige Citater i Codices af den yngre Edda, Völsungasaga og Nornagestssaga. Man har ogsaa virkelig et betydeligt Brudstykke af en anden, kun lidet yngre, Codex af den ældre Edda, der tillige indeholder Skálda. Denne, der udgjør Slutningen, findes hel, men af hin er blot Grinismál, Baldrs draumar, Hymiskeida, den største Deel af Vafþrúðnismál, Harbardsljóð og Skirnismál samt Begyndelsen af den prosaiske Indledning til Völundarkviða tilbage; hvilket dog er tilstrækkeligt til at vise, at den har omfattet baade de mythiske og de heroiske Krad. Denne Codex opbevares i den arnamagnæanske Samling i Kjöbenhavn.

Endelig maa det tilføies, at Völspá ogsaa findes i gammel Pergaments-Afskrift fra omtrent Midten af 14de Aarhundrede i den saakaldte Hauksbók i den arnamagn. Samling, dog ikke ligesom det Øvrige i Bogen skrevet med Lagmanden, Hr. Hauk Erlendssöns egen eller nogen af hans Afskrivernes Hænder, men, som det synes, senere tilheftet.

Eddadigtene kunne inndeles i to Hovedklasser, de ren-mythiske, der oplyse den egentlige Gudelære, og de heroiske, der indeholde de ældgamle Helte-Sagn, og nærmest dreie sig om Völsungernes og Niflungernes store Sagnkreds. Til de renmythiske maa man regne dem, som i nærværende Udgave findes først, fra S. 1 til 61, nemlig Völspá, Háramál, Vafþrúðnismál, Grinismál, Alcissmál, Hymiskviða, Egisdrekka, Hamarsheimt, Harbardsljóð, Baldrs draumar, og Skirnismál. De heroiske ere Rígsmál, Hyndluljóð, Völundarkviða, de tre Helgakviður, de tre Sigurdarkviður, Fafnismál, Sigrdrifsumál, Brynhildarkviða, Helreid Brynhildar, de tre Gnadrúnarkviður, Oddrúnargrátr, Atlakeida, Atlamál, Guðrúnarheð, Hamðismál og Grottasöngr. Af disse staar Rígsmál, en allegorisk Fremstilling af Samfundsklassernes Oprindelse, isoleret fra de ørige; Hyndluljóð, der opregner Ottars Forfædre, kommer derved til at indeholde en Slags Oversigt over den hele Heroe-Kreds; de ørige tilhøre, paa Grottesangen nær, Völsunga-Sagnkredsen, endog Völundarkviða ei undtagen, da den tydske Bearbejdelse af Sagnene rive at Völund og hans Søn Vitig eller Vidrik staar i nøie Berørelse med den Del af Sagnene, der dreie sig om Thjodrek. Grottesangen angaaer Frode-Sagnet. Det ligger i Sagens Natur, at de renmythiske Krad mere end de ørige egnede sig

til at eiteres som Hjemmel i den yngre Edda, der nærmest dreier sig om den egentige Gudelære. De saaledes citerede ere Völuspá, Hávamál, Vafþrúðnismál, Grímnismál, Ægisdrekka, Skirnismál, Hyndluljóð og Fafnismál; i Skálda, eller den yngre Eddas anden Del, citeres desuden Alcissmál. De øvrige passe bedst til Citat for Helte-Sagaerne, især Völsungasaga, der nōie slutter sig til dem; her citeres Sigurðarkeiða II, Sigdrifsumál, Guðrúnarkreiða III og Hamðismál; andre findes ligefrem parafraserede; i Nornagestssaga, der og omhandler Völsungasaga, citeres Sigurðarkeiða II og Helreid Brynhildar. Grottasöngr er hel indført i Skálda. Af de her nævnte findes imidlertid i den ovennævnte Horedcodex hverken Hyndluljóð eller Grottasöngr; ja saavel i den yngre Edda, som i Völsungasaga eiteres endog flere Kvad, der nu ikke engang kjendes i deres Helhed. Dette er dog vel for en Del kun at tilskrive begge de fornemste Oldbøgers defecte Tilstand, thi i Midten af Horedcodex findes en stor Lacune, og den anden kan blot kaldes et Fragment. Iris ikke Hyndluljóð var indført foran i det store islandiske Sagahaandskrift Flateyjarbók fra Slutningen af det 14de Aarhundrede, tilde det nu neppe længer være til. Grottasöng har man endog i tidligere Udgaver udeladt af den ældre Edda, men neppe med Grund, thi hvorrel det ei formelig citeres, viser dog Hyndluljóð, at Frode-Sagnet med Rette hører hjemme i den heroiske Cyclus, ligesom man rel og kan sige, at dets fuldstændige Optagelse i Skálda hjemler det ligesaastor Ret til Indlemmelse i den ældre Edda, som et blot Citat, ja maaskee endog større. Egentlig skulde man vel blandt den ældre Eddas Kvad ogsaa optage alle dem, der berøre Tyrfinn-Sagnet, eller ligge til Grund for Herrararsaga, fordi Hyndluljóðs 22de og 23de Strofe regner dette med i den store Cyclus; men da disse Kvad kun hares i forskjellige Brudstykker, af heilke man ei kan udbringe noget Helt, gjør man dog nok bedst i at udelade dem.

Et af de skjønneste mythiske Digte, Baldrs draumar, admindeligvis kaldet Vegtamskriða, findes ikke i Horedcodex, men i den anden, defecte.

Rigsmál findes ikke i nogen af de to Codices af den ældre Edda, men kun i den saakaldte wormske Codex af den yngre Edda, der opbevares i den arnumagnæanske Samling. Da Digtet dog er gammelt, og fuldkommen bærer Eddadigtenes Charakter, har man ei betrækt sig paa, efter de tidligere Udgiveres Exempel, at optage det i nærværende Samling.

De tabte Oldhead, af hvilke paa ovennævnte Steder enkelte Brudstykker citeres, ere:

1. *Et Kvad, der synes at ligge til Grund for Beretningen om Gylfes Besög i Aasgaard. Deraf citeres i Sn. Edda Cap. 2 følgende tre Linjer, der lægges i Munden paa Hár (Odin):*

ok statta fram,
meðan þú fregn,
sitja skal sá er segir.

2. *Et Kvad om Njörd's og Skades Giftermaal, cit. i Sn. Edda Cap. 23. Her beklage Njörd og Skade sig gjensidigen over hinandens Hjem saaledes:*

N. Leið erumk fjöll;
varka ek lengi:
nætr einar niu;
úlfa þytr
mér þótti illr vera
hjá söngví svana.

S. Sofa ek ne mætta
sævar beðjum á
fugls jarmi fyrir;
sá mik vekr,
er af viði kennr,
morgun hverjan mår.

3. *Heimdallargaldr, cit. i Sn. Edda Cap. 26. Her siger Heimdall:*

Niu em ek næðra mögr,
niu em ek systra sonr.

4. *Et Kead om Freyjas Tjenerinde Gná, cit. i Sn. Edda, Cap. 35. Her spørge Vanerne, der see hende ride i Luften paa sin Hest Höfvarpnir:*

Hvat þar Býgr,
hvat þar ferr
éda at lopti lið?

Og hun svarer:

Ne ek flyg,
þú ek fer
ok at lopti lið
á Höfvarpní,
þeim er Hamskerpir
gat við Gardrófu.

5. Et Kvað om Balders Död, cit. i Sn. Edda, Cap. 49. Her siger den som Gygen þökk foreandlede Loke:

þökk mun gráto
þarrum túrum
Baldrs bálfarar;
kyks né dauds
nautka ek karls sonar;
haldi Hel því er hefir!

6. Et Kvað om Sigmunds og Sinfjötles Æcentyr hos Siggeir. Heraf citeres i Völsungasaga, Cap. 8, fölgende Linjer:

Ristu af magni
mikla hellu
Sigmundr björvi
ok Sinfjöldi.

7. Et Kvað om Gunnars og Sigurds Frierreise til Brynhild, cit. i Völs. S., Cap. 27, hvor Sigmunds Ridt paa Grane gjennem „Vafrolginn“ beskrives saaledes:

Eldr nam at wask,
en jörð at skjálfa,
ok hár logi
við himin gnæfa,
fyr treystisk þar
fylkis rekka
eld at riða
né yfirstiga.

Sigurðr Granna
sverði keyrði;
eldr sloknaði
fyr öðlingi;
logi allr lægðisk
fyr losgjörnum,
bliku reið,
er Reginn átti.

8. Et Kvað om Gudrun's og Brynhilds Trætte, cit. i Völs. S., Cap. 28. Her siger Brynhild:

Sigurðr vá at ormi,
en þat síðan mun
engam fyrnask
meðan óld lílir,
en lílýri þinn
hvárki þordi
eld at riða
né yfirstiga.

Det er vel ogsaa muligt, ja endog sandsynligt, at denne og de under No. 7 anførte Strofer høre til eet Kvad. Rimeligvis kan det samme siges om de følgende, der tilhøre en

9. Sigurðarkviða, cit. i Völs. S., Cap. 29 og 30. Her hedder det om Sigurd, da han harde været tilstede ved Brynhilds og Gudrun's Trætte:

Út gekk Sigurðr,
annspjalli frá,
hollvindr losða,
ok hnípaði,
svá at ganga nám
gunnarfúsum
sundr of síður
serkr járnosínn.

og siden, om Maaden, heorpa Gunnar ok Högne satte Mod i Broderen Guttorm, for at faa ham til at dræbe Sigurd; (Denne Strofe synes forresten at være meget mishandlet):

Spípir viðiska
tóku, sumir
vitnis hræ skifðu,
sumir Guthormi
gáfu gera hold
við munngáti,
ok marga luti
náða í tyfrum.

De her anførte Brudstykker ere, tilligemed de orenfor opregnede hele Kvad, Alt, hvad man af Eddadigtene har tilbage i Pergamentsböger fra ældre Tider. Der gires imidlertid ogsaa en Deel Papirsafskrifter, hvor man ei alene finder de i Oldbøgerne berarede Kvad, og det ofte med væsentlige Afvigelser, men ogsaa Udsyldning af enkelte Udeladelser og tildeels af den store Lacne, hvorhos de desuden indeholde hele fire Kvad, der hverken findes i Oldbøgerne eller citerede paa noget andet Sted, nemlig Grógaldr, Fjölsrinnsmál, Hrafnagaldr Óðins, og Sólarljóð. Uagtet det vistnok ikke er umuligt, at flere af disse Papirsafskrifter kunne stamme fra Originaler, som nu ere tabte, ligesaavel som der gives Sagaer eller store Stykker af Sagaer, der ei længer findes i gamle Pergamentscodices, men om hvis Eghed der dog ei kan være mindst: Teirl; saa kan det dog ikke negtes, at den største Deel af det Andet og Mere, man i Papircodices af Edda forefinder, har et temmeligt mistænkligt Udseende. Dette gjælder især Grógaldr og Hrafnagaldr Óðins; Fjölsrinnsmál har vistnok et mere

antikt Præg, men er hartad uforstaaeligt; Sólarljöd er et smukt Digt, og synes endog at være meget gammelt, men det er christelig-religiøst, og kan saaledes heverken regnes blandt Eddadigtene, eller i Ælde maale sig med noget af disse, da det jo umuligt kan være ældre end Christendommens Indførelse i Norden. Disse fire Kvad ere derfor i nærværende Udgave udeladte af de egentlige Eddadiges Række, og kun tilføjede i Anhang. Vi have ligeledes i Texten selv udeladt de store Udsyldninger, som Papirsafskrifterne indskyde i Baldrs draumar, Str. 2, 3 og 4, og kun anført dem bagted i Noterne; de forekomme os at være en aldeles overflødig Udtværen af Fortællingen, og uforligelige med den korte og fyndige Tone, som ellers hersker i dette smukke Digt. Der ere fremdeles enkelte mindre Udsyldninger, for hvilket Egthed man ei kan indestaa, men som man imidlertid ei vorede at udelade af Texten: disse ere dog overalt indsluttede i [ ], og saaledes let kjendelige. De mistænkeligste af disse Udsyldninger ere de, der supplere den store Lacune i Horredecodex, ved at meddelse Slutningen af det afbrudte Sigdrifumal og Begyndelsen af Brynhildarkriða. Man kjendte dem ikke, først Rask fik dem paa Island i 1814 i to Papirsafskrifter af Edda; den ene af disse havde tilhørt den lærde Gunnar Pálsson, der ved sit smukke Digt „Gunnarsslagr“ noksom har riüst, at han forstod at tilegne sig Oldkædenes eiendommelige Tone; det er derfor ei usandsynligt, at han er Forfatter af hine Udsyldninger, der imidlertid passer vel til det Øerige og stemme godt med Völsungasagas Parafrase af de gamle Krad, der af dens Forfatter ere benyttede.

Den ældre Edda er to Gange forhen blevet fuldstændigen udgivet, nemlig 1) i Kjøbenhavn, paa det arnamagnæanske Legats Bekostning, med latinsk Oversættelse, kritisk Apparat, Glossarier og mange lærde Anmærkninger, i 3 Dele i Quært, af hvilke første Deel udkom 1787, 2den 1818, og 3die 1828. 2) i Stockholm 1818, Octav. Denne Udgave er bearbeidet af Rask, og befordret til Trykken af Afzelius. De Kvad, der omhandle Völsunga- og Niþunga-Sagnene, ere meget vel udgirne af Grimm, Berlin 1815, og ledsagede med tydsk Oversættelse. Desuden ere ogsaa enkelte Krad, fornemmelig Völuspá, ofte særskilt udgirne; af disse Udgaver fortjene dog ingen anden at nævnes end Resens af 1665 og en Udgave af Völuspá, Vafþrúðuismál, og Ægisdrékkja, bearbeidet af F. G. Bergmann og trykt i Paris 1838. Den er særde-

les omhyggeligen behandlet, og forsynet med mange lærde og oplysende Anmærkninger; dog synes Udgiveren i Orduingen og Rettelsen af Völuspás Text at have gjort nogle vel dristige Conjecturer.

Hensigten med den Udgave, som her ved forelægges Publikum, er at leverer en saavidt muligt renset og til de Fordringer, Videnskabens nuværende Standpunkt medfører, nogenlunde searende Text. Jo dybere man i de sidste Tider er trængt ind i vor Oldsprogs og vor Oldliteraturs Aand, desto klarere har det vist sig, at de ældste Haandskrifter ogsaa ere de bedste, at man i Regelen faar den bedste og reneste Text ved at holde sig saa nøie til de ældste Haandskrifter af ethvert Værk som muligt, og at de Afrigelser, som findes i de senere Papirshaandskrifter, næsten alle ere ligesaa mange Urigtigheder eller Fordreielser. Og dog er der neppe noget Stykke af vor Oldliteratur, hvorved man i Udgaverne har stølet saameget paa Papirshaandskrifter, som netop ved den ældre Edda. Ved nærværende Udgave er derimod Oldbögernes Text fulgt saa nøie som muligt og den egentlige Hovedcodex, som den fuldstændigste og i de fleste Krad den eneste, lagt til Grunden. Da Hensigten ikke er at leverer et diplomatarisk nøagtigt Aftryk af Oldskrifterne selv, men en kritisk Bearbeidelse af deres Text, ere aabenbare Feil blevne rettede, Conjecturer anbragte, og i de Stykker, der forefandtes i begge Oldbøger af den ældre Edda, eller som ere anførte i Snorra-Edda og de ore nævnte Heltesagaer, de Læsemaader optagne, som ved Sammenligning mellem Varianterne fandtes at være de bedste; men for alle saadanne Forandringer eller Afrigelser fra Grundtexten er der gjort fuldstændigt Regnskab i de bagved føiede Noter, hvor tillige de rigligste Varianter findes anførte. Det Krad, hvor de fleste Rettelser ere anbragte og hvor det var nødvendigt, at tillade sig de fleste Conjecturer, er Völuspá, umiskjendelig det ældste i den hele Samling og derfor mest udsat for i Tidens Löb at forranskes. Af dette kan man næsten sige at have en tredobbelst Text, for det første den i Hovedcodex selv, for det andet den, som findes vedføjet Hauksbogen, og for det tredie de hyppige Citer i Snorra-Edda; der er nemlig intet Oldkrad, af hvilke saamange Stropher anføres, som Völuspá*), og af disse Citer gives der igjen Varianter fra de tre Hovedcodices af den yngre Edda. At Völuspás Text i den Skikkelse, hvori Oldbøgerne have opberaret den, deels har

---

* Af Völuspás 61 Stropher anføres nemlig 3, 5, 9, 10, 13, 22, 29, 30, 32, 33, 45-57, 62, tilsammen 26, altsaa paa 6 nær Hovedelen.

mange Huller, der nu ikke længer kunne udfyldes, deels paa flere Steder er blevet interpoleret og Strofernes rette Orden forrykket, har især Petersen godtgjort i sin særdeles interessante Afhandling om Versearten og Ordningen af Völuspá, i Annaler for nordisk Oldkyndighed 1840, 41, Side 52—95. Han har der ogsaa leveret fortrinlige Vink med Hensyn til den Fremgangsmaade, der bør antændes ved Textens Bearbeidelse; til disse Vink have vi ikke undladt, her at tage Hensyn, idet vi redigerede Texten saaledes som det efter den næeste Drøftelse af hvært trælsomt Punkt forekom os mest stemmende med sund Sands og den rette Orden. Head Retskriningen angaar, maae vi bemærke, at medens overhovedet — head der i en kritisk Textudgave var nødrendigt — en rationel grammatiske Orthographi med Accenter o. s. v. er anvendt istedetfor den i Haandskrifterne brugte, der er noget ræklende, ere dog de staaende Egenheder i Hovedcodex bibeholdte; saaledes findes overalt, hvor denne ligger til Grunden, ð ogsaa efter l, m, og n, fordi den i saadanne Forbindelser ei har d, men þ, heilket Tegn den bruger baade for þ og ð; ligeledes ere de Endelser, der i Codex findes med — þ istedetfor det i ældre Haandskrifter sædrænlige — t, gjengirne med ð; overhovedet være det auværet, at alle Aftigelser fra den strenge theoretiske Retskrinings-Consequents, som man i Udgaven støder paa, hidrøre fra charakteristiske Egenheder i Codex selv, heilke man ei troede at burde unddragte Læserens Opmærksomhed. Aftigelserne ere dog saa ubetydelige, at Retskriningen i det Hele taget kan kaldes normal*).

For at Læseren kan gjøre sig en tydelig Forestilling om de brugte Haandskrifters Udseende og Beskaffenhed, hidsættes her følgende Fortegnelse og Beskrivelse:

I) *Hovedcodex*, almindeligiis Codex regius kaldet, eller No. 2365 qv. af den ældre Manuskriptsamling i det store kongelige Bibliotek i Kjøbenhavn. Den er skrevet med en temmelig antik Haand, sandsyngligiis i Begyndelsen af det 14de Aarhundrede. Orthographien, som i det Hele taget er god, visner om en islandsk Af-skriver. De mest iøjnefaldende Egenheder ere følgende:

*) Paa ikke faa Steder vil det befines, at vor Læsemaade af de forskjellige Texter aldeles afgive fra den, der angives i den store kjøbenhavnske Udgave. Flere af disse Steder ere nærmere paapagede i Noterne; forresten bemærkes her engang for Alte, til Forebyggelse af Træl og Misfortstaaelse, at alle saadanne Uoverensstemmelser mellem hin Udgave og denne ere at ansee som ligesaa-mange Fejl i den forsvarste.

Vokalerne.

- O almindeligen i Flexions- og Afledsendelser for u, som: vissn, leggiom, timbroðo; dog ofte ogsaa v (d. e. u): geddvna 104b. 3, svadvz 98b. 21, berginv 106b. 8, bitvls 128a. 20.
- E sjælden i samme Tilfælde for i, som: manne 17b. 24, veler 19b. 39, einvge dvge 18b. 11; endnu sjældnere w, som: risunþæ 39a. 16, svndæ 122b. 7, æfræ 142b. 13.
- E og w bruges i Fleng, snart e for w, snart omkendt, som: 1) we (d. e. ek), wðli (d. e. edli), knæ (d. e. knæ); mela (d. e. mæla), evi (d. e. evi); sjældnere bruges e og w for w, som: lepi 51a. 12, Egir 40a. 1, hæst 103b. 39, mætti 47b. 33.
- Œ bruges dels rigtig som Omlyd af ö, dæms, hægri, grænn, dels hyppigen for w, som: fær, (d. e. fer), bærdi (d. e. bædi), meætr (d. e. meætr); sjældnere for ö, som: øl 35b. 22 (Linj. 19 staar øvl), bærdøz 113b. 19, ondo 122b. 9, øngan 123a. 10; kærn staar overalt f. keur.
- Ü betegnes dels ved o dels ved av (sammenslyngen), sjældnere ved œ, se ovenfor; undertiden naar denne Lyd er fremkommen ved stærk Omlyd betegnes den ved ey, som: gleyggr, deykkr, seykkva.

Consonanterne.

Underiden forsømmes at forståle Consonanterne især n, k (c), t, som: manvit 113b. 17, stæ 113b. 26, frælanz 113a. 2, skreytar 136a. 20. Ofte bruges nn for nd, ved Sammenstød af flere Consonanter, som: annsvör (d. e. andsvör), blunnstöfum (d. e. blundstöfum).

C bruges oftere end k.

D og þ staar ofte i Enden af Stavelser, hvor i andre Codices bruges d og t; denne Egenhed er bibeholdt i nærværende Udgave, dog saaledes at ð overalt er sat for þ.

Z bruges 1) for ðs, ds, ts, tns, som: lantz, (d. e. lands), gráz (d. e. gråts), huliz (d. e. hulids), orz (d. e. orðs), vaz (d. e. vatns); dog er undertiden den foregaaende Consonant desvagt beholdt, som: hardz 130a. 21. I nærværende Udgave er ðs, ds, ts, nts altid brugt ved Deklinationen; ved Comparationen og Conjugationen er derimod z beholdt; som: beztr, steazk (d. e. stendsk), sezk (d. e. setsk), veizi (d. e. veitst); 2) for s efter ll, nn, som: allz, fullz, mannz; 3) for sk (se) ved den mediale Form af Verberne, dog findes dette ogsaa undertiden i Codex, som: barse 40a. 19, komscat 150a. 24, undertiden belegnet zk (ze), som: sinze 79a. 21, stopvzk 97a. 22, ja endog hvggisze 153a. 10; 4) for ss i Ordet pjazi (d. e. pjassi).

Som en Egenhed ved denne Codex maa ogsaa bemærkes at Prepositionens syr forkortes til syr naar den staar foran det af den styrede Ord; kommer den derimod efter samme, har den sin længre Form, ligesaa, naar den staar absolut. Denne Egenhed er bibeholdt i Udgaven.

Et Faesimile, der der dog i det Hele taget maa kaldes mislykket, og som derfor ikke giver nogen ordentlig Forestilling om Skrifstens Charakter, er meddeelt bagved 1ste Deel af den store kjøbenhavnske Udgave. Her meddeles et nöiagtigt Astryk af 1ste Side:

höfði bið ec alir kindir meiri; 7 miði mangi
heimðalar vildi at ec valðaði sel fyr telia forn
spoll para þar eð fremsi ði man. Ec man soðna
at um boðna þa eð þorði meic ppðða horðo, nio man seic hella
njo tvíþi miot við mpraln f' mold nedan. Ar var alda þar
er ým' bygði vara sanda ne fer ne fular nñ iðad þaða
gva ne nþ hñ gap var gilNunga en græf hvig. Aðr bvrif
syn' biððó 7 ýrðo þr er miðgard mpran scopo. sol scens
suða a falar steina þa var grvnd groin grpað lauk.
8 ol varp svNan siði: mana heidi; iði høgri 7 hñum soðýr
sol þ ne uði haar bði sali: suður; þ ne vísó hvet
þer stadi atto mani þ ne vissi hñ megins atl. þa gen
gengo regns oll arvak stola gNheilog god 7 7 geitvæ
noi 7 miði næfni 7 gefto morgin heto 7 miðjan dag un
dona 7 spian arom at teha. Hittos æfir a ida velli: þr
eð hærg 7 høf ha tumbroðo. aðla laugðo að sínðoro. laug
scopo 7 tol godð. Tefðo nym teið voro 7 þei vettbergis
vant or galli: vNn ñi. qmo þarsí meýjar amakkar
mnoe or iotvæ heimð. þa g. r. a. ar. Hvir seylbi dærga
dronn scepi aðmif blöði. 7 or blam leGis. þar mot
sogn' moxir 7 aðmif dvíga allra en dvrinN aNarR þr man
licon morg 7 godðo dvígar or iððo sem dvrinN sagði. Njá
7 miði næfni 7 suðri æfir 7 næfni alþiofgr dvalinN. biv
aR bavauR bambuR nor án 7 anaR ei miðvita. Veigr
7 gandalfr vinalfr þraN þoer 7 þorsN þros vist 7 hir
nar 7 ny ráð av hefi ec dvíga regn 7 ráðsundr rett
a talja Fili kili fundiN. nalu beptu vila. hanall sví
oR. frar hornbori. frægt 7 lom. arvanger. iari eikins
cialdi. Mal eð dvíga idvalins hði bona kindð 7 lofa
rf telia. þr eð follo gra falarstanni arvanga suðit i
iso valla. þar v drapn 7 dolg þrasir hár þær spori
hlévangr. glos. seur. virvir scapl. ai alfr 7 ýngvi
eikinscialdi. fialar 7 prostr. piNr 7 giNall þ mva vþi

Bogen indeholder nu 46 Blad, paa hvilke de enkelte Stykker fin-
des i følgende Orden: 1) Vôuspá, 2) Hdeamál, 3) Vasþriðnismál,
4) Grinnismál, 5) Skirnisför, 6) Harbarðsljóð, 7) Hymiskviða, 8)
(Egisdrækka, 9) Hamarsheimt, 10) Vôlundarkviða, 11) Ateissmál
12-14) de tre Helgakviður, 15) Sinfjótlalok, 16, 17) de to Sigurðar-
kviður, 18) Fafnismál, 19) Sigdrifsuml, 20) Brynhildarkviða, 21)
Guðrinarkviða I, 22) Sigurðarkviða II og III, 23) Helreid Brynhildar, 24)
Dríp Nißlunga, 25, 26) Guðrunarkviða II og III, 27) Oddrúnargrátr,
28) Atlakviða, 29) Atlamál, 30) Guðrunarheðt, 31) Hamðismál.
Mellem 34te og 35te Blad falder den store Lacune, hvist af hrar-

mange Blade; derved er Enden af Sigdrifsumál, og Begyndelsen af Brynhildarkviða kommen til at mangle.

2) Den arnamagnæanske Codex eller No. 748 qu. i den arnamagnæanske Haandskriftssamling paa Universitetsbibliotheket i Kjöbenhaavn. De 6 første Blade af denne Codex indeholde Kvad af den ældre Edda, Resten er Skálta, der ei vedkommer denne Udgave. Orthographien er islandsk, men meget consequent og god; Skriftrækene vidne vel om, at Bogen er noget yngre end Codex regius, men Texten selv synes at hidrøre fra en bedre Original, end den, Afskriveren af Codex regius har fulgt. Det er derfor saameget større Skade, at Störstedelen af Bogen er tabt. Et Facsimile meddeles ogsaa af dette Haandskrift i første Bind af den kjöbenhaonske Udgave, men det er ligesaa slet som det af Cod. regius. Nedenstaende nöagtige Aftryk af sidste Side giver tilstrækkeligt Begreb om Bogens Retskrivning og Udseende:

Indholdet er 1) den sidste Hafredeel af Harbarðsljóð, 2) Baldrs draumar, 3) Skirnismál, indtil den 28de Strofe, hvor en Lacune begynder. 4) Vafþrúðnismál fra 2den Linje af 22de Strofe, 5) Grimnismál, 6) Hymiskviða, 7) Völundarkviða, dog kun de første Linjer af den prosaiske Indledning.

3) Afskriften af *Völuspá* i den saakaldte *Hauksbok* eller No. 544 qr. i den arnamagnæanske Samling. Denne Afskrift er imidlertid, som ovenfor anmærket, ikke med *Hauks* eller hans Afskrivernes Hænder, men synes at være noget yngre, og blot tilfældigvis indheftet i Bogen. Orthographien er islandsk, og ret god, men Meget er ulæseligt formedelst *Smuds* og *Slid*. Et Aftryk af denne Redaction, dog ei nöagtigt gjengivende Orthographien, er meddeelt i 3die Bind af den kjøbenhavnske Udgave, S. 195—206*).

4) Afskriften af *Hyndluljóð* i *Flateyjarbók*. Denne er skrevet mellem 1387 og 1395, og da *Hyndluljóð* er noget af det første, maa dette altsaa være skrevet ved 1387.

5) Afskriften af *Grottasöngr*, og Citaterne af andre Kead i den Codex af den yngre, eller *Snorra-Edda*, der findes paa det store kgl. Bibliothek i Kjøbenhavn, ældre Manuscriptsamling No. 2367 qr. Haanden i og det hele Udsænde har meget tilfælles med Codex regius af den ældre Edda. *Grottasöngr* findes ei i nogen anden Pergamentscodex af den yngre Edda. Den prosaiske Indledning er taget af Cod. 748 qr.

6) Afskriften af *Rigsmál*, og Citaterne af andre Kvad i Codex Wormianus af den yngre Edda, eller No. 242 qr. i den arnamagnæanske Samling. Denne Afskrift er islandsk, og synes efter Haanden's Udsænde og Retskrivningen at dømme at være den yngste nu tilværende Pergamentscodex af *Snorra Edda*. *Rigsmál* findes kun her.

7) Den paa Bibliotheket i Upsala opbevarede gamle og fortrinlige Codex af den yngre Edda, forsaaadt de forskjellige Citater angaaar.

8) Pergamentscodex af *Völsungasaga* m. m. paa det store kgl. Bibliothek i Kjøbenhavn, forsaaadt Citater af enkelte Kead angaaar. Blandt andet findes *Sigrdrifsumál* næsten fuldstændigt. Bogen er skrevet paa Island omrent i Midten af 14de Aarhundrede. Facsimile er

---

*) Det forstaar sig af sig selv, at Benævnelsen "Cod. Arnamagnæanus" eller Signaturen A i Anmærkningerne betegner ved *Völuspá* Cod. 544, ved *Vafþrúðnismál*, *Grimnismál*, *Hymiskviða*, *Harbarðsljóð*, *Baldrs draumar* og *Skirnismál* derimod Cod. 748.

meddeelt i Fornaldar Sögur Nordsrlanda, 1ste Deel, og i Rafns Udgare af Krákumál 1826.

*9) 4 Pergamentshaandskrifter, hvoriblandt Flateyjarbók, i hvilke Nornagestssaga forekommer. Her findes den største Deel af Sigurðar-
kvíða II, og hele Helreid Brynhildar.*

Endelig maa jeg tilføie, at nærværende Udgave ei vilde kunne have været bragt i stand, hvis ikke vor lærde Sprogforsker, Hr. C. R. UNGER, velwilligen havde overladt til Benyttelse sine egenhåndige, yderst nøiagttige Afskrifter og Collationeringer af de to fornemste Codices, hvilke han under sit Ophold i Kjöbenhavn for saa Aar siden paa det Omhyggeligste gjennemgik. Han har ogsaa, fornemmelig under min Fratærelse paa en Udenlandsreise, besørget Textens Redaction og Correctur, samt tilføjet Noterne, saataat Udgaren i sin nærværende Skikkelse væsentligen eller for den største Deel kan siges at tilhøre ham. At den desnuagtet ikke ogsaa bærer hans Næn, skyldes ene Formen, der byder at ethvert Skrift, der udkommer som Program, udgives af en Unireritetslærer alene. — Forresten ville tistnok Alle, der interesserer sig for vort Oldsprog og vor Oldliteratur, være det academiske Collegium taknemmelige, fordi det saa beredvilligen er gaaet ind paa mit Forslag, paa denne Maade, nemlig som Program, at saa en smuk, let haandteerlig, og saaridt mulig correct Udgave af vor Oldliteraturs største Prydelse og vort ældste og herligste Nationaleerk tilegnet. Dette er nu i Ordets egentligste Forstand gjort tilgængeligt for det hele Folk. Adgangen til at erholde et Exemplar udleveret til, som sædeanligt ved Programmer, staa aaben for enhver Nordmand, der interesserer sig for Fædrelandets Old-Literatur. Maatte denne Interesse, der allerede saa öiensynligt er i Begreb med at stige og gibe om sig iblandt os, derved endnu mere værkkes og næres!

P. A. Munch.

VÖLUSPÁ.

1. Hljóðs bið ek allar
helgar kindir,
meiri ok minni,
mōgu Heimdallar:
vildu at ek Valföðrs
vél framtelja,
fornspjöll fíra,
þau er ek fremst um man.

2. Ek man jötuna
ár um borna,
þá er forðum
mik födda hófðu;
niu man ek heima,
niu iviðjur,
mjötvíð maeran
syr mold neðan.

3. Ár var alda
þar er Ýmir bygði,
vara sandr né sær
né svalar unmir,
jörð fannsk eva
né upphiminn,
gap var ginnunga,
en gras hvergi.

4. Áðr Burs synir
bjöðum um yρðu,
þeir er miðgarð
maeran skópu:

Edda.

sól skein sunnan
á salar steina,
þá var grund gróin
grænum lauki.

5. Sól varp sunnan,
sinni mána,
hendi inni högri
um himinjödýr;
sól þat ne vissi
hvar hon sali átti,
máni þat ne vissi
hvati hann megin átti,
stjörnur þat ne vissu
hvar þær staði áttu.

6. Þá géngu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gætusk:
nótt ok niðjum
nöfn um gáfu,
morgin hétu
ok miðjan dag,
undorn ok aptan,
árum at telja.

7. Hittusk æsir
á Iðavelli,
þeir er hörg ok hof
hátimbruðu,

afsl kostuðu,
alls freistuðu,
afla lögðu,
auð swiðuðu,
tangir skópu
ok tól görðu.

8. Teflðu i túni,
teitir váru,
var þeim vettugis
vant or gulli,
unz þrjár kvámu
þursa meyjar,
ámaðkar mjök,
or jötunheimum.

9. Þá gengu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk,
hverr skyldi dverga
dröttir skepja
or brimi blöðgu
ok or blám leggjum.

10. Þar var Mótsognir
mæztr um orðinn
dverga allra,
en Durinn annarr;
þar mannlíkun
mōrg um görðusk,
dvergar or jörðu,
sem Durinn sagði.

11. Nyi ok Niði,
Norðri ok Suðri,
Austri ok Vestri,
Alþjófr, Dvalinn,
Nár ok Náinn,
Nipingr, Dáinn,
Bivörr, Bavörr,
Bönburr, Nori,
Ánn ok Ánarr,
Ái, Mjöðvitnir.

12. Veigr ok Gandálfur,
Vindálfur, Þráinn,
Þekkr ok Þorinn,
Þrór, Vitr ok Litr,
Nár ok Nýráðr,
nú hefi ek dverga,
Reginn ok Ráðsviðr,
rétt um talða.

13. Fili, Kili,
Fundinn, Nali,
Hlepti, Vili,
Hlanarr, Sviðr,
Billingr, Bruni,
Bildr, Búri,
Frár, Hornbori,
Frægr ok Lóni,
Aurvandr, Jari,
Eikinskjaldi.

14. Mál er dverga
i Dvalins liði
ljóna kindum
til Lofars telja,
þeir er söttu
frá salar steini
aurvanga sjöt
til Jöruvalla.

15. Þar var Draupuir
ok Dölgþrasir,
Hlár, Haugspori,
Hlaevangr, Glói,
Skirvir, Virvir,
Skafiðr, Ái,
Álfr ok Yngvi,
Eikinskjaldi.

16. Fjalarr ok Frosti,
Finnr ok Ginnarr,
[Heri, Höggstari
Hljóðólfur, Móinn,]
þat mun uppi,
meðan öld lisir,

10

20

30

40

langniðja tal
Lofars hafat.

* * *

17. Unz þrír kvámu
or því liði
öflgir ok ástgir
æsir at húsi,
fundu á landi
litt megandi
Ask ok Emblu,
oriöglusa.

18. Önd þau ne áttu,
öd þau ne höfdu,
lá nō leti
né litu góða:
önd gaf Óðinn,
öd gaf Hœnir,
lá gaf Loðurr
ok litu góða.

* * *

19. Ask veit ek standa,
heitir Yggdrasill,
hár baðmr ausinn
hvita auri:
þaðan koma döggyvar,
þær i dala falla,
stendr æ yfir grænn
Urðar brunni.

20. Þaðan koma meyjar
margs vitandi
þrjár or þeim sæ
er und þoll stendr:
Urð hétu eina,
aðra Verðandi,
skáru á skiði
Skuld ena þriðju:
þær lög lögðu,
þær lif kuru
alda börnum,
oriög seggja.

21. Ein sat hon úti,
þá er inn aldni kom
yggjungr ása
ok i augu leit:

22. Hvers fregnit mik?
hvi frestið min?
alt veit ek, Óðinn!
hvar þú auga falt þitt:
í enum mœra
Mimis brunni;
drekkr mjöð Mimir
morgin hverjan
af veði valföðrs.
Vituð ér enn eða hvat?

23. Valði henni hersöðr
hringa ok men,
fëspjöll spaklig
ok spáganda;
sá hon vitt ok um vitt
of veröld hverja.

24. Sá hon valkyrjur
vitt um komnar,
görvar at riða
til Goðbjóðar:
Skuld hélt skildi,
en Skögul önnur,
Gunnr, Hildr, Göndul,
ok Geirskögul.

25. Þat man hon fólkvig
fyrist í heimi
er Gullveig
geirum studdu,
ok i höll Hœrs
hana brendu:
þrysvar brendu
þrysvar borna,
opt, ósjaldan,
þó hon enn lisir.

26. Heiði hana hétu,
hvars til húsa kom,

völu velspá,
vitti hon ganda,
seið hon kunni,
seið hon leikinn,
æ var hon angan
illrar þjóðar.

27. Þá géngu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk,
hvárt skyldu æsir
afráð gjalda,
eða skyldu goðin öll
gildi eiga.

28. Brotinn var bordveggr
borgar ása,
knáttu vanir vigspá
völlu sporna.
Fleygði Óðinn
ok i fólk um skaut,
þat var enn fólkvig
fyrst í heimi.

* * *
29. Þá géngu regin öll
á rökstóla,
ginnheilög goð,
ok um þat gættusk,
hverir hefði lopt aðt
lævi blandit,
eða aett jötuns
Óðs mey gefna.

30. Þórr einn þar var
þrunginn móði,
hann sjaldan sitr
er hann slikt um fregn:
á géngusk eiðar,
ord ok sceri,
mál öll meginlig
er á meðal fóru.

* * *

31. Veit hon Heimdallar
hljóð um fölgit
undir heiðvönum
helgum baðmi,
á sér hon ausask
aurgum fossi
af veði Valföðrs.

Vituð er enn eða hvat?

* * *
32. Austr sat hin aldna
i Járnvíði
ok föddi þar
Fenris kindir;
verðr af þeim öllum
einna nökkurr
tungls ljúgari
i trölls hami.

33. Fyllisk fjörvi
feigra manna,
rýðr ragna sjöt
rauðum dreyra:
svart var þá sólskin
of sumur eptir,
veðr öll välynd.

Vituð er enn eða hvat?

34. Sat þar á haugi
ok sló hörpu
gýgjar hirðir,
glaðr Egðir:
gól um hánum
i gaglvíði
fagrrauðr hani,
sá er Fjalarr heitir.

35. Gól um ásum
Gullinkambi,
sá vekr hölda
at herjaðörs:
en annarr gelr
syr jörð nedan
sótrauðr hani

at sôlum Heljar.

* * *

36. Ek så Baldri,
blôðgum tivor,
Óðins barni,
orlög fôlgin.
Stôd um vaxinn,
völlum hæri,
mjör ok mjök fagr
mistilkeinn.

37. Varð af þeim meiði,
er mér sýndisk,
harmflaug hættlig,
Höðr nam skjóta.
en Frigg um grét
í Fensólum
vá Valhallar.

Vituð ér enn eða hvat?

38. Hapt så hon liggja
undir hvera lundi,
lægjarnliki
Loka áþekkjan.
þar sitr Sigyn
þeygi um sinum
ver vel glýjuð.

Vituð ér enn eða hvat?

39. Þá kná Vala
vigbond snúa,
heldr um harðgör
höpt or þörmum.

* * *

40. Á fellr austan
um ciirdala
saurum ok sverðum,
Sliðr heitir sú.

41. Stôd fyr norðan
á Niðafjöllum
salr or gulli
Sindra ættar;
en annarr stôd

á Ókólni,
bjórsalr jötuns,
en så Brimir heitir.

42. Sal så hon standa
sôlu fjarri
Náströndu á,
norðr horfa dyrr:
felli eitrdropar
inn um ljóra,
sá er undinn salr
orma hryggjum.

43. Sá hon þar vaða
þunga strauma
menn meinsvara
ok morðvarga,
ok þann annars glepr
eyrarunu;
þar saug Niðhöggr
nái framgengna,
sleit vargr vera.
Vituð ér enn eða hvat?

44. Fram sé ek lengra,
fjöld kann ek segja
um ragnarök
róm sigtiva.

45. Broðr munu berjask
ok at bönum verðask,
munu systrungar
sifjum spilla:
grundir gjalla,
gifr fíjugandi,
mun engi maðr
öðrumi þyrma.

46. Hart er i heimi
hórdómr mikill,
skeggold, skálmöld,
skildir 'ro klofnir,
vindöld, vargöld,
áðr veröld steypisk.

47. Leika Mims synir,

10

20

30

40

en mjötuðr kyndisk,
at enu gamla
Gjallarhorni:
hátt blæss Heimdallr,
horn er á lopti,
mælir Ódinn
við Mims höfuð.

48. Skelfr Yggdrasils
askr standandi;
ymr ið aldna tré,
en jötunn losnar.
Geyr Garmr mjök
syr Gnúpahelli,
festr mun sliðna,
en freki renna.

49. Hrymr ekr austan,
hefisk lind syrir;
snýsk jörmungandr
í jötunmóði;
ormr knýr unnir,
en ari blakkar,
slitr nái nessfölr;
Naglfar losnar.

50. Kjöll ferr austan,
koma munu Muspells
um lög lýðir,
en Loki stýrir:
fara fílmegir
með freka allir,
þeim er bröðir
Býleists í för.

51. Surtr ferr sunnan
með sviga læsi,
skinn af sverði
sól valtifa:
grjótbjörg gnata,
en gifr rata,
troða halir helveg,
en himinn klofnar.

52. Hvæt er með ásum?

hvæt er með álfum?
gnýr allr jötunheimr,
æsir 'ro á þingi.
Stynja dvergar
syr steindurum
veggbergs visir.

Vituð ér enn eða hvæt?

53. Þá kemr Hlinar
harmr annarr fram,
er Ódinn ferr
við úlf vega;
en bani Belja
bjartr at Surti,
þá mun Friggjar
falla angantýr.

54. Þá kemr inn mikli
môgr Sigföður
Viðarr vega
at valdýri:
lætr hann megi hveðrungs
mund um standa
hjör til hjarta,
þá er heftut föður.

55. Þá kemr inn mæri
môgr Hlödynjar;
drepr orm af móði
miðgarðs Véorr;
gengr fet niu
Fjörgynjar burr,
neppr frá naðri
niðs ókviðnum.

* * *

Munu halir allir
heimstöð ryðja.

56. Sól tekur sortna,
sigr fold i mar,
hversfa af himini
heiðar stjörnur;
geisar eimr
við aldrnára,

leikr hár hiti
við himin sjálfan.

* * *

57. Sér hon uppkoma
öðru sinni
jörð or ægi
iðjagræna:
falla forsar,
flýgr örн yfir,
sá er á fjalli
fiska veiðir.

58. Finnask æsir
á Íðavelli
ok um moldpinur
mátkan dœma,
ok minnask þar
á meginþóma
ok á fimbultýs
fornar rúnar.

59. Þar munu eptir
undrsamligar
gullnar töflur
i grasi finnask,
þær i árdaga
áttar höfðu
[fólkvaldr goða
ok Fjölnis kind].

60. Munu ósánir
akrar vaxa,
bols mun alls batna,
Baldr mun koma:
búa þeir Höðr ok Baldr
Hropts siglóptir

vel valtivar.

Vituð ér enn eða hvat?

61. Þá kná Hœnir.
hlut við kjósa,
ok burir byggja
braðra tveggja
vindheim viðan.

Vituð ér enn eða hvat?

62. Sal sér hon standa
sólu fegra,
gulli þakðan,
á Gimli.
þar skolu dyggvar
dróttir byggja
ok um aldrdaga
yndis njóta.

63. Þá kemr hinn riki
at regindómi,
öflugr ofan,
sá er öllu ræðr:
[semr haðn dóma
ok sakar leggr,
véskóp setr,
þau er vera skolu].

64. Þar kemr inn dænni
dreki fljúgandi,
naðr fránn neðan
frá Niðafjöllum:
berr sér í fjöðrum
— flýgr völl yfir —
Niðhöggr nái.
Nú mun hon sökkvask!

II Á V A M Á L.

1. **G**áttir allar,
áðr gangi fram,
um skoðask skyli;
þviat óvist er at vita,
hvar óvinir silja
á fleti fyrir.

2. Gefendr heilirl
gestr er inn kominn,
hvar skal silja sjá?
Mjök er bráðr
sá er á brautum skal
sins um freista frama.

3. Elds er þörf
þeims inn er kominn
ok á kné kalinn;
matar ok váða
er manni þörf,
þeim er hefir um sjall farið.

4. Vatns er þörf
þeim er til verðar kemr,
þerru ok þjóðlaðar,
göðs um aðis,
ef sér geta metti
orðs ok endrþögú.

5. Vits er þörf
þeim er viða ratar,
dælt er heima hvat;
at augabragði verðr
sá er ekki kann
ok með snotrum sitr.

6. At hyggjandi sinni
skylit maðr hræsinn vera,

heldr gætinn at geði.
þá er horskr ok þögull
kemr heimisgarða til,
sjaldan verðr vili vörum,
þviat óbrigðra vin
fær maðr aldregi
en manvit mikit.

7. Enn vari gestr
er til verðar kemr
þunnu hljóði þegir,
eyrum hlýðir,
en augum skodar;
svá nýsk fróðra hvern fyrir.

8. Hinn er sæll,
er sér um getr
lof ok liknusti;
óðella er við þat,
er maðr eiga skal
annars brjóstum i.

9. Sá er sæll,
er sjálfr um á
lof ok vit meðan lisir;
þviat ill ráð hefir
maðr opt þegit
annars brjóstum or.

10. Byrdi betri
berrat maðr brautu at,
en sé manvit mikit;
andí betru þikkir
þat i ókunnum stað;
slikt er válads vera.

11. Vegnest verra

10

20

30

vegra hann velli at,
en sé ofdrykkja öls;
era svá gott,
sem gott kveða,
öl alda sona:
þvial færa veit
er fleira drekkr
sins til geðs gumi.

12. Óminnis hegri heitir
sá er yfir ólðrum þrumir,
hann stelr geði gumia;
þess fugls fjöldum
ek fjótraðr vark
i garði Gunnlaðar.

13. Ölr ek varð,
varð osrölvi
at ins fróða Fjalars;
því er ólðr bazlir,
at aprí of heimtir
hverr sitt geð gumi.

14. Þagalt ok hugalt
skyli þjóðans barn
ok vigdjarft vera;
glaðr ok reisr
skyli gumna hvern
unz sinn biðr bana.

15. Ósnjallr maðr
hyggsk munu ey lifa,
ef hann við vig varask;
en elli gefr
hánum engi frið,
þótt hánum geirar gefi.

16. Kópir asglapi,
er til kynnis kemr,
þylsk hann um eða þrumir;
alt er senn
ef hann sylg um gelr,
uppi er þá geð guma.

17. Sá einn veit,
er viða ratar

ok hefir fjöld um farið,
hverju geði stýrir
gumna hvern,
sá er vitandi er vits.

18. Haldit maðr á keri,
drekið þó at hóli mjöld,
mæli þarfst eða þegi:
ókynniss þess
vár þík engi maðr,
at þú gangir snemma at sofa.

19. Gráðugr halr,
nema geðs viti,
etr sér aldrtrega;
opt fær hlægis,
er með horskum kenur,
manni heimskum magi.

20. Hjardir þat vitu,
nær þær heim skolu,
ok ganga þá af grasi,
en ósviðr maðr
kann ævagi
sins um mál maga.

21. Vesall maðr
ok illa skapi
hlær at hvivetna;
hitki hann veit,
er hann vita þyrpti,
at hann er vamma vanr.

22. Ósviðr maðr vakir
um allar nætr
ok hyggr at hvivelna;
þá er móðr
er at morni kemr,
alt er vil sem var.

23. Ósnotr maðr
hyggr sér alla vera
viðhlæjendr vini;
hitki hann fiðr,
þótt þeir um hann fár lesi,
ef hann með snotrum sitr.

24. Ósnotr maðr
hyggr sér alla vera
vilmelendr vini;
þá þat finnr,
er at þingi kemr,
at hann á formælendr fá.

25. Ósnotr maðr
þikkisk alt vita,
ef hann á sér i vá veru;
hitki hann veit,
hvat hann skal við kveða,
ef hans freista fírar.

26. Ósnotr maðr
er með aldir kemr,
þat er bæzt at hann þegi:
engi þat veit,
at hann ekki kann,
nema hann mæli til mart;
veita maðr hinn,
er vetki veit,
þótt hann mæli til mart.

27. Fróðr sá þykkisk,
er fregna kann
ok segja it sama;
eyvitu leyna
megu ýta synir
því er gengr um guða.

28. Óerna mælir
sá er æva þegir
stæðlausu stafi;
hraðmælt tunga,
nema haldendr eigi,
opt sér ógott um gelr.

29. At augabragði
skala maðr annan hafa,
þótt til kynnis komi;
margr þá fróðr þykkisk,
ef hann freginn erat
ok nái hann þurrfjallr þruma.

30. Fróðr þykkisk sá

er flóttu tekri
gestr at gest hæðinn,
veita górla
sá er um verði glissir,
þótt hann með grómum glami.

31. Gumnar margir
erusk gagnholir,
en at viði rekask;
aldar róg þat
mun æ vera,
órir gestr við gest.

32. Árliga verðar
skyli maðr opt fá,
nema til kynnis komi:
sitr ok snópir,
letr sem sólginn sé,
ok kann fregna at fá.

33. Ashvarf mikil
er til ills vinar,
þótt á brauto búi;
en til góðs vinar
liggja gagnvegir,
þótt hann sé fírr farinn.

34. Ganga skal,
skala gestr vera
ey i einum stað;
ljúfr verðr leiðr,
ef lengi sitr
annars fletjum á.

35. Bú er betra,
þótt litit sé,
halr er heima hverr;
þótt tvær geitir eigi
ok taugreptan sal,
þat er þó betra en bœn.

36. Bú er betra,
þótt litit sé,
halr er heima hverr;
blöðugt er hjarta
þeim er biðja skal

sér i mál hvert matar.

37. Vápnum sinum
skala maðr velli á
feti ganga framar;
þviat óvist er at vita,
nær verðr á vegum úti
geirs um þörf guina.

38. Fanka ek mildan mann
eða svá matar góðan,
at ei væri þiggja þegit;
eða sins fjár
svá gjöflan,
at leið sé laun ef þægi.

39. Fjár sins,
er fengit hefir,
skylit maðr þörf þola;
opt sparir leiðum
þaz hefir ljúsum hugat,
mart gengr verr en varir.

40. Vápnum ok váðum
skolu vinir gleðjask,
þat er á sjálfum sýnst;
viðrgesendr ok endrgesendr
erusk lengst vinir,
ef þat biðr at verða vel.

41. Vin sinum skal
maðr vinr vera,
ok gjalda gjöf við gjöf;
hlátr við hlátri
skyli höldar taka,
en lausung við lygi.

42. Vin sinum skal
maðr vinr vera,
þeim ok þess vin;
en ovinar sins
skyli engi maðr
vinar vinr vera.

43. Veiztu ef þú vin átt,
þann er þú vel trúir,
ok vill þú af hánum gott geta?

geði skaltu við þann blanda
ok gjöfum skipta,
fara at finna opt.

44. Ef þú átt annan,
þanns þú illa trúir,
vildu af hánum þó gott geta;
fagrt skaltu við þann næla,
en flátt byggja,
ok gjalda lausung við lygi.

45. Þat er enn of þann
er þú illa trúir,
ok þér er grunr at hans geði;
hlája skaltu við þeim
ok um hug næla,
glik skolu gjöld gjöfum.

46. Ungr var ek forðum,
för ek einn sauðan,
þá varð ek villr vega;
auðigr þóttumk,
er ek annan fann:
maðr er manns gaman.

47. Mildir, frœknir
menn bæzt lifa,
sjaldan sút ala;
en ósnjallr maðr
uggir hotvetna,
sýtir w glöggr við gjöfum.

48. Váðir minar
gaf ek velli at
tveim trémönnum;
rekkar þat þóttusk,
er þeir rist höfðu,
neiss er nökkviðr halr.

49. Hrörnar þöll
sú er stendr þorpi á,
hlýrat henni börkr né barr;
svá er maðr sá
er manngi ann,
hvat skal hann lengi lifa?

50. Eldi heitari

brennr með illum vinum
friðr sinn daga;
en þá sloknar,
er inn setti kemr,
ok versnar allr vinskapr.

51. Mikit eitt
skala manni gefa,
opt kaupir sér í litlu lof;
með hálfum hleif
ok með höllu keri
fékk ek mér fólagu.

52. Litilla sanda,
litilla sœva,
litil eru geð guma;
því allir menn
urðut jafnspakir,
hálf er öld hvar.

53. Meðalsnotr skyli
manna hvern,
æva til snotr sé;
þeim er fyrða
fegrst at lífa
er vel mart vitu.

54. Meðalsnotr skyli
manna hvern,
æva til snotr sé;
þviat snotrs manns hjarta
verðr sjaldan glatt,
ef sá er alsnotr er á.

55. Meðalsnotr skyli
manna hvern,
æva til snotr sé;
orlög sin viti
engi maðr fyrir,
þeim er sorgalausastr sevi.

56. Brandr af brandi brenn
unz brunninn er,
funi kveykisk af funa;
maðr af manni
verðr at málí kuðr,

en til dœlskr af dul.

57. Ár skal risa
sá er annars vill
fó eða fjör hafa;
sjaldan liggjandi úlfr
lær um getr,
né sofandi maðr sigr.

58. Ár skal risa
sá er á yrkendr fá,
ok ganga sins verka á vit;
mart um dvelr þann
er um morgin sefr,
hálfur er auðr und hvötum.

59. Þurra skiða
ok þakinna næfra
þess kann maðr mjöt,
þess viðar
er vinnask megí
mál ok misseri.

60. Þveginn ok mettr
riði maðr; þingi at,
þótt hann séð væddr til vel;
skúa ok bróka
skammisk engi maðr,
né hests in heldr,
þótt hann haft góðan.

61. Fregna ok segja
skal fróðra hvern,
sá er vill heitinn horskr;
einn vita,
né annarr skal,
þjóð veit ef þrir'ro.

62. Snapir ok gnapir
er til sœvar kemr
órn á aldinn mar;
svá er maðr
er með mörgum kemr,
ok á formælendr fá.

63. Riki sitt skyli
ráðsnotra hvern

i hófi hafa;
þá hann þat finnr,
er með frœknum kenur,
at engi er einna hvatastr.

64. [Gætinn ok geyminn
skyli gumna hvern
ok varr at vintrausti];
orða þeirra,
er maðr öðrum segir,
opt hann gjöld um getr.

65. Mikilsti snemma
kom ek i marga staði,
en til sið i suma;
öl var drukkit,
sumt var ólagat,
sjaldan hittir leiðr i lið.

66. Hér ok hvar mundi
mér heim of boðit,
ef þyrptak at málungi mat;
eða tvau lar héngi
at ins tryggva vinar,
þars ek hafða eitt etið.

67. Eldr er beztr
með ýta sonum
ok sólar sýn,
heilyndi sitt
ef maðr hafa náir,
án við löst at lifa.

68. Erat maðr alls vesall,
þótt hann sé illa heill;
sumr er af sonum sæll,
sumr af fréndum,
sumr af fë øernu,
sumr af verkum vel.

69. Betra er lífðum
ok sællifðum,
ey getr kvíkr kú;
eld sá ek upprenna
auðgum manni fyrir,
en úti var dauðr fyr durum.

70. Haltr riðr hrossi,
hjörð rekr handarvanr,
daufr vegr ok dugir;
blindr er betri
en brendr sé,
nýtr mangi nás.

71. Sonr er betri,
þótt sé síð of alinn
eptir genginn guma;
sjaldan bautarsteinar
standa brautu nær,
nema reisi niðr at nið.

72. Tveir 'ro eins herjar,
tunga er höfuðs bani,
er mér i heðin hvern
handar væni.

73. Nött verðr feginn
sá er nesti trúir,
skammar 'ro skips rár;
hverf er haustgrima;
sjöld um viðrit
á fimm dögum,
en meira á mánaði.

74. Veita hinn
er vætki veit,
margr verðr af öðrum api;
maðr er auðigr,
annarr óauðigr,
skylit þann vitka vår.

75. Deyr fë,
deyja frændr,
deyr sjálfir it sama;
en orðstírr
deyr aldregi
hveim er sér góðan getr.

76. Deyr fë,
deyja frændr,
deyr sjálfir it sama;
ek veit einn
at aldri deyr:

10

20

30

40

dómr um dauðan hvern.

77. Fullar grindir sá ek
fyr Filjungs sonum,
nú bera þeir vánarvöl;
svá er auðr
sem augabragð,
hann er vallastr vina.

78. Ósnotr maðr,
ef eignazk getr
fé eða fljóðs munuð;
metnaðr hánum próask,
en manvit aldregi,
fram gengr hann drjúgt i dul.

79. Þat er þá reynt,
er þú at rúnum spyrr
enun reginkunnum,
þeim er görðu ginnregin
ok sáði simbníþulur,
þá hefir hann baðt, ef hann þegir.

80. At kveldi skal dag leyfa,
konu er brend er,
mæki er reyndr er,
mey er gefin er,
is er yfir kemr,
ól er drukkit er.

81. Í vindi skal við höggva,
veðri á sjó róa,
myrkri við man spjalla,
mörg eru dags augu;
á skip skal skriðar orka,
en á skjöld til hlifar,
mæki höggs,
en mey til kossa.

82. Við old skal ól drekka,
en á isi skriða,
magran mar kaupa,
en mæki saurgan,
heima hest feita,
en hund á búi.

83. Meyjar orðum

skylí manngi trúá,
né því er kveðr kona;
þviat á hverfanda hveli
váru þeim hjörtu sköpuð,
brigð i brjóst um lagit.

84. Brestanda boga,
brennanda loga,
ginanda úlfu,
galandi kráku,
rýtanda svini,
róthausum viði,
vaxanda vági,
vellanda katli.

85. Fljúganda fleini,
fallandi báru,
ísi einnættinum,
ormi hringlegnum,
brúðar beðmálum,
eða brotnu sverði,
bjarnar leiki,
eða barni konungs.

86. Sjúkum kálfí,
sjálfaráða þræli,
völu vilmaeli,
val nýfeldum,
[heiðrikum himni,
hléjanda herra,
hunda gelli
ok harmi skækju.]

87. Akri ársánum
trúi engi maðr,
né til snemma syni;
veðr ræðr akri,
en vit syni,
hælt er þeirra hvárt.

88. Bróðurbana sinum
þólt á brautu möti,
húsi hálfbrunnu,
hesti alskjótum,
þá er jór ónýr

ef einn fótr brotnar,
verðit maðr svá tryggr
at þessu trúi öllu.

89. Svá er friðr kvenna,
þeirra er flátt hyggja,
sem aki jó óbryddum
á isi hálum,
teitum tvévetrum,
ok sé tamr illa;
eda í byr ódum
beiti stjórnlausu,
eda skyli haltr henda
hrein í þáfjalli.

90. Bert ek nú mæli,
þviat ek bæði veit,
brigðr er karla hugr konum;
þá vér fegrst mælum,
er vér flást hyggjum,
þat tælir horska hugi.

91. Fagrt skal mæla
ok fé bjóða,
sá er vill fijoðs ást fá;
liki leyfa
ens ljósa mans,
sá fær er friar.

92. Astar firna
skyli engi maðr
annan aldregi;
opt fá á horskan,
er á heimskan ne fá,
lostfagrir litir.

93. Eyvitar firna
maðr annan skal
þess er um margan gengr guma;
heimska or horskum
görir hölda sonu
sá inn mátki munr.

94. Hugr einn þat veit,
er býr hjarta nær,
einn er hana sér um seva;

öng er sótt verri
hveim snotrum manni
en sér öngu at una.

95. Þat ek þá reynda,
er ek i reyri sat
ok vættak míns munar;
hold ok hjarta
var mér en horska mær,
þeygi ek hana at heldr hefik.

96. Billings mey
ek fann beðjun á
sólhvita sofa;
jarls ynði þótti
mér ekki vera,
nema við þat lik at lisa.

97. Auk nér apni
skaltu, Óðinn! koma,
ef þú vilt þér mæla man;
alt eru ósköp,
nema einir viti
slikan löst saman.

98. Aprí ek hvarf,
ok unna þóttumk,
vísum vilja frá;
hitt ek hugða,
at ek hafa mynda
geð hennar alt ok gaman.

99. Svá kom ek næst,
at in nýta var
vigdrött öll um vakin,
með brennandum ljósum
ok bornum viði,
svá var mér vilstigr of vitaðr.

100. Ok nér morni,
er ek var enn um kominn,
þá var saldrött um sofin;
grey citt ek þá fann
ennar góðu konu
bundit beðjun á.

101. Môrg er góð mær,

10

20

30

40

40

ef görva kannar,
hugbrigð við hali:
þá ek þal reynda,
er ið ráðspaka
teygða ek á flærðir fljóð;
háðungar hverrar
leitaði mér it horska man,
ok hafða ek þess vætkis viðs.

102. Heima glaðr gumi
ok við gesti reisr
sviðr skal um sik vera,
minnigr ok málugr,
ef hann vill margfróðr vera
opt skal góðs geta.

103. Fimbulfambi heitir
sá er fátt kann segja,
þat er ósnotrs aðal.

104. Enn aldna jötun ek sótta,
nú em ek apír um kominn,
fátt gat ek þegjandi þar;
mör gum orðum
mælti ek i minn frama
i Suttungs sölum.

105. Gunnloð mér um gef
gullnum stóli á
drykk ins dýra mjaðar;
ill iðgjöld lét ek
hana eptir hafa
sins ins heila hugar,
sins ins svára seva.

106. Rata munn léturnk
rúms um fá,
ok um grjót gnaga;
yfir ok undir
stóðumk jötna vegir,
svá hætta ek höfði til.

107. Vel keypts litar
hefi ek vel notið,
fás er fróðum vant;

þviat óðrœrir
er ní upp kominn
á alda vés jarðar.

108. Ifi er mér á,
at ek væra enn kominn
jötna görðum or,
ef ek Gunnlaðar ne nytak
ennar góðu konu,
þeirrar er lögðumk arm yfir.

109. Ens hindra dags
géngu hrímpursar

Háva ráðs at fregna
Háva höllu i;

at Bólverki þeir spurðu,
ef hann væri með böndum kominn,
eða hefði hánum Suttungr of sóit.

110. Baugeið Öðinn
bygg ek at unnit hafi,
hvati skal hans trygðum trúa?

111. Suttung svikinn
hann lét sumbli frá
ok grætta Gunnlöðu.

112. Mál er at þylja
þularstóli at
Urðar brunni at;
sá ek ok þagðak,
sá ek ok hugðak,
hlýdda ek á manna mál.

113. Of rúnar heyrdar ek doema
[ok regindóma],
né um risting þögðu]
né um ráðum þögðu

114. Háva höllu at
Háva höllu i,
heyrdar ek segja svá:

115. Ráðumk þér, Loddfafnir,
at þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:

nótt þú risat,
nema á njósn sér,
eða þú leitir þér innan út staðar.

114. Ráðumk þér, Loddafnir,
at þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
sjölkunnigri konu
skalattu í saðmi sofa,
svá at hon lyki þik liðum.

115. Hon svá görir,
at þú gáir eigi
þings né þjóðans mál,
mat þú villat
né mannskis gaman,
ferr þú sorgafullr sofa.

116. Ráðumk þér, Loddafnir,
at þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
annars konu
teygðu þér aldregi
eyrarúnu at.

117. Ráðumk þér, Loddafnir,
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
á sjalli eða firði
ef þik fara tiðir,
fástu at virði vel.

118. Illan mann
lættu aldregi
óhöpp at þér vita;
þviat af illum manni
fær þú aldregi
gjöld ens góða hugar.

119. Ofarla bita
ek sá einum hal
orð illrar konu;
fláráð tunga
vard hánum at fjörlagi,
ok føygi um sauna sök.

120. Veiztu ef þú vin átt,

Edda.

þanns þú vel trúir,
farðu at finna opt;
þvíat hrísi vex
ok hávu grasi
vegr, er vætki treðr.

121. Ráðumk þér, Loddafnir,
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
góðan mann teygðu
þér at gamanrúnum,
ok nem liknargaldr, meðan þú líðir.

122. Vin þinum
ver þú aldregi
fyrri at flaukslitum;
sorg eitr hjarta,
ef þú segja ne náir
einhverjum allan bug.

123. Ráðuník þér, Loddafnir,
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
orðum skipta
þú skalt aldregi
við ósvinna apa;

124. Þviat af illum manni
mundu aldregi
góðs laun um geta;
en góðr maðr
mun þik görva mega
liknfastan at lofi.

125. Sifjum er þá blandat,
hverr er segja ræðr
einum allan bug;
alt er betra
en sé brigðum at vera,
era sá vint öðrum er vilt eitt segir.

126. Ráðumk þér, Loddafnir,
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
þrimr orðum senna
skalattu þér við verramann:

opt inn betri bilar,
þá er inn verri vegr.

127. Skósmiðr þú verir
nó skeptismiðr,
nema þú sjálsum þér sér;
skór er skapaðr illa,
eða skapt sé rangt,
þá er þér bôls beðit.

128. Ráðumk þér, Loddafnir!
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
hvars þú ból kant,
kveð þú þér bölví at,
ok gefst þínnum fjáendum frið.

129. Ráðumk þér, Loddafnir!
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
illu feginn
ver þú aldregi,
en láta þér at góðu getið.

130. Ráðumk þér, Loddafnir!
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
upp líta skalattu i orrostu;
gjalti glikir
verða gumma synir,
síðr þitt um heilli halir.

131. Ef þú vilt þér góða konu
kveðja at gamanrúnum,
ok fá fögnud af;
fögru skaldu heita
ok láta fast vera,
leiðisk mangi gott ef getr.

132. Varan bið ek þík vera
ok eigi osvaran,
ver þú við ól varastr
ok við annars konu,
ok við þat ið þriðja
at þjófar ne leiki.

133. At háði né hlátri

hafðu aldregi
gest né ganganda;
opt vitu ógörla
þeir er sitja inni fyrir,

• hvers þeir 'ro kyns er koma.

134. [Löstu ok kosti
bera ljóða synir
blandna brjóstum i;]
erat maðr svá góðr
at galli ne fylgi,
né svá illr at einugi dugi.

135. At hárum þul
hlé þú aldregi,
opt er gott þat er gamlir kveða;
opt or skörpuin belg
skilin orð koma,
þeim er hangir með ham
ok skollir með skram
ok váfir með vilmögum.

136. Ráðumk þér, Loddafnir!
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
gest þú ne geyja
né á grind hrakir,
get þú váludum vel.

137. Ramt er þat trú,
er riða skal
öllum at upploki:
baug þú gef,
eða þat biðja mun þér
laus hvers á liðu.

138. Ráðumk þér, Loddafnir!
en þú ráð nemir,
njóta mundu ef þú nemr:
• hvars þú ól drekkir
kjós þú þér jarðarmegin,
þviat jörð tekr við óldri,
en eldr við sóttum,
eik við abbindi,
ax við fjölkyni,

höll við hýrógi,
heiptum skal mána kveðja,
beití við bitsóttum,
en við bólvi rúnar,
fold skal við flóði taka.

139. Veit ek at ek hékk
vindga meiði á
nætr allar níu,
geiri unðaðr
ok gefinn Óðni,
sjálfur sjálftum mér,
á þeim meiði,
er mangi veit
hvers hann af rótum renn.

140. Við hleifi mik seldu
né við hornigi,
nýsta ek niðr,
nam ek upp rúnar,
ceþandi nam,
felli ek aprt þaðan.

141. Fimbulljóð niu
nam ek af enum frægja syni
Bölpórs Bestlu fôður,
ok ek drykk of gat
ens dýra mjádar
ausinn Óðrceri.

142. Þá nam ek frævask
ok fróðr vera
ok vaxa ok vel hafask;
orð mér af orði
orðs leitaði,
verk mér af verki
verks leitaði.

143. Rúnar munt þú finna
ok ráðna stafi,
mjök stóra stafi,
mjök stinna stafi,
er fáði fimbulþulur
ok görðu ginnregin

ok reist hropr rögna.

144. Óðinn með ásum
en fyr álfum Dáinn,
Dvalinn ok dvergum fyrir,
Ásviðr jötnum fyrir,
ek reist sjálfur sumar.

145. Veiztu hve rista skal?
veiztu hve ráða skal?
veiztu hve fá skal?
veiztu hve freista skal?
veiztu hve biðja skal?
veiztu hve blóta skal?
veiztu hve senda skal?
veiztu hve sóa skal?

146. Betra er óbeðit
en sé ofblötið,
ey sér til gildis gjöf;
betra er ósent
en sé ofsoit.

20 Svá þunndr um reist
fyr þjóða rök,
þar hann upp um reis,
er hann aprt of kom.

147. Ljóð ek þau kann,
er kannat þjóðans kona
ok mannskis mógr:
bjálp heitir eitt,
en þat þér hjálpa mun
við sökum ok sorgum
ok sútum görvöllum.

148. Þat kann ek annat,
er þurfu ýta synir,
þeir er vilja læknar liva.

149. Þat kann ek þriðja,
ef mér verðr þörf mikil
hapti við mina heiptmögus:
eggjar ek deyfi
minna andskota,
bitað þeim vápn né velir.

150. Þat kann ek et fjórða,

ef mér syrðar bera
bönd at bólimum:
svá ek gel,
at ek ganga má,
sprettr mér af fótum fjöturr
en af höndum hapt.

151. Þat kann ek it fimta,
ef ek sé af fári skotinn
flein i fólkvi vaða:
flýgra hann svá stínt,
at ek stöðvigak,
ef ek hann sjónum of sék.

152. Þat kann ek et setta,
ef mik særir þegn
á rótum rás viðar,
ok þann hal
er mik heipta kveðr,
þann eta mein heldr en mik.

153. Þat kann ek it sjaunda,
ef ek sé hávan loga
sal um sessmögum:
brennrat svá breitt,
at ek hánum bjargigak;
þann kann ek galdr at gala.

154. Þat kann ek ið átta,
er öllum er
nytsamlikt at hema:
hvars hatr vex
með hildings sonum,
þat má ek böta brátt.

155. Þat kann ek ið niunda,
ef mik nauðr um stendr,
at bjarga fari minu á floti:
vind ek kyrrí
vági á,
ok svæfik allan sæ.

156. Þat kann ek ið tiunda,
ef ek sé túnriður
leika lopti á:
ek svá vink,

at þeir villir fara
sinna heimhama,
sinna heimhuga.

157. Þat kann ek ið clipta,
ef ek skal til orrostu
leiða langvini:
undir randir ek gel,
en þeir með riki fara
heilir hildar til,
heilir hildi frá,
koma þeir heilir hvaðan.

158. Þat kann ek ið tölpta,
ef ek sé á tré uppi
váfa virgilná:
svá ek rist
ok i rúnum fák,
at sá gengr gumi
ok mælir við mik.

159. Þat kann ek ið prettanda,
ef ek skal þegn ungan
verpa vatni á:
munað hann falla,
þótt hann i fólk komi,
hnigra sá halr fyr hjörum.

160. Þat kann ek ið fjugrtanda,
ef ek skal syrða liði
telja tiva fyrir:
ása ok álsa
ek kann allra skil,
far kann ósnotr svá.

161. Þat kann ek ið fimbanda,
er gól þjóðreyrir
dvergr fyr Dellings durum:
afl gól hann ásum,
en álfum frama,
hyggju Hroptatý.

162. Þat kann ek ið sextanda,
ef ek vil ins svinna mans
hafa geð alt ok gaman:
hugi ek hverfi

hvitarrei konu,
ok sný ek henrar öllum sefa.

163. Þat kann ek ið sjautjánda,
at mik mun seint fírrask
eð manunga man.

Ljóða þessa
mun þu, Loddafainir!
lengi vanr vera,
þó sé þér góð, ef þú getr,
nýt ef þú nemr,
þörf ef þú piggr.

164. Þat kann ek ið áljánda,
er ek æva kennig
mey né manns konu,

— alt er betra
er einn um kann,
þat fylgir ljóða lokum, —
nema þeirri cinni,
er mik armi verr
eða min systir sé.

165. Nú eru Hávamál kveðin
Háva höllu í,
allþörf ýta sonum,
óþörf jötna sonum;
heill sá er kvað!
heill sá er kanni
njóti sá er nam!
heilir þeirs hlyddu.

V A F Þ R Ú D N I S M Á L.

Óðinn.

1. **R**áð þú mér nú, Frigg!
alls mik fara tildir
at vitja Vafþrúðnis;
forvitni mikla
kveð ek niðr á fornum stöfum
við þann inn alsvinna jötun.

Frigg.

2. Heima letja
ek munda Herjaðr
i góðum goða;
þviat engi jötun
ek hugða jasframman
sem Vafþrúðni vera.

Óðinn.

3. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaða,
fjöld ek reynda regin,
hitt vil ek vita,
hve Vafþrúðnis
salakynni sé.

Frigg.

4. Heill þú farir,
heill þú aprí komir,
heill þú á sinnum sér;
œði þér dugi,
hvars þú skalt, órr aldaðr!
orðum mæla jötun!

5. För þá Óðinn,
at freista orðspeki
þess ins alsvinna jötuns;
at höllu hann kom,
er átti Íms fadir,
inn gékk Ýggr þegar.

Óðinn.

6. Heill þú nú, Vafþrúðnir!
nú -em ek i höll kominn
á þik sjálfan sjá;
hitt vil ek fyrst vita,
ef þú fróðr sér
eða alsviðr jötunn.

Vafþrúðnir.

7. Hvut er þat manna,
er í minum sal
verpumk orði á?
út þú ne komir
órum höllum ofrá,
nema þú inn snotrari sér.

Óðinn.

8. Gagnrásdr ek heiti,
nú emk af göngu kominn
þyrstr til þinna sala,
laðar þursi
hefi ek lengi farit
ok þinna andsfanga, jötunn!

Vafþrúðnir.

9. Hvi þú þá, Gagnrásdr,
mælisk af gólfí fyrir?
fardu i sess i sall
þá skal freista,
hvárr fleira viti,
gestr eða inn gamli þur.

Gagnrásdr.

10. Óauðigr maðr,
er til andigs kemr,
mæli þarft eða þegi:
ofrmælgí mikil
hygg ek at illa geti

hveim er við kaldrifjaðan kemr.

Vafþrúðnir.

11. Segðu mér, Gagnráðr,
alls þú á gólfí vill
þins um freista frama,
hve sá hestr heitir,
er hverjan dregr
dag of dróttmögnum?

Gagnráðr.

12. Skinfaxi heitir,
er inn skíra dregr
dag um dróttmögum,
hesta beztr þykkir
hann með reiðgötum,
ey lýsir mön af mari.

Vafþrúðnir.

13. Segðu þat, Gagnráðr,
alls þú á gólfí vill
þins um freista frama,
hve sá jór heitir,
er austan dregr
nott of nýt regin?

Gagnráðr.

14. Hrimfaxi heitir,
er hverja dregr
nott of nýt regin,
meldropa fellir hann
morgin hvern,
þaðan kemr dögg um dala.

Vafþrúðnir.

15. Segðu þat, Gagnráðr,
alls þú á gólfí vill
þins um freista frama,
hve sú á heitir,
er deilir með jötna sonum
grund ok með goðum?

Gagnráðr.

16. Ifing heitir á
er deilir með jötna sonum
grund ok með goðum;

opin renna hon skal
um aldrdaga,
verðrat iss á á.

Vafþrúðnir.

17. Segðu þat, Gagnráðr,
alls þú á gólfí vill
þins um freista frama,
hve sá völlr heitir,
er finnask vigi at
Surtr ok in svásu god?

Gagnráðr.

18. Vigriðr heitir völlr,
er finnask vigi at
Surtr ok in svásu god:
hundrað rasta
hann er á hverjan veg,
sá er þeim völlr vitaðr.

Vafþrúðnir.

19. Fróðr eru nú, gestr,
far þú á bekkr jötuns,
ok mælumk í sessi saman:
höfði veðja
við skolum höllu i,
gestr! um geðspeki.

Gagnráðr.

20. Segðu þat ið eina,
ef þitt œði dugir,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvaðan jörð um kom
eða upphiminn
fyrst? inn fróði jötunn!

Vafþrúðnir.

21. Or Ýmis holdi
var jörð um sköpuð,
en or beinum björg,
himinn or hausi
ins hrimkalda jötuns,
en or sveita sjör.

Gagnrāðr.

22. Segðu þat annat,
ef þitt œði dugir,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvaðan máni um kom,
sá er ferr menn yfir,
eða sól ið sama?

Vafþrúðnir.

23. Mundilsæri heitir,
hann er mána faðir
ok svá sôlar ið sama:
himin hversfa
þau skolu hverjan dag,
öldum al ártali.

Gagnrāðr.

24. Segðu þat ið þróðja,
alls þík svinnan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir! vitir:
hvaðan dagr um kom,
sá er ferr drött yfir,
eða nótt með niðum?

Vafþrúðnir.

25. Dellingr heitir,
hann er dags faðir,
en nótt var Nörvi borin;
ný ok nið
skópu nýt regin
öldum al ártali.

Gagnrāðr.

26. Segðu þat ið fjórða,
alls þík fróðan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvaðan veitr um kom
eða varmt sumar
fyrst með fróð regin.

Vafþrúðnir.

27. Windsvalr heitir,
hann er vetrar faðir,
en Svásuðr sumars;
þár of bæði þau

skolu ey fara
unz rjúfask regin).

Gagnrāðr.

28. Segðu þat ið fimla,
alls þík fróðan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hverr Ása elztr
eða Ýmis niðja
yrði i árdaga.

Vafþrúðnir.

29. Orósi vetra
áðr væri jörð skópuð,
þá var Bergelmir borinn;
þróðgelmir
var þess faðir,
en Aurgelmir aði.

Gagnrāðr.

30. Segðu þat it setti,
alls þík svinnan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvaðan Aurgelmir kom
með jötuna sonum
fyrst, inn fróði jötunn?

Vafþrúðnir.

31. Or Elivágum
stukku eitdropar,
svá óx unz vard or jötunn,
[en sium flugði
or suðheimi,
hyrr gaf hrími fjör].

Gagnrāðr.

32. Segðu þat ið sjaunda,
alls þík svinnan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hve sá bôrn gat,
enn baldni jötunn,
er hann hafðit gýgjar gaman.

Vafþrúðnir.

33. Undir hendi vaxa
kváðu hrímfursi

mey ok mög saman;
fótr við fæti gat
ins fróða jötuns
sérhöfðaðan son.

Gagnrāðr.

34. Segðu þat ið átta,
alls þík fróðan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvæt þú fyrst um man,
eða fremst uni veizt;
þú ert alsviðr jötunn.

Vafþrúðnir.

35. Orófi veitra
áðr væri jörð um sköpuð,
þá var Bergelmir borinn;
þat ek fyrst um man,
er sá inn fróði jötunn
var á lúðr um lagiðr.

Gagnrāðr.

36. Segðu þat ið niunda,
alls þík svinnan kveða,
ok þú, Vafþrúðnir, vitir:
hvæðan vindr um kemr,
sá er ferr vág yfir;
æ menn hann sjálfan um sjá.

Vafþrúðnir.

37. Hræselvgr heitir,
er sitr á himins enda,
jötunn í arnar ham;
af hans vængjum
kveða vind koma
alla menn yfir.

Gagnrāðr.

38. Segðu þat ið tiunda,
alls þú tiva rök
óll, Vafþrúðnir, vitir:
hvæðan Njörðr um kom
með ása sonum?
hofum ok hörgum
hann ræðr hunnmögum,

ok varðað hann ásum alinn.
Vafþrúðnir.

39. Í Vanaheimi
sköpu hann vis regin,
ok seldu at gislingu goðum;
í aldar rök
hann mun apr koma
heim með visum vönnum.

Gagnrāðr.

40. Segðu þat el ellipta,
alls þú tiva rök
óll, Vafþrúðnir, vitir:
hvæt einherjar vinna
herjaðors at,
unz rjúfask regin.

Vafþrúðnir.

41. Allir einherjar
Óðins túnum i
höggvask hverjan dag:
val þeir kjósa
ok riða vigi frá,
sitja meir um sáttir saman.

Gagnrāðr.

42. Segðu þat ið tólpta,
hvi þú tiva rök
óll, Vafþrúðnir, vitir?
frá jötna rúnum
ok allra goða
segðu ið sannasta,
inn alsvinni jötunn!

Vafþrúðnir.

43. Frá jötna rúnum
ok allra goða
ek kann segja satt;
þvíat hvern hefi ek
heim um komit,
niu kom ek heima
sýr Niðhel neðan,
hinnig deyja or helju halir.

Gagnrððr.

44. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda regin.
Hvat lífir manna,
þá er inn mæra liðr
símbulvetr með firum?

Vafþruðnir.

45. Líf ok Lifsþrasir,
en þau leynask munu
i holti Hoddinimis;
morgindöggvar
þau sér at mat hafa,
þaðan af aldir alask.

Gagnrāðr.

46. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda reginal
hvaðan kemr sól
á inn sléttu himin,
þá er þessa hefir Fenrir farit?

Vafþruðnir.

47. Eina dóttur
berr álfröðull,
áðr hana Fenrir fari;
sú skal riða,
þá er regin deyja,
móður brautir mær.

Gagnrððr.

48. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda reginl
hverjar 'ro þær meyjar
er liða mar yfir
fróðgeðjaðar fara?

Vafþruðnir.

49. Þrjár þjóðar falla
þorp yfir
meyja Mógrasis;
hamingjur einar

þeirra i heimi eru,
þó þær með jötnum alask.

Gagnrāðr.

50. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda reginl
hverir ráða æsir
eignum goða,
þá er sloknar Surta logi?

Vafþruðnir.

51. Viðarr ok Vali
byggja vé goða,
þá er sloknar Surta logi;
Móði ok Magni
skolu Mjöllni hafa
ok vinna at vigþroti.

Gagnrāðr.

52. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda regin!
hvat verðr Óðni
at aldrlagi,
þá er rjúfsask regin?

Vafþruðnir.

53. Úlfr gleypa mun
aldaðóðr,
þess mun Viðarr reka:
kalda kaupta
hann klyfsja mun
vitnis vigi at.

Gangrððr.

54. Fjöld ek fór,
fjöld ek freistaðak,
fjöld ek reynda regin!
hvat mælti Óðinn,
áðr á bál stigi,
sjálfri i eyra syni?

Vafþruðnir.

55. Ey manni þat veit,
hvat þú í árdaga.

sagðir i eyra syni.
Feigum munni mæltæ ek
mina forna stafi
ok um ragna rök.

Nú ek við Óðin deildak
mina orðspeki;
þú ert æ visastr vera!

—•—

G R I M N I S M Á L.

Hrauðungr konungr átti tvá sonu, hét annarr Agnarr, en annarr Geirröðr. Agnarr var tju vetrar, en Geirröðr átta vetrar. Þeir réru tveir á báti með dorgar sinar at smáfiski; vindr rak þá í haf út. Þeir brutu í náttmyrkri við land, ok géngu upp, fundu kotbóna einn: þar våru þeir um vetrinn. Kerling fóstraði Agnar, en karl Geirröð, ok kendi hánum ráð. At várí fíkk karl þeim skip; en er þau kerling leiddu þá til stranda, þá mælti karl einmæli við Geirröð. Þeir fengu byr, ok kvámu til stöðva föður sins. Geirröðr var fram í skipi, hann hljóp upp á land, en hratt út skipinu, ok mælti: "Far þú nú þar er smyl hafi þik". Skipit rak í haf út, en Geirröðr gókk upp til bojar, hánum var þar vel fagnat; en faðir hans var þá andaðr. Geirröðr var

þá til konungs tekinn, ok varð maðr agætr. Óðinn ok Frigg sátu í Hliðskjálfu, ok sá um heima alla. Óðinn mælti: "sér þú Agnar fóstra þinn, hvar hann elr börn við gygi í hellinum? en Geirröðr fóstri minn er konungr, ok sitr nú at landi." Frigg segir: "hann er matniðingr sá, at hann kvelr gesti sina, ef hánum þíkkja of margir koma". Óðinn segir, at þat er in mesta lygi; þau veðja um þetta mál. Frigg sendi eskiney sina Fullu til Geirröðar, hon bað konung varask, at eigi fyrgerði hánum fiölkunnigr maðr sá, er þar var kominn i land; ok sagði þat mark á, at engi hundr var svá ólinr, at á hann mundi hlaupa. En þat var inn nesti hégoðini, at Geirröðr konungr væri eigi matgöðr, ok þó lætr hann handtaka

þann mann, er eigi vildu hundar
á ráða. Sá var í feldi blám, ok
nefndisk Grimnir, ok sagði ekki
fleira frá sér, þótt hann væri
at spurðr. Konungr lét hann pína
til sagna, ok setja milli elda tveggja,
ok sat hann þar átta nætr.
Geirrōðr konungr átti þá son tilu
vetra gamlan, ok hét Agnarr eptir
bróður hans. Agnarr gékk at
Grimni, ok gaf hánum horn fult
at drekka, sagði at konungr görði
illa, er hann lét pína hann saklausum.
Grimnir drakk af, þá var
eldrinn svá kominn, at feldrinn
brann af Grimni. Hann kvað:

1. Heitr ertu, hripuðr!
ok heldr til mikill;
göngumk firr, funi!
loði sviðnar,
þótt ek á lopt berak,
brennumk feldr fyrir.

2. Átta nætr sat ek
milli elda hér,
svá at mér mangi
mat ne bauð,
nema einn Agnarr,
er einn skal ráða
Geirrōðar sonr
gotna landi.

3. Heill skaltu, Agnarr!
alls þík heilan biðr
veratýr vera:
eins drykkjar
þú skalt aldregi
betri gjöld geta.

4. Land er heilakt,
er ek ligga sé
ásum ok álfum nær:
en í þrúðheimi

skal þórr vera,
unz um riðask regin.

5. Ýdalir heita,
þar er Ullr hefir
sér um görva sali;
Álfheim Frey gáfu
í árdaga
tivar at tannfé.

6. Bær er sá inn þróði,
er blið regin
silfri þökðu sali:
Valaskjálf heitir,
er vælti sér
áss i árdaga.

7. Sökkvabekkr heitir enn fjórði,
en þar svalar knegu
unnir yfir glymja:
þar þau Óðinn ok Saga
drekka um alla daga
glöð or gullnum kerum.

8. Gladsheimr heitir enn sumti,
þars en gullbjarta
Valhöll við of þrumir;
en þar Hropr kyss
• hverjan dag
vápnauða vera.

9. Mjök er auðkent
þeim er til Óðins koma,
salkynni at sjá:
skóptum er rann rept,
skjoldum er salr þakiðr,
brynjum um bekki strát.

10. Mjök er auðkent
þeim er til Óðins koma,
salkynni at sjá:
vargr hangir
fyr vestan dyrr,
ok drúpir örн yfir.

11. Þrymheimr heitir enn setti
er þjassi bjó,

sá inn ámátki jötunn;
en nú Skaði byggvir,
skir brúðr goða,
fornar tóptir föður.

12. Breiðablik eru in sjaudu,
en þar Baldr hefir
sér um gerva sali:
á því landi,
er ek liggja veit
fæsta feiknstafla.

13. Himinbjörg eru en áttu,
en þar Heimdall
kveða valda véum:
þar vörðr goða drekkar
í væru ranni
glaðr inn góða mjöld.

14. Fólkvangr er inn niundi,
en þar Freyja ræðr
sessu kostum í sal:
hálfan val hon kyss
hverjan dag,
en hálfan Óðinn á.

15. Glinnir er inn tiundi,
hann er gulli studdr,
ok silfri þakðr ið sama:
en þar Forseti byggir
flestan dag,
ok svæfir allar sakir.

16. Nötún eru en elliptu,
en þar Njörðr hefir
sér um górvu sali:
manna þengill
enn meinsvani
hálimbruðum hörgi ræðr.

17. Hrisi vex
ok há grasi
Viðars land ok viði:
en þar mógr of læzk
af mars baki
frækn at hefna föður.

18. Andhrímnir lætr
i Eldhrínni
Sæhrimni soðinn:
fleska bezt,
en þat fáir vitu,
við hvat einherjar alask.

19. Gera ok Freka
seðr gunntamiðr
hróðigr herjasöðr:
en við vin eitt
vápngöfugr
Óðinn æ lisir.

20. Huginn ok Muninn
fljúga hverjan dag
jörmungrunn yfir:
óumk ek of Hugin,
at hann apr ne komið,
þó sjámk meir um Munin.

21. Þýtr þund,
unir þjóðvitnis
fiskr flóði í:
árstraumr þikkir
osmikill
valglaumi at vaða.

22. Valgrind heitir,
er stendr velli á,
heilög sýr helgum durum:
forn er sú grind,
en þat fáir vitu,
hve hon er í lá s um lokin.

23. Fimm hundruð dura
ok um fjórum togum
svá hygg ek at Valhöllu vera:
áttu hundruð einherja
ganga senn or cinum durum
þá er þeir fara við vitni at vega.

24. Fimm hundruð gölfa
ok um fjórum togum
svá hygg ek Bilskirni með bugum:
ranna þeirra

er ek rept vita
mins veit ek mest magar.

25. Heiðrún heitir geit,
er stendr höllu á herjaðors,
ok bitr af Læráðs limum:
skapker fylla hon skal
ins skira mjáðar,
knáat sú veig vanask.

26. Eikþyrnir heitir hjörtr,
er stendr á höllu herjaðors,
ok bitr af Læráðs limum:
en af hans hornum
drypr i Hvergelmi;
þaðan eiga vötн öll vega:

27. Sið ok Við,
Søkin ok Eikin,
Svöl ok Gunnþró,
Fjörn ok Fimbulþul,
Rin ok Rennandi,
Gipul ok Göpul,
Gömul ok Geirvimal;
þær hversa um hodd goða:
þyn ok Vin
þöll ok Höll
Gráð ok Gunnþorin.

28. Vína heitir enn,
önnur Vegsvinn,
þriðja þjóðnuma:
Nyt ok Nöt,
Nönn ok Hrönn,
Slíð ok Hrið,
Sylgr ok Ylgr,
Við ok Ván,
Vönd ok Strönd,
Gjöll ok Leiptr,
þær falla gumnun nær;
en falla til Heljar héðan.

29. Körmt ok Örmt
ok kerlaugar tvær,
þær skal þórr vaða,

hverjan dag
er hann dœma ferr
at aski Yggdrasils;
þvíat ásbrú
• brenn öll loga,
heilög vötн hlóa.

30. Gladr ok Gyllir,
Gler ok Skeiðbrimir,
Silfrintoppr ok Sinir,
Gisl ok Falhósnir:
Gulltoppr ok Léttfeti:
þeim riða æsir jóm,
dag hvern
er þeir dœma fara
• at aski Yggdrasils.

31. Þrjár rœtr standa
á þriðja vega
undan aski Yggdrasils:
Hel býr undir einni,
annarri Hrimþursar,
þriðju menuiskir menn.

32. Ratatoskr heitir ikorni,
er renna skal
at aski Yggdrasils:
arnar orð
hann skal ofan bera,
ok segja Niðhöggi niðr.

33. Hlirtir eru ok sjörir,
þeirs af hefingar á
gaghálsir gnaga:
Dáinn ok Dvalinn,
Duneyrr ok Duraphrór.

34. Ormar fleiri liggja
und aski Yggdrasils,
en þat ofhyggi hverr ósviðra apa:
Göinn ok Möinn
þeir 'ro Grafvitnis synir,
Grábakr ok Grafvölluðr,
Ofnir ok Svafnir
• 40 hygg ek at æ skyli

meiðs kvistu má.

35. Askr Yggdrasils
drygir erfði
meira en menn viti:
hjörtr bitr ofan,
en á hlíðu fúnar,
skerðir Niðhoggr neðan.

36. Hrist ok Mist
vil ek at mér horn beri,
Skeggöld ok Skögul,
Hlökk ok Hersjötur,
Hildi ok Þrudi,
Göll ok Geirólul,
Randgríð ok Ráðgríð
ok Reginleif
þær bera einherjum ól.

37. Árvakr ok Alsviðr
þeir skolu upp héðan
svangir söl draga:
en und þeirra bögum
falu blið regin,
æsir, isarkol.

38. Svalinn heitir,
hann stendr sólu fyrir
skjöldr skinanda goði:
björg ok brim ek veit
at brenna skolu,
ef hann fellr ifrá.

39. Sköll heitir úlfr,
er fylgir eru skirleita goði
til varna viðar:
en annarr Hatí,
hann er Hróðvitnis sonr,
sá skal fyr heiða brúði himins.

40. Or Ýmis holdi
var jörð um skópuð,
en or sveita sær:
björg or beinum,
baðnir or hári,
en or hausi himinn.

41. En or hans brám
gerðu blið regin
miðgarð manna sonum:
en or hans heila
váru þau in harðmóðgu
ský óll um skópuð.

42. Ullar hylli hesir
ok allra goða
hverr er tekr fyrstr á funa;
þvíat opnir heimar verða
um ása sonum,
þá er hesja af hvera.

43. Ívalda synir
géngu i árdaga
Skiðblaðni at skapa,
skipa bezt,
skirum Frey,
nýtum Njarðar bur.

44. Askr Yggdrasils
hann er æztr viða,
en Skiðblaðnir skipa,
Óðinn Ása,
en jóa Sleipnir,
Bilrost brúa
en Bragi skálda,
Hábrök hauka
en hunda Garmr.

45. Svipum hesi ek nú ypt
fyr sigtiva sonum,
við þat skal vilbjörg vaka:
öllum ásum
þat skal inn koma
Œgis bekki á
Œgis drekku at.

46. Hétumk Grimr,
hétumk Gangleri,
Herjan ok Hjálberi,
Þekkr ok Þriði,
Þundr ok Uðr,
Helblindi ok Hár,

10

20

30

40

47. Saðr ok Svipall
ok Sanngettall,
Herteitr ok Hnikarr,
Bileygr, Baleygr,
Bólverkr, Fjölnir,
Grimr ok Grunnir
Glapsviðr ok Fjölsviðr.

48. Siðhötr, Siðskeggr,
Sigföðr, Hnikuðr,
Alföðr, Valföðr,
Atriðr ok Farmatýr;
einu nafni
hétumk aldregi
síz ek með fólkum fór.

49. Grimni mik hétu
at Geirrōðar,
en Jálk at Ásmundar,
en þá Kjalar,
er ek kjálka dró,
þrór þingum at:
Viður at vigum,
Óski ok Ómi,
Jafnhár ok Bißlindi,
Göndlir ok Harbarðr með goðum.

50. Sviðurr ok Sviðrir
ek hétt at Sökkmimis,
ok dulða ek þann inn aldna jötun;
þá er ek Miðvitnis vark
ius mæra burar
orðinn einbani.

51. Ölr ertu, Geirrōðr,
hefir þú ofdrukkit,
míklum ertu miði tældr:
miklu ertu hnugginn,

er þú ert minu gengi,
öllum einherjunum ok Óðins hylli.

52. Fjöld ek þér sagða,
en þú fátt um mant;
of þík vélvinir:
mæki liggja
ek sé míns vinar
allan i dreyra drifinn.

53. Eggmóðan val
nú mun Yggr hafa,
þitt veit ek líf um liðit:
úvar 'ro disir,
nú knáttu Ódin sjá,
nálgastu mik ef þú megr!

54. Óðinn ek nú heiti,
Yggr ek áðan hét,
hétumk þunindr fyrir þat:
Vakr ok Skilfingr,
Váfuðr ok Hróptatýr,
Gautr ok Jálkr með goðum:
Ofnir ok Svafnir,
er ek hygg at orðnir sé
allir at einum mér.

Geirrōðr konungrsat, ok hafði
sverð um kné sér, ok brugðit til
miðs. En er hann heyrði at Óðinn
var þar kominn, þá stóð hann upp,
ok vildi taka Ódin frá eldinum.
Sverðit slapp or hendi hánum, ok
vissu hjóltin niðr: konungr drap
fæti, ok steypisk áfram, en sverð-
it stóð í gögnum hann, ok fékk hann
bana. Óðinn hvarf þá, en Agnarr
var þar konungr lengi síðan.

A L V I S S M Á L.

1. **B**ekki breiða,
nú skal brúðr með mér
heim i sinni snúask,
hratað um megi
mun hverjum þíkkja,
heima skalat hvild nema.

2. Hvæt er þat fira?
hvi ertu svá fölr um nasar?
vartu i nött með ná?
þursa líki
þíkki mér á þér vera,
ertaltu til brúðar borinn.

3. Alviss ek heiti,
þý ek fyr jörð neðan,
á ek undir steini stað;
vagna vers
ek em á vit kominn;
bregði engi fóstu heiti fira!

4. Ek mun bregða,
þviat ek brúðar á
flest um ráð sem faðir;
varka ek heima,
þá er þér heitið var,
at sá einn er gjöfri með goðum.

5. Hvæt er þat rekka,
er i ráðum telsk
fljóðs ens fagrglöða?
Fjarra fleina
þík munu fáir kunna,
hverr hefir þík bangum borit?

6. Vingþórr ek heiti,
ek hefi viða ratað,
sonr em ek Siðgrana;
at ósátt minni skaltu

þat ið unga man hafa,
ok þat gjasorð geta.

7. Sáttir þinar
er ek vil snemma hafa,
ok þat gjasorð geta;
eiga vilja heldr
en án vera
þat ið mjallhvita man.

8. Meyjar ástum
muna þér verða,
visi gestrl of varið,
ef þú or heimi
kant hverjum at segja
alt þat er ek vil vita.

[9. Freista máltu, Vingþórr!
alls þú frekr ert,
dvergs at reyna dug;
heima alla niu
hefik of farit,
ok vitað veta hvæt.]

10. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve sú jörð heitir,
er liggr fyr alda sonum
heimi hverjum i?

11. Jörð heitir með mónum,
en með ásum fold,
kalla vega vanir,
igrœn jöttnar,
álfar gróandi,
kalla sur uppregn.

12. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira

vörumk, dvergr! at vitir:
hve så himinn heitir,
er á kendi
heimi hverjum i?

13. Himinn heitir með mönnum,
en hlýrnir með goðum,
kalla vindofni vanir,
uppheim jötnar,
álfar fragrarafr,
dvergar drjúpansal.

14. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hversu mani heitir,
så er menn sjá
heimi hverjum i?

15. Mani heitir með mönnum,
en mylinn með goðum,
kalla hversanda hvel helju i,
skyndi jötnar,
en skin dvergar,
kalla álfar ártala.

16. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve sú sól heitir,
er sjá alda synir
heimi hverjum i?

17. Sól heitir með mönnum,
en sunna með goðum,
kalla dvergar dvalins leika,
eygló jötnar,
álfar fragrahvel,
alskir ása synir.

18. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve þau sky heita,
er skírum blandask
heimi hverjum i?

19. Sky heitir með mönnum,
en skárván með goðum,
kalla vindslot vanir,
úrván jötnar,
álfar veðrmegin,
kalla i helju ljáhn huliðs.

20. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve så vindr heitir,
er viðast ferr
heimi hverjum i?

21. Vindr heitir með mönnum,
en vávuðr með goðum,
kalla gneggjuð ginnregin,
ópi jötnar,
álfar dynfara,
kalla i helju hvíðuð.

22. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve þat logn heitir,
er liggja skal
heimi hverjum i?

23. Logn heitir með mönnum,
en lægi með goðum,
kalla vindslot vanir,
ofhlý jötnar,
álfar dagseva,
kalla dvergar dags veru.

24. Segðu mér þat, Alviss!
óll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve så marr heitir,
er menn róa
heimi hverjum i?

25. Sær heitir með mönnum,
en silægja með goðum,
kalla våg vanir,
álheim jötnar,

álfar lagastaf,
kalla dvergar djúpan mar.

26. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergrl at vitir:
hve sá eldr heitir,
er brenn fyr alda sonum
heimi hverjum i?

27. Eldr heitir með mönnum,
en með ásum funi,
kall: vag vanir,
frekan jötnar,
en förbrenni dvergar,
kalla i helju hröðuð.

28. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergrl at vitir:
hve sá viðr heitir,
er vex fyr alda sonum
heimi hverjum i?

29. Viðr heitir með mönnum,
en vallarfax með goðum,
kalla hliðþang halir,
eldi jötnar,
álfar sagrlima
kalla vönd vanir.

30. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergr, at vitir:
hve sú nött heitir
en Nörvi kenda
heimi hverjum i?

31. Nött heitir með mönnum,
en njól með goðum,
kalla grimu ginnregin,

óljós jötuar,
álfar svefngaman,
kalla dvergar draumnjörun.

32. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergr! at vitir:
hve þat sáð heitir,
er sá alda synir
heimi hverjum i?

33. Bygg heitir með mönnum,
en barr með goðum,
kalla vaxt vanir,
æti jötnar,
álfar lagastaf,
kalla i helju hnippinn.

34. Segðu mér þat, Alviss!
öll of rök fira
vörumk, dvergrl at vitir:
hve þat ól heitir,
er drekka alda synir
heimi hverjum i?

35. Ól heitir með mönnum,
en með ásum bjórr,
kalla veig vanir,
hreina lög jötnar,
en i helju mjöld,
kalla sumbl Sutlungs synir.

36. Í cinu brjösti
ek sák aldregi
fleiri forna stafi;
miklum tálum
ek kveð tældan þík;
uppi ertu, dvergrl um dagaðr,
nú skinn sól í sali.

HÝMISKRVIDA.

1. **A**r valtivar
veiðar námu,
ok sumblsunir,
áðr saðir yrði;
hristu teina
ok á hlaut sá,
fundu þeir at Ægis
örkost hvera.

2. Sat bergbúi
barnteitr syrir
mjök glikr megi
miskorblinda;
leit i augu
Yggs barn i þrá:
„þú skalt ásum
opt sumbl göra.“

3. Önn sékk jötñi
ordbæginn halr,
hugði at hefndum
hann næst við goð;
bað hann Sifjar ver
sér fóra hver,
„þann ek öllum öl
yðr of heita.“

4. Né þat mættu
mærir tifar,
né ginnregin
of getsa hvergi;
unz af trygðum
Týr Illórríða
ástráð mikit
einum sagði:

5. „Býr fyr austan

Elivága
hundviss Hýmir
at himins enda:
á minn saðir
móðugr ketil,
rúmbrugðinn hver,
rastar djúpan.“

6. „Veiztu ef þiggjum
þann lögvelli?“
„Ef, vin! vélar
við görvum til.“
Fóru drjúgum
dag þann fram
Ásgarði frá,
unz til Egils kvámu.“

7. Hirði hann hafra
horngölgasta,
hurfu at höllu
er Hýmir átti;
mogr fann ömmu.
mjök leiða sér,
hafði höfða
hundruð niu.

8. En önnur gék
algullin frain
brúnhvít bera
bjórveig syni:

9. „Áttmíðr jötnal
ek viljak ykr
hugfulla tvá
und hvera-setja;
er minn fri
morgu sinni

glöggr við gesti,
görr ills hugar.“

10. En väskapaðr
varð siðbúinn
harðräðr Hýmir
heim af veiðum.
Gékk inn i sal,
glumdu jöklar,
var karls er kom
kinnskógr frörinn:

11. „Ver þú heill, Hýmirl
i hugum góðum,
nú er sonr kominn
til sala þinna,
sá er við vættum
af vegi lönguni;
fylgir hánum
hróðrsandskoti,
vinr verliða,
Véorr heitir sá.

12. Sé þú hvar sitja
und salar galli,
svá forða sér,
stendr súl fyrir.“ —
Sundr stökk súla
fyr sjón jötuns,
en áðr í tvau
áss brotnaði.

13. Stukku átta,
en einn af þeim
hverr harðsleginn
heill, af þollis;
fram géngu þeir,
en forn jötunn
sjónum leiddi
sinn andskota.

14. Sagðit hánumi
hugr vel þá,
er hann sá gýgjar græti
á gólf kominn;

þar váru þiðrar
þrir of teknir,
bað senn jötunn
sjóða ganga.

15. Hvern létu þeir
höfði skemra,
ok á seyði
siðan báru;
át Sifjar verr,
áðr sofa géngi,
einn með öllu
yxn tvá Hýmis.

16. Þótti hárum
Hrungnis spjalla
verðr Hlórríða
vel fullmikill:
munum at apni
öðrum verða
við veiðimat
yér þrir lifa.

17. Véorr kvazk vilja
á vag róa,
ef ballr jötunn
beitur gæfi.“
„Hverf þú til hjarðar,
ef þú hug trúir,
brjótr bergdala!
beitur sækja.

18. Þess vænti ek,
at þér myni
ógn af oxa
auðfeng vera.
Sveinn sýsliga
sveif til skógar,
þar er uxi stóð
alsvartr fyrir.

19. Braut af þjóri
þurs ráðbani
hátún ofan
horna tveggja.

„Verk þíkkja þin
verri myklu,
kjóla valdi!
en þú kyrr sitir!“

20. Bað hlunngota
hafra dröttinn
átrunn apa
útar fœra;
en sá jötunn
sina talði
littla fýsi
at róa lengra.

21. Dró mærr Hýmir
móðugr hvali
einn á öngli
upp senn tvà;
en aprí i skut
Óðni sisjaðr
Véorr við vélar
vað görði sér.

22. Egndi á öngul
sú er öldum bergr
orms einbani
uxa höfði;
gein við agni
sú er god fjá
umgjörð neðan
allra landa.

23. Dró djarfliga
dáðrakkr þórr
orm eitrisan
upp at bordi,
hamri kniði
hásfjall skarar
ofljótt ofan
úlfs hnitröður.

24. Hreingálkn hlomdu,
en hölkn þutu,
för hin forna
fold öll saman.

sökðisk síðan
sá fiskr i mar.

25. Óteitr jöluun
er þeir aprí réru,
svá at ár Hýmir
ekki mælti,
veifði hann reði
vedrs annars til.

26. „Mundu of vinna
verk hálfst við mik,
at þú heim hvali
haf til bœjar,
eða flotbrúsa
festir okkurn?“

27. Gékk Hlórríði,
greip á stafni,
vatt með austri
upp lögsíki,
einn með árum
ok með austskotu;
bar hann til bœjar
brimsvin jötuns,
ok holtriða
hver i gegnum.

28. Ok enn jötunn
um afrendi
þrágirni vanr
við þór senti;
kvadat mann ramman,
þótt róa kynni
krópturligan,
nema kalk bryti.

29. En Hlórríði,
er at höndum kom,
brátt lét bresta
brattstein i tvau;
sló hann sitjandi
súlur i gógnum.
báru þó heilan
fyr Hými síðan.

30. Unz þat ið friða
frilla kendi
ástráð mikit,
eitt er vissi:
„drep við haus Hýmis,
hann er harðari,
kostnóðs jötunn,
kalki hverjum.“

31. Harðr reis á kné
hafra dröttinn
førðisk allra
í ásmegin;
heill var karli
hjálmtosu ofan,
en vinferill
valr risnaði,

32. „Mörg veit ek mæti
mér gengin frá,
er ek kalki sé
yr knjám hrundit;“
karl orð um kvað:
„knákat ek segja
aptr ævagi,
þú ert, ólðrl of hætt.

33. Þat er til kostar,
ef koma mættið
út or óru
ólkjól hofí.“
Týr leitaði
tysvar hroera,
stóð at hváru
hverr kyrr syrir.

34. Faðir Móða
fókk á þremi,
ok í gegnum steig
gölf niðr i sal;
hóf sér á höfuð up
hver Sifjar verr,
en á hælum

bringar skullu.

35. Fóru lengi
áðr líta nam
aptr Óðins son
einu sinni;
sá hann or hreysum
með Hými austan
fólkdrött fara
sjöldhöfðaða.

36. Höf hann sér af herðum
hver standana,
Veifði hann Miöllni
morðgjörnum fram,
ok hraunhvali
hann alla drap.

37. Fórnd lengi,
áðr liggja nam
hafr Hlórríða
halfdauðr syrir,
var skirr skökuls
skakkr á banni,
en því inn lævisi
Loki um olli.

38. En ér heyrta hafid,
- hvern kann um þat
gódmálugra
görr at skilja -
hver af hraunbúa
hann laun um fékk,
er hann bæði galt
börn sin syrir.

39. Þróttöflugr kom
á þing goða,
ok hafði hver,
þanns Hýmir átti;
en væar hverjan
vel skolu drekka
ólðr at Ægis
eitt hörmeitið.

EGISDREKKA

eða

LOKASENNA.

Egir, er öðru nafni hét Gýnir, hann hafði búit ásum ól, þá er hann hafði fengit ketil inn mikla, sem nú er sagt. Til þeirrar veizlu kom Óðinn ok Frigg kona hans. Þórr kom eigi, þvíat hann var i Austrvegi; Sif var þar kona Þórs. Bragi ok Idunn kona hans. Týr var þar, hann var einhendr; Fenrisúlfur sleit hönd af hánum, þá er hann var bundinn. Þar var Njörðr ok kona hans Skadi, Freyr ok Freyja, Viðarr son Odins. Loki var þar, ok þjónustumenn Freys. Byggvir ok Beyla. Mart var þar ása ok álfar.

Ægir átti tvá þjónustumenn, Fimafengr ok Eldir. Þar var lýsi-gull haft fyr eldsljós, sjálft bærsk þar ól; þar var gríðastaðr mikill. Menn losuðu mjök hversu góðir þjónustumenn Ægis varu, Loki mætti eigi heyra þat, ok drap hann Fimafeng. Þá skóku aesi skjöldu sina ok ærdu at Loka ok eltu hann braut til skógar, en þeir fóru at drekka. Loki hvarf aptr, ok hitti úti Eldi, Loki kvaddi hann:

1. Segðu þat, Eldir!
svá at þú einugi
feti gangir framar:
hvæt hér inni hafa
at ölmálum
Sigtifa synir?

Eldir.

2. Of ván sin doema,
ok um vigrisni sina
Sigtifa synir;
ása ok álsa,
er hér inni eru,
mangi er þér í orði viar.

Loki.

3. Inn skal ganga
Ægis hallir i,
á þat sumbl at sjá;
joll ok áfo
föri ek ása sonum,
ok blend ek þeim svá meini mjöd.

Eldir.

4. Veitztu ef þú inn gengr
Ægis hallir i,
á þat sumbl at sjá,
hrópi ok rógi
ef þú eyss á holl regin,
á þér munu þau þerra þat.

Loki.

5. Veitztu þat, Eldir!
ef við einir skolumi

sáryðum sakask,
auðigr verða mun ek
i andsvörum,
ef þú mælir til mart.

Síðan gékk Loki inn i höllina,
en er þeir sá, er fyrir várur, hverr
inn var kominn, þógnuðu þeir
allir.

Loki.

6. Þyrstr ek kom
þessar hállar til,
Loptr um langan veg,
ásu at biðja,
at mér einn gefi
mærar drykk mjáðar.

7. Ilvi þegit ér
svú, þrungrin god!
at þér mæla ne meguð?
sessa ok staði
velið mér sumbli at,
eða heitið mik héðan.

Bragi.

8. Sessa ok staði
velja þér sumbli at
æsir aldregi;
þviat æsir vitu,
hveim þeir alda skolu
gambansumbl um geta.

Loki.

9. Mantu þat, Óðinn!
er við i árdaga
bléndum blöði saman?
ölvi bergja
léztu eigi mundu,
nema okr væri báðum borit.

Óðinn.

10. Ristu þá, Viðarr!
ok lát úlfs föður
sitja sumbli at;
siðr oss Loki kveði

lastastósum

(Egis höllu i.

Þá stóð Viðarr upp ok skenkti
Loka; en áðr hann drykki kvaddi
hann ásuna:

11. Heilir æsir,
heilar ásynjur,
ok öll ginnheilög goðl
nema sá einn áss
er innar sitr,
Bragi, bekkjum á.

Bragi.

12. Mar ok mæki
gef ek þér mins fjár,
ok bætir þér svá baugi Bragi;
siðr þú ásum
öfund um gjaldir,
gremdu eigi god at þér.

Loki.

13. Jós ok armbaugu
mundu æ vera
beggja vanr, Bragil
ása ok álsa,
er hér inni eru,
þú ert við vig varastr
ok skjarrastr við skot.

Bragi.

14. Veit ek ef fyr utan værak,
svá sem fyr innan emk
(Egis höll um kominn,
höfuð þitt bæra ek
i hendi mér;
lit ek þér þat fyr lygi.

Loki.

15. Snjallr ertu í sessi,
skalattu svá góra,
Bragi bekkskrautuðrl
vega þú gakk,
ef þú reiðr sér;
hyggsk vætr hvatr fyrir.

Idunn.

16. Bið ek, Bragil
barna sífjar duga
ok allra óskmaga;
at þú Loka kveðira
lastastósum
Œgis höllu i.

Loki.

17. Þegi þú, Idunn!
þík kveð ek allra kvenna
vergjarnasta vera;
siztu arna þína
lagðir ítrþvegna
um þinn bröður bana.

Idunn.

18. Loka ek kveðka
lastastósum
Œgis höllu i;
Braga ek kyrri
björreisan;
vilkat ek at ið reiðir vegizk.

Gefjon.

19. Hvi ið æsir tveir
skoluð inni hér
sáryrðum sakask?
Loptki þat veit
at hann leikinn er,
ok hann fjörgöll fria.

Loki.

20. Þegi þú, Gefjon!
þess mun ek nú geta,
er þík glapði at geði
sveinn inn hviti,
er þér sigli gaf,
ok þú lagðir lær yfir.

Ódinn.

21. Örr ertu, Lokil
ok örvti,
er þú sær þér Gefjon at gremi;
þviat aldar orlög

hygg ek at hon öll um viti
jaſngörla sem ek.

Loki.

22. Þegi þú, Ódinn!
þú kunnir aldregi
deila vig með verum;
opt þú gaſt þeim,
er þú gefa skyldira,
enum slævurum sigr.

Ódinn.

23. Veiztu ef ek gaf þeim,
er ek gefa ne skylda,
enum slævurum sigr?
áttu vetr vartu
sýr jörð neðan
kýr mólkandi ok kona,
ok hefir þú þar borit,
ok hugða ek þat args aðal.

Loki.

24. En þík síga kóðu
Sámseyju i
ok draptu á vætt sem völur:
vitka liki
fórtu verþjóð yfir,
ok hugða ek þat args aðal.

Frigg.

25. Orlögum ykrum
skylit aldregi
segja seggjum frá;
hvat ið æsir tveir
drygðut i árdaga,
firrisk æ forn rök firar!

Loki.

26. Þegi þú, Friggl
þú ert Fjörgyns mær,
ok hefir æ vergjörn verið;
er þá Véa ok Vilja
léztu þér, Viðris kvæn!
báða i baðm um tekil.

Frigg.

27. Veiztu ef inni ættak
Œgis höllum i
Baldri likan bur,
út þú ne kvæmir
frá ása sonum,
ok væri þá at þér reiðum vegit.

Loki.

28. Enn vill þú, Frigg!
at ek fleiri telja
mina meinstefi:
ek því ræð,
er þú riða sérat
siðen Baldr at sölum.

Freyja.

29. Ærr ertu, Loki!
er þú yðra telr
ljóta leiðstafi;
orlög Frigg
hygg ek at öll viti,
þótt hon sjálfgi segi.

Loki.

30. Þegi þú, Freyjal
þík kann ek fullgervu,
era þér vamma vant:
ása ok álfar,
er hér inni eru,
hvorr hefir þinn hör verið.

Freyja.

31. Flá er þér tunga,
hygg ek at þér fremr
myni ógott un gala;
reiðir 'ro þér æsir
ok ásynjur,
hryggr munu heim fara.

Loki.

32. Þegi þú, Freyja!
þú ert fordæða
ok meini blandin mjök:
siztu at brœðr þínunum

siðu blið regin,
ok mundir þú þá, Freyja!
frata.

Njörðr.

33. Þat er valtit,
þótt sér vardir vers
fai hós eða lívars:
hitt er undr er áss ragr
er hér inn of kominn,
ok hefir sá börn of borit.

Loki.

34. Þegi þú, Njörðr!
þú vart austr héðan
gisl um sendr at godum;
Hýmis meyjar höfdu
þík at hlandtrogi,
ok þér i munn migu.

Njörðr.

35. Sú erumk likn,
er ek vark langt héðan
gisl um sendr at godum:
þá ek mög gat,
þann er mangi fjár,
ok þikkir sá ása jaðarr.

Loki.

36. Hættu nú, Njörðr!
haf þú á hófi þík,
munka ek því leyna lengr
við systur þinni
gaztu slikan mög,
ok þéra þó ónu verr,

Týr.

37. Freyr er beztr
allra ballriða
ása görðum i;
iney hann ne grætir,
né manns konu,
ok leysir or höptum hvern.

Loki.

38. Þegi þú, Týr!

þú kunnir aldregi
bera tilt með tveim;
handar ennar högri
mun ek hinnar geta,
er þér sleit Fenrir frá.

Týr.

39. Illandar em ek vanr,
en þú hróðrs vitnis,
böl er beggja þró;
úlfgi hefir ok vel,
er i böndnum skal
biða ragna rökr.

Loki.

40. Þegi þú, Týr!
þat vard þinni konu
at hon átti mög við mér;
óln né penning
hafðir þú þess aldregi
vanréttis vesall.

Freyr.

41. Ulf sé ek liggja
árósi fyrir,
unz rjúfask regin;
því mundu næst,
nema þú nú þegir,
bundinn bólvasmiðr.

Loki.

42. Gulli keypta
léztu Gýmis dóttur,
ok seldir þitt svá sverð;
en er Muspells synir
riða Myrkvið yfir,
veizta þú þá, vesall! hve þú vegr.
Byggir.

43. Veiztu ef ek óðli aettak
sem Ingunar Freyr
ok svá salikt setr,
mergi sunra mörða ek
þá meinkráku,
ok lemða alla í líðu

Loki.

44. Hvæt er þat ið lítla,
er ek þat löggra sék,
ok snapvist snapir?
at eyruni Freys
munðu æ vera,
ok und kvernunum klaka.

Byggir.

45. Byggvir ek heiti,
en mik bráðun kveða
god öll ok gunnar;
því em ek hér hróðugr,
at drekka Hropts megin
allir ól saman.

Loki.

46. Þegi þu, Byggvir!
þú kunnir aldregi
deila með mónnum mat;
ok þík i flets strá
20 finna ne máttu,
þá er vágu verar.

Heimdallr.

47. Ölr ertu, Loki!
svá at þú ert örvti,
hvi ne lezka þú, Loki?
þvíat ofdrykkja
veldr alda hveim,
er sina mælgi ne manað.

Loki.

48. Þegi þú, Heimdallr!
þér var i ardaga
ið ljóta lif um lagit:
aurgu baki
þú munt æ vera,
ok vaka vörðr goda.

Skadi.

49. Létt er þér, Loki!
munaltu lengi svá
leika lausum hala;
þvíat þík á kjörvi skolu

ins hrimkalfa magar
görnum binda god.

Loki.

50. Veiztu ef mik á hjörvi skolu
ens hrimkalfa magar
görnum binda god;
fyrstr ok öfstr
var ek at fjörlagi,
þars vér á þjassa þrisum.

Skaði.

51. Veiztu ef fyrstr ok öfstr
vartu at fjörlagi,
þú er ér á þjassa þrisuð;
frá mínum véum
ok vóngum skolu
þér æ köld ráð koma.

Loki.

52. Léttari i málum
vartu við Laufeyjar son,
þú er þú lézt mér á þeð þinn boðit;
getið verðr oss sliks,
ef vér gørva skolum
telja vömmín vár.

þú gékk Beyla fram, ok byrlaði Loka i hrimkalki mjöð, ok mælti:

53. Heill ver þú nú, Loki!
ok tak við hrimkalki
fullum forns mjaðar,
heldr þú hana eina
látir með ása sonum
vammalausum vera.

Hann tók við horni ok drakk af.

54. Ein þú værir,
ef þú svá værir
vör ok gröm at veri;
einn ek veit,
svá at ek vita þíkkumk,
hór ok af Hlórríða,

ok var þat sú inn lævisti Loki.

Beyla.

55. Fjöll öll skjálfa,
hygg ek á fór vera
heiman Hlórríða;
hann ræðr ró
þeim er rægir hér
god öll ok guma.

Loki.

56. Þegi þú, Beyla!
þú ert Byggvis kvæn,
ok meini blandin mjöök;
ókynjan meira
koma með ása sonum,
öll ertu, deigja! dritin.

þá kom þórr at ok kvað:

57. Þegi þú, rög vætril
þér skal minn þrúðhamarr
Mjöllnir mál fyr nema;
herðaklett drep ek
þér hálsi af,
ok verðr þá þinu fjörvi um farit.

Loki.

58. Jarðar burr
er hér nú inn kominn,
hvi þrasir þú svá? þórr!
en þá þorit þú ekki,
er þú skalt við úlfinn vega,
ok svelgr hann allan Sigrður.

Þórr.

59. Þegi þú, rög vætril
þér skal minn þrúðhamarr
Mjöllnir mál fyr nema;
upp ek þér verp
ok á austrvega,
siðan þik mangi sér.

Loki.

60. Austrfórum þinum
skaltu aldregi
segja seggjum frá,

síz i hanska þumlungi
hnukðir þú, einheri!
ok þóttiska þú þá þórr vera.
þórr.

61. Þegi þú, rög vætr!
þér skal minn þrúðhamarr
Mjöllnir mál fyr nema;
hendi inni hægrí
drep ek þik Hrungnis bana.
svá at þér brotnar beina hvat.

Loki.

62. Lifa ætla ek mér
langan aldr,
þóttu hœfir hamri mér;
skarpar álar
þóttu þér Skrýmis vera,
ok máttira þú þá nesti ná,
ok svalzt þú þá hungri heill.
þórr.

63. Þegi þú, rög vætr!
þér skal minn þrúðhamarr
Mjöllnir mál fyrir nema;
Hrungnis bani
mun þér í hel koma
fyr nágrindr neðan.

Loki.

64. Kvað ek fyr ásum,

kvað ek fyr ása sonum
þaz mik hvatti hugr;
en fyr þér cinum
mun ek út ganga;

• þviat ek veit at þú vegr.

65. Öl görðir þú, Ægir!
en þú aldri munt
siðan sumbl um göra:
eiga þin öll,
er hér inni er,
leiki yfir logil
ok brenni þér á bakil

En eptir þetta falsk Loki i Fránangrs forsi í lax liki, þar töku æsir hann. Hann var bundinn með þórmum sonar sins Nara, en Narfi sonr hans varð at vargi. Skaði tók eitrorm, ok festi upp yfir annlit Loka; draup þar or eitr. Sigyn kona Loka sat þar, ok hélt munnlaug undir eitrið, en er munnlugin var full, bar hon út eitrið; en meðan draup eitrið á Loka. Þá kiptisk hann svá hart við, at þaðan af skalf jörð öll: þat eru nú kallaðir landskjálptar.

HAMARSHEIMT.

---

1. **R**eiðr var þá Vingþórr,
er hann vaknaði,
ok sins hamars
um saknaði;
skegg nam at hrista,
skör nam at dýja,
réð jarðar burr
um at þreifask.

2. Ok hann þat orða
alls fyrst um kvað:
„Heyrðu nú, Loki! –
hvæt ek nú mæli,
er eigi veit
jarðar hvergi
né upphimins:
áss er stolinn hamril!“

3. Gengu þeir sagra
Freyju túna,
ok hann þat orða
alls fyrst um kvað:
„Muntu mér, Freyja!
fjaðrhams ljá,
ef ek minn hamar
mættak hitta?“

Freyja.

4. Þó munda ek gesa þér,
þótt or gulli væri,
ok þó selja
at væri or silfri!“

5. Fló þá Loki,
fjaðrhamr dundi,
unz fyr utan kom
ása garða,

ok fyr innan kom
jötuna heima.

6. Þrymr sat á haugi,
þursa dröttinum,
greyjum sinum
gullbönd snæri,
ok mörum sinum
mön jafnaði.

Þrymr.

7. Hvæt er með ásum?
hvæt er með álfum?
hví ertu einn kominn
i jötunheimna?

Loki.

Ilt er með ásum!
ilt er með álfum!
hefir þú Hlórriða
hamar um fölginn?

8. „Ek hefi Hlórriða
hamar um fölginn
áttu röstum
fyr jörd neðan;
hann engi maðr
aptr um heimtir,
nema sceri mér
Freyju at kvænl!“

9. Fló þá Loki,
fjaðrhamr dundi,
unz fyr utan kom
jötuna heima,
ok fyr innan kom
ása garða;
mætti hann þór

10

20

30

niðra garda,
ok hann þat orða
alls fyrst um kvað:

10. „Hefur þú erendí
sem erfiði?
segðu á lopti
löng tildindi,
opt sitjanda
sögur um fallask,
ok liggjandi
lygi um bellir!“
Loki.

11. Hefi ek erfiði
ok örindi;
þrymr hefir þinn hamar,
þursa dröttinn;
hann engi maðr
aptr um heimtir,
nema hánum feri
Freyju at kván.

12. Ganga þeir sagra
Freyju at hitta,
ok hann þat orða
alls fyrst um kvað:
„Bittu þik, Freyja!
brúðar lini,
við skolum aka tvau
i jötunheimi.“

13. Reið varð þá Freyja
ok fnasaði,
allr ása salt
undir bifðisk,
stökk þat ið mikla
men brisinga:
„Mik veiztu verða
vergjarnasta,
ef ek ek með þér
i jötunheimi!“

14. Senn váru æsir
allir á þingi,

ok ásynjur
allar á málí,
ok um þat réðu
rikir tifar,
hve þeir Hlórrida
hamar um sœlti.

15. Þá kvað þat Heimdallr,
hvítastr Ása:
— vissi hann vel fram
sem vanir aðrir—
„Bindu vér þór þá
brúðar lini,
hafi hann ið mikla
men brisinga!

16. Látum und hánum
hrynjá lukla,
ok kvenvádir
um kné falla,
en á brjösti
breiða steina,
ok hagliga
um hösfud typpum.“

17. Þá kvað þat þórr,
þrudnigr áss:
„Mik munu æsir
argan kalla,
ef ek bindask let
brúðar lini.“

18. Þá kvað þat Loki,
Lansfeyjar sonr:
„þegi þú, þórr!
þeirra orða;
þegar munu jötnar
ásgard búa,
nema þú þinn hamar
þér um heimtir.“

19. Bundu þeir þór þá
brúðar lini
ok enu mikla
meni brisinga,

létu und hánum
hrynga lukla,
ok kvenváðir
um kné falla,
en á brjósti
breiða steina,
ok hagliga
um höfuð typðu.

20. Þá kvað Loki,
Laufeyjar sonr:
„Mun ek ok með þér
ambótt vera,
við skolum aka tvau
í jötunheima.“

21. Senn váru hafrar
heim um reknir,
skyndir at sköklum,
skyldu vel renna;
björg brotnuðu,
brann jörð loga,
ók Óðins son
í jötunheima.

22. Þá kvað þat þrymr,
þursa dröttinn:
„Standit upp, jötnarl
ok stráið bekki,
nú færð mér
Freyju at kván,
Njardar dóttur
or Nóa-túnum!“

23. Ganga hér at gardi
gullhyrndar kýr,
óxn alsvartir,
jötni at gamni;
fjöld á ek meiðma,
fjöld á ek menja,
cinnar mér Freyju
ávant þíkkir.“

24. Var þar at kveldi
um komið snimma,

ok fyr jötna
öl fram borit;
einn át oxa,
áttax laxa,
krásir allar,
þær er konur skyldu,
drakk Sif jar ferr
sáld þrjú mjáðar.

25. Þá kvað þat þrymr,
þursa dröttinn:
„Hvar sáttu brúðir
bita hvassara?
sáka ek brúðir
bita en breiðara,
né inn meira mjöld
mey um drekka.“

26. Sat in alsnotra
ambótt fyrir,
er orð um fann
við jötuns málí:
„Át vætr Freyja
áttu nótum,
svá var hon óðfús
í jötunheima.“

27. Laut und linu,
lysti at kyssa;
en hann utan slökkt
endlangan sal:
„Hví eru öndótt
augu Freyju?
þíkki mér or augum
eldr of brennal“

28. Sat in alsnotra
ambótt fyrir,
er orð um fann
við jötuns málí:
„Svaf vætr Freyja
áttu nótum,
svá var hon óðfús
í jötunheima.“

29. Inn kom in arma
jölna systir,
hin er brúðjár
biðja þordi:
„Láltu þér af höndum
hringa rauða,
ef þú öðlask vill
ástir minar,
ástir minar,
alla hylli.“

30. Þá kvað þat þrymr,
þursa dróttinn:
„Berið inn hamar
brúði at vigja,
leggit Mjöllni
í meyjar kné,
vígut okr saman
várar hendi!“

31. Hlöð Hlórriða
hugr i brjósti,
er hardhugaðr
hamar um þekði;
þrym drap hann fyrstan,
þursa dróttin,
ok ætt jötuns
alla lamði.

32. Drap hann ina öldnu
jölna systur,
hin er brúðjár
of beðit hafði;
hon skell um hlaut
syr skillinga,
en högg haunars
syr hringa fjöld.
Svá kom Óðins sour
endr at hamri.

HARBARDSLJÓÐ.

Pórr fór or Austrvegi, ok kom atsundi einu; öðrum me gum sundsins var ferjukarlinn með skipit.

pórr kallaði:

1. Hverr er så sveinn sveina
er stendr fyr sundit handan?

Harbarðr serar:

2. Hverr er så karl karla
er kallar um väginn?

pórr.

3. Fer þú mik um sundit,
fæði ek þik á morgun;
meis hefi ek á baki
verðra matrinn betri.

Át ek i hvild
áðr ek heiman fór
sildr ok hafra,
saðr em ek enn þess.

Harbarðr.

4. Árligum verkum
hrósar þú verðinu, 10
veiztattu syrir górla,
döpr eru þín heimkynni,
dauð hygg ek at þín módir sé.

pórr.

5. Þat segir þú nú
er hverjum þíkkir
mest at vita,
at min módir dauð sé.

Harbarðr.

6. Þeygi er sem þú
þrjú bū góð eigr,
berbeinn þú stendr

ok hefir brautinga gervi,
þatki at þú hafir brœkr þínar.

pórr.

7. Stýr þú hingat eikjunni,
ek mun þér stöðna kenna;
eða hverr á skipit,
er þú heldr við landit?

Harbarðr.

8. Hildólfr så heitir
er mik halda bað,
rekkr inn ráðsvinni
er býr i Ráðseyjarsundi;
baðat hann hlennimenn flytja
eða hrossa þjófa,
góða eina
ok þá er ek gerva kunna;
segðu til nafns þíns,
ef þú vill um sundit fara.

pórr.

9. Segja mun ek til nafns míns,
þótt ek sekr sják,
ok til als óðlis:
ek em Óðins sonr,
Meila bröðir,
en Magna faðir,
þrúðvaldr goða,
við þór knáttu hér dœma;
Hins vil ek nú spyrja,
hvat þú heitir?

Harbarðr.

10. Harbarðr ek heiti,
hylk um nafn sjaldan.

pórr.

11. Hvæt skaltu of nafn hylja,
nema þú sakar eigr?

Harbarðr.

12. Enn þött ek sakar eiga,
þá mun ek forða
fjörví minu
fyr slikum sem þú ert,
nema ek feigr sé.

pórr.

13. Harmljótan mér þikkir
i því at vaða um väginn til þín,
ok væta kögur minn;
skylda ek launa kögursveini
þinum
kanginýrði,
ef ek komumk yfir sundit.

Harbarðr.

14. Hér mun ek standa
ok þín héðan biða;
fannta þú mann inn hardara
at Hrungni dauðan.

pórr.

15. Hins viltu nú geta,
er við Hrungnir deildum,
sá inn stórúðgi jötunn,
er or steini var höfuðit á;
þó lét ek hann falla
ok fyrir hniga.

Hvat vantu þá meðan, Har-
barðr?

Harbarðr.

16. Var ek með Fjölvári
simm veitr alla
i ey þeirri
er Algræn heitir;
vega vér þar knáttum
ok val sella,
margs at freista,
mans at kosta.

pórr.

17. Hversu snúnuðu yðr konur
yðrar?

Harbarðr.

18. Spárkar áttu vér konur,
ef oss at spökum yrði;
horskar áttu vér konur
ef oss hollar væri;
þær or sandi
sima undn,
ok or dali djúpum
grund um grófu.
Vard ek þeim einn öllum
efri at ráðum;
hvilda ek hjá þeim systrum sjau,
ok hafða ek ged þeirra alt ok gaman.
Hvat vantu þá meðan, pórr?

pórr.

19. Ek drap þjassa
enn þruðnóðga jötun,
upp ek varp augum
Allvalda sonar
á þann inn heiða himin;
þau eru merki mest
minna verka,
þau er allir menn síðan um sé.
Hvat vantu meðan, Harbarðr?

Harbarðr.

20. Miklar manvélar
ek hafða við myrkriður,
þá er ek vélta þær frá verum;
hardan jötun ek hugða
Illébard vera,
gaf hann mér gambantein,
en ek vélta hann or viti.

pórr.

21. Illum huga launaðir
þú þá góðar gjasar.

Harbarðr.

22. Þat hefir eik

er af annarri skefr;
um sík er hvern i sliki.
Hvat vantu þá meðan, þórr?
þórr.

23. Ek var austr
ok jötna bardag,
brúðir bólvisar,
er til bjargs géngu;
mikil mundi ætt jötna,
ef allir lisði,
vætr mundi manna
undir Miðgarði.
Hvat vantu þá meðan, Har-
barðr?
Harbarðr.

24. Var ek á Vallandi
ok vígum fylgðag,
atta ek jöfrum
en aldri sættak.
Óðinn á jarla
þá er í val falla,
en þórr á þræla kyn.
þórr.

25. Ójasut skipta er þú
mundir
með ásum liði,
ef þú ættir vilgi mikils vald.
Harbarðr.

26. Þórr á að ærit
en ekki hjarta,
af hræzlu ok hugbleyði
þér var í hanzka troðit,
ok þöttiska þú þá þórr vera;
hvárki þú þá þorðir
syr hræzlu þinni
fisa né hnjosá,
svá at Fjalarr heyrði.
þórr.

27. Harbarðr inn ragil
ek munda þík i hel drepa,

ef ek mætta seilask um sund.
Harbarðr.

28. Hvat skyldir þú um sund
seilask,
er sakir 'ro alls öngar?
Hvat vantu þá, þórr?
þórr.

29. Ek var austr,
ok ána vardak,
þú er mik sóttu
þeir Svarangs synir;
grjóti þeir mik börðu,
gagni urðu þeir þó litt segnir;
þó urðu þeir mik fyrri
fríðar at biðja.

Hvat vantu þá meðan, Har-
barðr?
Harbarðr.

30. Ek var austr
ok við einhverja dœmðak,
lék ek við ena linhvitu
ok löng þing háðak,
gladdak ena gullbjörtu,
gamni inær undi.

þórr.
31. Góð áttu þér mankynni
þar þá.
Harbarðr.

32. Liðs þins væra ek þá þursi,
þórr! at ek hélda
þeirri enni linhvitu mey.
þórr.

33. Ek munda þér þá þat
veita,
ef ek viðr of kæmumk.
Harbarðr.

34. Ek munda þér þá trúá,
nema þú mér i trygð veltir.
þórr.

35. Emkat ek sa hælbitr

sem húðskór forn á vár.

Harbarðr.

36. Hvæt vantu meðan, þórr?

þórr.

37. Brúðir berserkja
barðak í Hléseyju;
þær höfðu verst unnil,
vélta þjóð alla.

Harbarðr.

38. Klæki vantu þá, þórr!
er þú á konum bardir.

þórr.

39. Vargynjur váru þær,
en varla konur;
skeldu skip mitt,
er ek skordat hafðak;
øgðu mér járnurki,
en eltu þjálfa.

Hvæt vantu þá meðan, Har-
barðr?

Harbarðr.

40. Ek vark í hernum,
er hingal görðisk
gnæfa gunnfiána
geir at rjóða.

þórr.

41. Þess viltu nú geta,
er þú fört oss óljúfan at bjóða.

Harbarðr.

42. Bæta skal þér þat þá
mundu baugi,
sem jafnendr unnu
þeir er okr vilja sætta.

þórr.

43. Hvar namtu þessi
in hnæfilið orð,
er ek heyrða aldregi
hnæfilið?

Harbarðr.

44. Nam ek at miðnum

þeim enum aldrœnum,
er búa i heimis skögum.

þórr.

45. Þó gefr þú
gott nafn dysjum,
er þú kallar þær heimis skoga.

Harbarðr.

46. Svá dœmi ek
um slikt far.

þórr.

47. Orðkringi þín
mun þér illa koma,
ef ek ræð á vag at vaða;
úlfí haera hygg ek
þík œpa munu,
ef þú hlýtr af hamri högg.

Harbarðr.

48. Sif á hó heima,
hans mundu fund vilja;
þann muntu þrek drýgja,
þat er þér skyldara.

þórr.

49. Mælir þú at munns ráði,
svá at mér skyldi verst þikkja,
halr enn hugblauðil
hygg ek at þú ljúgir.

Harbarðr.

50. Satt hygg ek mik segja,
seinn ertu at för þinni;
langt mundir þú nú kominn, þórr!
ef þú litum forrir.

þórr.

51. Harbarðr enn ragil
heldr hefir þú nú mik dvalðan.

Harbarðr.

52. Ássþórs hugða ek
aldregi mundu
glepja féhirði farar.

þórr.

53. Ráð mun ek þér nú ráða:

ró þú hingat bátinum,
hættum hœtingi!
hittu fôður Magnal!
Harbarðr.

54. Far þú fírr sundi,
þér skal fars synja.
Pórr.

55. Visa þú mér nú leiðina,
alls þú vill mik eigi um väginn
ferja. 10
Harbarðr.

56. Litið er at synja,
langt er at fara:
stund er til stokksins,
önnur til steinsins,
haltu svá til vinstra vegsins
unz þú hittir Verland.
þar mun Fjörgyn
hitta þór son sinn,

ok mun hon kenna hánum áttunga
brautir
til Óðins landa.

Pórr.

57. Mun ek taka þangat i dag?
Harbarðr.

58. Taka við vil ok erfiði
at uppverandi sólu,
er ek get þá ná.
Pórr.

59. Skamt mun nú mál okkat
vera,
alls þú mér skoetingu einni
svarar;
launa mun ek þér farsynjun,
ef við finnumk í sinn annat.
Harbarðr.

60. Far þú nú þars
þik hafi allan gramir!

BALDRS DRAUMAR.

Senn våro æsir
allir á þingi,
ok ásynjur
allar á málí;
ok um þat réðu
rikir tifar,
lvi væri Baldri
ballir draumar.

2. Upp reis Óðinn
alda gauri,
ok hann á Sleipni
söðul um lagði;
reið hann niðr þaðan
Niðheljar til,
mætti hann hvelpi
þeim er or helju kom.

3. Sá var blóðugr
um brjóst framan,
ok galdrs fôður
gól um lengi.
Framin reið Óðinn,
foldvegr dundi,
hann kom at háfu
Hheljar ranni.

4. Þá reið Óðinn
syr austan dyrr,
þar er hann vissi
völu leiði.
Nam hann vittugri
valgaldr kveða,
unz nauðig reis,
nás orð um kvað:

5. „Hvat er manna þat

mér ókunnra,
er mér hefir aukit
erfit sinni?
var ek snivin snjófi
ok slegin regni
ok drifin döggu,
dauð var ek lengi.“

6. „Vegtamr ek heiti,
sonr em ek Valtams,
segðu mér or helju,
ek mun or heimi:
hveim eru bekkir
baugum sánir,
flet fagrlig
flóð gulli?“

7. „Hér stendr Baldri
of brugginn mjöðr,
skirar veigar,
liggr skjöldr yfir;
en ásmegir
i ofvæni;
nauðug sagðak
nú mun ek þegja.“

8. „Þegiattu völval
þik vil ek fregna,
unz alkunna,
vil ek enn vita:
hverr mun Baldri
at bana verða,
ok Óðins son
aldri ræna?“

9. „Höðr berr háfau
hróðrbarm pinnig;

hann mun Baldri
at bana verða,
ok Óðins son
aldri ræna;
nauðug sagðak,
nú mun ek þegja.“

10. „Þegiattu völval
þík vil ek fregna,
unz alkunna,
vil ek enn vita:
hverr mun heipt Heði
hefut of vinna,
eða Baldrs bana
á bál vega?“

11. „Rindr berr
i vestrslum,
sá mun Óðins sonr
einnæltr vega;
hönd um þvær
né höfuð kembir,
áðr á bál um berr
Baldrs andskota;
nauðug sagðak,
nú mun ek þegja.“

12. „Þegiattu völva!
þík vil ek fregna,
unz alkunna,
vil ek enn vita:
hverjar 'ro þær meyjar,
er at muni gráta,
ok á himin verpa
bálsa skautum?“

13. „Ertattu Veglamr,
sem ek hugða,
heldr ertu Óðinn,
aldinn gautr.“
„Ertattu völva
névis kona,
heldr ertu þriggja
þursa móðir.“

14. „Heim rið þú, Óðinn!
ok ver hróðigr!
svá komit manna
meir aprír á vit,
er lauss Loki
liðr or böndum,
ok ragna rök
rjúsfandr koma.

SKIRNISMÁL.

Freyr sonr Njardar hafði einn dag sezk i Hliðskjálf ok sá um heima alla; hann sá í Jötunheimi ok sá þar mey sagra, þá er hon gékk frá skála fóður sins til skemmu. Þar af fékk hann hug-sóttir miklar. Skirnir hét skó-sveinn Freys; Njörðr bað hann kveðja Frey máls, þá nælti Skaði:

1. Ristu nú, Skirnir!
ok gakk at beiða
okkarn málā mög,
ok þess at fregna,
hveim enn fröði sé
osfreiði aſi.

Skirnir.

2. Illra orða er mér
ón at ykrum syni,
ef ek geng at mæla við mög,
ok þess at fregna,
hveim enn fröði sé
osfreiði aſi.

Skirnir.

3. Segðu þat, Freyr!
fólkvaldi goða!
ok ek vilja vita:
hvi þú einn sitr
endlanga sali,
minn dröttinn! um daga?

Freyr.

4. Ilvi um segjak þér,
seggr enn ungi!
mikinn móðtrega?

þviat álfröðull
lysir um alla daga,
ok peygi at minum munum.

Skirnir.

5. Muni þina hykka ek
svá mikla vera,
at þú mér, seggrí ne segir;
þviat ungir saman
várum í árdaga,
vel mættum tveir trúask.

Freyr.

6. Í Gýmis görðum
ek sú ganga
mér tiða mey;
armar lýstu,
en af þaðan
alt lopt ok lögr.

7. Mær er mér tiðari
en manni hveim
ungum í árdaga;
ása ok álfa
þat vill engi maðr
at við samt sém.

Skirnir.

8. Mar gefðu mér þá,
þann er mik um myrkvan beri
visan vaſrlöga,
ok þat sverð,
er sjálft vegisk
við jötna ætt.

Freyr.

9. Mar ek þér þann gef,
er þík um myrkvan berr

visan vasrloga,
ok þat sverð
er sjálf mun vegask,
ef sá er horskr er hefir.

Skirnir mælti við hestum:

10. Myrkt er úti,
mál kveð ek okr fara
úrig sjöll yfir,
þyrja þjóð yfir;
báðir við komumk,
eða okr báða tekr
sá inn ámátki jötunn.

Skirnir reið i Jötunheimi til
Gýmisgarða; þar váru hundar ólm-
ir ok bundnir fyr skidgards hliði
þess er um sal Gerðar var. Hanu
reið at þar er féhirðir sat á haugi,
ok kvaddi hann:

11. Segðu þat hirðirl
er þú á haugi sitr
ok varðar alla vega:
hve ek at andspilli-komunk
ens unga mans
fyr greyjum Gýmis?

Hirðir.

12. Hvárt ertu feigr,
eða ertu framenginn?
Andspillis vanr
þú skalt æ vera
góðrar meyjar Gýmis.

Skirnir.

13. Kostür 'ro betri
heldr en at klökkva sé
hvcim er füss er fara;
einu dögri
mér var aldr um skapaðr
ok alt lif um lagið.

Gerðr.

14. Hvat er þat hlym hlymja,
er ek heyri nú til

ossum rönnum i;
jörð bifask,
en allir syrir
skjálfa gardar Gýmis.

Ambátt.

15. Maðr er hér úti
stiginn af nuars baki,
jó laetr til jardar taka.

Gerðr.

16. Inn bið þú hann ganga
í okkarn sal
ok drekka inn mœra mjöð;
þó ek hitt óunk,
at hér úti sé
minn bróður bani.

17. Hvat er þat álsa,
né ása sona,
né vissa vana?
Hví þú einn um komt
eikinn fur yfir
ór salkynni at sjá?

Skirnir.

18. Emkat ek álsa,
né ása sona,
né vissa vana;
þó ek cinn um komk
eikinn fur yfir
yður salkynni at sjá.

19. Epli ellisu
hér hefi ek algullin,
þau mun ek þér, Gerðr! gefa,
frid at kaupa,
at þú þér Frey kveðir
óleibastan lifa.

Gerðr.

20. Epli ellisu
ek þigg aldregi
at mannskis munum,
né við Freyr,
meðan okkart fjör lisir,

byggjum bæði saman.

Skirnir.

21. Baug ek þér þá gef,
þann er brendr var
með ungum Óðins syni;
áttu eru jafnhösgir,
er af drjúpa
ena niundu hverja nölt.

Gerðr.

22. Baug ek þíkkak,
þótt brendr sé
með ungum Óðins syni;
era mér gulls vant
i görðum Gýmis,
at deila fé föður.

Skirnir.

23. Sér þú þenna mæki, mær
mjófan, málfsán,
er ek hefi i hendi hér?
höfud hóggva ek mun
þér hálsi af,
nema þú mér sætt segir.

Gerðr.

24. Ánaud þola
ek vil aldregi
at mannskis munum;
þó ek hins get,
ef ið Gýmir finnisk
vigs ótrauðir, at ykr vega tiði.

Skirnir.

25. Sér þú þenna mæki, mær
mjófan, málfsán,
er ek hefi i hendi hér?
syr þessum eggjum
hniigr sá inn aldni jötunn,
verðr þinn seigr fadir.

26. Tams vendi ek þik drep,
en ek þik temja mun
mær! at minum munum;
þar skaltu ganga,

er þik gumna synir
siðan æva sé.

27. Ara þífu á
skaltu ár sitja,
horva ok snugga heljar til;
matr sé þér meir leiðr,
en manna hveim
enn fráni ormr með firum.

28. At undrsjónum þú verðir,
er þú út kemir,
á þik Hrimnir hari,
á þik hotvelna stari;
viðkunnari þú verðir
en vörðr með goðum;
gapi þú grindum frá.

29. Tópi ok ópi,
tjósull ok ópoli,
vaxi þér tár með trega;
seztu niðr,
en ek mun segja þér
sváran súsbreka
ok tvennan trega.

30. Tramar gneypa
þik skolu gerslan dag
jötna görðum í,
til hrínpursa hallar
þú skalt hverjan dag
kranga kostalaus,
kranga kostavön;
grát at gamni
skaltu i gógn hafa,
ok leida með tárum trega.

31. Með þursi þrihöfðuðum
þú skalt æ nara
eða verlaus vera;
þitt ged gripi
þik morn morni;
verðu sem þistill,
sá er var þrungrinn
i önn ofanverða.

32. Til holts ek gëkk
ok til hrás viðar,
gambantein at geta;
gambantein ek gat.

33. Reiðr er þér Óðinn,
reiðr er þér ása bragr,
þik skal Freyr fásk,
enn fyrr, in illa mær!
en þú fengit hefir
gambanreidi goda.

34. Heyri jötnarl
heyri hrimþursarl
synir Suttunga!
sjálfsir áslíðar!
hve ek fyrir býð,
hve ek fyrir banna
manna glaum mani,
manna nyt mani.

35. Hrimgrinnur heitir þurs,
er þik hafa skal
syr nágrindr neðan;
þar þér vilmegir
á vidar rótum
geita hlund gefi.
Óðri drykkja
sá þú aldregi
mær! af þinum munum,
mærl at minum munum.

36. Þurs rist ek þér
ok þrjá stafi:
ergi ok æði
ok ópolas;
svá ek þat af rist,
sem ek þat á reist,
ef görask þarsar þess.

Gerðr.

37. Heill ver þú nú heldr,
sveinnl
ok tak við hrímkalki
fullum forns' mjáðar;

þó hafða ek þat ætlað,
at myndak aldregi
unna Vaningja vel.

Skirnir.

• 38. Örindi min
vil ek öll vita,
áðr ek riða heim héðan;
nær þú á þingi
munt enum þroska
10 nenna Njarðar syni.

Gerðr.

39. Barri heitir,
er við bæði vitum,
lundr lognsfara;
en ept nætr niu
þar mun Njarðar syni
Gerðr unna gamans.

þá reið Skirnir heim, Freyr
stóð úti ok kvaddi hann, ok spurði
tiðinda:

40. Segðu mér þat, Skirnir!
áðr þú verpir söðli af mar,
ok þú stigir feti framar:
hvat þú árnaðir
i Jötunheima
þins eða mins munar?

Skirnir.

41. Barri heitir,
er við bæðir vitum,
lundr lognsfar; 20
en ept nætr niu
þar mun Njarðar syni
Gerðr unna gamans.

Freyr.

42. Löng er nótt,
langar 'ro tvær,
hve um þreyjak þrjár?
opt mér mánaðr
minni þótti
en sjá hálf hýnótt.

RÍGSMÁL.

Svá segja menn i fornūm sōgum, at einhverr af ásum, sá er Heimdallr hét, fór ferðar sinnar ok fram með sjófarströndu nökkrurri, kom at einum húسابe ok nefndisk Rigr. Eptir þeiri sōgu er kvæði þetta:

1. Ár kváðu ganga
grønar brautir
öflgan ok alsœman
ás kunnigan,
ramman ok rōskvan
Rig stiganda.
2. Gékk hann meir at þat
miðrar brautar,
kom hann at húsi,
hurð var á gættu,
inn nam at ganga,
eldr var á gólli;
hjón sátu þar
hár af árni,
Ái ok Edda
aldinsfalta.

3. Rigr kunní þeim
ráð at segja,
meir settisk hann
miðra fletja,
en á hlið hvára
hjón salkynna.

4. Þá tók Edda
ókvinn leif,
þungan ok þykkan,
þprunginn sáðum;

bar hon meir at þat
miðra skutla,
soð var i bolla,
setti á bjóð,
var kálfir soðinn
krása beztr.

5. Reis hann upp þaðan,
rézk at sofna;
Rigr kunní þeim
ráð at segja,
meir lagðisk hann
miðrar rekkju,
en á hlið hvára
bjón salkynna.

6. Þar var hann at þat
þrjár nætr saman,
gékk hann meir at þat
miðrar brautar,
liðu meir at þat
mánuðr niu.

7. Jóð ól Edda,
jösu vatni,
hörfi svartan
hétu þræl.

8. Hann nam at vaxa,
ok vel at dafna;
var þar á höndum
hrokkit skinn,
kropnir knúar,
fingr digrir,
fülligt andlit,
lotr hryggr,
langir hælar.

9. Nam hann meir at þat
magns um kosta,
bast at binda,
byrðar görva,
bar hann heim at þat
hris gerstan dag.

10. Þar kom at gardi
gengilbeina,
örr var á iljum,
armr sólbrunninna,
niðrbjúgt er nef,
ok nefndisk þýr.

11. Miðra sletja
meir settisk hou,
sat hjá henni
sonr húss;
reðdu ok rýndu,
rekku görðu
þræll ok þýr
þrungin dœgr.

12. Börn óln þau,
bjoggu ok undu,
hygg ek at hétí
Hreimr ok Fjósnir,
Klúr ok Kleggi,
Kefsir, Fúnir,
Drumbr, Digraldi,
Dröttr ok Hlösvir,
Lútr ok Leggjaldi;
lögðu garða,
akra töddu,
unnu at svinum,
geita gættu,
grófu torf.

13. Dœtrí varu þær
Drumba ok Kumba,
Ökkvinkálfa
ok Arinnesja,
Ysja ok Ambátt,
Eikintjasna,

Tölrughypja
ok Trönbéina;
þáðan eru komnar
þræla ættir.

14. Gékk Rigr at þat
réttar brautir,
kom hann at húsi,
hurð var á skíði;
inn nam al ganga,
eldr var á gólfii,
hjón sátu þar,
héldu á sýslu.

15. Maðr telgði þar
meid til rifjar,
var skegg skapat,
skór var fyr enni,
skyrtu þróugva,
skokkr var á gólfii.

16. Sat þar kona
sveigði rokk,
breiddi faðm,
bjó til vásar;
sveigr var á höfði,
smokkr var á bringu,
dúkr var á hálsi,
dvergar á öxlum;
Ali ok Amma
áltu hús.

17. Rigr kunni þeim
ráð at segja,
reis frá bordi,
réð at sofna,
meir lagðisk hann
miðrar rekju,
en á hlíð hvára
hjón salkynna.

18. Þar var hann at þat
þjár nætr saman,
liðu meir at þat

mánuðr niu;
jóð ól Amma,
jósu vatni,
kölluðu Karl,
kona sveip ripti
rauðan ok rjóðan,
riðuðu augu.

19. Hann nam at vaxa,
ok vel dafna,
óxn nam at temja,
arðr at górsa,
hús at timbra,
ok hlöður smiða,
karta at górsa,
ok keyra plög.

20. Heim óku þá
hanginluklu,
geitakyrtlu,
giptu Karli;
Snör heitir sú,
settisk undir ripti,
bjoggu hjón,
bauga deildu,
breiddu blæjur,
ok bú górdu.

21. Börn ólu þau
bjoggu ok undu:
hét llair ok Drengr,
Höldr, Þegn, Smiðr,
Breiðrböndi,
Bundinskeggi,
Búi ok Boddi,
Brattskeggr ok Seggr.

22. Eon hétu svá
öðrum nöfnum:
Snót, Brúðr, Svanni,
Svarri, Sprakki,
Fljóð, Sprund ok Vif,
Feima, Ristill;
þáðan eru komnar

karla ættir.

23. Gékk Rigr þáðan
réttar brautir,
kóm hann at sal,
suðr horfðu dyrr,
var hurð hnigin,
hringr var i gætti.

24. Gékk hann inn at þat,
gölf var stráð;
sátu hjón,
sásk i augu
Faðir ok Móðir,
fingrum at leika.

25. Sat húsgumi
ok snéri streng,
álm of bendi,
örfar skepti;
en húskona
hugði at örnum,
strauk of ripti,
sterli ermar.

26. Keisti fald,
kinga var á bringu,
siðar sloður,
serk bláfán;
brún hjartari,
brjóst ljósara,
háls hvitari
hreinni mjöllu.

27. Rigr kunni þeim
ráð at segja,
meir settisk hann
miðra fletja,
en á blið hvára
hjón salkynna.

28. Þá tók Móðir
merktan dük,
hvitan af hörfi,

huldi bjöð;
hon tók at þat
bleifa þunna,
hvita af hveiti,
ok huldi dük.

29. Fram setti hon skutla
fulla, silfri varða,
á bjöð fánt fleski
ok fugla steikta;
vin var i könnu,
varðir kalkar,
drukku ok dœmdu,
dagr var á sinnum.
Rigr kunni þeim
rāð at segja.

30. Reis Rigr at þat
rekju gerði;
þar var hann at þat
þrjár nætr saman.
Gékk hann meir at þat
miðrar brautar;
liðu meir at þat
mánuðr niu.

31. Svein ól Móðir,
silki vasði,
jósu vatni,
Jarl létu heita.
Bleikt var hár,
bjartir vangar,
ötul våru augu,
sem yrmingi.

32. Upp óx þar
Jarl á fletjum,
lind nam at skelfa,
leggja strengi,
álm at beygja,
örfar skepta,
flein at fleygja,
frókkur dýja,
hestum riða,

hundum verpa,
sverðum bregða,
sund at fremja.

33. Kom þar or runni

Rigr gangandi,
Rigr gangandi
rúnar kendi;
sitt gaf heiti,
son kvezk eiga;
pann bað hann eignask
óðalvöllu,
óðalvöllu,
aldnar bygðir.

34. Reið hann meir þaðan
myrkán veg,
hélug sjöll,
unz at höllu kom;
skapt nam at dýja,
skelfði lind,
hesti hleypti,
ok hjörfi brá;
vig nam at vekja,
völl nam at rjóða,
val nam at sella,
vá til landa.

35. Réð hann einn at þat
átlján búum,
auð nam skipta,
öllum veita
meiðmar ok mösma,
mara svangrisja;
hringum hreytti,
hjó sundr baug.

36. Óku mærir
úrgar brautir,
kómu at höllu,
þar er Hersir bjó;
mætti hann
mjófingerði
hvitri ok horskri,

hétu Erna.

37. Báðu hennar
ok heim óku,
giptu Jarli,
gækki hon und lini;
samán bjoggu þau
ok sér undu,
ættir jóku
ok aldrs nutu.

38. Burr var hinn elzti,
en Barn annat,
Jóð ok Aðal,
Arfi, Mögr,
Niðr ok Niðjungr,
námu leika
Sonr ok Sveinn
sund ok tafl,
Kundr hét einn,
Konr var hinn yngsti.

39. Upp óxu þar
Jarli bornir,
hesta tömdu,
hlifnar bendu,
skeyti skófu,
skelfdu aska.

40. En Konr ungr
kunni rúnar,
æfinrúnar
ok aldrrúnar;
meir kunni hann
mönnum bjarga,
eggjar deyfa,
œgi lægja.

41. Klök nam fugla,
kyrra elda,
sæva ok svefja,
sorgir lægja,
afl ok eljun
áttu manna.

42. Hann við Rig jarl
rúnar deildi,
brögðum beitti,
ok betr kunni;
þá öðlaðisk
ok þá eiga gat
Rigr at heita,
rúnar kunna.

43. Reið Konr ungr
kjörr ok skóga,
kólfí fleygði,
kyrdi fugla.

44. Þá kvað þat kráka,
sat kvisti ein:
„hvati skaltu, Konr ungr?
kyrra fugla?
Heldr mætti þér
hestum riða
ok her sella!

45. Á Danr ok Danpr
dýrar hallir,
œðra óðal
en þér hasit;
þeir kunnu vel
kjól at riða,
egg at kenna,
undir rjúfa.“

H Y N D L U L J Ó D.

---

1. „Vaki mær meyja,
vaki míð vina,
Hyndla systir!
er i helli býr;
nú er rökkr rökkra,
riða við skolum
til Valhallar
ok til ves heilags.

2. Biðjum Herjasöður
i hugum sitja;
haun geldr ok gesr
gull verðugum:
gaf hann Hermóði
hjálin ok brynu,
en Sigmundi
sverð at þiggja.

3. Gefr hann sigr sonum,
en sumum aura,
mælsku mörgum,
ok mannvit firum,
byri gefr hann brögnum,
en brag skáldum,
gefr hann mannsemi
mörgum rekki.

4. Þór mun hon blóta,
þess mun biðja,
at hann æ við þik
einart láti;
þó er hánum ótitt,
við jötuns brúðir.

5. Nú taktu úlf þinn
ein af stalli,
lát hann renna

með rúna málum;
seinn er göltr þinn
goðveg troða,
vil ek mar minn
mætan hleða.“

6. „Flá ertu, Freyja!
er þú freistar min,
visar þú augum
á oss þannig,
er þú hefir ver þinn
í valsinni,
Óttar unga,
Innsteins bur.“

7. „Dulin ertu, Hyndla!
draums ætlig þér,
er þú kveðr ver minn
í valsinni,
þar er göltr glóar,
gullinbusti,
bildisvini,
er mér hagir görðu
dvergar tveir,
Dáinn ok Nabbi.

8. Sennum við or sôðlum,
sitja við skolum,
ok um jöfра
ællir dœma,
gumna þeirra
er frá goðum kómu,
þeir hafa veðjal
vala málmi,
Óttarr ungi
ok Angantyr.

9. Skylt er at veita,
svá at skati enn ungi
föðurleisð hafi
eptir frændr sina.

10. Hörg hann mér gerði
hladinn steinum,
- nú er grjót þat
at gleri vordit -
rauð hann í nýju
nauta blöði,
æ trúði Óttarr
á ásynjur.

11. Nú láttu forna
niðja talda,
ok uppbornar
ættir manna:
hvæt er Skjöldunga,
hvæt er Skilfinga,
hvæt er Ödlinga,
hvæt er Ylfsinga,
hvæt er höldborit,
hvæt er hersborit,
mest mannaval
und Miðgarði?

12. „Þú ert, Óttarr!
borinn Innsteini,
en Innsteinn var
Álfur enum gamla,
Álfur var Úlfur,
Úlfur Sæfara,
en Sæfari
Svan enum rauða.

13. Móður átti faðir þinn
menjum gösga,
hygg ek at hon héti
Hlédis gyðja,
Fróði var faðir þeirrar
en Friant móðir,
óll þótti ætt sú
með yfirmönnum.

14. Áli var áðr
öflgastr manna,
Hálfðan fyrri
hæstr Skjöldunga;
fræg váru fólkvig,
þau er framir gerðu,
hvarfla þóttu hans verk
með himins skautum.

15. Efldisk hann við Eymund
œzlan manna,
en hann vá Sigtrygg
með svöllum eggjum;
eiga gékk Álmveig
œzta kvinnu,
ólu þau ok áttu
áttján sonu.

16. Þaðan eru Skjöldungar,
þaðan Skilfingar,
þaðan Ödlingar,
þaðan Ynglingar,
þaðan höldborit,
þaðan hersborit,
mest manna val
und Miðgarði;

alt er þat ætt þín,
Óttarr heimskil

17. Var Hildigunn
hennar móðir
Sváfu barn
ok sækunungs;
alt er þat ætt þín,
Óttarr heimskil
varði at vili svá,
viltu enn lengra?

18. Dagr átti þóru
drengja móður,
óluski i ætt þar
œztir kappar:
Fraðmarr, Gyrðr
ok Frekar báðir,

Ámr ok Jösurr, Már,
Álfr enn gamli;
vardar at viti svá,
viltu enn lengra?

19. Ketill hét vinr þeirra
Klyps arfþegi,
var hann móðurfaðir
móður þinnar;
þá var Fróði
fyrr en Kári,
hinn eldri var
Álfr um getinn.

20. Nanna var næst þar
Nökkva dóttir,
var mógr hennar
mágr þins föður;
fyrnd er sú maugð,
fram tel ek lengra,
kunna ek báða
Brodd ok Hörfi;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil

21. Ísólfur, Ásólfur
Ölmóðs synir
ok Skúrhildar
Skekkils dóttur,
skaltu til telja
skatna margra;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil

22. Gunnarr, Bálkr,
Grimr, Arðskafi,
Járnkjöldr, Þórir,
Úlfr, Ginandi,
Búi ok Brami,
Barri ok Reifnir,
Tindr ok Tyrfingr,
tveir Haddingjar;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil!

23. Áni ok ómi
váru bornir
Arngrims synir
ok Eyfurn;
brökun berserkja
bóls margskonar
um lönd ok um lög
sem logi færí;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil

24. Kunna ek báða
Brodd ok Hörfi,
váru þeir i hirð
Hrólf's ens gamla;
allir bornir
frá Jörmunreki
Sigurðar mági,
- hlýð þú sôgu minnil-
fólkum grims
20 þess er Fafni vá.

25. Sá var visir
frá Völsungi,
ok Hjördis
frá Hrauðungi,
en Eylimi
frá Öðlingum;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil!

26. Gunnarr ok Högni
20 Gjúka arfar,
ok ið sama Guðrún
systir þeirra:
eigi var Guthormr
Gjúka ættar,
þó var hann bróðir
beggja þeirra;
alt er þat ætt þin,
Óttarr heimskil!

27. Haraldr Hilditónn
borinn Hrœreki

slöngvanbauga,
sonr var hanu Auðar,
Auðr djúpauðga
Ívars dóttir,
en Ráðbardr
var Randvers fadír;
þeir váru gunnar
godum signaðir;
alt er þat aett þín,
Óttarr heimskil!

28. Váru ellif
æsir taldir,
Baldr er hnē
við banaphúfu;
þess lézk Vali
verðr at hefna,
sins of bróður
sló hann handbana;
alt er þat aett þín,
Óttarr heimskil!

29. Var Baldrs fadír
Burs arfþegi;
Freyr átti Gerði,
hon var Gýmis dóttir,
jöttna ættar
ok Aurbodu;
þó var þjassi
þeirra frændi
skautgjarn jötunn,
hans var Skaði dóttir.

30. Mart segjum þér,
ok munum fleira;
vörumk at viti svá,
viltu enn lengra?

31. Haki var Hvednu
hóti beztr sona,
en Hvednu var
Hjörvardr fadír;
Heiðr ok Hrossþjófr
Hrimnis kindar.

32. Eru völur allar
frá Viðólfí,
vitkar allir
frá Vilmeiði,
• seiðberendr
frá Svarthöfða,
jöttnar allir
frá Ými kounnir.

33. Mart segjum þér
ok munum enn fleira;
vörumk at viti svá,
viltu enn lengra?

34. Vard cinn borinn
i árdaga
• rammaukinn mjök
Rögna kindar,
niu báru þann
náðgöfgan mann
jöttna meyjar
við jarðar þróm.

35. Hann Gjálp um bar,
hann Greip um bar,
bar hann Eistla
ok Angeyja,
• hann har Úlfrún
ok Eyrgjasa,
Imdr ok Atla
ok Járnsaxa.

36. Sá var aukinn
jarðar megui,
svalkoldum sæ
ok sónardreyra.
Mart segjum þér
ok munum fleira;
• vörumk at viti,
viltu enn lengra?

37. Ól úlf Loki
við Angrbodu,
en Sleipni gat
við Svadilsfara;

eitt þótti skars
allra feiknast,
þat var bróður frá
Býleists komit.

38. Loki af hjarta
lindi brendu,
fann hann hálfsviðinn
hugstein konu,
varð Loptr kindugr
af konu illri;
þaðan er á foldu
flagð hvert komit.

39. Haf gengr hríðum
við himin sjálfan,
liðr lönd yfir,
en lopt bilar;
þaðan koma snjófar
ok snarir vindar,
þá er i ráði
at regn um þróti.

40. Varð einn borinn
öllum meiri,
sá var aukinn
jardar megní;
þann kveða stilli
stórauðgastan,
sif sisjaðan
sjótum górföllum.

41. þá kemr annarr
enn mátkari,
þó þori ek eigi
þann at nefna;
fair sjá nú
fram um lengra,
en Óðinn mun
úlfí móta.“

42. „Ber þú minnisöl
minum gesti,
svá hann öll muni
ord at tina,

pessa rœðu,
á þriðja morni,
þá er þeir Angantýr
ættir rekja.“

43. „Snúðu braut héðan,
sofa lystir mik,
fær þú fátt at mér
friðra kosta;
hleypr þú eðlvina
úti á náttum,
sem með höfrum
Heiðrún fari.

44. Rant at œði
ey þreyjandi,
skutusk þeir fleiri
und fyrir skyrtu;
hleypr þú eðlvina
úti á náttum,
sem með höfrum
Heiðrún fari.“

45. „Ek slæ eldi
of iviðju,
svá at þú eigi kemsk
á braut héðan;
hleypr þú eðlvina
úti á náttum,
sem með höfrum
Heiðrún fari.“

46. „Hyr sé ek brenna,
en hauðr loga,
verða flestir
fjörlausn þola;
ber þú Óttari
björ at hendi
eitri blandinn mjök
illu heilli.“

47. „Orðheill þín
skal engu ráða,
þóttu, brúðr jötunn!
bölvi heitr;

hann skal drekka
dýrar veigar,

bið ek Ottari
óll god duga.

—oo—

VÖLUNDARKVÍÐA.

Niðuðr hét konungr i Sviþjöld, hann átti tvá sonu ok eina dóttur, hon hét Böðvildr. Broðr våru þrír synir Finnakonungs, hét einn Slagfiðr, annarr Egill, þriði Völundr, þeir skriðu ok veiddu dýr. Þeir kvámu í Úlfðali, ok gerðu sér þar hús; þar er vatn er heitir Úlfssjár. Snemma of morgin fundu þeir á vatnsströndu konur þrjár, ok spunnu lin; þar våru hjá þeim álptarhamir þeirra, þat våru valkyjur. Þar våru tvær døtr Löðves konungs, Hlaðguðr svanhvit ok Hervör alvit, en þridja var Ölrún Kjárs dóttir af Vallandi. Þeir höfðu þær heimi til skála með sér. Fékk Egill Ölrúnar, en Slagfiðr Svanhvitrar, en Völundr Alvitrar. Þau bjoggu sjau vetr; þa flugu þær at vitja víga, ok kvámu eigi aprí; þa skreid Egill at leita Ölrúnar, en Slagfiðr leitaði Svanhvitrar, en Völundr sat í Úlfðolum; hann var hagastr maðr svá at

menn viti í fornnum sögum. Niðuðr konungr lét hann höndum taka, svá sem hér er um kveðit.

1. Meyjar flugu sunnan
Myrkvið igögnum,
Alvitr unga
orlög drýgja;
þær á sævarströnd
settusk at hvilask,
drósir suðrænar
dýrt lin spunnu.

2. Ein nam þeirra
Egil at verja
fögr nær fira
faðmi ljósum;
önnur var Svanhvit,
svansjaðrar dró;
en in þridja
þeirra systir
vardi hvitan
háls Völundar.

3. Sátu síðan
sjau vetr al þat,
en inn átta
allan þráðu,

en enn niunda
nauðr um skildi;
meyjar fýstusk
á myrkvan við,
Alvitr unga
orlög drygja.

4. Kom þar af veiði
vegreygr skyti,
Slagfiðr ok Egill
sali fundu auða,
géngu út ok inn
ok um sás;
austr skreið Egill
at Ölrunu,
en suðr Slagfiðr
at Svanhvitu.

5. En einn Völundr
sat i Úlfðöldum,
hann sló gull rautt
við gim fastan,
lukði hann alla
lind bauga vel;
svá beið hann
sinnar ljósar
kvánar, ef húnun
koma gerði.

6. Þat spyrr Niðuðr
Njara dróttinn,
at einn Völundr
sat i Úlfðöluin.
Nöttum föru seggir,
negldar váru brynjur,
skildir bliku þeirra
við enn skarða mána.

7. Stigu or södlum
at salar gafli,
géngu inn þaðan
endlangan sal,
sá þeir á bast
bauga dregna,

sjau hundruð allra,
er sá seggr átti.

8. Ok þeir af tóku,
ok þeir á létu,
syr einn utan,
er þeir af létu.

Kom þar af veiði
vegreygr skyti,
Völundr liðandi
um langan veg.

9. Gékk hann brúnni
beru hold steikja,
ár brann hrísi
allþurr fura,
viðr enn vindþurri,
syr Völundi.

10. Sat á berfjalli,
bauga talði
álsa ljóði,
eins saknaði,
hugði hann at hefði
Hlöðves dóttir,
Alvitr unga,
veri hon uptr komin.

11. Sat hann svá lengi
at hann sofnæði,
ok hann vaknaði
viljalauss,
vissi sér á höndum
höfgar nauðir,
en á fótum
fjötur um spentan.

12. „Hverir 'ro jöfrar
þeir er á lögðu
þesti byr sima
ok mik bundu?“

13. Kallaði nú Niðuðr
Njara dróttinn:
„hvar gaztu, Völundr!
visi álsa,

10

20

30

40

vára aura
i Úlfðolum?"

14. „Gull var þar eigi
á Grana leiðu,
fjarri hugða ek vårt land
fjöllum Rinar;
man ek at vér meiri
mæti áttum,
er vér heil ljú
heima várum.

15. Hlaðguðr ok Hervör
borin var Hlōðve,
kunn var Ölrún
Kjárs dóttir,
hon inn um gékk
endlangan sal,
stóð á gólfi,
stílti röddu;
era sá nú hýrr
er or holti ferr.“

Niðuðr konungr gaf döttur
sinni Böðvildi gullring, þann er
hann tók af bastinu at Völundar; en
hann sjálfr bar sverðit, er Völundr
átti; en dróttaing kvað:

16. „Tenn hánum teygjask,
er hánum er téð sverð,
ok hann Böðvildar
baug um þekkir;
ámun eru augu
ormi þeim enum frána;
sniðit ér hann
sina magni,
ok setið hann síðan
i Sævarstað.“

Svá var gjort, at skornar váru
sinar i knésfötum, ok settir í holm
einn, er þar var fyr landi, er hét
Sævarstaðr. Þar smiðaði hann
konungi allskyns görsimár. Engi

maðr þordi at fara til hans nemá
konungr einn. Völundr kvað:

17. „Skinn Niðaði
sverð á linda,
þat er ek hvesta
sem ek hagast kunna,
ok ek herðak
seim mér hœgst þotti;
sá er mér fránn mækir
æ fjarri borinn,
sékkja ek þann Völundi
til smiðju borinn.

18. Nú berr Böðvildr
brúðar minnar
- biðka ek þess bót -
bauga rauða.“
Sat hann né hann svaf ávalt,
ok hann sló hamri,
vél görði hann heldr
hvatt Niðaði.

19. Drifu ungir tveir
á dyr sjá
synir Niðaðar
i Sævarstöð;
kómu þeir til kistu,
kröfdu luklu;
opin var illuð
er þeir í sá.

20. Fjöld var þar menja,
er þeim mögum syndisk
at væri gull rauft
ok görsimar.
„Komid einir tveir,
komit annars dags;
ykr læt ek þat gull
um gefit verða.

21. Segita meyjum
né salpjöðum,
mauni öngun
at id mik syndit.“

Snemma kallaði
seggr annan,
bróðir á bróður:
„göngum baug sjá!“

22. Kómu til kistu,
kröfðu lukla;
opin var illúð,
er þeir i litu;
sneið af höfuð
húna þeirra,
ok undir fén fjturs
fetr um lagði.

23. En þær skúlar,
er und skörum víru,
sveip hann utan silfri,
seldi Niðaði;
en or augum
jarknasteina
sendi hann kunnigri
konu Niðaðar.

24. En or tönnum
tveggja þeirra
sló hann brjóstkringlur,
sendi Böðvildi.
þá nam Böðvildr
baugi at hrósa,
bar hann Völundi,
er brotið hafði:
„þorriga ek at segja
nema þér einum.“

Völundr kvað:

25. „Ek bæti svá
brest á gulli,
at feðr þinum
fegri þíkkir,
ok mœðr þinni
miklu betri,
ok sjálfri þér
at sama höfū.“

26. Bar hann hana bjóri,

þvíat hann betr kunni,
svá at hon í sessi
um soðnaði:
„Nú hefi ek hefnt
harma minna
allra nema einna
íviðgjarnra.“

27. „Vel ek“ kvað Völundr,
„verða ek á fitjum,
þeim er mik Niðaðar
námu rekkar.“

Hlæjandi Völundr
hófsk at lopti,
grátandi Böðvildr
gékk or eyju;
tregði fór Iriðils
ok föður reiði.

28. Úti stendr kunnig
kván Niðaðar,
ok hon inn um gékk
endlangana sal;
— en hann á salgarð
settisk at hvilask —
„vakir þú, Niðuðrl
Njara dröttinn?“

29. „Vaki ek ávalt,
vilja ek lauss sofnar,
ok minst siz
mina sonu dauða;
kell mik i höfuð,
kold eru mér ræð þín,
vilnum ek þess nú
at ek við Völund dœma.

30. Seg þú mér þat, Völundr!
visi álfu!
af heilum hvat varð
húnunum mínum?“

31. „Eiða skaltu mér áðr
alla vinna,
at skips bordi

10

20

30

40

ok at skjaldar rönd,
at mars bögi
ok at mækis egg:

31. At þú kveljat
kván Völundar,
nē brúði minni
at bana verðir;
þótt vér kván eigm
þá er þér kunnid,
eða jód eigm
innan hallar.

32. Gakk þú til smiðju,
þeirrar er þú görðir,
þar fiðr þú belgi
blöði stokna;
sneið ek af höfuð
húna þinna,
ok undir sen fjöturs
fetr um lagðak.

33. En þær skálar
er und skörum våru
sveip ek utan silfri,
senda ek Niðadi;
en or augum
jarknasteini
senda ek kunnigri
kván Niðadar.

34. En or tönnum
tveggja þeirra
sló ek brjóstkringlur,
senda ek Böðvildi.
Nú gengr Böðvildr
barni aukin,
einga dóttir
ykkur beggja.“

35. „Mæltira þú þat mál
er mik meir tregi,
nē ek þik vilja, Völundr!
verr um vita;
erat svá maðr hár
at þik af hestli taki,
nē svá öflugr
at þik neðan skjóti,
þar er þú skollir
við ský uppi.“

36. Hlæjandi Völundr
hófsk at lopti,
en ókátr Niðuðr
sat þá eptir.

37. „Upp ristu, Pakráðrl
þrell minn inn bezti,
bið þú Böðvildi
meyna bráhvitu
ganga sagrvarið
við fóður rœða.“

38. „Er þat satt, Böðvildr!
er sögðu mér,
sátuð ið Völundr
saman i hólmi?“

39. „Satt er þat, Niðaðrl
er sagði þér,
sátu við Völundr
saman i hólmi
cina ògurstund,
æva skyldi;
ek vætr hánum
vinna kunnak,
ek vætr hánum
vinna máttak.“

HELGAKVÍDA

HJÖRVARDS SONAR.

Hjörvarðr hét konungr, hann átti fjórar konur: ein hét Álfhildr, son þeirra hét Hledinn, önnur hét Særeiðr, þeirra son hét Humlungr, in þriðja hét Sinrjöð, þeirra son hét Hymlingr. Hjörvarðr konungr hafði þess heit strengt, at eiga þá konu er hann vissi vænsta. Hann spurði at Svafnir konungr átti dóttur allra fegrsta, sú hét Sigrlinn. Iðmundr hét jarl hans, Atli var hans son, er fór at biðja Sigrlinnar til handa konungi. Hann dvalðisk vetrlangt með Svafni konungi; Fránmarr hét þar jarl, föstri Sigrlinnar, dóttir hans hét Álof. Jarlinn réð at meyjar var synjat, ok fór Atli heim. Atli jarls son stóð einn dag við lund nökkurn, en fugl sat í limunum uppi yfir hánum, ok hafði heyrtil at hans menn kölluðu vænstar konur þær, er Hjörvarðr konungr átti. Fuglinn kvakaði, en Atli lýddi hvat hann sagði, hann kvað:

1. „Sáttu Sigrlinn
Svafnis dóttur,
meyna fegrstu
i munarheimi;
þó eru hagligar
Hjörvarðs konur,

gumnum þíkkja
at Glasislundi.“

2. „Mundu við Atla
Iðmundar son,
fugl fróðhugaðr!
fleira mæla?“
„Mun ek, ef mik buðlungr
blóta vildi,
ok kýs ek þaz ek vil
or konungs gardi.“

3. „Kjósatu Hjörvarð
né hans sonu,
né inar fögru
fylkis brúðir,
eigi brúðir þær
er buðlungr á,
kaupum vel saman,
þat er vina kynni!“

4. „Hof mun ek kjósa,
hörga marga,
gullhyrndar kýr
frá grams báii,
ef hánum Sigrlinn
sestr á armi,
ok ónaudig
jöfri fylgir.“

Þetta var áðr Atli fær, en er hann kom heim, ok konungr spurði hann tilinda, kvað hann:

5. „Höfum erfiði
ok ekki örindi,

* * * 10

* * * 20
30

mara þraut óra
á meginfjalli,
urðunu síðan
Sæmorn vaða;
þá var oss synjat
Svafnis dóttur,
hringum gæddrar,
er vér hafa vildum.

Konungr bað, at þeir skyldu
fara annat sinn, fór hann sjálfur.
En er þeir kómu upp á fjall, ok sá
á Sváaland landsbruna ok jó-
reyki stóra, reið konungr af fjall-
inu fram í landit, ok tók náttból
við á eina. Atli hélt vörð, ok
fór yfir ána; hann fann eitt hús,
fugl mikill sat á húsinu ok gætti,
ok var sofnaðr. Atli skaut spjóti
fuglinn til bana; en i húsinu fann
hann Sigrlinn konungs dóttur, ok
Álofu jarls dóttur, ok hafði þær
báðar braut með sér. Fránmarr
jarl hafði hamazk í arnarlíki, ok
varit þær yfir hernum með fjölkynni.
Hróðmarr hélt konungr,
hiðill Sigrlinnar, hann drap Sváva
konung, ok hafði rænt ok brent
landit. Hjörvarðr konungr fékk
Sigrlinnar, en Atli Álofar. Hjör-
varðr ok Sigrlinn áttu son mikinn
ok vænan, hann var þögull, ekki
nafn festisk við hann. Hann sat
á haugi, hann sá riða valkyrjur niu,
ok var ein góðugligust, hon kvað:

6. „Sið mundu, Helgil
hringum ráða,
rikr rógapaldr!
né Röðuls völlum,
- örн gól árla -
ef þú æ þegir.

þóttu harðau hug,
hilmir! gjaldir.“

7. „Hvat létr þú fylgja
Helga nafni,
brúðr hjartlituð!
alls þú bjóða ræð?
Hygg þú fyr öllum
atkvaðum vel;
þigg ek eigi þat,
nema ek þik hafa.“

8. „Sverð veit ek liggja
i Sigars hólni
fjórum séra
en fimm togu;
eitt er þeirra
öllum betra,
vignesta ból
ok varið gulli.

9. Hringr er í hjalti,
hugr er í miðju,
ógn er í oddi
þeim er eiga getr;
liggr með eggju
ormr dreyrfáðr,
en á valböstu
verpr naðr hala.“

Eyli mi hét konungr, dóttir hans
var Sváva, hon var Valkyrja ok
reið lopt ok lög. Hon gaf Helga
nafn þetta, ok hlifði hánum opli
siðan í orrostum. Helgi kvað:

10. „Ertattu, Hjörvarðr!
heilráðr konungr,
fólk oddviti,
þóttu frægr sér;
léztu eld eta
jöfra bygðir,
en þeir angr við þik
ekki görðu.

11. En Hróðmarr skal

hringum ráða,
þeim er áttu
órir niðjar;
sá sésk fylkir
fæst at lífi,
hygsk aldaðra
arfi at ráða.“

Hjörvarðr svarar, at hann mundi fá lið Helga, ef hann vill hefna móðurföður sins. Þá sótti Helgi sverðit, er Sváva visaði hánnum til; þá fór hann ok Atli ok feldu Hröðmar ok unnu mōrg þrekvirki. Hann drap Hata jötun, er hann sat á bergi nökkruru. Helgi ok Atli lágu skipum í Hatasírði. Atli hélt vörð inn fyrra lut nastrinnar. Hrúngerðr Hata dóttir kvað:

12. „Hverir 'ro höldar
i Hatasírði?
skjöldum er tjaldat
á skipum yðrum,
fræknliga látið,
fatt hygg ek yðr sjásk,
kennit mér nafn konungs.“

Atli kvað:

13. „Helgi hann heitir,
en þú hvergi mátt
vinna grand grami;
járnborgir 'ro
um öðlings flota,
kneguð oss fálu fara.“

14. „Hve þik heitir“ kvað
Hrimgerðr,
„halr inn ámátki?
hve þik kalla konir?
fylkir þér trúir,
er þik i fögrum lætr
beits stafni búa.“

15. „Atli ek heiti,

atall skal ek þér vera,
mjök em ek gífrum gramastr;
úrgan stafn
ek hefi opt búit,
ok kveldar kveldriður.

16. Hve þú heitir,
hála nágráðug?
nefndu þinn, fála! fóður;
niu röstum

10 er þú skyldir neðar vera,
ok vaxi þér á baðmi barr!“

17. „Hrimgerðr ek heiti,
Hati hét minn faðir,
þann vissa ek ámátkastan jötun;
margar brúðir hann létt
frá búi tekna,
unz hann Helgi hjó.“

18. „þú vart, hála!
fyr hildings skipum,
ok látt i fjardar mynni fyrir;
ræsis rekka

er þú vildir Rán gefa,
ef þér kœmið i þverst þvari.“

19. „Duliðr ertu nú, Atli!
draums kveð ek þér vera,
siga lætr þú brýnn fyr brár;
móðir min lá
fyr mildings skipum,
ek drekða Hlöðvarðs sonum í hafi.

20. Gleggja myndir þú, Atli!
ef þú geldr ne værir,
brettir sinn Hrimgerðr hala;
aptarla hjarta
hygg ek at þitt, Atli! sé,
þótt þu hafir hreina rödd.“

21. „Remi mun þér ek þikkja,
ef þú reyna knátt,
ok stiga ek á land af legi;
öll muntu lemjak,
ef mér er alhugat,

40

ok sveigja þinn hala, Hrimgerðr!“

22. „Atli! gakk þú á land,
ef alli treystisk,
ok hittumk í vik Varins;
rifja rétti
er þú munt, rekkr! fá,
ef þú mér i krymmur kemr.“

23. „Munka ek ganga,
áðr guminar vakna,
ok halda of visa vörð;
era mér ör vænt,
nær óru kemr
skass upp undir skipi.“

24. „Vaki þú, Helgil
ok bæt við Hrimgerði,
er þú lézt höggvinn Hata;
cina nött kná hon
hjá jöfri sofa,
þá hefir hon bólva bætr.“

25. „Loðinn heitir er þík skal
eiga,
leið ertu mannkyni,
sá býr i þolleyju þurs,
hundviss jötunn,
hraunbúa verstr,
sá er þér makligr maðr.“

26. „Hina vildu heldr, Helgil
er réð hafnir skoda
fyrr nött með sirum;
margullin mær
mér pótti aði bera;
hér sté hon land af legi,
ok festi svá yðarn flota;
hon ein því veldr,
er ek eigi mák
buðlungs mönnum bana.“

27. „Heyrðu nú, Hrimgerðr!
ef ek bæti harma þér,
segðu görr grami:
var sú ein vætr,

er barg öðlings skipum,
eða foru þær fleiri saman?“

28. „Þrennar mundir meyja,
þó reið ein syrir
hvít und hjálmi mær;
marir hristusk,
stóð af mónum þeirra
dögg i djúpa dali,
hagl í háva viðu,
þaðan kenur með öldum ár;
alt var mér þat leitt, er ek leit.“

29. „Austr littu nú, Hrimgerðr!
ef þík lostna hefir
Helgi heilstöfum;
á landi ok á vatni
borgit er öðlings flota,
ok siklings mönnum id saman.“

30. Dagr er nú, Hrimgerðr!
en þík dvalða hefir
Atli til aldrlaga;
hafnarmark þykkir
hlégligt vera,
þars þú i steins liki stendr.“

Helgi konungr var allmikill hermaðr, hann kom til Eylimi konungs, ok bað Sváva dóttur hans. Þau Helgi ok Sváva veittusk várar, ok unnusk surðu mikil. Sváva var heima með fæð sinum, en Helgi i hernaði. Var Sváva valkyrja enn sem fyrr. Heðinn var heima með fðöður sinum Hjörvardi, konungi i Noregi. Heðinn fór einn saman heim or skógi jölaaptan ok fann tröllkonu, sú reið vargi ok hafði orma at taumum, ok bað fylgð sina Heðni. Nei sagði hann. Hon sagði: þess skaltu gjalda at bragarsfulli. Um kveldit óru heitstrengingar; var fram-

leiddr sónargöltr, lögðu menn þar
á hendr sinar, ok strengðu menn
þá heit at bragarfulli. Heðinn
strengði heit til Svávu Eylimu dóttur,
unnustu Helga bróður síns, ok
iðraðisk svá mjök, at hann gækk
á braut villistigu suðr á lönd, ok
fann Helga bróður sinn. Helgi
kvæð :

31. „Kom þú heill, Heðinn!
hvat kantu segja
nýra spjalla
or Noregi?
hvi er þér, stíllirl
stökt or landi,
ok ert einn kominn
oss at finna?“

32. „Mik hefir myklu glæpr
meiri sóttan,
ek hefi kerna
ena konungbornu
brúði þina
at bragarfulli.“

33. „Sakask eigi þú,
sönn munu verða
ölmál, Heðinn!
okkur beggja;
mér hefir stillir
stökt til eyrar,
þriggja náttá
skylak þar koma;
if er mér á því,
at ek aprí koma;
þá má at góðu
görusk slikt, ef skal.“

34. „Sagðir þú, Helgi!
at Heðinn væri
góðs verðr frá þér
ok gjasa stórra;
þér er sœmra

sverð at rjóða,
en frið gefa
fjándum þínum.“

þat kvæð Helgi, þvíat hann grun-
aði um seigð sina, ok þat at sylg-
jur hans höfðu vitjað Heðins, þá
er hann sá konuna riða varginun.
Álfr hét konungr, son Hróðmars,
er Helga hafði völl haslaðan á
Sigarsvelli á þriggja náttá fresti.
þá kvæð Helgi:

35. „Reið á vargi,
er rekvið var,
fljóð eitt, er hann
sylgju beiddi;
hon vissi þat
at veginn mundi
Sigrlínnar sonr
á Sigarsvöllum.“

þar var orrosta mikil, ok fékk
þar Helgi banasár.

36. Sendi Helgi
Sigar at riða
eptir Eylimu
einga dóttur;
biðr brálliga
búna verða,
ef hon vill finna
fylki kvíkvan.

37. „Mik hefir Helgi
hingat sendan,
við þík, Sváva!
sjálfa at mæla;
þík kvæð hilmir
· hitta vilja,
áðr itrborinn
öndu týndi.“

38. „Hvat varð Helga
Hjörvards syni?
mér er harðliga

harma leitat,
ef hann sær um lék,
eða sverð um beit,
þeim skal ek gumna
grand um vinna!“

39. „Féll hér i morgun
at Frekasteini
buðlungr sá er var
baztr und sólu;
Álfr mun sigri
öllum ráða,
þótt þetta sinn
þörfsgí væri.“

40. „Heil verðu, Sváva!
hug skaltu deila,
sjá mun i heimi
hinztr fundr vera;
tjá buðlungi
blœða undir,
mér hefir hjörr komið
hjarta ið næsta.“

41. „Bið ek þik, Sváva!
- brúðr gráttattu -
ef þú vill minu

máli lýða,
at þú Heðni
hvili górvir,
ok jöfur ungan
ástum leiðir.“

42. „Mælt hafða ek þat
i unnarheimi,
þá er mér Helgi
hringa valði,
myndiga ek lostig
at liðinn fylki
jöfur ókunnan
armi verja.“

43. „Kystu mik, Sváva!
kem ek eigi áðr
Róghems á vit
né Röðulsfjalla,
áðr ek hefnt hefik
Hjörvarðs sonar,
þess er buðlungr var
beztr und sólu.“

Helgi ok Sváva er sagt at væri
endrborin.

HELGAKVIDA

HUNDINGSBANA

Fyrri.

1. **A**r var alda
þat er arar gullu,
hnigu heilög vötñ
af himinfjöllum;
þá hafði Helga
inn hugum stóra
Borghildr borit
í Brálundi.

2. Nött varð i hœ,
nornir kvámu,
þær er öðlingi
aldr um skópu;
þann báðu fylki
frægstan verða,
ok buðlunga
beztan þíkkja.

3. Snéru þær af alli
orlögþáttu,
þá er borgir braut
í Brálundi;
þær um greiddu
gullinn sima,
ok und mánasal
niðjan festu.

4. Þær austr ok vestr
enda fálu,
þar átti losðungr
land á milli;
brá nipt Nera
á norðrvega

einni festi,
ey bað hon halda.

5. Eitt var at angri
Yllsinga nið
ok þeirri meyju
er munuð föddi;
hrafñ kvað at hrafni,
sat á hám meiði
andvanr átu,
ek veit nökkuð:

6. „Stendr í brynu
burr Sigmundar
dœgrs eins gamall,
nú er dagr kominn;
hvessir augu
sem hildingar,
sá er varga vinr,
við skolum teitir.“

6. Drött þótti sá
döglingr vera,
kváðu með guinnum
góð ár komin;
sjálfir gëkk visi
or vígþrimu
ungum fœra
itrlauk gram.

7. Gaf hann Helga nafn
ok Hringstaði,
Sölfjöll, Snæfjöll
ok Sigarsvöllu,

Hringstöð, Hátún
ok Himinvanga,
blóðorm búinn
bræðr Sinsjöld.

9. Þá nam at vaxa
fyr vina brjösti
álmr itrborinn
ynðis ljóma;
hann galt ok gaf
gull verðungu,
sparði eigi hilmir
hodd blóðrekinn.

10. Skamt lét visi
vigs at biða,
þá er fylkir var
fimtán vetra;
ok hann harðan lét
Hunding veginn,
þann er lengi réð.
löndum ok þegnum.

11. Kvöddu síðan
Sigmundar bur
auðs ok hringa
Hundings synir;
þviat þeir áttu
jöfri at gjalda
fjárnám mikit
ok föður dauða.

12. Létað buðlungr
bótir uppi,
né niðja in heldr
nes gjöld fú;
ván kvað hann mundu
veðrs ens mikla
grára geira
ok gremi Óðins.

13. Fara hildingar
ljörstefnu til,
þeirrar er lögðu
at Logafjöllum;

sleit Fróða frið
sjóna á milli,
fara Viðris grey
valgjörn um ey.

14. Settisk visi,
þá er vegit hafði
Álf ok Eyjólf,
und arasteini,
Hjörvarð ok Hávarð
Hundings sonu;
farit hafði hann allri
ett Geirmínis.

15. Þá brá ljóma
af Logafjöllum,
en af þeim ljónum
leiptrir kvámu.
þá var und hjálnum
á himinvanga,
brynjur váru þeirra
blöði stoknar,
en af geirum
geislar stóðu.

16. Frá árliga
or úlfíði
döglingr at því
disir suðrænar:
ef þær vildi heim
með hildingum
þá nött fara;
þrymr var álma.

17. En af hesti
Högna dóttir
- liddi randa rym -
raesi sagði:
„hygg ek at vér eigm
áðrar sýslur,
en með baugbrota
bjór at drekka.

18. Hefir minn fáðir
meyju sinni

10

20

30

40

grumnum heitit
 Granmars syni;
 en ek hefi, Helgi!
 Höðbrodd kveðinn
 konung óneisan
 sem kattar son.

19. Sá kemr fylkir
 fára nálta,
 neina þú hánum visir
 valstefnu til,
 eða mey nemir
 frá mildingi.⁴

20. Uggi eigi þú
 Ísungsbana;
 syrr mun dölda dynr,
 nema ek dauðr sják.⁴

21. Sendi áru
 allvaldr þaðan
 of lopt ok um lög
 leiðar at biðja,
 iðgnógan
 ógnarljóma
 brögnum bjóða
 ok burum þeirra.

22. „Biðit skjótliga
 til skipa ganga
 ok or Brandeyju
 búna verða.
 þaðan beið þengill,
 unz þingat kvámu
 halir hundmargir
 or Heðinseyju.

23. Ok þar af ströndum
 or Stafnsnesi
 beit hér út skriðu,
 ok búin gulli;
 spurði Helgi
 Hjörleif at því:
 „hefir þú kannada
 koni óneisa?⁴

10

20

30

40

24. En ungr konungr
 öðrum sagði,
 seint kvað at telja
 af Trönueyri
 langhöfðuð skip
 und liðöndum,
 þau er i Örvasund
 utan föru.

25. Tólf hundruð
 tryggra manna,
 þó er i Hátúnum
 hálfu fleira
 viglið konungs,
 ván erum rómu.

26. Svá brá stýrir
 stafntjöldum af,
 at mildinga
 mengi vakði,
 ok döglingsar
 dagsbrún sjá,
 ok siklingar
 snéru upp við tré
 vefnistingum
 á Varinsfirði.

27. Varð ára ymr
 ok járna glymr,
 brast rönd við rönd,
 réru vikingar;
 eisandi gékk
 und öðlingum
 lofðungs floti
 löndum fjarri.

28. Svá var at heyra,
 er saman kvámu
 Kölgu systir
 ok kilir langir,
 sem björg eða brim
 brotna mundi.

29. Draga bað Helgi
 há segl ofar,

vardat hrönum
hrönn þingloga,
þá er ógúrlig
(Egis dóttir
stagstjórnörum
steypa vildi.

30. En þeim sjálsum
Sigrún ofan
fölkdjörf um barg
ok fari þeirra;
snoerisk rauliga
Rán or hendi
gjálfryðr konungs
at Gnipalundi.

31. Sat þar um aptan
i Unavágum,
flaust fagrbúin
fljóta knáttu;
en þeir sjálfir
frá Svarinshaugi
með hermðar hug
her könnuðu.

32. Frá goðborinn
Guðmundr at því:
„hverr er landreki
sá er liði stýrir,
ok haun seiknalið
færir at landi?“

33. Sinfjölti kvað:
- slöng upp við rá
raudum skildi,
rönd var or gulli;
þar var sundvörðr
sá er svara kunni
ok við öðlinga
orðum skipta-

34. „Segðu þat i aptan,
er svínum gefr,
ok tikr ýðrar
teygir at solli,

at sé Ylflingar
austan kommir
gunnargjarnir
frá Gnipalundi.

35. Þar mun Höðbroddr
Helga finna
flaugtraðan gram
i flota miðjuni;
sá er opf hefir
örnu sadda,
meðau þú á kvernunum
kystir þýjar.“

36. „Fátt manu, fylkir!
fornra spjalla,
er þú öðlingum
ósönnu bregðr;
þú hefir etnar
úlfa krásir
ok brœðr þinum
at bana ordit;
opt sár sognin
með svöllum munni,
hefir i hreysi
hvarleidr skridit.“

37. „Þú vart völva
i Varinseyju,
skollvis kona!
barta skrok saman.
kvaztu engi mann
eiga vilja,
segg brynjáðan,
nema Sinfjölda.

38. Þu vart, en skœða kván!
skass valkyrja,
ötlul, ámætlig
at Alföður;
mundu einherjar
allir berjask,
svevis kona!
um sakar þinar.

Niu áttu við
á nesi Ságu
úlfa alna,
ek var eimn fadir þeirra.“

39. „Fadir varattu
fenrisúlfa,
óllum ellri,
svá at ek muna;
síz þik geldu
syr Gnopalundi
þursa meyjar
á þórsnesi.

40. Stjúpr vartu Siggeirs,
lætt und stöðum heima,
vargljóðum vanr
á viðum úti;
kómu þér ógogn
óll at hendi,
þá er broðr þinum
brjóst rausadir;
görðir þik frægjan
af firinverkum.“

41. „Þu vart brúðr Grana
á Brávelli,
gullbitluð vart
gör til rásar;
hafða ek þér móðri
mart skeid riðit,
svangri und söðli,
simull forbergis.“

42. „Sveinn þöttir þú
siðlauss vera,
þá er þú Gullnus
geitr mólkadír,
en i annat sinn
imðar dóttir
töttrughypja;
vill þú tölü lengri?“

43. „Fyr vilda ek
at Frekasteini

liraflna sedja
á hræum þinum,
en tikr yðrar
teygja at solli,
eða gefa göltum;
deilli grómi við þik!“

44. „Véri ykr, Sinfjöldi!
„sœmra myklu
gunni at heyja
ok glaða örnu,
en sé ónýtum
orðum at bregðask,
þótt hringbrotar
heiptir deilli.

45. þikkjat mér góðir
Grannmars synir,
þó dugir siklingum
satt at mæla;
þeir hafa markat
á Möinsheimum,
at hug hafa
hjórum at bregða.“

46. Þeir af riki
renna létu
Svipud ok Svegjuð
Sólheima til
dala döggotta,
dökkvar hliðir;
skalf Mistar marr
hvar megir föru.

47. Meettu þeir tiggja
i túnhliði,
sögðu striðliga
stílli kvámu;
úti stóð Höðbroddr
hjálmi faldinn,
hugði hann jöreið
ættar sinnar;
„hvi er hermðar litr
á Hniflungum?“

48. „Snúask hér at sandi,
snefgir kjólar,
rakka hirtir
ok rár langar,
skildir morgir,
skafnar árar,
gösfukt lið Gylfa,
glaðir Ylfingar.“

49. Ganga funtán
fólk upp á land,
þó er i sogn út
sjau þúsundir;
liggja hér í grindum
syr Gnipalundi
brimdyr blásvört
ok búin gulli;
þar er miklu mest
mengi þeirra,
munu nú Helgi
hjörþing dvala.“

50. „Renni rökn bitluð
til reginþinga,
en Sporvitnir
at Sparinsheiði,
Melnir ok Mylnir
til Myrkviðar;
látíð engi mann
cptir sitja,
þeirra er benlogum
bregða kunnil“

51. Bjöði þér Höagna
ok Hrings sonum,
Atla ok Yngva,
Álf enum gamla;
þeir 'ro gjarnir
gunni at heyja,
látum Völsunga
viðrnám fál“

52. Svipr einn var þat,
er saman kvámu
fölvir oddar
at Frekasteini;
ey var Helgi
Hundingsbani
sýrstr í fölkí,
þar er firar börðusk;
estr á imu,
alltrauðr flugar,
sú hafði hilmir
hart móðakarn.“

53. Kom þar or hinni
hjálmvitr ofan
- óx geira gnýr -
þær er grani hlifðu;
þá kvað þat Sigrún
sárvitr fluga
at hölda sker
af hugins barri:

54. „Heill skaltu, visil
virða njóta,
áttstafr Yngva!
ok una lifi;
er þú felt hefir
inn flugartraða
jöfur þann er olli
œgis dauða;
ok þér, buðlungr!
samir hædi vel
rauðir baugar
ok in rikja mær.“

55. Heill skaltu, buðlungr!
buði njóta
Höagna dóttur
ok Hringstaða,
sigrs ok landa;
þá er sökn lokit.“

HELGAKVÍDA

HUNDINGSBANA

Önnur.

Sigmundr konungr Völsungsson átti Borghildi af Brálundi, þau hétu son sinn Helga ok eptir Helga Hjörvardssyni; Helga föstr-
aði Hagall. Hundingr hét ríkr konungr, við hann er Hundland kent. Hann var hermaðr mikill, ok átti marga sonu, þá er í hern-
aði våru. Ófriðr ok dylgjur våru á milli þeirra Hundings konungs ok Sigmundar konungs, drápu hvárir annarra frændr. Sigmundr konungr ok hans ættmenn hétu Völsungar ok Ylfingar. Helgi fór ok njósnaði til híðar Hundings konungs álaun; Hemingr son Hundings konungs var heima. En er Helgi fór i brot, þá hitti hann hjardarsvein ok kvað:

1. Segdu Hemingi,
at Helgi man,
hvern i brynu
bragnar feldu,
er ülfgrán
inni höfðut,
þar er Hamal hugði
Hundingr konungr.

Hlamall hét son Hagals. Hund-
ingr konungr sendi menn til
Hagals at leita Helga, en Helgi

mátti eigi forðask annan veg, en tók klæði ambáttar ok gékk at mala; þeir leituðu ok fundu eigi Helga; þá kvað Blindr inn bölvisi:

2. „Hvöss eru augu
í Hagals þýju,
era þat karls ætt
er á kvernum stendr:
steinar risna,
stökkr lúðr fyrir;
nú hesir hörð dæmi
hildingr þegit,
er visi skal
valbygg mala;
heldr er semri
hendi þeirri
meðalkaflí
en möndultré.“

Hagall svaraði ok kvað:

3. „Þat er litil vá,
þótt lúðr þrumi,
er mær konungs
möndul hrærir;
hon skævaði
skýjum efri,
ok vega þordi
sem vikingar,
áðr hana Helgi
höptu görði;
systir er hon þeirra

Sigars ok Högna;
því hefir ötul augu
Ylfsinga man.“

Undan komsk Helgi ok fór á herskip. Hann feldi Hunding konung ok var síðan kallaðr Helgi Hundingsbani. Hann lá með her sinn í Brunavágum ok hafði þar strandhögg, ok átu þar rátt. Högni hét konungr, hans dóttir var Sigrún, hon varð valkyrja ok reið loft ok lög; hon var Sváva endrborin. Sigrún reið at skipum Helga ok kvað:

4. „Hverir láta fljóta
fley við bakka,
hvar hermegir
heimra eiguð?
hvers biðit ér
i Brunavágum,
hvert lystir yðr
leið at kanna?“

5. „Hamall lætr fljóta
fley við bakka,
eigum heima
i Hléseyju,
biðum byrjar
i Brunavágum,
austr lystir oss
leið at kanna.“

6. „Hvar hefir þú, bilmir!
hildi vakða,
eða gögl alin
Gunnar systra?
hvi er brynda þín
blóði stokkin,
hvi skal und hjálnum
hrátt kjöt eta?“

7. „þat vann næst nýs
niðr Ylfsinga

syr vestan ver,
ef þik víta lystir,
er ek björnu tók
i Bragalundi,
ok ætt ara
oddum saddak;
nú er sagt, mær!
hvaðan sakar gördusk;
því var á legi mér
litt steikt etið.“

8. „Vig lýsir þú,
vard syr Helga
Hundingr konungr
hniga at velli;
bar sökn saman
er seva hefnduð,
ok busti blóð
á brimis eggjar.“

9. „Hvat vissir þú
at þeir sé,
snót svinnhuguð!
er seva hefndu?
margir 'ro hvassir
hildings synir
ok ámunir
ossum niðjum.“

10. „Varka ek fjarri,
fólks oddviti!
ger á mórgum
grams aldrlokum;
þó tel ek sloegjan
Sigmundar bur,
er í valrúnum
vigspjöll segir.

11. Leit ek þik um sinn
fyrr á langskipum,
þá er þú bygðir
blóðga staðna,
ok úrsvalar
unnir léku;

nú vill dyljask
döglings fyr mér,
en Högna mær
hamn um kennir.“

Granmarr hét ríkr konungr, er bjó at Svarinshaugi, hann átti marga sonu: einn hét Höðbroddr annarr Guðmundr, þriði Starkaðr. Höðbroddr var í konungastefnu, hann fastnaði sér Sigrúnú Högnadóttur; en er hon spyr्र þat, þá reið hon með valkyrjur um lopt ok um lög at leita Helga. Helgi var þá at Logafjöllum ok hafði barizk við Hundings sonum; þar feldi hann þá Álf ok Eyjólf, Hjörvarð ok Hervarð, ok var hann allvigmóðr ok sat undir Arasteini; þar hitti Sigrún hann ok rann á háls hánnum ok kysti hann, ok sagði hánnum erendi sitt, svá sem segir i Völsungakviðu inni fornu.

12. Sótti Sigrún
sikling gláðan,
heim nau hon Helga
hönd at sækja;
kysti ok kvaddi
konung und hjálmi.

13. þá varð hilmi
hugr á vifi;
fyrr lézk hon unna
af öllum hug
syni Sigmundar
en hon séð hafði.

14. „Var ek Höðbroddi
i her föstnuð,
en jöfur annan
eiga vildæk;
þó sjámk, fylkir!
frænda reiði,

hefi ek mins föður
munrāð brotið.“

15. Nama Högna mær
of hug mæla,
hafa kvazk hon Helga
hylli skyldu.

16. „Hirð eigi þú
Högna reiði
nē illan hug
ættar þinnar!
þú skalt, mær ung!
at mér lisa;
ætt áttu, in góða!
er ek sjámk.“

Helgi sainnaði þá miklum skipaher ok fór til Frekastéins, ok fengu i haft ofviðri mannhætt; þá kvámu leiptr yfir þá, ok stöðu geislar í skipin. Þeir sá i loptinu at valkyrjur niu riðu, ok kendu þeir Sigrún; þá lægði stormun, ok kvámu þeir heilir til lands. Granmars synir sátu á bjargi nökkruru, er skipin sigldu at landi. Guðmundr hljóp á hest, ok reið á njósn á bergit við höfnina; þá hlóðu Völsungar seglum. Þá kvað Guðmundr svá sem fyrr er ritad í Helgakviðu:

„Hverr er fylkir sá
er flota stýrir,
ok feiknalið
særir at landi?“

þetta kvað Guðmundr Granmars son:

17. „Hverr er skjöldungr sá
er skipum stýrir,
laetr gunnsána
gullinn syrir staðni?
þíkkja mér frið

i farabroddi,
verpr vigroða
um vikinga.“

Sintjölli Sigmundar son svaraði,
ok er þat enn ritað:

18. „Hér má Höðbroddr
Helga kenna
flóttu traðan
i flota miðjum;
hann hefir edli
ættar þinna,
arf fjörsunga,
und sik þprungitl

19. Því fyrr skolu
at Frekasteini
sáttir saman
um sakar dœma!
mál er, Höðbroddr!
hefnd at vinna,
ef vér hegra lut
lengi bárum.

20. „Fyr mundu, Guðmundr!
geitr um halda
ok bergskorar
brattar klifa,
hafa þér i hendi
heslikylfu,
þat er þér bliðara
en brimis dómar!“

21. „Þér er, Sinfjölli!
semra myklu
gunni at heyja
ok glaða örnu,
en ónýtum
ordum at deila,
þótt hildingar
heiptir deili.“

22. „Þíkkjat mér góðir
Grannmars synir,
þó dugir siklingum

satt at mæla;
þeir merkð hafa
á Möinsheimum
at hug hafa
hjörum at bregða,
eru hildingar
hölti snjallir.“

Guðmundr reið heim með her-sögum; þá sömuðu Granmars synir her. Kómu þar margir konungar: þar var Högni fadir Sigrúnar, ok synir hans Bragi ok Dagur. Þar var orrostu mikil, ok félù allir Granmars synir ok ellir þeirra höfðingjar, nema Dagur Högnason fækki gríð ok vann eiða Völsungum. Sigrún gékk í valinn ok hitti Höðbrodd at kominn dauða; hon kvað:

23. „Muna þér Sigrún
frá Sevafjöllum,
Höðbroddr konungr!
hniga at armi;
liðin er ævi,
opt náir hreifi
granstoð Gríðar
Granmars sona.“

þá hitti hon Helga ok varð allfegin; Helgi kvað:

24. „Erat þér at öllu
alvitri gefið,
þó kveð ek nökki
nornir valda;
félù i morgun
at Frekasteini
Bragi ok Högni,
varð ek bani þeirra.

25. En at Styrkleifum
Starkaðr konungr,
en at Hlebjörgum

Hrollaugs synir;
þann sá ek Gylfa
grimnúðgastan,
er barðisk bolr,
var á brot höfuð.

26. Liggja at jörðu
allra flestir
niðjar þinir
at nám orðnir;
vantattn vigi;
var þér þat skapað,
at þú at rógi
rikmenni vart.^a

þá grét Sigrún; hann kvað:
27. „Huggastu, Sigrún!
hildr hefir þú oss verið,
vinnat skjöldungar skópum.“^a
„Lifna munda ek nú kjósa
er liðnir eru,
ok knætta ek þér þó i faðmi
felask.“^a

Helgi fékk Sigrúnar, ok áttu
þau sonu; var Helgi eigi gam-
all. Dagr Högnason blótaði Óðin
til föðurhefnda; Óðinn léði Dag
geirs sins. Dagr fann Helga
mág sinn þar sem heitir at
Fjöturlundi; hann lagði igógnúm
Helga með geirnum; þar féll Helgi,
en Dagr reið til Sevasjalla ok
sagði Sigrúnu tiðindi:

28. „Trauðr em ek, systirl
trega þér at segja,
þvíat ek hefi nauðigr
nipti grætta:
féll i morgun
und Fjöturlundi
buðlungr sá er var
beztr í heimi,
ok hildingum^a

á hálsi stóð.“

29. „þík skyli allir
eiðar bita,
þeir er Helga
hafðir unna;
at enu ljósa
leiptrar vatni
ok at úrvölum
unnar steini.

30. Skribiat þat skip,
er und þér skriði,
þótt óskabyrr
eptir leggiskl
rennia sá marr,
er und þér renni,
þóttu fjándr þina
forðask eigirl

31. Bitia þér þat sverð,
er þú bregðir,
nema sjálfum þér
syngvi um höfðil
þá væri þér hefnt
Helga dauða,
ef þú værir vargr
á viðum úti,
auðs andvani
ok alls gamans,
hefðir eigi mat,
nema á hræum spryngir.^a

Dagr kvað:

32. Ær ertu, systirl
ok ervita,
er þú bræðr þinum
biðr forskapa;
einn veldr Óðinn
ölln bólvi,
þvíat með sisjungum
sakrúnar bar.

33. Þér býðr bróðir
bauga rauða,

öll Vandilsvé
ok Vigdali;
haf þú hálfan hejm
harms at gjöldum,
bruðr baugvarið!
ok burir þínir.“

34. „Síktu ek svá sél
at Sevafjöllum
ár né um nætr,
at ek una lífi,
nema at liði losðungs
ljóma bregði,
renni und visa
Vigblær hinig
gullbitli vanr,
knega ek grami fagna.“

35. Sví hafði Helgi
hrædda górvu
sjándr sina alla
ok frændr þeirra,
sem fyr úlf
óðar rynni
geitr af sjalli
geiskafullar.

36. Svá bar Helgi
af hildingum
sem itrskapadr
askr af þyrni,
eða sá dýrkálf
döggu slunginn,
er öfri ferr
öllum dýrum,
ok horn glóa
við himin sjálfan.“

Haugr var görr eplir Helga;
en er hann kom til Valhallar, þá
bauð Óðinn hánum öllu at ráða
með sér. Helgi kvað:

37. „þú skalt, Hundingr!
hverjum manni

fotlaug geta
ok funa kyndu,
hunda binda,
hesta gæta,
svinum soð gesa,
áðr sofa gangir.“

Ambótt Sigrúnar gékk um apt-
an hjá haugi Helga ok sá at
Helgi reið til haugsins með marga
menn. Ambótt kvað:

38. „Hvárt eru þat svik ein,
er ek sjá þíkkjumk,
eða ragna rök?
riða menn dauðir,
er jóða yðra
oddum keyrit,
eða er hildingum
heimför gefin?“

39. „Era þat svik ein,
er þú sjá þíkkisk,
né aldarros,
þóttu oss litir,
þótt vér jói óra
oddum keyrim,
né er hildingum
heimför gefin.“

Heim gékk ambótt ok sagði
Sigránu:

40. „Út gakk þú, Sigrún!
frá Sefafjöllum,
ef þík folks jaðarr
finna lystir;
upp er haugr lokinn,
kominn er Helgi,
dölgspor dreyra;
döglingr bað þík,
at þú sárdropa
svefja skyldir.

Sigrún gékk í hauginn til Helga
ok kvað:

41. „Nú em ek svá segin
fundi okrum,
sem átsfrekir
Öðins haukar,
er val vitu,
varmar bráðir,
eða döggilitir
dagsbrún sjá.

42. Fyrr vil ek kyssa
konung ólifðan,
en þú blóðugri
brynu kastir;
hár er þitt, Helgi!
hélum þrungit,
altr er visi
valdögg sleginn,
hendr úrvalar
Högna mági;
hve skal ek þér, buðlungr!
þess bót of vinna?“

43. „Ein veldr þú, Sigrún
frá Sefafjöllum!
er Helgi er
harmdögg sleginn;
grætr þú, gullvarið!
grimmum tárum,
sólbjört, suðrœn!
áðr þú sofa gangir;
hvert féll blöðugt
á brjóst grami
úrvalt, innfjálgð,
ekka þrungit.

44. Vel skolum drekka
dýrar veigar,
þótt mist hafim
munar ok landa;
skal engi maðr
angrljóð kveda,
þótt mér á brjósti
benjar lití.

Nú eru brúðir
byrgðar i haugi,
lofða disir
ljá oss liðnum.“

Sigrún bjó seing i hauginum:

45. „Hér hefi ek þér, Helgi!
hvili görva
angrlausa mjök,
Ylfsinga niðr!
vil ek þér i faðmi,
sylkir! sofna,
sem ek lofðungi
lifnum myndak.“

46. „Nú kveð ek enskis
örvænt vera
sið né snimima
at Seafjöllum,
er þú á armi
ólifðum sefr,
hvit i haugi
Högnaðóttirl
ok ertu kvík
in konungborna.

47. Mál er mér at riða
roðnar brautir,
láta fölvan jó
flugstig troða;
skal ek fyr vestan
vindhjálms brúar,
áðr Salgofnir
sigrþjóð veki.“

Þeir Helgi riðu leið sina, en
þær föru heim til bœjar. Annan
aptan löt Sigrún ambótt halda vörð
á hauginum; en at dagsetri er
Sigrún kom til haugsins, kvað
hon:

48. „Kominn væri nú,
ef koma hygði,
Sigmundar burr

10

20

30

40

frá solum Óðins;
kveð ek grams þinig
grønask vánir,
er á asklimum
ernir sitja,
ok drifr drótt öll
draumpinga til.“

49. „Verðu eigi sváær,
at ein farir,
dis skjöldunga!
draughúsa til;
verða öflgari
allir á nöttum

dauðir dólgar, mær!
en um daga ljósa.“

Sigrún varð skammlif af harmi
ok trega. Þat var trú i fornesku-
ju, at menn væri endrborrir, en
þat er nú kölluð kerlinga villa.
Helgi ok Sigrún er kallat at væri
endrborin; hét hann þá Helgi
Haddingjaskaði, en hon Kára Hálfdanardóttir, svá sem kveðit er
i Káruljóðum; ok var hon val-
kyrja.

SINFJÖTLALOK.

Sigmundr Völsungsson var konungr á Frakklandi; Sinfjölli var elztr haus sona, annarr Helgi, þriðill Hlumundr. Borghildrkona Sig mundar átti bróður er hét Gunn arr; en Sinfjölli stjúpsonr hennar ok Gunnarr báðu cinnar konu bádir, ok fyr þá sök drap Sinfjölli hann. En er hann kom heim, þá bað Borghildr hann fara á brot; en Sigmundr bað henni séboðr, ok þat vard hon at þiggja. En at erfinu bar Borghildr ól; hon tók eitr mikit horn fult, ok bar Sinfjöllu; en er hann sá i hornit, skildi hann at eitr var í, ok nælti til Sigmundar: gjörötr er drykkriun, ai! Sigmundr tók hornit ok drakk af. Svá er sagt at Sigmundr var harðgörr, at hvárki mætti hán um eitr granda utan né innan, en allir synir hans stöðusk eitr á hörund utan. Borghildr bar annat horn Sinfjölla, ok bað drekka, ok fór alt sem fyr. Ok enn ið þriðja sinn bar hon hán um hornit ok þó ánaelisord með, ef hann drykki eigi af. Hann nælti enn seið fyrri við Sigmund; hann sagði: „sláttu grön sia

þá, sonrlz Sinfjölli drakk ok vard þegar dauðr. Sigmundr bar hann langar leiðir i fangi sér, ok kom at firði cintun mjóvuni ok löngum, ok var þar skip eitt litid ok maðr cinn á. Hann hauð Sigmundi far of fjördinn; en er Sigmundr bar likit út á skipit, þá var bátrinn hlaðinn; karl mælti at Sigmundr skyldi fara fyrir inn á fjördinn. Karl hratt út skipinu ok hvarf þegar. Sigmundr konuagr dvaldisk lengi i Danmörk í riki Borghildar, síðan er hann sékk hennar. Fór Sigmundr þá suðr í Frakkland til þess rikis er hann átti þar. Þá sékk hann Hjördisar dóttur Eylimakonungs; þeirra son var Sigurðr. Sigmundr konungr fell í orrostu fyr Hundings sonum, en Hjörðis giptisk þá Álfí syni Hjálpreks konungs; óx Sigurðr þar upp í barnæsku. Sigmundr ok allir synir hans várn langt umfram alla menn aðra um all ok vöxt ok hug ok alla atgervi. Sigurðr var þá allra framastr, ok hann kalla allir menn i fornfrœðum um alla menn fram ok göfgastan herkonunga.

SIGURDARKVIDA

FAFNISBANA FYRSTA

eða

GRIPISSPÅ.

Gripir hét son Eylimar, bróðir Hjördisar, hann réð löndum ok var allra manna vitrastr ok framviss. Sigurðr reið einn saman ok kom til hallar Gripis. Sigurðr var auðkendr; hann hitti mann at málí úti syr höllinni, sá nefndisk Geitir; þá kvaddi Sigurðr hann máls ok spyrr:

1. „Hverr byggir hér
borgir þessar,
hvæt þann þjóðkonung
þegnar nefna?“

„Gripir heitir
gumna stjóri,
sá er fastri ræðr
foldu ok þegnum.“

2. „Er horskr konungr
heina í landi,
mun sá grannr við mik
ganga at mæla?
máls er þarf,
maðr ókunnigr,
vil ek fljóttiga
finna Gripi.“

3. „Þess mun glaðr konungr
Geili spyrja,
hværr sá maðr sé,
er máls kveðr Gripi?“

„Sigurðr ek heiti,
borinn Sigmundi,
en Hjördis er
hilmis móðir.“

4. Þá gékk Geitir
Gripi at segja:
„Hér er maðr úti
ókuðr kominn,
hann er itarligr
at áliti,
sá vill, fylkir!
fund þinn hafa.“

5. Gengr or skála
skatna dróttinn,
ok heilsar vel
hilmu komnum:
„Figg þú hér, Sigurðrl
væri sœnra fyrr;
en þú, Geitir! tak
við Grana sjálfum.“

6. Mæla námu
ok mart hjala,
þá er ráðspakir
rekkar fundusk:
„Segðu mér, ef þú veizt,
móðurbröðir!
hve mun Sigurði
snúna aði?“

7. „Þú munt maðr vera

mæztr und sólu,
ok hæstr borinn
hverjuun jöfri;
gjöfull af gulli
en glöggr flugar,
itr álti
ok i orðum spakr.“

8. „Segðu, gegn konungr!
gerr en ek spryra
snotr, Sigurði,
ef þú sjá þíkkisk:
hvat mun fyrst görask
til farnaðar,
þá er or garði emk
genginn þinum?“

9. „Fyrst muntu, fylkir!
föður um hefna,
ok Eyllinsa
alls harms reka;
þú munt harða
Hundings sonu
snjalla fella,
mundu sigr hafa.“

10. „Segðu, itr konungr,
ettingi! mér
heldr horskliga,
er við hugat mælum:
sér þú Sigurðar
snör brögð syrir,
þau er hæst fara
und himinskautum.“

11. „Mundu einn vega
orm inn frána,
þann er gráðugr liggr
á Gnitaheiði;
þú munt báðum
at bana verða
Regin ok Fafni,
rétt segir Gripir.“

12. „Auðr mun æriun,

ef ek eflik svá
vig með virðum,
sem þú vist segir;
leið at huga
ok lengi seg,
hvat mun enn vera
æfi minnar?“

13. „Þú munt finna
Fafnis bæli
ok upp taka
auð inn fagra;
gulli hlœða
á Grana bógu,
riðr þú til Gjúka,
gramr vigrisinn.“

14. „ENN skaltu límlí
i hugaðs ræðu,
framlyndr jöfurrl
fleira segja:
gestr em ek Gjúka
ok ek geng þaðan,
hvat mun enn vera
æfi minnar?“

15. „Sefr á fjalli
fylkis dóttir
björt í brynu;
eptir bana Helga;
þú munt höggva
hvössu sverði,
brynu rista
með bana Fafnis.“

16. „Brotin er brynja,
brúðr mæla tekr,
er vaknaði
vif or svefn;
hvat mun snót at heldr
við Sigurð mæla,
þat er at farnaði
fylki verði?“

17. „Hon mun ríkjum þér

rúnar kenna,
allar þær er aldir
eignask skyldu,
ok á manns tungu
mæla hverja,
lif með lækning;
lisðu heill, konungr!“

18. „Nú er því lokit,
numan eru fræði,
ok em braut þaðan
búinn at riða;
leið at huga,
ok lengra seg,
hvati mun meir vera
minnar æfi?“

19. „þú munt hitta
Heimis bygðir
ok glaðr vera
gestr þjóðkonungs;
farið er, Sigurðr!
þaz ek fyrir vissak,
skala fremt en svá
fregna Gripi.“

20. „Nú far mér ekka
ord þaðtu mæltir,
þviat þú fram um sér,
fylkir lengra;
veiztu ofsmikit
angr Sigurði,
því þú, Gripur! þat
gerra segja.“

21. „Lá mér um æsku
æfi þinnar
ljósast fyrir
lita eptir;
rétt ein ek eigi
ráðspakr taliðr,
né in heldr framviss,
farit þaz ek vissak.“

22. „Mann veit ek engi

fyr mold nedan,
þann er fleira sé
fram en þú, Gripirl
skalattu leyna,
þótt ljótt sé
eða mein görisk
á minum hag.“

23. „Era með löstum
lögð æsi þér,
lættu, inn itri, þat,
öðlingrl nemask;
þviat uppi mun,
meðan óld lífir,
naddels boði!
nafn þitt vera.“

24. „Verst hyggjum því,
verðr at skiljask
Sigurðr við fylki
at soguru;
leið visa þú
- lagt er alt fyrir -
mærr, mér, ef þú vilt,
móðurbröðir!“

25. „Nú skal Sigurði
segja gerva,
alls þengill mik
til þess neyðir;
mundu vist vita
at vekki lýgr:
dœgr eitt er þér
dauði ætlaðr.“

26. „Vilkat ek reiði
riks þjóðkonungs,
góð ráð at heldr
Gripis þiggja;
nú vill vist vita,
þótt vilkit sé,
hvati á sýnt Sigurðr
sér fyr höndum.“

27. „Fljóð er at Heimis

eiða vinna
Gunnarr ok Högni
en þú, gramr! þriði;
þvíat litum vixla,
er á leið eruð,
Gunnarr ok þú,
Gripir lýgr eigi.“

38. „Hví gegnir þat?
hvi skolum skipta
litum ok látum,
er á leið erum?
þar mun fláraði
fylgja annat
atalt með öllu;
enn segðu, Gripir!“

39. „Lit hefir þú Gunnars
ok læti hans,
mælsku þina
ok meginhyggjur;
mundu fastna þér
framlundaða
fóstru Heimis,
sér vætr fyr því!“

40. „Verst hyggjum því,
vándr inunk heitinn
Sigurðr með seggjuin
at soguru;
vilda ek eigi
véhum beita
jöfra brúði,
er ek œzla veitk.“

41. „Þú nunt hvila,
hers oddviti
mærr! hjá meyju
sem þín móðir sé;
því mun uppi,
meðan öld lisir,
þjóðar þengill!
þitt nafn vera.

42. Saman manu brullaup

bœði drukkin
Sigurðar ok Gunnars
i sölum Gjúka;
þá hömum vixlit,
er it heim komit,
hefir hvern fyr því
hyggju sina.“

43. „Mun góða kván
Gunnarr eiga
mærr með mönnum?
mér segðu, Gripir!
þóat halí þrjár nætr
þegns brúðr hjá mér
snarlynd sofist;
síðus eruð dœmi!

44. Hve mun at yndi
eptir verða
mægð með mönnum?
mér segðu, Gripir!
mun Gunnari
til gamans ráðit
síðan verða
eða sjálfum mér?“

45. „Minnir þik eiða,
máttu þegja,
þó antu Guðrúnú
góðra ráða;
en Brynhildr þíkkisk
brúðr vargefin,
snót fiðr vélar
sér at hefndum.“

46. „Hvat mun at bótum
brúðr sú taka,
er vélar vér
vifi gerðum?
hefir snót af niér
svarna eiða,
enga efnda,
en unat litil.“

47. „Mun hon Gunnari

görva segja,
at þú eigi vel
eiðum þytmir,
þá er itr konungr
af öllum hug,
Gjúka arfi,
á gram trúði.^a

48. „Hvat er þá, Gripir!
get þú þess fyr mér,
mun ek saðr vera
at sögu þeirri,
eða lýgr á mik
lofsæl kona,
ok á sjálfa sik?
segðu, Gripir! þat.^a

49. „Mun fyr reiði
rik brúðr við þik
nē af ofregi
allvel skipa;
viðr þú góðri
grand aldregi,
þó ér vif konungs
vélum beittuð.^a

50. „Mun horskr Gunnarr
at hvöltun hennar
Guthormr ok Högni
ganga síðan?
munu synir Gjúka

á sífjuðum mér
eggjar rjóða?
enn segðu, Gripir!^a

51. „Þá er Guðrúnus
grint um hjarta,
bræðr hennar
þér til bana ráða;
at öngu verðr
yndi síðan
vitru viði,
veldr því Grímildr.

52. Því skal hugga þik,
hers oddvitil
sú mun gipt lagit
á grams ævi;
munat mætri maðr
á mold koma
und sólar sjöt
en þú, Sigurðrl þikkir.^a

53. „Skiljumk heilirl
munat sköpum vinna;
nú hefir þú, Gripir! vel
gört sem ek beiddak;
fljótt myndir þú
friðri segja
mina ævi,
ef þú nættir þat.^a

SIGURDARKVIDA

FAFNISBANA

Önnur.

Sigurðr gékk til stóðs Hjálpreks ok kaus sér af hest einn, er Grani var kallaðr síðan. Þá var kominn Reginn til Hjálpreks, sonr Hreiðmars, hann var hverjum manni hagari ok dvergr of vöxt. Hann var vitr, grimmr ok fjölkunnigr. Reginn veitti Sigurði föstr ok kenslu ok elskadi hann mjök; hann sagði Sigurði frá forellri sinu ok þeim atburðum, at Óðinn ok Ilærir ok Loki höfðu komit til Andvarafors; i þeim forsi var sjöldi fiska; einn dvergr het Audvari, hann var löngum í forsinum í geddu liki, ok fékk sér þar matar. Otr hét bröðir vár, kvað Reginn, er opt för í forsinn í otrs liki; hann hafði tekit einn lax ok sat á árbakkanum ok át blundandi. Loki laust hann með steini til bana; þóttusk æsir mjök heppnor verið hafa ok flógu belg af otrinum. Þat saman kveld söttu þeir gisting til Hreiðmars ok sýndu veidið sma; þá tóku vér þá höndum ok lögðum þeim fjölausn, at fylla otrbelginn með gulli, ok hylja utan ok með rauðu gulli. Þá sendu þeir Loka at allra gullsins; hann kom

- til Rámar ok fékk net hennar ok för þá til Andvarafors ok kastaði netinu fyr gedduna, en hon hljóp í netit; þá mælti Loki:
- 1. „Hvat er þat fiska,
er renn flöði i,
kannat sér við viti varask?
höfuð þitt leystu
helju or,
10 finn mér lindar loga!“
  - 2. „Andvari ek heiti,
Óinn hét minn faðir,
margan hefi ek fors um farið;
aunlig norn
  - skóp oss í árdaga,
at ek skylda i vatni vaða.“
  - 3. „Segðu þat, Andvari!
kvað Loki,
„ef þú eiga vill
20 lif i lýða sölum:
hver gjöld fá
gumna synir,
ef þeir höggvask orðum á?“
  - 4. „Ósrgjöld fá
gumna synir,
þeir er vaðgelmi vaða;
ósaðra orða,
er á annan lýgr,
oflengi leida límar.“
  - Loki sá alt gull, þat er And-

vari átti; en er hann hafði frau-reitt gullit, þá hafði hann eptir einn hring, ok tók Loki þann af hánum. Dvergrinn gékk inn í steininn ok mælti:

5. „þat skal gull,
er gustr átti,
bræðrum tveim
at bana verða,
ok öðlingum
áttu at rógi,
mun mins fjár
mangi njóta!“

Æsir reiddu Hreiðmari fóid
ok trádu upp ofrbelginn ok reistu
á fostr. þá skyldu æsirnir hlaða
upp gullinu ok hylja; en er þat
var gört, gékk Hreiðmarr fram,
ok sá eitt granahúr ok bað hylja.
þá dró Óðinn fram hringinn And-
varanant ok hulði hárit.

6. „Gull er þér ný“, kvað Loki,
„en þú gjöld hefir
mikil mins höfuds;
syni þínum verðra
sæla sköpuð,
þat verðr ykkarr beggja bani.“

Hreiðmarr segir:

7. „Gjafar þu gaſt,
gaſtattu áſtgjafar,
gaſtattu af heilum hug;
fjörvi yðru skyldut ér
fírdir vera,
ef ek vissa þat fár syrir.

8. En er verra
þat vita fíkkjumk
niðja stríð um nept;
jóſra óborna
hygg ek þá enn vera,
er þat er til hatrs bugað.

9. „Rauðu gulli“, kvað Hreið-
marr,

„hygg ek mik ráða munu,
svá lengi sem ek lífi;
hót þín
hræðnumk ekki lyf,
ok holdit heim héðan!“

Fafnir ok Reginn kröfðu Hreið-
mar niðgjalda eptir Otr bróður sinn;
hann kvað nei við; en Fafnir lagði
sverði lreidmar fóður sinn sofanda.
Hreiðmarr kallar á dœtr sinar:

10. „Lynghéiðr ok Lofnheiðr!
vitið minu líf farit,
• mart er þat er þörf þjár!“

Lynghéiðr segir:
„Fá mun systir,
þótt fóður missi,
hefna hlýra harins.“

11. „Al þú þó dóttur“, kvað
Hreiðmarr,

„dis úlfshuguð!
ef þú getrað son
við siklingi;
fá þú mey mann
í meginþarsar,
þá mun þeirrar sonr
pins harms reka.“

þá dó Hreiðmarr, en Fafnir
tök gullit alt; þá beiddisk Reginn
at hafa fóðurarf sinn, en Fafnir
galt þar nei við. þá leitaði Reg-
inn ráða við Lynghéidi systur
sina, hvernig hann skyldi heimta
fóðurarf sinn. Þon kvað:

12. „Bróður kvedja
skalnu bliðliga
arfs ok æðra hugar;
era þat hæft
at þú hjörvi skyllir

kveðja Fafni sjá.“

Þessa luti sagði Reginn Sigurði. Eiun dag er hann kom til húsa Regins, var hánum vel fagnat. Reginn kvað:

13. „Kominn er hingat konr Siginundar,
seggr inn snarráði
til sala vårra;
móð hefir meira
en maðr gamall,
ok er mér fangs vón
at frekum úlfu.

14. Ek mun fœða
fólkdjarsan gram,
nú er Yngva konr
með oss koninn;
sjá mun ræsir
rikstr und sólu,
þrymr um öll lönd;
orlög simu.“

Sigurðr var þá jafnan með Regin ok sagði hann Sigurði, at Fafnir lá á Gnitaheiði ok var í orms liki. Hann átti cegishjálm, er öll kvíkkvendi hræddusk við. Reginn gerði Sigurði sverð, þat er Gramr hét; þat var svá hvast, at hann brá því ofan í Rin, ok lét reka ullanlagð fyr straumni, ok tók i sundr lagðinn sem vatnið. Því sverði klauf Sigurðr i sundr stedja Regins. Eptir þat eggjaði Reginn Sigurð at vega Fafni; hann sagði:

15. „Hátt munu hlæja
Hundings synir,
þeir er Eylimar
aldrs synjuðu,
ef ueir tiggja

munar at sökja
hringa rauða
eu hefnd föður.

16. „Hjálprekr konungr fékk Sigurði skipalið til föðurhefnda; þeir fengu storm inikinn ok beittu fyr bergsnös nakkvara. Maðr eina stóð á bergenu ok kvað:

17. „Hverir riða þar
Rævils hestum
hávar unnir,
haf glymjanda;
seglvigg eru
sveita stokkin,
munat vägmarar
vind um standask.“

Reginn svaraði:

18. „Hér eru við Sigurðr
á sætrjám,
er oss byrr gesinn
við bana sjálfan;
fellr brattr breki
bröndum hæri,
hlunnvigg hrapa;
hvorr spyrr at því?“

19. „Hnikar hétu mik,
þa er hugin gladdak,
Völsungr ungil
ok vegit hafðak;
nú máttu kalla
karl af bergi,
Feng eða Fjölni;
far vil ek piggja.“

Þeir viku at landi, gékkar karl
á skip, ok lægði þa veðrit. Sigurðr kvað:

20. „Segðu mér þat, Hnikarr!
alls þú hvártveggja veizt
godla heill ok guma:
hver bözt eru,

ef berjask skal,
heill at sverða svipun?⁴
Hnikarr kvað:

20. „Mörg eru góð,
ef gumar vissi,
heill at sverða svipun;
dyggva fylgju hygg ek
ens dökkva vera
at hrottameiði hrafus.

21. Þat er annat,
ef þú ert út um kominn
ok ert á braut búinn,
tvá þú litr
á tai standa
hröðrfusa hali.

22. Þat er ið þriðja,
ef þú þjóta heyrir,
úlf und asklimum,
heilla audit verðr þér
af hjálinstöfum,
ef þú sér þá fyrri fara.

23. Engr skal gumna
í gögn vega
sið skinandi
systur mána;
þeir sigr hafa
er sjá kunnu
hjörleiks hvatir
eða hamalt fylkja.

24. Þat er fár mikit,
ef þú seti drepr,
þars þú at vigi veðr;
tálardisir standa
þér á tver hliðar,
ok vilja þik sáran sjá.

25. Kemðr ok þvegiu,
skal kœnna hvern,
ok at morni mettr;
þviat ósynt er
hvar at apni kemur,
ilt er fyr heill at hrapa.⁵

Sigurðr átti orrostu mikla við
Lyngva Hundingsson ok bræðr
hans; þar féll Lyngvi ok þeir þrír
bræðr. Eptir orrostu kvað Reg-
inn:

26. „Nú er blóðugr örн
bitrum hjörvi
bana Sigmundar
á baki ristinn;
öngr er fremri,
sá er fold ryði,
hilnis arfi,
ok hugin gladdi.

Heim fór Sigurðr til Hjálpreks;
þá eggjaði Reginn Sigurð at vega
Fasni.

F A F N I S M Á L.

Sigurðr ok Reginn fóru upp á Gnitheiði ok hittu þar slóð Fafnís, þá er hann skreid til vatns. Þar görði Sigurðr gróf mikla á veginum, ok gékk Sigurðr þar í; en er Fafnir skreid af gullinu, blés hann eitri, ok hraut þat fyr ofan höfuð Sigurði; en er Fafnir skreid yfir grófna, þá lagði Sigurðr hann með sverði til hjarta. Fafnir hristi sik ok bardi höfði ok spordi. Sigurðr hljóp or grófinni, ok sá þá hvárr annan. Fafnir kvað:

1. „Sveinn ok sveinn!
hverjum ertu sveini um borinn?
hverra ertu manna mögr?
er þú á Fafni rauft
þinn inn frána mæki,
stöndumk til hjarta hjörr.“

Sigurðr dulði nafns sins fyr því, at þat var tria þeirra i forneskju, at orð feigs manns nætti mikil, ef hann bólvaði óvin sinn með nafni. Hann kvað:

2. „Göfugt dýr ek heiti,
en ek gengit hesk
inn móðurlausi mögr;
födur ek ákka
sem fira synir,
geng ek einn saman.“

3. „Veiztu, ef födur ne áttad
sem fira synir,

af hverju vartu undri alinn?“

4. „Ætterni mitt
kveð ek þér ókunnkt vera,
ok mik sjálfan ið sama;
Sigurðr ek heiti,
Sigmundr hét minn faðir,
er hesk þík vápnunum vegit.“

5. „Hverr þík hvatti,
hvi hvetjask lézt

10 minu fjörvi at fara?
inn fráneygi sveinnl
þú áttir födur bitran,
á brunnu skjór á skeið.“

6. „Hugr mik hvatti,
hendr mér fulltýðu
ok minn inn hvassi hjörr,
fár er hvatir,
er hrörask tekr,
ef i barnesku er blaðr.“

20 7. „Veit ek ef þú vaxa næðir
syr þinna vina brjósti,
sæi maðr þík reidan vega;
nú ertu haptr
ok hernuminn,
æ æ kveða bandingja bifask.“

8. „Því bregðr þú nú mér,
Fafnir!

at til fjarri sják
minum festr munum;
30 eigi em ek haptr,
þótt ek væru hernumi;
þú fant at ek lauss lifi.“

9. „Heiptyrði ein

telr þú þér i hvívelna,
en ek þér satt eitt segik;
ið gjalla gull
ok ið glöðrauða fē
þér verða þeir baugar at bana.¹⁴

10. „Fé ráða vill
syrða hvern,
æ til ins eina dags;
þviat einu sinu
skal alda hvern
fara til heljar héðan.“

11. „Norna dóm þú munt
fyr neisunt hafa
ok ósvinns apa;
i valni þú druknar
ef i vindi rær,
alt er feigs forað.“

12. „Segðu mér, Fafnir!
alls þík fróðan kveða
ok vel mart vita:
hverjær 'ro þær nornir,
er nauðgönglar 'ro
ok kjósa mœðr frá mögum?¹⁵

13. „Sundrbornar mjök
hygg ek at nornir sé,
eiguð þær ætt saman;
sumar eru áskungar,
sumar álfkungar,
sumar dætr Dvalins.“

14. „Segðu mér þat, Fafnir!
alls þík fróðan kveða
ok vel mart vita:
hve så hólmr heitir,
er blanda hjörlegi
Surtr ok æsir saman.“

15. „Óskopnir hann heitir,
en þar öll skolu
geirum leika god;
Bilrost brotnar,
er þeir á brot fara,

ok svima móðu marir.

16. „Egishjálpm bar ek
um alda sonum,
meðan ek um menjum lág;
einn rammari hugðumk
öllum vera,
funka ek marga mógu.“

17. „Egishjálmr
bergr einugi,
hvars skolu reidir vega;
þa þat finnr,
er með fleirum kemr,
at engi er einna hvatastr.“

18. „Eitri ek fnæsta,
er ek á arfi lá
miklum mins fôður.“

19. „Inn fráni ormr!
þú görðir fræs mikla,
ok gatz hardan hug;
heipt at meiri verðr
höldá sonum,
at þann hjálpm hafi.“

20. „Ræð ek þér nú, Sigurðr!
en þú ráð nemir,
ok rið heim héðan;
ið gjalla gull
ok ið glöðrauða fē
þér verða þeir baugar at bana.“

21. „Ræð er þér ráðit,
en ek riða mun
til þess gulls er í lyngvi liggr;
en þú, Fafnirl liggr
i fjörbrotum,
þar er þík hel hafi.“

22. „Réginn mik réð,
hann þík ráða mun,
hann mun okr verða báðum atbana;
fjör sitt láta
hygg ek at Fafnir myni;
þitt varð nú meira megin.“

Reginn var á brot horfinn,
meðan Sigurðr vá Fafni, ok kom
þá aþtr, er Sigurðr strauk blóð
af sverðinu. Reginn kvað:

23. „Heill þú nú, Sigurðrl
nú hefir þú sigr vegit,
ok Fafni um farið;
manna þeirra
er mold troða
þík kveð ek óblauðastan alinn.“

24. „þat er óvist at vita,
þá er konum allir saman
sigtiva synir,
hverr óblauðastr er alinn;
margr er sá hvatr,
er hjör ne rýfr
annars brjóstum i.“

25. „Glaðr ertu nú, Sigurðrl
ok gagni seginn,
er þú þerrir Gram á grasi;
bróður minn
hefir þú benjaðan,
ok veld ek þó sjálfsum.“

26. „þú því rétt,
er ek riða skyldak
heilög fjöll hinig;
fé ok fjörví réði
sá inn fráni ornu,
nema þú frýðir mér hvats lugur.“

þá gékk Reginn at Fafni, ok
skar hjarta or hánum með sverði
er Riðill heitir, ok þá drakk hann
blóð or undiumi eptir; Reginn kvað:

27. „Sittu nú, Sigurðrl
en ek mun sofa ganga,
ok halt Fafnis hjarta við funa;
eisköld ek vil
etum láta
eptir þenna dreyra drykk.“

28. „Fjarri þú gékt,

meðan ek á Fafni rauðk
minn inn hvassa hjör;
aflí minu atta ek
við orms megin,

* 29. „Lengi liggja létr
þú þann lyngvi i
inn aldna jötun,
ef þú sverðs ne nytir,
þess er ek sjálfst görða,
ok þins ins hvassa hjörs.“

30. „Hugr er betri
en sé hjörs megin,
hvars reiðir skolu vega;
þvíat hvatan mann
ek sé harliga vega
með slavu sverði sigr.“

31. Hvötum er betra
en sé óhvötum
i hildileik hafask;
glöðum er betra
en sé glúpnanda,
hvat sem at bendi kemr.“

Sigurðr tók Fafnis hjarta ok
steikði á teini. Er hann hugði at
fullsteikt væri, ok freyddi sveit-
inn or hjartanu, þá tók hann á
singri sinum ok skynjaði hvárt
fullsteikt væri. Hann brann ok
brá singrinum í munn sér, en er
hjartblóð Fafnis kom á tungu hánum,
skildi hann fugls rödd; hann
heyrdi at igður klókuðu á hrísiou;
igðan kvað:

* 32. „þar sitr Sigurðr
sveita stokkinn,
Fafnis hjarta
við funa steikir;
spakr þötti mér
spillir bauga,

ef hann fjörsega
fránan æti.

33. Þar liggr Reginn,
ræðr um við sik,
vill tela mög
þann er trúir hánum;
berr af reidi
rōng orð sáman,
vill bólvasmiðr
bróður hefna.

34. Höfði skemra láti hann
inn hóra þul
fara til heljar héðan;
öllu gulli þá
kná hann einn ráða,
fjöld því er und Fafni lá.

35. Horskr þøtti mér,
ef hafa kynni
ástríð mikil
yðvar systra;
hygði hann um sik
ok hugin gleddi;
þar er mér úlfs vón
er ek eyru sék.

36. Erat svá horskr
hildimeiðr,
sem ek hers jáðar
hyggja mundak,
ef hann bróður latr
á brot komask,
en hann öðrum hefir
aldrs of synjat.

37. Mjök er ósviðr,
ef hann enn sparir
sjánda inn fólkská,
þar er Reginn liggr,
er hann ráðinn hefir;
kunnta hann við slíku at sjá.

38. Höfði skemra láti hann
þanu inn hrimkalfa jötun,

ok af baugum búa,
þá mundu hjár þess,
er Fafnir réð,
einvaldi vera!*

Sigurðr kvað:

39. „Verðat svá rik sköp,
at Reginn skyli
mitt banorð bera;
þvíat þeir báðir brœðr
skolu brálliga
fara til heljar héðan.“

Sigurðr hijó höfuð af Regin,
ok þá át hann Fafnis hjarta ok
drakk blóð þeirra beggja Regins
ok Fafnis; þá heyrði Sigurðr hvar
igður mæltu:

40. „Bitt þú, Sigurðr!
bauga rauða,
era konunglikt
kviða mörgu;
mey veit ek eina
myklu fegrsta,
gulli grædda,
ef þú geta mættir.

41. Liggja til Gjúka
grænar brautir,
fram visa sköp
fólkliðondum;
þar hefir dýrr konungr
dóttur alna,
þá mundu Sigurðr
mundi kaupa.

42. Salr er á há
Hindarfjalli,
allr er hann útan
eldi sveipinn,
þann hafa horskir
halir um görvan
or ódökkum
ógnar ljóma.

43. Veit ek á fjalli
fólkvitr sofa,
ok leikr yfir
lindar váði;
Yggr stakk þorni
áðr á feldi
hörgefn, hali
er hafa vildi.

44. Knátta, mögr! sjá
mey und hjálmi,
þá er frí vigi
Vingskornir reið;
mást Sigrdrifar
svefn bregða

skjöldunga niðr
syr sköpum norna.“

Sigurðr reið eptir slöð Fafnis
til bælis hans, ok fann þat opit,
ok hurðir af járni ok gætti; af
jární váru ok allir timbrstokkar í
húsimu, en séit grafit i jörð niðr;
þar fann Sigurðr stórnikit gull,
ok syldi þar tvær kistur. Þar
tök hann céghjálm ok gullbrynu
ok sverðit Hrotta ok marga dýr-
gripi, ok klyfjaði þar með Grana,
en hestrinn vildi eigi fram ganga
syrr en Sigurðr steig á bak hánum.

SIGRDRÍFUM ÁL.

Sigurðr reið upp á Hindarfjall ok stefndi suðr til Frakklands; á fjallinu sá hann ljós mikit, svá sem eldr brynni, ok ljómaði af til himins; en er hann kom at, þá stóð þar skjaldborg ok upp or merki. Sigurðr gékk í skjaldborgina, ok sá at þar lá maðr ok svaf með öllum hervápnum. Hann tók fyrst hjálmuinn af höfði hánum, þá sá hann at þat var kona. Brynjan var föst, sein hon væri holdgróin; þá reist hann með Gram frá höfuðsmátt brynjuna í gögnum niðr ok svá út í gögnum báðar ermar. Þá tók hann brynu af henni, en hon vaknaði, ok settisk hon upp ok sá Sigurð ok mælti:

1. „Hvat beit brynu,
hvi brá ek svefni,
hverr feldi af mér
fölvar nauðir?“

Hann svarar:

„Sigmundar burr,
sleit fyr skömmu
hrafns hrælendir
hjörr Sigurðar.“

2. „Lengi ek svaf,
lengi ek sofnuð var,
löng eru lýða læ;
Óðinn því veldr,
er ek eigi máttak
bregða blundstöfum.“

Edda.

Sigurðr settisk niðr ok spurði hana nafns; hon tók þá horn fult mjáðar ok gaf hánum minnisveig:

3. „Heill dagr,
heilir dags synir,
heil nótt ok nipti
óreiðum augum
litið okr þinig
ok gefit síljöndum sigr!“

4. Heilir æsir,
heilar ásynjur,
heil sjá in sjölnýta fold!
mál ok mannvit
gefit okr mœrum tveim
ok lækñishendr meðan lifum!“

Hon nefndisk Sigrdrifa ok var valkyrja. Hon sagði at tveir konungar börðusk: hét annarr Hjálmgunnarr, haun var þá gamall ok inn mesti hermaðr, ok hafði Óðinn hánum sigri heitið, en annarr hét Agnarr Höðu bróðir, er vætr engi vildi píggja. Sigrdrifa feldi Hjálmgunnar i orrostunni, en Óðinn stakk hana svefnþorni i hefnd þess, ok kvað hana aldri síðan skyldu sigr vega i orrostu, ok kvað hana giptask skyldu. „En ek sagðak hánum, at ek strengðak heit þar í móti, at giptask öngum þeim manni er hræðask kynni.“ Hann svarar ok biðr hana kenna

sér speki, ef hon vissi tiðindi
or öllum heimum. Sigdrifa kvað:

5. „Bjór fari ek þér,
brynpings spaldrl
magni blandinn
ok megintiri;
fullr er hann ljóða
ok liknstaða,
góðra galdrar
ok gamanrúna.

6. Sigrúnar þú skalt rista,
ef þú vilt sigr hafa,
ok rista á hjalti hjörs;
sumar á vetrínum,
sumar á valbóstum,
ok nesna tysvar Tý.

7. Ölrúnar skaltu kunna,
ef þú vill annars kvæn
vélit þík í trygð, ef þú trúir;
á horni skal þær rista
ok á handar baki,
ok merkja á nagli Nauð.

8. Full skal signa
ok við fári sjá
ok verpa lauki í lög;
[þá ek þat veit,
at þér verðr aldri
meinblandinn mjöðr.]

9. Bjargrúnar skaltu kunna,
ef þú bjarga vilt,
ok leysa kind frá konum;
á lófa þær skal rista
ok of liðu spenna,
ok biðja þá disir duga.

10. Brimrúnar skaltu rista,
ef þú vilt borgit hafa
á sundi seglmörum;
á stafni skal rista
ok á stjórnarblaði,
ok leggja eld i ár;

era svá brattr breki
né svá blár unnir,
þó kemstu heill af hafi.

11. Limrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt læknir vera
ok kunna sár at sjá;
á berki skal þær rista
ok á baðmi viðar,
þeim er lúta auslri límar.

12. Málrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt at mangi þér
heiptum gjaldi harm;
þær um vindr,
þær um vefr,
þær um setr allar saman
á því þingi,
er þjöldir skolu
í fulla dóma fara.

13. Hugrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt hverjum vera
gedsvinnari guma;
þær of réð,
þær of reist,
þær of hugði Hropr
af þeim legi,
er lekið hafði
or hausi Heiðdraupnis
ok or horni Hoddropnis.

14. Á hjargi stóð
med brimis eggjar,
hafði sér á höfði hjálm;
þá mælti Mims hösfud
fröðlikt ið fyrsta orð,
ok sagði sanna stafi.

15. Á skildi kvað ristnar,
þeim er stendr fyr skinanda goði,
á eyra Arvakrs,
ok á Alsvinns höfi,
á því hveli er snýsk
undir reið Rögnis,

á Sleipnis tónum
ok á sleða fjöllum,

16. Á bjarnar hrammi
ok á Braga tungu,
á úlfs klóm
ok á arnar nefi,
á blóðgum vængjum
ok á brúar spordi,
á lausnar lófa
ok á liknar spori,

17. Á gleri ok á gulli
ok á gumna heillnm,
í vini ok virtri
ok vilisessi,
á Gungnis oddi
ok á Grana brjósti,
á nornar nagli
ok á nefi uglu.

18. Allar váru af skafnar
þær er váru á ristnar,
ok hverfðar við inn helga mjöð,
ok sendar á viða vega;
þær 'ro með ásum,
þær 'ro með álfum,
sumar með visum vönnum,
sumar hafa menskir menn.

19. Þat eru bókrúnar,
þat eru bjargrúnar,
ok allar ölrúnar,
ok mætar meginrúnar,
hveim er þær kná óvítar
ok óspiltar
sér at heillum hafa;
njóttu ef þú namt,
unz rjúfask regin.

20. Nú skaltu kjósa,
alls pér er kostr um boðinn,
hvassa vápna hlynrl
sögn eða þögн
haðu pér sjálfr i hug,

öll eru mein of metin.“

21. „Munka ek floða,
þótt mik feigan vitir,
emka ek með bleyði borinn;
ástráð þin
ek vil öll hafa,
svá lengi sem ek lífi.“

22. „Þat ræð ek pér ið fyrsta,
at þú við frændr þina
vammalaust verir;
siðr þú hefnir,
þótt þeir sakar göri,
þat kveða dauðum duga.

23. Þat ræð ek pér annat,
at þú eið ne sverir,
nema þann er saðr sé;
grimmar simar
ganga at trygðrofi,
armr er våra vargr.

24. Þat ræð ek pér ið þróðja,
at þú þingi á
deilit við heimska hali;
þviat ósviðr maðr
lætr opt kveðin
verri orð en viti.

25. Alt er vant,
ef þú við þegir,
þá þíkkir þú með bleyði borinn
eða sönnu sagðr;
hattr er heiðis kviðr,
nema sér góðan geti;
annars dags
látta hans öndu farit,
ok launa svá lyðum lygi.

26. Þat ræð ek pér ið fjórða,
ef býr fordæða
vammafull á vegi,
ganga er betra
en gista sé,
þótt þík nött um nemi.

27. Fornjósnar augu
þurfu fira synir,
hvars skolu reiðir vega;
opt bólvisar konur
sitja brautu nær,
þær er deyfa sverð ok sefa.

28. Þat ræð ek þér it simta,
þóttu fagrar sér
brúðir bekkjum á,
síðja silfr láta þú
þinum svefní ráða,
teygjaltu þér at kossi konur.

29. Þat ræð ek þér it setta,
þótt með seggjum fari
földrmál til öfug,
drukkinn deila
skalattu við dölgviðu;
margan stelr viti vin.

30. Sennur ok ól
hefir seggjum verit
mögum at móðtrega;
sumum at bana,
sumum at bólstöfum;
fjöld er þat er fira tregr.

31. Þat ræð ek þér it sjaunda,
ef þú sakar deilir
við hugfulla hali,
berjask er betra
en brenna sé
inni auðstöfum.

32. Þat ræð ek þér it átta,
at þú skalt við illu sjá,
ok firrask flærðarstaði;
mey þú teygjat
né manns konu,
né eggja osgamans.

33. Þat ræð ek þér it niunda,

at þú nám bjargir,
hvars þú á soldu finnr;
hvárt eru sóldauðir
eða sœdaðir,
eða 'ro væpnadauðir varar.

34. Illang skal göra
hveim er liðinn er,
hendr þvá ok höfud;
kemba ok þerra,
áðr i kistu fari,
ok biðja sælan sofa.

35. Þat ræð ek þér it tiunda,
at þú trúir aldregi
várum vargdropa,
hvors þú ert bróður bani,
eða hasir þú feldan fôður;
úlfr er í ungum syni,
þó hann sé gulli gladdir.

36. Sakar ok heiptir
hyggjat svefngr vera,
né harm in heldr;
vits ok væpna
vant er jöfri at fá,
þeim er skal fremstr með firum.

37. Þat ræð ek þér it ellipta,
at þú við illu sjáir,
hvern veg at vegi;
langt lif þíkkjunk ek
lofðungs vita;
römin eru róg of risin.

Sigurðr mælti: engi finnisk þér
vitrari maðr, ok þess sver ek at
þik skal ek eiga, ok þú ert við
mitt æði. Non svarar: þik vil ek
helzt eiga, þótt ek kjósa um alla
menn; ok þetta bundu þau eiðum
með sér.]

SIGURDARKVIDA

FAFNISBANA

priðja.

1. Ár var þaz Sigurðr
sótti Gjúka
Völsungr ungi,
er vegit hafði;
tók við trygðum
tveggja brœðra,
seldusk eiða
eljunfræknir.

2. Mey buðu hánum
ok meiðma fjöld,
Guðrúnu ungu
Gjúka dóttur;
drukku ok dœmðu
doegr mart saman
Sigurðr ungi
ok synir Gjúka.

3. Unz þeir Brynhildar
biðja fóru,
svá at þeim Sigurðr
reið í sinni
Völsungr ungi
ok vegakunni;
hann um ætti,
ef hann eiga knætti.

4. Sigurðr inn suðrœni
lagði sverð nekkvið,
mæki málfán,
á meðal þeirra;
né hann konu
kyssa gerði,
né húnkr konungr

hefja sér at armi,
mey frumunga
fal hann megi Gjúka.

5. Hon sér at lifi
löst ne vissi
ok at aldrlagi
ekki grand,
vamm þat er væri
eða vera hygði;
géngu þess á milli
grimmar urðir.

6. Ein sat hon úti
aptan dags,
nam hon svá bert orð
um at mælask:
„hafa skal ek Sigurðr
eda þó svelta,
mög frumungan,
mér á armi.

7. Orð mæltak nú,
iðrumk eptir þess;
kván er hans Guðrún,
en ek Gunnars,
ljótar nornir
skópu oss langa þrá.“

8. Opt gengr hon innan
ills um fyld,
isa ok jökla,
aptan hvern
er þau Guðrún
ganga á beð,

10

20

30

30

ok hana Sigurðr
sveipr i ripti,
konungr inn húnki,
kván fria sina.

9. „Vón geng ek vilja
vers ok beggja,
verð ek mik góela
af grimmum hug.“

10. Nam af þeim heiptum
hvetjask at vigi:
„þú skalt, Gunnarrl
gerst um láta
minu landi
ok mér sjálfri;
mun ek una aldri
með óðlingi.

11. Mun ek aptr sara
þars ek áðan vark
með nábornum
niðjuin minum;
þar mun ek sitja
ok sofa lífi,
nema þú Sigurð
svelta látir,
ok jöfur óðrum
œðri verðir.

12. Látum son sara
fedr i sinni,
skalat úlf ala
ungan lengi;
hveim verðr hölda
hefnd léttari
siðan til sätta,
at sonr lífi?“

13. Reiðr varð Gunuart
ok hnippaði,
sveip sinum hug,
sat um allan dag;
hann vissi þat
vilgi görla,

hvat hánum væri
vinna sœmst,
eða hánum væri
vinna bezt,
alls sik Völsung
vissi firðan,
ok at Sigurð
söknuð mikinn.

14. Ýmist hann hugði
jafnlanga stund,
þat var eigi
avar till,
at frá konungdóm
kvánir géugu;
nam hann sér Högnu
heita at rínum,
þar átti hann
alls fulltrúa.

15. „Ein er mér Brynhildr
óllum betri,
um borin Buðla,
hon er bragr kvenna;
fyrr skal ek minu
sjörvi láta,
en peirrar meyjar
meiðumum lýna.

16. Vildu okr fylki
til fjár véla?
gott er at ráða
Rinar málmi,
ok unandi
auði stýra,
ok sitjandi
sælu njóta.“

17. Einu því Högni
andsvör veitti:
„samir eigi okr
slikt at vinna,
sverði rofna
svarna eiða,

10

20

30

40

eiða svarna,
unnar trygðir.

18. Vituma við á moldu
menn in sælli,
meðan fjórir vér
fólk i ráðum
ok sá inn húnski
herbaldr lisir,
né in mætri
mægð á foldu,
ef vér fimm sonu
fæðum lengi,
áttum góða
œxla knættim.

19. Ek veit görla
hvaðan vegir standa:
eru Brynhildar
brek ofsmíkil.

20. Við skolum Guthorm
görva at vigi,
yngra bróður
ófróðara;
hann var fyr utan
eiða svarna,
eiða svarna,
unnar trygðir.*

21. Dælt var at eggja
óbilgjarnan,
stóð til hjarta
hjörr Sigurði.

22. Réð til hefnda
hergjarn i sal,
ok eptir varp
óbilgjörnum;
fló til Guthorms
grams ramliga
kynbirt járn
or konungs hendi.

23. Hné hans um dölgr
til hluta tveggja,

hendr ok höfuð
hné á annan veg,
en fóta lutr
fell aprír i stað.

24. Sofnuð var Guðrún
i sæingu
sorgalaus
ljá Sigurði;
en hon vaknaði
vilja firð,
er hon Freys vinar
flaut i dreyra.

25. Svá sló hon svárar
sinar hendr,
at ramunhugaðr
reis upp við heð:
„gráta þú, Guðrún!
svá grimliga,
brúðr frumungal
þér bræðr lifa.

26. Á ek til ungan
erfinytja,
kannat hann firrask
or fjándgarði;
þeir sér hafa
svárt ok dátt
enn nær numit
nylig ræð.

27. Riðra þeim síðan,
þótt sjau alir,
systur sonr
slikr at þingi;
ek veit görla
hvi gegnir nú,
ein veldr Brynhildr
óllu bólvi.

28. Mér unni mær
fyr maun hvern,
en við Gunnar
grand ekki vank;

10

20

30

40

þyrnða ek sisjum,
svörnum eidum,
siðan var ek heitinn
hans kvánar vinr.“

29. Kona varp öndu
en konungr fjörvi,
svá sló hón svárar
sinar hendr,
at kváðu við
kalkar i vā,
ok gullu við
gæss i túni.

30. Hló þá Brynhildr
Buðla dóttir
eинu sinni
af öllum hug,
er hon til hvílu
heyra knálli
gjallan grát
Gjúka dóttur.

31. Hitt kvað þá Gunnarr
gramr haukstalda:
„hlæra þú af því,
heiptgjörn kona!
glöð á gólfí,
at þér góðs viti.
Hví hafnar þú
inum hvita lit,
feikna fœdir?
hygg ek at feig sér.

32. Þú værir þess
verðust kvenna,
at fyr augum þér
Atla hjoggim,
sæir brœðr þinum
blóðukt sár,
undir dreyrgar
knættir yfir binda.“

35. [þá kvað þat Brynhildr
Buðla dóttir:]

„frýra maðr þér, Gunnarr!
hefir þú fullvegit;
litt sésk Atli
ovu þina;
hann mun ykkar
önd siðari,
ok æ vera
all it meira.

34. Segja mun ek þér, Gunn-
arr!
sjálfr veiztu görla,
hve ér yðr snemma
til saka réðut;
varð ek til ung
né of þrungr
fullgædd fé
á fleti bróður.

35. Né ek vilda þat
at mik verr ætti,
áðr þér Gjúkungar
riðut at gardi,
þrír á hestum
þjóðkonungar;
en þeirra fór
þörfgi væri.

36. Þeim héturnak þá
þjóðkonungi,
er með gulli sat
á Grana bögum;
varat hann i augu
yðr um likr,
né á engi lut
at álitum,
þó þíkkizk ér
þjóðkonungar.

37. Ok mér Atli þat
einni sagði,
at hvárki lézkr
höfnum deila,
gull né jarðir,

nema ek gefask létak;
ok engi lut
auðins fjár,
þá er mér jöðungri
eiga selli
ok mér jöðungri
aura taldi.

38. Þá var á hvörfum
hugr minn um þat,
hvárt ek skylda vega
eða val fella
böll i brynu
um bróður sök;
þat mundi þá
þjóðkunt vera
mör gum manni
at munar stríði.

39. Létum siga
sáttmál okkur,
lék mér meir i mun
meiðmar þiggja,
bauga rauða
burar Sigmundar;
né ek annars manns
aura vildak,
unna einum
né ýmisum;
bjóat um hversfan
hug menskogul.

40. Alt mun þat Alli
cptir finna,
er hann mína spyrr
mordförl görva,
at þeygi skal
þunnged kona
annarrar ver
aldri leiða;
þá mun á hefndum
harma minna.“

41. Upp reis Gunnarr

gramr verðungar,
ok um háls konu
hendr um lagði;
géngu allir
ok þó ýmsir
af heilum hug
hana at letja.

42. Hratt af hálsi
hveim þar sér,
léta mann sik letja
langrar göngu.

43. Nam hann sér Högnar
hvetja at rúnum:
„seggi vil ek alla
i sal ganga
þina með minum,
- nú er þörf mikil -
vita ef meini
mordförl konu,
unz af mæli
enn mein komi;
þá látum því
þarsar ráða.“

44. Einu því Högni
andsvör veitti:
„letja maðr hana
langrar göngu,
þars hon aptrborin
aldri verði!
hon kröng of komsk
fyr kné móður,
hon æ borin
óvilja til,
mör gum manai
at móðtrega.“

45. Hvarf sér óhróðugr
andspilli frá,
þar er mörk menja
meiðmum deildi;
leit hon um alla

10

20

30

40

50

eigu sina,
soltnar þýjar
ok salkonur;
gullbrynu smó,
vara gott i hug,
áðr sik miðlaði
mækis eggjum.

46. Hnē við bólstri
hon á annan veg,
ok hjörunduð
hugði at ráðum:

47. „Nú skolu ganga
þeir er gull vili
ok minna því
at mér þiggja;
ek gef hverri
um hroðit sigli,
bók ok blaðu,
ljartar váðir.“

48. Þögðu allir,
hugðu at ráðum,
ok allir senn
andsvör veitu:
„ærnar soltnar,
munum enn lisa;
verða salkonur
sœmð at vinna.“

49. Unz af hyggjandi
hörskrydd kona
ung at aldri
orð viðr um kvað:
„vilkat ek mann traðan
né torboenan
um óra sök
aldri týna.

50. Þó mun á beinum
brenna yðrum
færi eyrir,
þá er ér fram komið,
neit Menju góð,

min at vitja.

51. Seztu niðr, Gunnarr!
mun ek segja þér
lifs örvena
ljósa brúði;
muna yðvart far
alt i sundi,
þótt ek hafa
öndu látið.

52. Sátt munuð ið Guðrún
snemr en þú hyggr,
hefir kunn kona
við konung
daprar minjar
at dauðan ver.

53. Þar er mær borin,
móðir föðir,
sú mun hviteri
en inn heiði dagr
Svanhildr vera,
sólar geisla.

54. Gefa mundu Guðrúnū
góðra nökkurum
skeyti skœða
skalna mengi;
munað at vilja
versæl gefin;
hana mun Atli
eiga ganga
of borinn Buðla,
bröðir minn.

55. Margs á ek minnask,
hve við mik fóru,
þá er mik sára
svikna höfðut,
væðin at vilja
vark meðan ek lifðak.

56. Muatu Oddrúnū
eiga vilja,
en þík Atli

mun eigi láta;
ið munuð lúta
á laun saman,
hon mun þér unna
sem ek skyldak,
ef okr góð um sköp
gerði verða.

57. Þik mun Atli
illu beita,
mundu i öngan
ormgarð lagidr.
58. Þat mun ok verða
þvigit lengra,
at Atli mun
öndu týna,
sælu sinni,
ok sofa lífi;
þviat hánum Guðrún
grimmi er á beð
snörpum eggjum
af sárum hug.

59. Sæmri væri Guðrún,
systir okkur,
frunver sinum
at fylgja daudum,
ef henni gæfi
góðra ráð,
eða ætti hon hug
oss um likan.

60. Oört mæli ek nú,
en hon eigi mun
of óra sök
aldrí týna;
hana munu hefja
hávar bárur
til Jónakrs
óðaltonfu,
eru if á ráðun
Jónakrs sonum.

61. Mun hon Svanhildi

senda af landi,
sina mey
ok Sigurðar,
hana munu bita
Bikka ráð,
þviat Jörmunrekr
óþarfist lifir;
þá er öll farin
ætt Sigurðar,
eru Guðrúnar
græti at fleiri.

62. Biðja mun ek þik
bœnar cinnar,
sú mun i heimi
hinzt bœn vera:
lætlu svá breiða
borg á velli,
at undir oss öllum
jafnrúmt sé,
þeim er sultu
med Sigurði.

63. Tjaldi þar um þá borg
tjöldum ok skjöldum,
valarist vel fað
ok vala mengi,
brenni mér inn húnска
á hlið aðra.

64. Brenni enum húniska
á hlið aðra
mina þjóna
menjum göfga,
tveir at höfðum
ok tveir haukar;
þá er öllu skipt
til jafnaðar.

65. Liggi okkar enn i milli
málmr hringvariðr,
egg hvast járn,
svá endr lagidr
þá er við bædi

beð einn stigum,
ok hétum þá
hjóna nafni.

66. Hrynda hánum þá
á hæl þeygi
hlunnblik hallar
hringi litkuð,
ef hánum fylgir
ferð min héðan;
þeygi mun vár fór
aumlig vera.

67. Þviat hánum fylgja
simm ambóttir,
áttu þjónar

eðlum góðir,
föstrman mitt
ok faðerni,
þat er Buðli gaf
barni sinu.

68. Mart sagða ek,
mundu ek fleira,
er mér meir mjötuðr
málrúm gæsi;
ómun þverr,
undir svella,
satt eitt sagðak,
svá mun ek láta.

BROT AF BRYNHILDARKVIDU.

1. „**H**vi ertu, Brynhildr
Buðla dóttir!
bölvi blandin
ok banaráðum?
hvat hefir Sigurðr
til] sakta unnit,
er þú fræknan vill
fjörvi nema?“

2. „Mér hefir Sigurðr
selda eiða,
eiða selda,
alla logna;
þá vélti hann mik,
er hann vera skyldi
allra eiða
einn fulltrúi.“

3. „Þík hefir Brynhildr
ból at gerva
heiptar hvattan,
harm at vinna,
sýrman hon Guðrúnū
góðra ráða,
en síðan þér
sin at njóta.“

4. Sumir úlf sviðu,
sumir orm sniðu,
sumir Guthormi
af gera deildu,
aðr þeir mætti
meins um lystir
á horskum hal
hendr um leggja.

5. Úti stóð Guðrún

- 10 Gjúka dóttir,
ok hon þat orða
alls fyrst um kvað:
„hvar er nú Sigurðr
seggja dróttinn,
er frændr míni
fyrri riða?“
- 20 6. Einn því Högni
andsvör veitti:
„sundr hōfum Sigurðr
sverði hōgginn,
gnapir æ grár jór
yfir gram dauðum.“
- 30 7. Þá kvað þat Brynhildr
Buðla dóttir:
„vel skolut njóta
vápna ok landa;
einn mundi Sigurðr
öllu ráða,
ef hann lengr litlu
lifi héldi.
- 40 8. Væria þat sœmt,
at hann svá réði
Gjúka arfi
ok Gota mengi,
er hann fimm sonu
at fólkroði
gunnarfsusa
getna hafði.“
- 50 9. Hló þá Brynhildr
- bær allr dundi -
einu sinni
af öllum hug:

„vel skoluð njóta
landa ok þegna,
er þér fræknan gram
falla létuð.“

10. Þá kvað þat Guðrún
Gjúka dóttir:
„mjök mælir þú
miklar firnar;
gramir hafi Gunnar
götvað Sigurðar I
heiptgjarns hugar
hefnt skal verða.“

11. Soltinn varð Sigurðr
sunnan Rinar,
hrafn at meiði
hátt kallaði:
„ykr mun Atli
eggjar rjóða,
munu vigska
of viða eiðar.“

12. Fram var kvelda,
fjöld var drukkit,
þá var hvivetna
vilmál talið;
sofnuðu allir
er i sæing kvámu,
einn vakði Gunnarr
óllum lengr.“

13. Fót nam at hróra,
fjöld nam at spjalla,
hitt herglötuðr
hyggja tœði,
hvat þeir i böðvi
báðir sōgðu
hrafn ey ok örni,
er þeir heim riðu.

14. Vaknaði Brynhildr
Buðla dóttir
dis skjöldunga
sýr dag litlu:

„hvetið mik eða letið mik
- harmr er unninn -
sorg at segja
eða svá láta?“

15. Þögðu allir
við því orði,
fær kunni þeim
fljóðalátum,
er hon grátandi
görðisk at segja,
þat er hlæjandi
hölda beiddi.

16. „Hugða ek mér, Gunnarri
grimi i svefni,
svalt alt i sal,
ættak sæing kalda;
en þú, gramr! riðir
glaums andvani,
fjötri fallaðr,
í fjánda lið;
svá mun öll yður
ætt Nißlunga
afli gengin,
eruð eiðrofa.“

17. Mantattu, Gunnarri
til görva þat,
er þit blöði i spor
báðir rendut;
nú hesir þú hánum þat alt
30 illu launat,
er hann fremstan sikh
finna vildi.

18. Þá reyndi þat,
er riðit hafði
móðigr á vit
min at biðja,
hve herglötuðr
hafði fyrri
eiðum haldit
40 við enn unga gram.

19. Benvönd of lét
 brugðinn gulli
 margdýrr konungr
 á meðal okkar;
 eldi váru eggjar
 utan görvar,
 en eitrdropum
 innan fáðar.“

Hér er sagt i þessi kviðu
 frá dauða Sigurðar, ok viðr hér
 svá til, sem þeir dræpi hann úti,

en sumir segja svá, at þeir dræpi
 hann inni í rekkju sinni sofanda.
 En þýðverskir menn segja svá,
 at þeir dræpi hann úti í skógi,
 ok svá segir í Guðrúnarkviðu
 inni forn, at Sigurðr ok Gjúka
 synir hefði til þings riðit, þá er
 hann var dreppinn. En þat segja
 allir einnig, at þeir sviku hann
 i trygð ok vógu at hánum ligga-
 janda ok óbúnum.

to

HELREID BRYNHILDAR

Eptir dauða Brynhildar váru góðir bál tvau, annat Sigurði ok brann þat fyrr, en Brynhildr var síðan brend, ok var hon í reið þeirri er guðvefjum var tjölduð. Svá er sagt at Brynhildr ók með reiðinni á helveg ok fór um tún, þar er gýgr nökkur bjó. Gýgrin kvað:

1. „Skaltu í gógnum
ganga eigi
grjóti studda
garða mina;
betr semði þér
borða at rekja æ,
heldr en vitja
vers annarrar.

2. Hvæt skaltu vitja
af Valleneti,
hvarfüst höfuð!
húsa minna?
þú hefir, vár gulls!
ef þik vita lystir,
mild af höndum
manns blóð þvegit.“

3. „Bregðu eigi mér,
brúðr or steini
þótt ek værak
í vikingu;
ek mun okkur
æðri þikkja,
hvars menn edli
okkart kunna.“

4. „Þú vart, Brynhildr

Buðla dóttirl
heilli verslu
í heim borin;
þú hefir Gjúka
um glatað börnum,
ok búi þeirra
brugðit góðu.“

5. „Ek mun segja þér
svinn or reiðu
vittaussi mjök,
ef þik vita lystir,
hve görðu mik
Gjúka arfar
ástalausa
ok eiðrofa.

6. Lét hamí vára
hugfullr konungr
áttu systra
undir eik borit;
var ek vetrar tólf,
ef þik vita lystir,
er ek ungum gram
eiða seldak.

7. Hétu mik allir
í Illymdólum
Hildi undir hjálmi,
hverr er kunni.

8. Þá lét ek gamlan
á Goðbjóðu
Hjálmgunnar næst
heljar ganga;
gaf ek ungum sigr
Óðu bróður,

þar varð mér Óðinn
ofreiðr um þat.
 9. Lauk hann mik skjöldum
i Skatalundi
rauðum ok hvítum,
randir snurtu;
þann bað hann slita
svefni minnum,
er hvergi lands
hræðask kyndi.

10. Lét hann um sal minn
sunnanverðan
hávan brenna
her alls viðar;
þar bað hann cinn þegu
yfir at riða,
þanns mér færði gull,
þaz und Fafni lá.

11. Reid góðr Grana
gullmiðlaudi,
þars föstri minn
fletjum stýrði;
cinn þótti hann þar
öllum betri
vikingr Dana

i verðungu.
 12. Sváfu við ok unðum
i sæing einui,
sem hann minn bróðir
uni borinn væri;
hvártki knátti
hönd yfir annat
áttu nöttum
okkart leggja.

10 13. Því brá mér Guðrún
Gjúka döttir,
at ek Sigurði
svæfak á armi;
þar varð ek þess vis,
er ek vildigak,
at þau véltu mik
i verfangi.

14. Munu við ofstrið
alls til lengi
konur ok karlar
kvíkvir fœðask;
við skolum okrum
aldri slita
Sigurðr saman;
sökkstu, gýgjarkyn!

GUÐRÚNARKVIDA

Fyrsta.

Guðrún sat yfir Sigurði dauðum, hon grét eigi sem aðrar konur, en hon var búin til at springa af harmi. Til géngu bæði konur ok karlar at hugga hana, en þat var eigi auðvelt. Þat er sögn manna, at Guðrún hefði etið af Fafnir hjarta, ok hon skildi því fugls rödd. Þetta er enn kvedit um Guðrún:

1. Ár var þaz Guðrún
görðisk at deyja,
er hon sat sorgfull
yfir Sigurði;
gerðit hon hjúfra
né höndum slá,
né kveina um
sem konur aðrar.

2. Géngu jarlar
alsnotrir fram,
þeir er harðs hugar
hana löttu;
þeygi Guðrún
gráta móttí,
svá var hon móðug;
mundi hon springa.

3. Sátu ítrar
jarla brúðir
gulli búnar
fyr Guðrún;
hver sagði þeirra
sinn of trega,

þann er bitrastan
of beðit hafði.

4. Þá kvað þat Gjaflaug
Gjúka systir:
„mik veit ek á moldu
munarlausasta;
hefi ek fimm vera
forspell beðit,
tveggja döttra,
10 priggja systra,
áttu brœðra,
þó ek ein lífi.“

5. Þeygi Guðrún
gráta móttí,
svá var hon móðug
at mög dauðan
ok hardhuguð
um hrer fylkis.

6. Þá kvað þat Herborg
Húnalands dróttning:
„hefi ek harðara
harm at segja;
minir sjau synir
sunnanlands,
20 verr inn átti,
i val félru.

7. Faðir ok móðir,
fjórir brœðr,
þau á vägi
vindr of lék,
bardí bára
við borðpili.

8. Sjálf skylda ek gösga,
sjálf skylda ek gótva,
sjálf skylda ek hóndla
helför þeirra;
þat ek alt um beið
ein misseri,
svá at mér maðr engi
munar leitaði.

9. Þá varð ek hapta
ok hernuma
sams misseris
siðar verða;
skylda ek skreyta
ok skúa binda
hersis kván
hverjan morgin.

10. Hon øegdi mér
af afbryði
ok hörðum mik
höggum keyrði;
fann ek húsguma
hvergi in betra,
en húsfreyju
hvergi verri.“

11. Þeygi Guðrún
gráta mótti,
svá var hon móðug
at nögð dauðan
ok harðhuguð
um hrer fylkis.

12. Þá kvað þat Gullrönd
Gjúka dóttir:
„fa kantu, föstra!
þött þú fróð sér,
ungu við
andspjöll bera.“
Varaði hon at hylja
um hrör fylkis.

13. Svipti hon blaðu
af Sigurði,

ok vatt vengi
fyr viðs knjám;
„littu á ljúfan,
legðu munn við grön,
sem þú hálsaðir
heilan stilli.“

14. Á leit Guðrún
einu sinni,
sá hon döglings skör
dreyra runna,
fránar sjónir
fylkis liðnar,
hugborg jöfurs
hjörvi skorna.

15. Þá hné Guðrún
höll við bólstri,
haddr losnaði,
hlýr roðnaði,
en regns dropi
rann niðr um kné.

16. Þá grét Guðrún
Gjúka dóttir,
svá at tár flugu
tresh i gögnum,
ok gullu við
gæss i túni,
mærir fuglar
er mær átti.

17. Þá kvað þat Gullrönd
Gjúka dóttir:
„þykkar vissa ek
ástir mestar
manna allra
fyr mold ofan;
undir þú hvárki
úti né inni,
systir min l
nema hjá Sigurði.“

18. Þá kvað þat Guðrún
Gjúka dóttir:

„svá var minn Sigurðr
hjá sonum Gjúka,
sem væri geirlaukr
or grasi vaxinn,
eða væri bjartr steinn
á band dreginn,
jarknasteinn,
yfir öðlingum.

19. Ek þóttu ok
þjóðans rekkuṇ
hverri haeri
Herjans disi;
nú em ek svá litil
sem lauf sé
opt i ólstrum,
at jöfur daudan.

20. Sakna ek í sessi
ok í stingu
mins málvinar,
valda megin Gjúka,
valda megin Gjúka
minu bólvi,
ok systur sinnar
sárum gráti.

21. Svá ér um lýða
landi eyðit,
sem ér um unnuð
eða svarða;
munu þú, Gunnarr!
gulls um njóta,
þeir munu þér baugar
at bana verða,
er þú Sigurði
svarðir eða.

22. Opt var i túni
teiti meiri,
þá er minn Sigurðr
söðlaði Grana,
ok þeir Brynhildar
biðja föru,

armrar vættar,
illu heilli.“

23. Þá kvað þat Brynhildr
Buðla döttir:
„vön sé sú vætr
vers ok barna,
er þík, Guðrún!
gráts um beiddi,
ok þér i morgun
márlúnar gaf!“

24. Þá kvað þat Gullrönd
Gjúka döttir:
„þegi þú, þjóðleið!
þeirra orða;
urðr öðlinga
hesir þú æ verið,
rekr þík alda hvern
illrar skepnu,
sorg sára
sjau konunga
ok vinspell
vifa mest.“

25. Þá kvað þat Brynhildr
Buðla döttir:
„veldr einn Atli
óllu bólvi,
of borinn Buðla,
bróðir minn.

26. Þá er við i höll
húnskrar þjóðar
eld á jöfri
ormbeðs litum,
þess hefi ek gangs
goldit síðan,
þeirrar sýnar
sámk ey.“

27. Stóð hon und stoð,
strengði hon elri,
brann Brynhildi
Buðla döttur

eldr or augum,
eitri fnæsti,
er hon sár um leit
á Sigurði.

Guðrún gékk þaðan á braut
til skógar á eyðimerkr, ok fór
alt til Danmarkar, ok var þar

með þóru Hákonar dóttur sjau
misseri. Brynhildr vildi eigi
lifa eptir Sigurð; hon lét drepa
þræla sina átta ok fimm amb-
óttir; þá lagði hon sik sverði
til bana, svá sem segir í Sig-
urðarkvíðu inni skömmu.

DRÁP NIFLUNGA.

Gunnarr ok Högni tóku þá gullit
alt, Fafnirs arf. Ófriðr var þá milli
Gjúkunga ok Atla; kendi hann
Gjúkungum völd um andlát Bryn-
hildar. Þat var til sætta, at þeir
skyldu gipta hánum Guðrúnunum;
ok gáfu henni óminnisveig at
drekka, áðr hon játti at giptask
Atla. Synir Atla váru þeir Erpr
ok Eitill, en Svanhildr var Sig-
urðar dóttir ok Guðrúnar. Atli
konungr bauð heim Gunnari ok
Högnu, ok sendi Vinga eða Knef-
rð. Guðrún vissi vélar ok sendi
með rúnum orð, at þeir skyldu

10 eigi koma, ok til jartegna sendi
hon Högna hringinn Andvaranaut,
ok knýtti i vargshár. Gunnarr
hafði beðit Oddrúnar systur Atla,
ok gat eigi. Þá fékk hann Glaum-
varar; en Högni átti Kostberu;
þeirra synir váru þeir Sólarr ok
Snævarr ok Gjúki. En er Gjúk-
ungar kómu til Atla, þá bað Guðrún
sonu sina at þeir bæði Gjúk-
ungum lífs, en þeir vildu eigi.
Hjarta var skorit or Högna, en
Gunnarr settr i ormgard; hann
sló hörpu ok svæfði ormana, en
naðra stakk hann til lifrar.

GUÐRÚNARKVÍÐA

Önnur.

Pjóðrekr konungr var með Atla,
ok hafði þar látið flesta alla menn
sína. Þjóðrekr ok Guðrún kærðu
harma sin á milli, hon sagði ok
kvæð:

1. Mær var ek meyja,
móðir mik fæddi
björt i buri;
unna ek vel brœðrum,
unz mik Gjúki
gulli reisði,
gulli reisði,
gaf Sigurði.

2. Svá var Sigurðr
of sonum Gjúka
sem væri grænn laukr
or grasi vaxinn,
eða hjörtr hábeinn
um hvössum dýrum,
eða gull glöðraut
of grá silfri.

3. Unz mér syrmundu
minir broðr,
at ek ætta ver
óllum fremra;
sofa þeir ne máttuð
né of sakar dæma,
áðr þeir Sigurð
svelta létu.

4. Grani rann at þingi,
gnýr var at heyra,

en þá Sigurðr
sjálfir eigi kom;
öll váru sôðuldýr
sveita stokkin,
ok of vanið vásí
af vegöndum.

5. Gékk ek grátandi
við Grana rœða,
úrughlýra
10 jó frá ek spjalla;
hnipnaði Grani þá,
drap i gras höfði;
jör þat vissi,
eigendr ne lifðut.

6. Lengi hvarfða,
lengi hugir deildusk,
áðr ek of frægak
fólkvörd at gram.

7. Hnipnaði Gunnarr,
20 sagði mér Högni
frá Sigurðar
sárum dauða:
„liggr of höggvinn
fyr handan ver
• Guthorms bani
ok gefinn úlfum.

8. Littu þar Sigurð
á suðrvega,
þá heyrir þú
20 hræfna gjalla,
örnu gjalla

æzli segna,
varga þjóta
um veri þinum.“

9. „Hví þú mér, Högni!
harma slika
viljalaussi
vill um segja?
þitt skyli hjarta
hrafnar slita
við lönd yfir,
en þú vitir manna.“

10. Svaraði Högni,
sinni einu
trauðr góðs hugar,
af trega stórum:
„Pess áttu, Guðrún!
græti at fleiri,
at hjarta mitt
hrafnar sliti.“

11. Hvarf ek ein þaðan
andspilli frá
á viðlæsar
varga leifar;
gerðiga ek hjúfra
né höndum slá,
né kvcina um
sem konur aðrar,
þá er sat soltin
um Sigurði.

12. Nött þótti mér
niðmyrkra vera,
er ek sárla satk
yfir Sigurði;
úlfar þóttumk
öllu betri,
ef þeir léti mik
lisí týna;
eða brendi mik
sem birkinn við.

13. Fór ek af fjalli

fimur dœgr talið,
unz ek höll Hálfss
háva þekðak;
sat ek með þóru
sjau misseri,
dœtr Hákonar
i Danmörku.

14. Hon mér at gamni
gull bókaði,
sali suðræna
ok svani danska.

15. Höfðu við á skriptum
þat er skatar léku,
ok á hannyrðum
hilmis þegna,
randir rauðar,
rekka Húna,
hjördrött, hjálmdrótt,
hilmis fylgju.

16. Skip Sigmundar
skriðu frá landi,
gyltar grimur,
grafnir stafnar;
byrðu við á borda
þat er þeir börðusk
Sigarr ok Siggeirr
suðr á Fivi.

17. Þá frá Grimildr
gotnesk kona,
hvati ek væra
vinna hyggjuð;
hon brá borda,
ok buri heimti
þrágjarnliga
pess at spyrra,
hverr vildi son
systur böta,
eða ver veginn
vildi gjalda.

18. Gerr lézk Gunnarr

40

20

30

40

gull at bjó'a,
sakar at bœta,
ok ið sama Högni.
Hon frétti at því,
hverr sara vildi
vigg at söðla,
vagn at beita,
hesti riða,
hauki fleygja,
órum at skjóta
af ýboga.

19. Valdarr Dönum
með Jarizleifi,
Eymöðr þriði
með Jarizskari
inn géngu þá
jöfrum likir;
Langbard, liðar
höfðu loða rauða,
skreyttar brynjur,
steypita bjálma,
skálmum gyrdir
höfðu skarar jarpar.

20. Ilverr vildi mér
hnossir velja,
hnossir velja
ok hugat mæla,
ef þeir mælti mér
margra súta
trygðir vinna,
ef ek trúa gerða.

21. Færði mér Grimildr
full at drekka
svalt ok sárlíkt,
né ek sakar mundak;
þat var um aukit
urðar magni,
svalkoldum sæ
ok sónar dreyra.

22. Váru i horni

hverskyns stafir
ristnir ok roðnir,
ráða ek ne mættak;
lyngfiskr langr
lands Haddingja,
ax óskorit,
innleið dýra.

23. Váru þeim björi
böl mörg saman,
urt alls viðar
ok akarninn,
umdögg arins,
iðrar blótmar,
svins lífr soðin,

þviat hon sakar deysði.

24. En þá gleymðum,
er getið hōfðum,
öllum jöfurs
ordum í sal.

25. Kvámu konungar
fyr kné þrennir,
áðr hon sjálfa unik
sötti at málí.

26. „Gef ek þér, Guðrún!
gull at þiggja,
fjöld alls fjár
at þinn föður dauðan;
bringa rauða,
Hlöðves sali,
ársal allan
at jöfur fallinn;

27. Húnkar meyjar,
þær er blaða spjöldum
ok göra gull sagrt,
svá at þér gaman þíkki;
ein skaltu ráða
audí Buðla,
gulli gósguð
ok gefin Atla.“

28. „Vilk eigi ek

með veri ganga,
né Brynhildar
bróður eiga;
samir eigi inér
við son Buðla
ætt at auka
né una líf.“

28. „Hirða þú höldum
heiptir gjalda,
þvít vér höfum
valdit fyrri;
svá skaltu láta
sein þeir lífi báðir
Sigurðr ok Sigmundr,
ef þú sonu fœðir.“

29. „Máka ek, Grimildr!
glaumi bella,
né vigrisins
vánir telja;
siz Sigurðar
súrla drukku
hrægífr, huginn
hjartblóð saman.“

30. „Þann hesi ek allra
ættgöfgastan
fylki fundit
ok framast nekkvi;
hann skaltu eiga,
unz þik aldr viðr,
verlaus vera
nenia þú vilir þenna.“

31. „Hirða þú bjóða
bólvafullar
þrágjarnliga
þær kindir mér;
hann mun Gunnar
grandi beita,
ok or Högnar
ljarta slita.
Munkað ek léttu

áðr lifshvatan
eggleiks hvötuð
aldri nemik.“

32. Grátandi Grimildr
• greip við orði,
er burum sinum
bölva vætti,
ok móggum sinum
meina stórra:
10 „lönd gef ek enn þér,
lýða sinni,
Vinbjörg, Valbjörg,
ef þú vill þiggja;
eigðu um aldr þat
ok uni, döttir!“

33. „Þann mun ek kjósa
af konungum,
ok þó af niðjum
nauðig hafa;
20 verðr eigi mér
verr at yndi,
né ból brœðra
at bura skjóli.“

34. Senn var á hestí
• hverr drengr litun,
en vif valnesk
hafit i vagna.
Vér sjau daga
svalt land riðum,
30 en adra sjau
unnir kniðum,
en ina þriðju sjau
þurt land stigum.

35. Þar hliðverðir
• hárar borgar
grind upp luku,
áðr i garð riðum.

36. Vakði mik Atli,
en ek vera þóttumk
40 full ills hugar

at frændr dauða.

37. Svá mik nýliga
nornir vekja
vilsinnis spá:
- vildi at ek réða -
„Hugða ek þík, Guðrún
Gjúka dóttirl
læblöndnum hjör
leggja mik i gögnum.“

38. „Þat er fyr eldi,
er járn dreyma,
fyr dul ok vil
drósar reiði;
mun ek þík við bólvi
brenna ganga,
likna ok lækna,
þótt mér leiðr sér.“

39. „Hugða ek hér í túni
teina fallna,
þá er ek vildigak
vaxna láta;
rifnir með rótum,
roðnir í blöði,
hornir á bekki,
beðit mik at tyggva.

46. Hugða ek mér af hendi
hauka fljúga

brúðalausa
bölranna til;
hjörtu hugða ek þeirra
við hunang tuggin,
sorgmóðs sesa,
sollin blöði.

41. Hugða ek mér af hendi
hvelpa losna,
glaums andvana
10 gylli báðir;
hold hugða ek þeirra
at hræum orðit,
naudigra ná
nýta ek skyldak.“

42. „Þar munu seggir
um sæing dœma
ok hvitinga
höfði nema;
þeir munu feigir
20 fára nálta
fyr dag litlu,
dröttum bergja.“

43. „Læga ek síðan,
né sofa vildak,
þrágjarn i kör;
þat man ek görva.“

GUÐRÚNARKVIDA

priðja.

Herkja hét ambótt Atla, hon hafði verið frilla hans; hon sagði Atla at hon hefði séð þjóðrek ok Guðrúnú bæði saman; Atlí var þá allókátr. Þá kvað Guðrún:

1. „Hvat er þér, Atlí
æ, Buðla sonr!
er þér hrygt i hug?
hvi hlær þú æva?
hitt mundi œðra
jörulum þíkkja,
at við menn mæltir
ok mik sær.“

2. „Tregr mik þat, Guðrún
Gjúka dóttir!
mér i höllu
Herkja sagði,
at þit þjóðrekr
undir þaki svæfit,
ok léttliga
lini verðit.“

3. „Þér mun ek alls þess
eiða vinna
at inum hvita
helga steini,
at ek við þjóðmar
þatki áttak,
er vörðr né verr
vinna knátti.

3. Nema ek hálsaða

- herja stilli,
jöfur óneisinn,
einu sinni;
aðrar váru
okrar spekjur,
er við hör mug tvau
hnigum at rúnum.
- 5. Hér kom þjóðrekr
með þrjá tegu,
lifa þeir ne einir
þriggja tega manna;
hrinktu mik at bræðrum
ok at brynuðum,
hrinktu mik öllum
höfuðniðjum.
- 6. Sentu at Saxa
Sunnmannna gram,
hann kann helga
hver vellanda.“
- 7. Sjau hundruð manna
i sal géngu,
áðr kvaen konungs
i ketil tæki.
- 8. „Kemra nú Gunnarr,
kalliga ek Högnar,
sékkja ek síðan
svásu bræðr;
sverði mundi Högni
sliks harms reka,
nú verð ek sjálf fyr mik
synja lýta.“

9. Brá hon til botns
björtum löfa,
ok hon upp um tók
jarknasteina.

„Sé nu, seggir!
sykn em ek orðin
heilagliga,
hve sjá hverr velli.“

10. Illó på Atla
hugr i brjósti,
er hann heilar sá
hendr Guðrúnar.

„Nu skal Herkja
til hvers ganga,
sú er Guðrún
grandi vænti.“

11. Sáat maðr armíkti,
hvorr er þat sáat,
hve þar á Herkju
hendr svíðnuðu;

leiddu þá mey
i myri fúla.
Svá þú Guðrún
sinna harma.

ODDRÚNARGRÁTR.

Heiðrekr hét maðr, dóttir hans hét Borgny. Vilmundr hét sá er var friðill hennar. Hon mætti eigi fæða börn, áðr til kom Oddrun Atla systir; hon hafði verit unnusta Gunnars Gjúkasonar. Um þessa sögu er hér kveðit:

1. Heyrða ek segja i sögum fornum, hve mær um kom til Mornalands; engi mætti fyr jörð ofan Heiðreks dóttur hjálpir vinna.

2. Þat frá Oddrún Atla systir, at sú mær hafði miklar sóttir; brá hon af stalli stjórnbitlum, ok á svartan söðul of lagði.

3. Lét hon mar fara moldveg sléttan, unz at hári kom höll standandi; svipti hon söðli af svöngum jó, ok hon inn um gëkk endlangan sal, ok hon þat orða alls fyrst um kvað:

4. „Hvat er frægst á foldu, eða hvat er hlæst Húnalands?“

5. „Ilér liggr Borgny of borin verkjum, vina þín, Oddrún! vittu ef þú hjálpir.“

6. „Hverr hefir visir vanams um leitað, hvi eru Borgnyjar bráðar sóttir?“

7. „Vilmundr heitir vinr haukstalda, hann varði mey varmri blaþju fimm vetr alla, svá hon sinn föður leyndi.“

8. Þær hykk mæltu þvigit fleira; gëkk mild fyr kné meyju at sitja; rikt gòl Oddrún, ramt gòl Oddrún bitra galdra at Borgnyju.

9. Knátti mær ok mógr moldveg sporna, börn þau hin bliðu við bana Högsna. Þat nam at mæln mer fjörsjúka, svá at hon ekki kvað orð ið fyrra:

10. „Svá hjálpi þér
hollar vættir,
Frigg ok Freyja
ok fleiri goð,
sem þú feldir mér
fár af höndum!“

11. „Hnékað ek af því
til hjálpar þér,
at þú værir þess
verð aldregi;
hét ek ok efndak,
er ek hinig mielta,
at ek hvívetna
hjálpa skyldak,
þá er öðlingar
arfi skiptu.“

12. „Er ertu, Oddrún!
ok örvtla,
er þú mér af fari
flest orð of kvað;
en ek fylgðak þér
á sjörgynju,
sem við bræðrum tveim
of bornar værim.“

13. „Man ek hvat þú
mæltir enn um aptan,
þá er ek Gunnari
gerðag drekku;
slik sœmi kvaðattu
siðan mundu
meyju verða
nema mér einni.“

14. Þá nam at setjask
sorgmōð kona,
at telja ból
af trega stórum:

15. „Var ek upp alin
i jöfra sal
- flestr fagnaði -
at fira ráði;

unða ek aldri
ok eign föður
fimm vetr eina,
svá at minn fadir lifði.

16. Þat nam at mæla
mál ið efsta
sjá móðr konungr;
áðr hann sylti:

17. Mik bað hann gœða
gulli rauðu,
ok suðr gefa
syni Grimildar;
kvaða hann ina œðri
alna myndu

• mey i heimi,

nema mjötuðr spilti.

18. Brynhildr í búri
borða rakði,
hafði hon lýði
ok lönd um sik;
jörð dúsaði
ok upphiminn,
þá er bani Fafnis
borg um þatti.

19. Þá var vig vegit
völsku sverði,
ok borg brotin
sú er Brynhildr átti;
vara langt af því,
heldr vá litlð,
unz þær vélar
vissi allar.

20. Þess lét hon hardar
hefndir verða,
• svá at vér öll höfum
œrnar raunir;
þat mun á hölda
hvert land fara,
er hon lét sveltask
at Sigurði.

21. En ek Gunnari
gatk at unna,
bauga deili,
sem Brynhildr skyldi;
en hann Brynhildi
bað hjálm geta,
hana kvað hann óskmey
verða skyldu.

22. Buðu þeir árla
bauga rauða
ok brœðr minum
bætr ósmár;
bauð hann enn við mér
bú fimbán,
hlíðfarm Grana,
ef hann hafa vildi.

23. En Atli kvazk
eigi vilja
mund aldregi
at megi Gjúka;
þeygi við máttum
við munum vinna,
nema ek hélt höfði
við hringbrota.

24. Mæltu margir
minir niðjar,
kváðusk okr hafa
orðit bæði,
en mik Atli kvað
eigi myndu
lýti ráða
né löst góra;
en sliks skyli
synja aldri
inaðr fyr annan,
þar er munuð deilir.

25. Sendi Atli
áru sina
um myrkvan við
min at freista;

ok þeir kvámu þar,
er þeir koma ne skylduð,
þá er breiddu við
blæju eina.

26. Buðu við þegnum
bauga rauða,
at þeir eigi
til Atla segði;
en þeir óliga
Atla sögðu,
ok hvalliga
heim skunduðu.

27. En þeir Guðrúnú
görla leyndu því,
at hon heldr vita
hálfu skyldi.

28. Hlymr var at heyra
hósgullinna,
þá er i garð riðu
Gjúka arfar;
þeir or Högnar
hjarta skáru,
en i ormgarð
annan lögðu.

29. Var ek enn farin
einu sinni
til Geirmundar
görva drykkju;
nam horskr konungr
hörpu sveigja,
þviat hann hugði mik
til hjálpar sér,
kynrikr konungr,
of koma mundu.

30. Nam ek at heyra
or Hléseyju,
hve þar af striðum
strengir gullu.

31. Bað ek ambáttir
búnar verða,

vilda ek fylkis
fjörvi bjarga;
létum fljóta
far lund ysir,
unz ek alla sák
Atla garða.

32. Þá kom in arma
út skævandi
móðir Atla,
hon skyli mornal
ok Gunnari
gróf til hjarta,
svá at ek máttigak
mærum bjarga.

33. Opt undrumk þat,

hví ek eptir mák,
linnvengis bil,
lifi halda,
er ek ógnhvötum
unna þóttumk,
sverða deili,
sem sjálfri mér.

34. Sallu ok hlýddir,
meðan ek sagðak þér
mörg ill um sköp
min ok þeirra;
maðr hvern lisir
at munum sinum.
Nú er um genginn
grátr Oddrúnar.

A T L A R V I D A.

Guðrún Gjúka dóttir hefndibrœðra
sinna svá sem frægt er orðit. Hon
drap fyrst sonu Atla, en éptir þat
drap hon Atla, ok brendi höllina
ok hirðinu allu. Um þetta er sjá
kviða ort:

1. Atli sendi
ér til Gunnars
kunnan segg at riða,
Knefruðr var sá heitinn;
at görðum kom hann Gjúka
ok at Gunnars höllu,
bekkjum aringreypum,
ok at bjóri svásum.

2. Drukku þar dróttmegir
- en dyljendr þögðu -
vin i valhöllu,
reiði sásks þeir Húna;
kallaði þá Knefröðr
kaldri röddu,
seggr inn suðræni,
sat hann á bekk hámu.

3. „Atli mik hingat sendi
riða örindi
mar inum melgreypa
Myrkvið inn ókunna,
at biðja yðr, Gunnarr
at id á bekk komið
með hjálnum aringreypum
at sökja heim Atla.

4. Skjöldu knegud þar velja
ok skaðna aska,
hjálma gullroðna

ok Húna mengi,
silfrgylt söðulkleði,
serki valraða,
dasar darraðar,
drösla melgreypa.

5. Völl lézk ykr ok mundu gefa
viðrar Gnitaheiðar,
af geiri gjallanda
ok af gyltum stöfnum,
stórar meiðmar
ok staði Danpar,
hris þat id mæra,
er meðr Myrkvið kalla.“

6. Ilöfði vatt þá Gunnarr
ok Ilögna til sagði:
„hvati reðr þú okr, seggr inn ærit
alls við slikt heyrum;
gull vissa ek ekki
á Gnitaheiði,
þat er við ættima
annat slikt.

7. Sjau eigu við salhús
sverða full,
hverju eru þeirra
hjólt or gulli;
minn veit ek mar beztan,
en mæki hvassastan,
boga bekk sœma,
en brynjur or gulli,
hjálm ok skjöld hvitastan
kominn or höll Kjárs;
einn er minn betri
en sé allra Húna.“

nú er sá ormgarðr
ykr um fölginn.“

17. „Seinað er nú, systirl
at samna Niflungum,
langt er at leita
lyða sinnis til,
of rosmufjöll Rinar
rekka óneissa.“

18. Féngu þeir Gunnar
ok i fjötur settu
vinir Borgunda
ok bundu fastla.

19. Sjau ljó Högni
sverði hvössu,
en enum átta
hratt hann í eld heitan;
svá skal frœkn
fjándum verjask.

20. Högni varði
hendr Gunnars,
frágu frœknan,
ef fjör vildi,
Gotna þjóðan,
gulli kaupa.

21. „Hjarta skal mér Högna
í hendi liggja,
blöðugt or brjösti
skorid ballriða
saxi sliðrheitu
syni þjóðans.

22. Skáru þeir hjarta
Hjalla or brjösti,
blöðukt ok á bjóð lögðu
ok báru þat fyr Gunnar.

23. Þá kvað þat Gunnarr
gumna dróttinn:
„hér hefi ek hjarta
Hjalla ins blauða,
ólikt hjarta
Högna ins frœkna,

er mjök bifask
er á bjóði liggr,
biðisk hálfu meir
er i brjösti lá.“

24. Hló þá Högni,
er til hjarta skáru
kvíkvan kumblasmið,
klekkva hann sít hugði;
blöðugt þat á bjóð lögðu
ok báru fyr Gunnar.

25. Mærr kvað þat Gunnarr
Geirniflungr:

„hér hefi ek hjarta
Högna ins frœkna,
ólikt hjarta
Hjalla ins blauða,
er lítt bifask
er á bjóði liggr,
biðisk svági mjök
er i brjösti lá.

26. Svá skaltu, Atli!
augum fjarri,
sem munt
menjun verða;
ér unt einum mér
öll um fögin
hodd Niflunga,
lisira nú Högni.

27. Ey var mér týja,
meðan við tveir lifðum,
nú er mér engi,
er ek einn lisik;
Rín skal ráða
rógmálmi skatna,
svinn, áskunna
arfi Niflunga.
Í veltanda vatni
lysask valbaugar,
heldr en á höndum gull
skini Húna börnum.“

28. „Ykvið er hvelvögnum,
haptr er nú i bōndum.“

29. Atli inn riki
reið glaummónum,
sleginn róðornum,
sísjungr þeirra;
[gættisk harma]
Guðrún sigtifa,
varnaði við tárum
vaðin í þyshöllu.

30. „Svá gangi þér, Atli!
sem þú við Gunnar áttir
eða opl um svarða
ok ár of nefnda,
at sól inni suðrhöllu
ok at Sigtýs bergi,
hulkvi hvilbeðjar,
ok at hringi Ullar;
ok meir þaðan
menvörð bituls
dölgrögn dró
til dauðs skókr.“

31. Lisanda gram
lagði i garð þann,
er skriðinn var,
skatna mengi,
innan ormum;
en einn Gunnarr
heiptunóðr hörpu
hendi kniði,
glumdu strengir;
svá skal gulli
froekn hringdrifni
við fíra halda.

32. Atli lét
lands sins á vit
jó eyrskán
apr frá morði;
dynr var i garði,
dröslum of þrungit,

vápnsöngr virða,
váru af heiði komnir.

33. Út gékk þá Guðrún
Atla i gogn
• með gyltum kalki
at reifa gjöld rögnis:
„þiggja knáttu, þengill!
i þinni höllu
gladr at Guðrún
gnadda niðsfarna.“

34. Umdu ölskálar
Atla vinhösgar,
þá er i höll saman
Húnar tölðus;
• gumar gransidir
géngu inn hvatir.

35. Skævaði þá in skirleita
veigar þeim at bera,
askur dis, jöfrum
• ok ólkrásir valði
nauðug, neffoluni
en nið sagði Atla:

36. „Soua hefir þinna,
sverða deilir!
• hjortu hrædreyrug
við hunang of tuggin;
melta knáttu, móðugr!
mannan valbráðir,
eta at ólkrásum
ok i öndugi at senda.

37. Kallara þú siðan
til knjá þinna
Erp né Eitil
ólkreifa tvá;
• séra þú siðan
f sœti niðju
gulls miðlendr
geira skepta,
manar meita,
né mara keyra.“

38. Ynar varð á bekkjum,
askárr sōngt virða,
gnýr und guðvefjuin;
grétu bōrn Húna,
nema ein Guðrún,
er hon æva grét
bræðr sina berharða
ok buri svása,
unga, ófróða,
þá er hon við Atla gat.

39. Gulli séri
in gaglbjarta,
hringum raudum
reisði hon húskarla;
sköp lét hon vaxa,
en skiran málum vaða,
æva fljóð ekki
gáði fjarghúsa.

40. Óvarr Atli,
óðan hafði hann sík drukkit,
vápni hafði hann ekki,
varnaðit hann við Guðrún; 10
opt var sá leikr betri,
þá er þau línt skyldu
optar um fadmask
fyr öðlingum.

41. Hon beð broddi

gaf blöð at drekka,
hendi helfüssi,
ók hvelpa leysti;
hratt fyr hallar dyrr
- ok húskarla vakði -
brandi brúðr heitum,
þau lét hon gjöld bræðra.

42. Eldi gaf hon þá alla,
er inni váru,
ok frá mordi þeirra Gunnars
komuir váru or myrkheimi;
forn timbr félle,
fjarghús ruku,
boer buðlunga,
brunnu ok skjaldmeyjar
inni aldrstamar,
hnigu í eld heitan.

43. Fullrött er um þetta,
ferr engi svá síðan
brúðr í brynju
bræðra at hefna;
hon hefir þriggja
þjóðkonunga
banorð borid
björt, áðr sylti.

Enn segir gleggra í Atlamálum
inum grænlenzkum.

A T L A M Á L.

1. Frétt hefir öld ofu þá,
er endr um görðu
seggir samkundu,
sú var nýtt festum,
œxtu einmæli;
yggr var þeim síðan,
ok ið sama sonum Gjúka,
er varú sanrrádnir.

2. Sköp œxtu skjöldunga,
skyldu at feigir;
illa rézk Atla,
átti hann þó hyggju;
feldi stoð stóra,
striddi sér hardla,
af bragði boð sendi,
at kvæmi brátt nágari.

3. Horsk var húsfreyja,
hugði at mannvili,
lag heyrði hon orða;
hvæt þeir á laun mæltu;
þá var vant vitri,
vildi hon þeim hjálpa,
skyldu um sæ sigla,
en sjálf ne komskat.

4. Rúnar nam at rista,
rengði þær Vingi
- färs var hann flýtandi -
áðr hann fraun seldi;
fóru þá síðan
sendimenn Atla
um fjörð líma,
þar er fræknið bjoggu.

5. Ölværir urðu

ok elda kyndu,
hugðu vætr výla
er þeir varu komnir;
tóku þeir fórnir
er þeim friðr sendi,
hengðu á súlu,
hugðuð þat vardá.

6. Kom þá Kostbera,
kvæn var hon Höagna,
kona kapps gálig,
ok kvaddi þá báða;
glöð var ok Glauvvör
er Gunnarr átti,
félsskað saðr svíðri,
sýsti um þörf gesta.

7. Buðu þeir heim Höagna,
ef hann þá heldr föri,
sýn var svipvisi,
ef þeir sin gædi;
hét þá Gunnarr
ef Högni vildi,
Högni því nitti
er hinn um ræddi.

8. Bárur mjöd merar,
margs var alls beini,
fór þar sjöld horna,
unz þótti fuldrukkið.

9. Hjú görðu hvílu
sem þeim höegst þótti,
kend var Kostbera,
kunni hon skil rúna;
innti orðstafi
at eldi ljósum,

10

20

30

gæta varð hon tungu
i góma báða,
váru svá viltar
at var vant at ráða.

10. Sæing fóru síðan
sina þau Högni,
dreymði dróttláta,
dulði þess vætki,
sagði horsk hlími,
þegars hon réð vakna..

11. „Heiman görisk þú, Högni!
hygðu at ráðum,
fár er fullrýnni,
far þú í sinn annat.

12. Réð ek þær rúnar,
er reist þín systir,
björt hefir þér eigi
boðit i sinn þetta;
eitt ek mest undrumk,
mákað ek enn hyggja,
hvæt þá varð vitri,
er skyldi vilt rista;
þvíat svá var ávisat,
sem undir væri
bani ykkarr beggja,
ef ið brálla kvæmið;
vant er stafs viði,
eða valda aðrir.“

13. „Allar 'ro illúðgar“, kvað
Högni,
„ákka ek þess kynni,
vilka ek þess leita
nema launa eigm;
okr mun graimr gulli
reifa glóðranðu,
óumk ek aldregi,
þótt vér ógn fregnim.“

14. - „Stopalt munuð ganga,
ef ið stundit þangat;
yrk mun ástkyndi

eigi i sinn þetta;
dreymði mik, Högni!
dyljumk þat eigi,
ganga mun ykr andærис,
eða ella hræðunuk.

15. Blæju hugða ek þina
brenna i eldi,
hryti hár logi
hús míni i gögnum.“

16. „Liggja hér linklæði,
þau er litt rœkit,
þau munu brátt brenna,
par er þú blæju sátt.“

17. „Björn hugða ek hér inn
kominn,
bryti upp stokka,
hristi svá hramma,
at við hrædd yrðim;
munn oss mörg hefði,
svá at vér mættim ekki,
þar var ok þrómmun
þeygi svá litil.“

18. „Veðr mun þar vaxa,
verða ótt snemma,
hvítabjörn hugðir,
þar mun hregg austan.“

19. Örn hugða ek hér inn
fljúga

at endlöngu húsi,
þat niun oss drjúgt deilask;
dreifði hann oss öll blöði,
hugða ek af heitum,
at væri hamr Atla.“

20. „Slátrum sýsliga,
sjám þá róðru,
opt er þat fyr öxnum,
er örnu dreymir;
heill er hugr Atla,
hvatkí er þik dreymir.“
Lokit því létu,

liðr hver rœða,

21. Vöknuðu velborin,
var þar sams dœmi,
gættisk þess Glaumvör,
at væri grand svefn
frábægt við Gunnar
at sá tvær leiðir.

22. „Görvan hugða ek þér
gálga,
géngir þú at hanga,
æti þík ormar,
yrða ek þík kvíkvan,
görðisk rök ragna;
ráð þú hvat þat væri.

23. Blöðgan hugða ek maki
borinn or serk þínunum,
ilt er svefn slikan
at segja nauðmanni;
geir hugða ek standa
i gögnum þík miðjan,
emjuðu úlfar
á endum báðum.“

24. „Rakkar þar reuna,
ráðask mjök geyja,
opt verðr glaumr hunda
fyr geira flaugum.“

25. „Á hugða ek hér inn
renna
at endlöngu húsi,
þyti af þjósti,
þeystisk of bekki,
bryti foetr ykra
broðra hér tveggja,
gerðit vatn vægja,
vera mun þat fyr nekkvi.

26. Konur hugðak dœuðar
koma i nött hingat,
værít vart búnar,
vildi þík kjósa,
þyði þér brálliga

til bekkja sinna
ek kveð aßlma
orðnar þér disir.“

27. „Seinat er at segja,
svá er nú ráðit,
fordumka för þó,
alls þó er fara ætlað;
mart er mjök glikligt,
at munim skammæir.“

28. Litu er lýsti,
létusk þeir fúsir,
allir upp risa,
önnur þau löttu;
fóru fimm șaman,
fleiri til váru
hálfu húskarlar,
— hugat var því illa —
Snævarr ok Sóllarr,
synir váru þeir Höagna,
Orkning þann hétu,
er þeim enn fylgði,
blíðr var börr skjaldar
bróðir hans kvánar.

29. Fóru fagrþunar,
unz þau fjörðr skildi;
löttu ávalt ljósar,
létuðu heldr segjask.

30. Glaumvör kvað at orði,
er Gunnarr átti,
mælti hon við Vinga
seun henni vert þótti:
„veitkað ek hvárt verðlaunin
at vilja ossum,
glepr er gests kváma,
ef i görisk nakkváð.“

31. Sór þá Vingi,
sér réð hann lítt eira:
„eigi hann jötnar,
ef hann at yðr lygi,
gálgí görvallan,

ef hann á grið hygði.“

32. Bera kvað at orði
blíð i hug sinun:
„sigli þér sélir
ok sigr árnjð,
fari sem ek syrir mælik!
fæst eigi því nita!“

33. Högni svaraði,
hugði gott nánum:
„huggizk ið, horskar!
hvegi er þat görvisk;
mæla þat margir,
missir þó stórum,
mōrgum ræðr litlu,
hve verði leiddr heiman.“

34. Sásk til síðan
áðr i sundr hyrfi,
þá hygg ek sköp skiptu,
skildusk vegir þeirra.

35. Róa námu riki,
risu kjöl hálfan,
beystu bakföllum,
brugðusk heldr reiðir,
hömlur slitnuðu,
háir brotnuðu,
gerðut far festa
áðr þeir frá hyrfi.

36. Litlu ok lengra
- lok mun ek þess segja -
bæ sá þeir standa,
er Buðli átti;
hátt brikðu grindr,
er Högni kniði.

37. Orð kvað þá Vingi,
þaz án væri:
„farið fírr húsi,
- flátt er til soekja,
brátt hefi ek ykr brenda,
bragðs skoluð höggvir,
fagrt bað ek ykr kvámu,

flátt var þó undir -
ella héðan biðit,
meðan ek högg yðr gálga.“

38. Orð kvað hitt Högnui,
hugði lítt vægja,
varr at vættugi,
er varð at reyna:
„hirða þú oss hræða,
hafðu þat fram sjaldan;
ef þú eykr orði,
ilt mundu þér lengja.“

39. Hruudu þeir Vinga
ok í hel drápum,
exar at lögðu,
meðan í önd hixti.

40. Flykðusk þeir Atli
ok föru í brynjur,
gengu svá görvir,
at var garðr milli;
urpusk á orðuni
allir senn reiðir:
„syrr várvin fullræða
at firra yðr líf.“

41. „Á sér þat illa,
ef höfðut áðr ráðit,
en eruð óbúnir,
ok höfum einn feldan,
lamðan til heljar,
liðs var sá yðars.“

42. Ódir þá urðu,
er þat orð heyrdu,
forduðu fingrum
ok féngu i snæri,
skutu skarpliga
ok skjöldum hlifðusk.

43. Inn kom þá andspilli
hvati úti drygðu,
hátt fyr höllu
heyrdu þræl segja.

44. Ötul var þá Guðrún,

er hon ekka heyrði,
hlaðin hálsmenjum,
lreytti hon þeim gervöllum,
slöngði svá silfri,
at í sundr hrutu haugar.

45. Út gékk hon síðan,
yrðit litt hurðum,
fóra fælt þeygi,
ok fagnaði komnum;
hvarf til Niflunga,
sú var hinzt kveðja,
sylgði saðr sliku,
sagði hon mun fleira:

46. Leitaða ek i likna,
at letja ykr heiman;
skópum viðr manngi,
ok-skoluð þó hér komnir.“
Melti af mannviti,
ef mundu sættask,
ekki at réðusk,
allir ni kváðu.

47. Sá þá sælborin,
at þeir sárt léku;
hugði á harðræði,
ok hrauzk or skikkju;
nökðan tók hon meiki
ok niðja fjör vardí,
hög varat hjaldri,
hvars hon hendr festi.

48. Döttir lét Gjúka
drengi tvá hniga,
bróður ljó hon Atla,
bera vard þann síðan;
skapði hon svá skoeru,
skeldi fót undan;
annan réð hon höggva,
svá at sá upp reisat,
i helju hon þann hafði,
þeygi henni hendr skulfsu.

49. Þjörku þar görðu,

þeirri var við brugðit,
þat brá um alt annat,
er unnu hörn Gjúka;
svá kváðu Niflunga,
meðan sjálfir lisðu,
skapa sókn sverðum,
slitask af brynjur,
höggva svá hjálma,
sem þeim hugr dygði.

50. Morgin mest vágu
unz miðjan dag liddi,
óttu alla
ok öndurðan dag;
fyrr var fullvegit,
flöði völlr blöði;
áttjan áðr félju;
efri þeir urðu
Beru tveir sveinar
ok bróðir hennar.

51. Röskr tók at rœða,
þótt hann reiðr væri:
„ilt er um litask,
yðr er þat kenna;
várum þrir tigrir,
þegnar vigligir,
cptir lisum ellisu,
or er þar brunnit.
Bræðr várum simun,
er Buðla mistum,
hefir nú llel hálfa,
en höggvir tveir liggja.

52. Mægd gat ek mikla,
mákak því leyna,
kona váliga!
knáka ek þess njóla;
hljótt áttuu sjaldan,
siz komt i hendr ossar;
firðan mik frændum,
fé opt svikinn,
senduð systr helju,

sliks ek mest kennunk.“

53. „Getr þú þess, Atli!
gerðir svá fyrri,
móður tókt mina
ok myrðir til hnossa;
svinna systrungu
sveltir þú í helli;
hlæglikt mér þat þíkkir,
er þú þinn harm tinir,
godum ek þat þakka,
er þér gengsk illa.“

54. „Eggja ek ýðr, jarlar!
auka harm stóran
vifs ins vegliga,
vilja ek þat lita;
kostit svá keppa,
at klökkvi Guðrún,
sjá ek þat mætta,
at hon sér ne yndit.

55. Takit ér Högná
ok hyldit með knif,.
skerið or hjarta,
skoluð þess görvir;
Gunnar grimnuðgan
á gálga festit,
bellit því bragði,
bjóðit til ormum.“

Högni kvað:

56. „Gör sem til lystir,
glaðr munk þess biða,
röskr mun þér reynask,
reynit hefi ek fyrr brattara;
höfðut hneckking,
meðaa heilir várum,
nú erum svá sárir,
at þú mátt sjálfir valda.“

57. Beiti þat mælti,
bryti var hann Atla:
„töku vér Hjalla,
en Högná forðum,

högum vér hálfþ yrkjum,
hann er skapdauði,
lifir svá lengi,
löskr mun hann æ heitinn.“

58. Hraeddr var hvergælir,
hélta in lengr rúmi,
kunni klekkr verða,
kleif i rá hverja;
vesall lézk vigs þeirra,
er skyldi vás gjalda,
ok sinn dag dapran
at deyja frá svinum,
allri orkostu,
er hann áðr hafði.

59. Tóku þeir brás Budla
ok brugðu til knif,.
œrði illþræli,
áðr odds kendí;
tóm lézk at eiga
teðja vel garða,
vinna ið vergasta,
ef hann við rétti;
feginn lézk þó Hjalli,
at hann fjör þægi.

60. Gættisk þess Högni,
gerva svá færí,
at árna ánandgum
at undan géngi:
„fyrir kveð ek mér minna
at fremja leik þenna;
hvi mynim hér vilja
heyra á þá skráktun?“

61. Þrifu þeir þjóðgóðan,
þá var kostr engi
rekkum rakklátum
ráð enn lengr dvelja;
hló þá Högni,
heyrðu dagmiegir,
keppa hann svá kunni,
kvölkann vel þoldi.

62. Hörpu tók Gunnarr,
hrærði ilkvistum,
slá hann svá kunni,
at snótir grétu;
klukku þeir karlar,
er kunnu görst heyrar;
rikri ráð sagði;
raptar sundr brustu.

63. Dó þá dýrir,
dags var heldr snemma,
létu þeir á testi
lifa iþróttu.

64. Stórr þóttisk Atli,
sté hann um þá báða,
hoskri harm sagði
ok réð heldr at bregða:
„morginn er nú, Guðrún!
mist hesir þú pér hollra,
sums ertu sjálfskapa,
at hafi svá gengit.“

65. „Feginn ertu, Atli!
ferr þú vig lýsa,
á munu pér idrar,
ef þú alt reynir;
sú mun erfð eptir,
ek kann pér segja:
ills gengsk pér aldri,
nema ek ok deyja.“

66. „Kann ek sliks synja,
sé ek til ráð annað
hálfu högligrá,
höfnum opt góðu;
mani mun ek þík hugga,
mætum ágætum,
silfri snæhlvitu,
sem þú sjálf vilir.“

67. „Ón er þess engi á,
ek vil því nita;
sleit ek þá sáttir,
er váru sakar minni;

askár ek áðr þóttu,
á mun nú gœða,
hræfða ek um hotvetna,
meðan Högni lifði.

68. Alin við upp várum
i einu húsi,
lékum leik mærgan
ok i lundi óxum,
goðdi okr Grimildr
gulli ok hálsmenjum;
bana mundu mér bræðra
boeta aldregi,
né vinna þess ekki,
at mér vel þíkki.

69. Kostum drepr kvenna
karla osríki,
i kné gengr hnæfi,
ef kvistir þverra,
tré tekr at hniga,
ef höggr tág undan;
nú máttu einn, Atli!
óllu hér ráða.“

70. Gnött var grunnýðgi,
er gramr því trúði,
sýn var sveipvisi,
ef hann sin gædi;
kröpp var þá Guðrún,
kunni um hug mæla,
létt hon sér gerði,
lék hon tveim skjöldum.

71. Óexti hon oldrykkjur
at erfa bræðr sína,
samr lézk ok Atli
at sína görva.

72. Lokit því létu,
lagat var drykkju,
sú var samskunda
við svörfun ofnukla,
ströng var stórluguð,
striddi hon ætt Budla,

vildi hon ver sinum
vinna osrhefsndir.

73. Lokkaði hon litla
ok lagði við stokki,
glüpnuðu grínumir
ok grétu þeygi,
fóru i saðm móður,
fréttu hvat þá skyldi.

74. „Spryrit litt optir,
spilla ætla ek bádum,
lyst várumk þess lengi
at lysja ykr ell.“

75. „Blött sem vilt börnum,
bannar þat manngi,
skömm mun ró reiði,
ef þú reynir gerva
bráða barnesku.“
Bruðr in kappsvinna
skiptisk skapliga,
skar hon á húls báða.

76. En frétti Atli,
hvert farnir væri
sveinar hans leika,
er hann sá þá hvergi.

77. „Yfir ráðumk ganga
Atla til segja;
dylja munk þik eigi,
dóttir Grimildar;
glaða nunn þik minst, Atli!
ef þú gerva reynir,
vakðir vá mikla,
er þú vatt brœðr mina.

78. Svaf ek mjök sjaldan,
siðans þeir fíllu;
hét ek þér hörðu,
hesi ek þik nú mintan.
Morgin mér sagðir,
man ek enn þann gerva;
nú er ok aptann,
átt þú slíkt at fréttu.

79. Maga hefir þú þinna
mist, sem þú sizið skyldir;
hausa veizl þú þeirra
hafða at ölskálum,
drygða ek þér svá drykkju,
dreyra blétt ek þeirra.

80. Tók ek þeirra hjörtu
ok á teini steiktak,
selda ek þér síðan,
sagðag at kálfss væri;
einn þu því ollir;
ekki réttu leifa,
tögtu tiðliga,
trúðir vel jóxlum.

81. Barna veiztu þinna,
biðr sér fár verra,
hlut veld ek minum,
hölumk þó ekki.“

82. „Grimm vartu, Guðrún!
er þú gera svá máttir,
barna þiuna blöði
at blanda mér drykkju;
snýtt hefir þú sisjungum,
sem þú sizið skyldir,
mér latr þú ok sjálfum
millum ills litið.“

83. „Vili mér enn væri
at vega þik sjálfan,
fátt er fullilla
farið við gram slíkan;
drygt þú syrr hafðir,
þat er menn dœmi vissuð
til heimsku harðræðis.
i heimi þessum.

Nú hefir þú enn aukit
þat er nú áðan frágum,
greipt glær stóran,
gert hefir þú fílt erfi.“

84. „Brend mundu á báli
ok barið grjóti áðr,

pá hefir þú árnat
þaztu æ beiðisk.“

84. „Seg þér slikar
sorgir ár morgin,
fríðra vil ek dauða
fara í ljós annat.“

85. Sátu samtýnis,
sendusk fárhugi,
hendusk heiptyrði,
hvártki sér undi.

86. Heipt óx Hniflungi,
hugði á stórræði,
gat fyr Guðrúnun,
at hann væri grímmur Atla.

87. Kómu i hug henni
Högna viðfarar,
talði happ hánum,
ef hann hefnt ynni.
Veginn var þá Atli,
var þess skamt biða,
sonr vá Höagna
ok sjálf Guðrún.

88. Röskr tók at ræða,
rakðisk or svefni,
kendi brátt benja,
bands kvað hann Þórf önga:
„segit ið sannasta,
hverr vá son Buðla;
en ek litt leikinn,
lifs tel ek vón önga.“

89. „Dylja mun þík eigi
dóttir Grimildar,
látumk því valda,
er líðr þína æfi,
en sumu sonr Höagna,
er þík sár meða.“

90. „Vaðit hefir þú at vigi,
þótt værið skaplíkt,
ilt er vin véla,
þanns þér vel trúir,

beiðr fór ek heiman
at biðja þín, Guðrún!

91. Leyfð vartu ekkja,
létu stórráða,
var þá vanlygi,
er vér um reyndum;
förtu heim hingat,
fylgdi oss herr manna,
alt var itarlikt
um órar ferðir.

92. Margs var als sómi
manna tiginna,
naut våru örinn,
nutum af stórum,
þar var fjöld fjár,
fengu til margir.

93. Mund galt ek mærri,
meidma fjöld þiggja,
þreala þrjá tigu,
þýjar sjau góðar,
sœmð var at sliku,
silfr var þó meira.

94. Léztu þér alt þíkkja
sem ekki væri,
meðan lönd þau lágu,
er mér leisði Buðli;
gróstu svá undir,
gerðit hlut þiggja,
sværðu léztu þína
sitja opt grátna;
fann ek i hug heilum
hjóna vætr síðan.“

95. „Lýgr þú nú, Athi!
þótt ek þat litt rækja,
heldr var ek høg sjaldan,
hófst þó stórum,
börðuzk ér bræðr ungar,
báruzk róg milli;
hálfst gékk til heljar
or húsi þínu,

hroldi hotvetna,
þat er til hags skyldi.

96. Þrjú várum systkiu,
þóttum óvægin,
fórum af landi,
fylgðum Sigurði;
skæva vér létum,
skipi hvert vårt stýrði,
örkuðum at auðnu,
unz vér austr kvánum.

97. Konung drápum fyrstan,
kurum land þáðra,
hersar oss á hönd géngu,
hræzlu þat vissi;
vágum or skógi
þanns vildum sýknan,
settum þann sælan
er sér ne áttið.

98. Dauðr varð inn búnski,
drap þá brátt kosti,
strangt var angr ungri,
ekkju nam hljóta;
kvöl þótti kvíkri
at koma i hús Atla,
átti áðr kappi,
illr var sá missir.

99. Kointa þú af því þingi,
er vér þat frægim,
at þú sök sóttir,
né slekðir aðra;
vildir ávalt vægja
en vatki halda,

kyrt um því láta,
[er konungi sœmðit]."

100. „Lýgr þú nú, Guðrún!
litt mun við bætask
hluti hvárigra,
höfum öll skarðan;
görðu nú, Guðrún!
af gœzku þinni
okr til ágætis,
er mik út hefja.“

101. „Knörr mun ek kaupa
ok kistu steinda,
vexa vel blaðu
at verja þitt liki,
hyggja á þörf hverja,
sem við holl værim.“

102. När varð þá Atlí,
niðjum stríð œxti;
efndi itrborin
alt þaz réð heita;
fróð vildi Guðrún
fara sér at spilla;
urðu dvöl dœgra,
dó hon i sinn annað.

103. Sæll er hvern síðan,
er slikt getr fœða
jóð at afreki,
sems ól Gjúki.
Lifa mun þat eptir
á landi hverju
þeirra þramæli,
hvargi er þjóð heyrir.

GUÐRÚNARHVÖT.

Guðrún gékk þá til sævar, er hon hafði drepit Atla; gékk hon út á sæinn ok vildi fara sér; hon mætti eigi sökkva, rak hana yfir fjörðinn á land Jónakrs komungs. Hann sékk hennar. Þeirra synir våru þeir Sörli ok Erpr ok Hamðir. Þar seiddisk upp Svanhildr Sigurðar dóttir; hon var gipt Jörmunrek enum rikja. Með hánum var Bikki; hann réð þat at Randver konungs son skyldi taka hana; þat sagði Bikki konungi. Konungr löt hengja Randve, en troða Svanhildi undir brossa fótum. En er þat spurði Guðrún, þá kvaddi hon sonu sina.

1. Þá frá ek sennu
sliðrfengligsta,
traudmál talið
af trega stórum,
er hardhuguð
hvatti at vigi
grímmum orðum
Guðrún sonu:

2. „llvi sitit,
hvi sofit lífi,
hvi tregrað ykr
teiti at næla?
er Jörmunrekr
yðra systur
unga at aldri
jóm of traddi
hvitum ok svörtum

á hervegi,
grám, ganglömum
Gotna hrossum.

3. Urðua ið glikir
þeim Gunnari,
nē in heldr hugðir
seun var Högni;
hennar munduð ið
hefna leita,
ef ið moð attið
minna brœðra,
eða hardan hug
Húnkonunga.“

4. Þá kvað þat Hamðir
inn hugum stóri:
„litt mundir þú
leyfa dáð Högna,
þá er Sigurð vökðu
svefn or;
bœkr våru þínar
enar bláhvitu
roðnar i vers dreyra,
fölgnar i valblöði.

5. Urðu þér, bráðar
brœðra hefndir,
sliðrar ok sárar,
er þú sonu myrðir;
knættim ungrar
á Jörmunreki
samhyggjendr
systur hefna.

6. Berið hnossir fram
Húnkonunga,

hesir þú okr hvatta
at hjörþingi.“

7. Hlæjandi Guðrún
hvarf til skemmu,
kumbl konunga
or kerum valði,
siðar brynjur,
ok sonum færði;
hlöðusk móðgir
á mara bógu.

8. Þá kvað þat Hamðir
inn lugum stóri:
„svá komask meir aptr
móður at vitja
geirnjörðr hniginn
á Godbjóðu,
at þú erfi
at öll oss drykkir,
at Svanhildi
ok sonu þina.“

9. Guðrún grátandi
Gjúka dóttir
gékk hon tregliga
á tái sitja,
ok at telja
táruck hlýra
móðug spjöll
á margan veg.

10. „Þrjá vissa ek elda,
þrjá vissa ek arna,
var ek þrimr verum
vegin at húsi;
einn var mér Sigurðr
óllum betri,
er brœðr minir
at bana urðu.

11. Svárra sára
sakað ek ne kunna,
meir þóttusk
mér um striða,

Edda.

er mik öðlingar
Atla gásu.

12. Húna hvassa
hét ek mér at rúnum,
máttigak bólva
bœtr um vinna,
áðr ek hnóf
hōfuð af nißlungum.

13. Gékk ek til strandar,
gröm vark nornum,
vilda ek hrinda
striðgríð þeirra;
hōsu mik, né drekðu
hávar bárur,
því ek land um sték,
at lifa skyldak.

14. Gékk ek á beð
- hugðak mér syrir betra -
þriðja sinni
þjóðkonungi;
ól ek mér jöð
erfivörðu,
erfivörðu
Jónakrs sonum.

15. En um Svanhildi
sátu þýjar,
er ek minna barna
bæzt fullhugðak;
svá var Svanhildr
í sal minum
sema væri sömleitir
sólar geisli.

16. Gœdda ek gulli
ok guðvefjum,
áðr ek gæfak
Godbjóðar til;
þat er mér hardast
harina minna
of þann inn hvita
hadd Svanhildar,

auri tröddu
und jóa fótum.

17. En sá sárastr,
er þeir Sigurð minn
sigri ræntan
í sæing vågu;
en sá grimmastr,
er þeir Gunnari
fránir ormar
til fjörs skriðu;
en sá hvassastr
er til hjarta fló,
konung óblaðan
kvíkvan skáru.

18. Fjöld man ek bólva,
[fjöld man ek harma];
beiltu, Sigurðrl
enn blakka mar,
hest inn hráðséra
láttu hinig renna;
sitr eigi hér
snör né döttir,
sú er Guðrúnu

gefi hnossir.

19. Minnstu, Sigurðr!
hvæt við mæltum,
þá er við á beð
bæði sátum,
at þú myndir míin
móðugr viðja
hair or heljn,
en ek þín or heimi.

20. Hlaðit ér, jarlar!
eikiköstinn,
látið hann und hilmi
hæstan verða;
megi brenna brjóst
bólvasfult,
eldr um hjarta,
þiðni sorgir.

21. Jörlum öllum
óðal batni,
snótum öllum
sorg at minni,
at þetta tregrof
um talið væri.*

H A M D I S M A L.

---

1. Spruttu á tai
tregnar iðir,
græti álfa
in glýstómu;
ár um morgin
manna bólva
sútir hverjar
sorg um kveykva.

2. Vara þat nú
né i gær,
þat hefir langt
liðit síðan;
er fátt fornara,
frenur var þat hálfu,
er hvatti Guðrún
Gjúka borin
sonu sína unga
at hefna Svanhildar.

3. „Systir var ykkur
Svanhildr um heilin,
sú er Jörmunrekr
jóm um traddi
hvítum ok svörtum
á hervegi,
grám, gangtömum
Gotna hrossum.

4. Eptir er ykr þrungit
þjóðkonunga,
liðið einir ér
þáttu aðtar minnar.
Einstoeð em ek orðin
sem ósp i holti,

fallin at frændum
sem fura at kvistí,
vaðin at vilja
sem viðr at laufi,
þá er in kvistskœða
kemr um dag varman.“

6. Hitt kvað þá Hamðir
inn hugum stóri:
„litt myndir þú þá, Guðrún!
leyfa dáð Högnar,
er þeir Sigurð
vökðu svefn or,
saztu á beð,
en banar hlógu.

7. Bekr váru þinar
inar bláhvitu
ofnar völundum,
flutu i vers dreyra;
svalt þá Sigurðr,
20 saztu yfir dauðum,
glýja þú ne gáðir;
Gunnarr þér svá vildi.

8. Atla þóttisk þú striða
at Erps morði
ok at Eitils
aldrlagi,
þat var þér sjálfri verra;
svá skyldi hverr
öðrum verja
30 til aldrлага
sverði sárbeitu,
at sér ne striddit.“

9. Hitt kvað þá Sörlí,
svinna hafði hann hyggju:
„vilkat ek við móður
málum skipta,
orðs þíkkir enn vant
ykru hváru,
hvers biðr nú, Guðrún!
er þú at gráti ne farat.

10. Bræðr grát þú þina
ok buri svása,
niðja náborna
leidda nær rógi;
okr skaltu ok, Guðrún!
gráta báða,
er hér sitjum seigir á mörkum;
sjarri munum deyja.“

11. Géngu or gardi
görvir at eiskra,
liðu þá yfir ungar
úrig fjöll
mörum húnlenzkum,
mordðs at hefna.

12. Þá kvað þat Erpr
einu sinni,
mærr um lék
á mars baki:
„ilt er blauðum hal
brautir kenna.“
Kóðu hardan mjök
hornung vera.

13. Fundu á stræti
stórbrögðóttan:
„hve mun jarpskamr
okr fultingja?“

14. Svaraði hinn sundrmæðri
svá kvazk veita mundu
fulting frændum,
sem fótir öðrum
[eða holdgróin
hönd aunarri].

15. „Hvat megi fótir
fæti veita,
nē holdgróin
hönd aunarri?“

16. Drógu þeir or skíði
skíðijárn,
mækis eggjar
at mun flagði,
þverðu þeir þrótt sinn
at þriðjungi,
létu móg ungan
til moldar hniga.

17. Skóku loda,
skálmir festu,
ok góðhornir
smugu í guðvefi.

18. Fram lágu brautir,
fundu västign,
ok systur son
sáran á meiði,
vargtré vindköld
vestan borjar,
trýtti æ trömu hvöt,
titt varat biðja.

19. Glaumr var í höllu,
halir ölcifir,
ok til gota ekki
gerðut heyra,
áðr halr hugfullr
í horn um þaut.

20. Segja fóru
Jörmunreki,
at sénir varu
seggir undir hjálnum:

„ræðit ér um ráð,
rikir eru komrir,
syr málkum hafið ér mönnum
mey um traddal!“

21. Hlö þá Jörmunrekr,
hendi drap á kampa,

beiddiskat bröngu,
böðvaðisk at vini;
skók hann skór jarpa,
sá á skjöld hvítan,
lét hann sér í hendi
hvarfa ker gullit.

22. „Séll ek þá þeitumk,
ef ek sjá knætta
Hamði ok Sörli
í höllu minni;
mundu ek þá binda
med boga strengjum,
góð bōrn Gjúka
festa á gálgu.“

23. Hitt kvað þá Hróðglöð,
stóð of hledum,
„meingr!“ mælti
við mög þenna:
– þviat þat hætta
at hlyðigi myni –
„mega tveir menn einir
tiu hundruðum Gotna,
binda eða berja
í borg inni há?“

24. Styrr varð i ranní,
stukku ölskálar,
í blöði bragnar lágu,
komid or brjóshi Gotna.

25. Hitt kvað þá Hamðir
inn hugum slóri:
„æstir, Jörmunrekrl
okkarrar kvámu,
brœðra sammœðra,
innan borgar þinnar;
fætr sér þú þina,
höndnum sér þú þinum,
Jörmunrekrl orpit
í eld heitan.“

26. Þá hraut við
inn reginkunngi

baldr í brynju,
sem björn hryti:
„grýtið er á guinna,
alls geirar ne bita
eggjar né järn
Jónakrs sonu.“

27. Hitt kvað þá Hamðir
inn hugum slóri:
„böl vantru, bróðir!
er þú þann belg leystir;
opt or þeim belg
böll ráð koma.“

28. „Hug hefðir þú, Hamðir!
ef þú hefðir hyggjandi,
mikils er á mann hvern vant,
er mannvits er.

29. Af væri nú höfuð,
ef Eyrir lisði,
bróðir okkarr inn böðfrækni,
er við á braut vägum,
varr inn vigfrækni,
hvöttumk at disir,
gumi inn gunnhelgi,
görðumk at vigi.

30. Ekki hygg ek okr vera
úlfa dömi,
at vit mynim sjálfir um sakask,
sem grey norna,
þar er gráðung eru
i auðn um alin.

31. Vel höfum við vegit,
stöndum á val golna
osan eggmódum
sem ermir á kvisti;
göðs höfum tirar fengið,
þótt skyllum nú eða í gær deyja;
kveld lifir maðr ekki
eptir kvið norna.“

32. Þar felli Sörli
at salar gaflí,

en Hamðir hnē
at húsbaki.

| | þetta eru kölluð Hamðismal
in fornu.

G R O T T A S Ö N G R.

Kvern heitir Grotti, er átti Fróði konungr; hon mól hvetvetna þat er hann vildi, gull ok frið; Fenja ok Menja hétu ambáttir þær er mólu. Þá tók Mýsingr sækungr Grottu ok lét mala hvita salt á skipum sinum, þar til er þau sukku á Petlandsfirði; þar er svegr síðan, er sær fellr í anga Grottu; þá gnýr sær er hon gnýr, ok þá varð sjörinn saltr.

1. Nú eru komnar
til konungshúsa
framvisar tvær,
Fenja ok Menja;
þær 'ro at Fróða
Friðlefs sonar
máttkar meyjar
at mani hafðar.

2. Þær at lúðri
leiddar váru,
ok grjóts grjá
gangs of beiddu;
hét hann hvárigri
hvild né yndi,

áðr hann heyrði
hljómi ambáttu.

3. Þær þyt þulu
þögnhorvinnar
leggjum lúðra,
léttum steinum;
bað hann enn meyjar,
at þær mala skyldu.

4. Sungu ok slungu
snúðga steini,
svá at Fróða man
flest sofnadí;
þá kvað þat Menja,
var til meikrar komin:

5. „Auð mólum Fróða,
mólum alsælan,
fjöld fjar
á fegins lúðri.
Siti hann á auði,
sofi hann á dumi,
vaki hann at vilja,
þá er vel malit.

6. Hér skyli engi
ðórum granda,
til bôls búa

né til bana orka,
né höggva því
hvössu sverði,
þó at bana bróður
bundinn finni.“

7. En hann kvað ekki
orð ít syrra:
„sofít eigi þit
né of sal gaukar,
eða lengr en svá
ljóð eitt kveðak.“

8. „Varattu, Fróðil
fullspakr of þik,
málvinr manna,
er þú man keyptir;
kaustu at aſli,
ok at álitum,
en at æterni
ekki spurðir.

9. Harðr var Hrungnir
ok hans faðir,
þó var þjóssi
þeim öflgari;
Iði ok Örnir
okrir niðjar,
bræðr bergrisa,
þeim erum bornar.“

10. Kœmia Grotti
or grjá fjalli,
né sá hinn harði
hallr or jörðu,
ne mœli svá
nær bergrisa,
ef vissi vitt
vætr til hennar.“

11. Vér vetr niu
várum leikur,
öflgar alnar
syr jörð neðan;
stóðu meyjar

at meginverkum,
færðum sjálfar
setberg or stað.

12. Veltum grjóti
of garð risa,
svá at fold syrir
för skjálfandi;
svá slöngðum vit
snúðga steini,
höfsga halli,
at halir tóku.

13. En vit siðan
á Sviþjóðu
framvisar tver
í folk stigum;
beiddum björnu
en brutum skjöldu,
géngum í gegnum
gráserkjat lið;
steypum stilli,
studdum annan,
veittum góðum
Gothormi lið;
vara kyrrseta,
áðr knúi felli.

14. Fram héldum því
þau misseri,
at við at köppum
kendar várum;
þar skorðu vit
skörpum geírum
blóð or benjum,
ok brand ruðum.

15. Nú erum komnar
til konungs húsa
miskunnlausar,
ok at mani hafðar;
aurr etr iljar,
en ofan kulði,
drögum dólgs sjötul,

10

20

30

30

40

daprt er at Fróða.

16. Hendr skolu hvílask,
hallr standa muu,
malit hei ek fyr mik,
mitt of létti;
nú muna höndum
hvild vel gefa,
áðr fullmalit
Fróða þyki.

17. Hendr skolu hölda
harðar trjónur,
vápn valdreyrug,
vaki þu, Fróðil
vaki þu, Fróði!
ef þú hlýða vill
söngum okrum
ok söngum fornum.

18. Eld sé ek brenna
fyr austan borg,
vigspjöll vaka,
þat mun viti kallaðr;
mun herr koma
hinig af bragði,
ok brenna böe
fyr buðlungi.

19. Munat þú halda
Hleidrar stóli,
rauðum hringum
né regingrjóti;
tökum á möndli,
mær! skarparsa,
eruma vaxnar

i valdreyra.

20. Mól mins fður
mær ramliga,
þviat hon feigð fira
fjölmargra sá;
stukku stórar
steðr frá lüðri,
járnar fjardar,
mólum enn framarl

21. Mölum enn framar,
mun Yrsu sonr
niðr Halfdanar
hefna Fróða;
sá mun hennar
heitinn verða
burr ok bróðir,
vitum báðar þat.“

22. Mölu meyjar,
megins kostuðu,
váru ungar
i jötunmóði;
skulfsu skapré,
skauzk lúðr ofan,
hraut hinn höfgi
hallr sundr i tvau.

23. En bergrisa
brúðr orð um kvað:
„malit höfum, Fróðil
sem munum heita,
hafa fullstaðit
fljóð at meldri.“

VIÐBÆTIR.

G R Ó G A L D R.

1. „**V**aki þú, Gróal
vaki þú, góð kona!
vek ek þík dauðra dúra;
ef þú þat mant,
at þú þinn mógi bæðir
til kumbldysjar koma.“

2. „Hvat er nú ant
minum einga syni?
hverju ertu nú bólvi borinn?
er þú þá móður kallað,
er til moldar er komin,
ok or ljóðheinnum liðin.“

3. „Ljótú leikborði
skauztu fyr mik, hin lævisa konal
sú er faðmadi minn föður;
þar bað hon mik koma,
er kvedki veit,
móti menglöðum.“

4. „Löng er fór,
langir 'ro farvegar,
langir 'ro manna munir;
ef þat verðr
at þú þinn vilja biðr,
ok skeikar þá skuld at sköpun.“

5. „Galdra þú mér gal
þá er góðir eru,
bjarg þú, móðir! megi;
á vegum allr
hygg ek at ek verða munu;
þíkkjum ek til ungr aſi.“

6. „Þann gel ek þér fyrstan,
þann kveða fjölnýtan,
þann gól Rindr Ráni,
at þú of öxl skjötir
því er þér atalt þíkkir;
sjálfr leið þú sjálfan þík.

7. „Þann gel ek þér annan,
ef þú árna skalt
viljalauss á vegum,
Urðar lokur haldi þér
óllum megum,
er þú á smán sér.

8. „Þann gel ek þér inn þróða,
ef þér þjóðar
falla at fjörlotum,
Horn ok Ruðr
snúisk til heljar meðan,
en þverri æ fyr þér.

9. „Þann gel ek þér inn fjörða,
ef þík fjándr standa
görvir á gálgvegi,
hugr þeim hryggvi
til handa þér mætti,
ok snúisk þeim til sáttu sefi.

10. „Þann gel ek þér inn sínta,
ef þér fjöturr verðr
borinn at böglimum,
Leifnis elda læt ek þér
fyr legg of kvedna,
ok stökkr þá läss af línum.

11. Þann gel ek þér inn setta,
ef þú á sjó kemr
neira en menn viti,
logn ok lôgr gangi þér
i lûðr saman,
ok hãi þér æ friðdrjúgrar farar.

12. Þann gel er þér inn sjœunda,
ef þik sœkja kynni
frost á fjalli hâ,
hræva kuldí megit
þinu holdi fara,
ok haldit er lik at lidum.

13. Þann gel ek þér inn átta,
ef þik úti nemr
nott á nislvegi,
at því fírr megi
þér til meins góra
kristin dauð kona.

14. Þann gel ek þér inn nianda,
ef þú við inn naddgösga
ordum skiptir jötun,
máls ok mannvits
sé þér á minnishjarta
gnóga of gesit.

15. Far þú nú æva
þar er forað þíkkir,
ok standit þér mein fyr munum!
á jarðfostum steini
slôð ek innan dura,
meðan ek þér galdra gól.

16. Móður orð ber þú,
môgrl héðan,
ok lát þér i brjösti búa;
því nôga heill
skaltu of aldr hafa,
meðan þú min orð of mant,

FJÖLSVINNSMÁL.

1. Utan garda
hann sá upp um koma
þursa þjóðar sjöt.
„Úrgar brautir
árna þu aprír héðan;
áttattu hér verndarvanr verul
2. Hvæt er þat flagða,
er stendr fyr forgörðum
ok hvarflar um hættan loga?
hvers þú leitar,
eða hvers þú á leitum ert,
eða hvat viltu, vinlauss! vita?“
3. „Hvæt er þat flagða,
er stendr fyr forgardí
ok býðrat liðöndum löð?
sæmdarorða lauss
hefir þú seggr of lifat,
ok haltu hein héðan?“
4. „Fjölsviðr ek heiti,
en ek á fróðan sefa,
þeygi em ek mins mildr malar;
innan garda
þú kemr hér aldregi,
ok drif þú nú, vargr! at vegi.
5. „Augna gamans
fýsir aprír fán,
hvars hann getr svást at sjá;
gardar glóða mér þíkkja
of gullna sali,
hér munda ek eðli una.“
6. „Segðu mér hverjum
ertu, sveinn! of borinn,
eða hverra ertu manna mógr?“

- „Vindkaldr ek heiti,
Várkaldr hét minn fadír,
þess var Fjölkaldr fadír.“
7. „Segðu mér þat, Fjölsviðr!
er ek þík fregna mun,
ok ek vilja vita:
hverr hér ræðr,
ok riki hefir,
eign ok auðsölum?“
8. „Menglöð of heitir,
en hana módir of gut
við Svafrþorius syni;
hon hér ræðr,
ok riki hefir,
eign ok auðsölum.“
9. „Segðu mér þat, Fjölsviðr!
er ek þík fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvæt sú grind heitir,
er með godum sáat
menn hit meira forat?“
10. „þrymgjöll hon heitir,
en hana þrír górdú
Sólblinda synir;
fjöturr fastr verðr
við faranda hvern,
er hana hefr frá hlíði.“
11. „Segðu mér þat, Fjölsviðr!
er ek þík fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvæt sá garðr heitir,
er með godum sáat
menn hit meira forat?“

12. Gastropnir heitir,
en ek hann görvan hefik
or Leirbrimis limnn;
svá hefik studdan,
at standa munn
æ meðan öld lisir.

14. Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat þeir garmar heita,
er gifr reka
görða sýr löndin linn?*

14. „Gifr heitir annarr,
en Geri annarr,
ef þú vilt þat vita;
vardir ellifu,
er þeir varða,
unz rjúfask regin.“

15. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt sé manna nökkut,
þat er megi inn koma,
meðan sökndjarsfir sofa?“

16. „Missvesni mikil
var þeim mjök of lagit,
síðan þeim var varzla vituð;
annarr of nætr sefr,
en annarr of daga,
ok kóm ská þá vætr, ef þá kom.“

17. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt sé matar nökkut,
þat er menn hafi,
ok laupi inn meðan þeir eta?“

18. „Vegnbráðir tvar
liggja í Viðofnis liðum,
ef þú vilt þat vita;
þat eitt er svá matar,

at þeim menn of gefi,
ok lúpa inn meðan þeir eta.“

19. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat þat barr heitir,
er breiðisk um
lönd öll ok limar?“

20. „Mimameiðr hann heitir,
en þat fáir vita,
af hverjum rótum rennr;
við þat hann fellr
er festan varir,
flærat hann eldr né járn.“

21. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat af móði verðr
þess ius mæra viðar,
ef hann flærat eldr né járn?“

22. „Út af hans aldní
skal á eld bera,
sýr kvellisjúkar konur;
útar hverfa

• þess þeir Inuar skyli,
sá er hann með mönnum mjöluðr.“

23. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat sá hani heitir,
er sitr í enum háfa viði,
allr hann við gull glóir.“

24. „Viðofnir hann heitir,
en hann stendr vedrglassi
á meiðs kvistum Mima;
einum ekka þryngr
hann oróf saman
Surtr sin mótn.“

25. „Segðu mér þat Fjölsviðr!
er ek þik fregna mun,

ok ek vilja vita:
hvárt sé vápna nökkut,
þat er knegi Viðofnir fyrir
hniga á Hleifar sjó!“

26. „Hævateinn heitir hann,
en hann görði Loptr rúinn,
syr nágindr nedan;
í Siegjarns keri liggr hann
hjá Sinmæru,
ok halda njarðlásar niu.“

27. „Segðu mér þat Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt aptr kemr,
sá er eptir ferr
ok vill þann tein taka?“

28. „Aptr mun koma,
sá er eptir ferr
ok vill þann tein taka,
ef þat færir,
sem fáir eigu,
eiri aurglasis.“

29. „Segðu mér þat Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt sé mæta nökkut,
þat er nienn hafi,
ok verðr því hin fólva gýgr segin?“

30. „Ljósan ljá
skaltu í lúðr bera,
þann er liggr í Viðofnis völum;
Siumærur at selja,
áðr hon sem telisk,
vápni til vigs at ljá.“

31. „Segðu mér þat Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvátt sá salr heitir,
er slunginn er
visum vafrloga?“

32. „Hyrr hann heitir,
en hann lengi mun
á brodds oddi bifask;
auðranns þess
munu um aldr hafa
frétt eina firar.“

33. „Segðu mér þat, Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hver þat görði,
er ek sýr garð sák
innan ásmagna?“

34. „Uni ok Íri,
Bari ok Óri,
Varr ok Vegdrasill,
Dorri ok Úri,
Dellingr ok Atvarðr,
liðskjúlfur, Loki.“

35. „Segðu mér þat, Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat þat bjarg heitir,
er ek sé brúði á
þjóðmacera þruma?“

36. „Hysjaberg þat heitir,
en þat hefir lengi verit
svikum ok sári gaman;
heil verðr hver,
þótt hafi árs sótt,
ef þat klifr kona.“

37. „Segðu mér þat, Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvat þær meyjar heila,
er sýr Menglaðar knjám
silja sátlar saman?“

38. „Hlíð heitir,
önnur Hlíðursa,
þriðja þjóðvarta,
Björt ok Blíð,

Bliðr, Frið,
Eir ok Órboða.“

39. „Segðu mér þat, Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt þær bjarga
þeim er blóta þær,
ef görask þarsar þess?“

40. „Sumur hver,
er menn blóta þær
á stallhelgum stað;
eigi svá hátt forat
kemr at hölda sonum,
hvern þær or nauðum nema.“

41. „Segðu mér þat, Fjölsviðrl
er ek þik fregna mun,
ok ek vilja vita:
hvárt sé manna nökkut,
þat er knegi á Menglaðar
svásunum armi sofa?“

42. „Vætr er þat manna,
er knegi á Menglaðar
svásunum armi sofa,
nema Svipdagr cinn;
hánum var sú in sólbjarta
brúðr at kván of kveðin.“

43. „Hrittu á hurðir,
lætlu hlið rúm,
hér máttu Svipdagr sjá;
en þó vita far,
ef vilja nuni
Menglöð mitt gaman.“

44. „Hleyrðu, Menglöðl
hér er maðr kominn,
gakk þú á gest sja;
hundar fagna,
hús hefir upp lokizk,
hygg ek at Svipdagr sé.“

45. „Horskir hrafnar skolu þó
á hám gálgja
slita sjónir or,
ef þú þat lýgr,
at hér sé langt kominn
mögr til miuna sala.“

46. „Hvaðan þú fört,
hvaðan þú fór gördir,
hve þik hétu hjú?
at æll ok nafni

skal ek jartegn vita,
ef ek var þér kván of kveðin.“

47. „Svipdagr ek heiti,
Sólbjátr hét minn faðir,
þaðan rákumk vindar kalda vegu;
Urðar orði
kveðr engi maðr,
þótt þat sé við löst lagit.“

48. „Vel þú nú kominn!
hefi ek minn vilja heðit,
fylgja skal kveðju koss;
forkunnar sýn
mun flestan glaða,
hvars hefir við annan ást.“

49. Lengi ek sat
ljúfu bergi á,
beið ek þín dœgr ok daga;
nú þat varð
er ek vætt hefir,
at þú ert aprí kominn,
mögrl til minna sala.

51. Þrár hafðar,
er ek hefi til þins gamans,
en þú til mins munar;
nú er þat satt,
er við slita skolum
ævi ok aldri saman.“

HRAFNAGALDR ÓDINS.

---

1. **A**lföðr orkar,
álfar skilja,
vanir vitu,
visa nornir,
elr íviðja,
aldir bera,
preyja þursar,
þrá valkyrjur.

2. Ætlun æsir
illa gátu,
verpir viltu
vættar rúnum;
Óðhrœris skyldi
Urðr geyma,
máttig at verja
mestum þorra.

3. Hverfr því Hugr
hinna leitar,
grunar guma
grand, ef dvelr;
þótti er þráins
þunga draumr,
Dáins dulu
draumr þótti.

4. Dugir með dvergum
dvina, heimar
niðr á Ginnungs
niði sökkva;
opt Alsviðr
ofan fellir,
opt of föllnum
uptr safnar.

5. Stendr æva

strind né röðull,
lopti með lævi
linnir ei straumi;
merum dylsk
i Mimis brunni
vissa vera;
vitið enn eða hvat?

6. Dvelr i döllum
dis forvitin,
Yggdrasils frá
aski hnigin;
álfar aðtar
Íðunni hélu,
Ívalds ellri
yngsta barna.

7. Eirði illa
ofankomu,
hárbaðms undir
haldin meiði;
kunni sít
at kuudar Nörva,
vón at væri
vistum heima.

8. Sjá sigtivar
syrgja Nöanu,
viggjar at véum
vargsbelg seldu;
lét i færask,
lyndi breytti,
lék nt lævisi,
litum skipti.

10

20

30

•

9. Valdi Viðrir
vörð Bifrastar
gjallar sunnu
gátt at fréttá
heimis hvívelna,
hvert er vissi?
Bragi ok Loptr
báru kviðu.

10. Galdr gólu,
göndum riðu
Rögnir ok regin
at ranni heimis;
blustar Óðinn
Hliðskjálfu i,
lét braut vera
langa vegu.

11. Frá enn vitri
veiga selju
banda burða
ok brauta sinna,
hlýrnis, heljar,
heims ef vissi
ártið, æfi,
aldrtila.

12. Né mun mælti,
né mál knátti
gívrum greiða,
né glaum hjaldi;
tár af tindusk
törgum hjarnar,
eljun faldin
endrrjóða.

13. Eins kemr austan
or Elivágum
þorn af ati
þurs hrimkalfa:
hveim drepr dróttir
dáinn allar
mœran of Miðgarð
með nátt hverri.

14. Dofna þá dáiðir,
detta hendr,
svífr of svimi
sverðas hvita;
rennir örvit
ryggjar glyju,
sefa sveiflum,
sókn görvallri.

15. Janit þótti Jórunn
jölnum komin,
sollin sútum;
svars er ei gátu;
sóltu því meir
at syn var fyrir,
mun þó niðr
mælgi dugði.

16. Fór frumkvöðull
fregnar brauta,
hirðir at Herjans
horni gjallar;
Nálar nefu
nam til fylgis,
greppr Grimnis
grund varðveitti.

17. Vingólf töku
Viðars þegnar,
Fornjóts sesum
fluttir báðir;
iðar ganga,
ásu kveðja
Yggjar þegar
við ölteiti.

18. Heilan Hangatý,
heppnastan ása,
virt öndvegis
valda báðu;
sæla at sumibli
sitja dia,
æ með Yggjungi
yndi haldu.

19. Bekkjarsett
at Bölværks ráði
sjöt Sæhrimni
saddisk rakna;
Skögul at skulum
skaptker Hnikars
mat af miði
Mimis hornum.

20. Margs of frágu
máltið yfir
Heimdall há goð,
hörgar Loka,
spár eða spakinál
sprund ef kendi,
undorn of fram,
unz nam húma.

21. Illa létu
orðit hafa
erindisleysu
of litilfræga;
vant at vela
verða myndi,
svá af svanna
svars of gati.

22. Ansar Ómi,
allir hlýddu:
nótt skal nema
nýræða til,
hugsi til myrgins,
hverr sem orkar
ráð til leggja
rausnar ásum!*

10

20

30

23. Rann með röstum
Rindar móðr
föðrlarðr
Fenris valla;
géngu frá gildi,
goðin kvöddu,
Hropt ok Frigg,
sem Hrimfaxa fór.

24. Dýrum settan
Dellings mögr
jó fram keyrði
jarknasteinum;
mars of mannheim
mön af glóar,
dró leik Dvalins
drösull i reið.

25. Jörmungundar
i jaðar nyrðra
und rót yzlu
aðalþollar;
géngu til rekju
gýgjar ok þursar,
náir, dvergar
ok dökkálfar.

26. Risu raknar,
rann álfröðull,
norðr at Niflheim
njóla sótti;
upp rann árgjöll
Úlfrúnar niðr,
hornþytvaldr
himinbjarga.

S O L A R L J Ó D.

1. F é ok fjörvi
raenti fyrða kind
sá hinn grimmri greppr;
yfir þá götu,
er hann varðaði.
náði engi kvíkr komask.

2. Einn hann át
opt harðla,
aldri bauð hann manni til matar,
áðr en móðr
ok meginlitill
gestr gangandi
af götu kom.

3. Drykks of þursi
hinn dæsti maðr
ok lézk vanmetir vera;
hræddu hjarta
hann lézk trúa
þeim, er áðr hafði valyndr verit.

4. Mat ok drykkju veitti hann
þeim er móðr var,
alt af heilnum hug;
guðs hann gáði,
góðu hánum beindi,
því hann hugðisk valigr vera.

5. Upp hinn stóð,
ilt hann hugði,
eigi var þarsamliga þegit;
synd hans svall,
sofandi myrði
fróðan, fjölvaren.

6. Himna guð
bað hann hjálpa sér,

pá hann veginn vaknaði;
en sá gat
við syndum taka,
er hann hafði saklausan svikit.

7. Helgir englar
kómu or himnum ofan,
ok töku sál hans til sin;
i hreinu lifi
hon skal æ lifa
með almálkum guði.

8. Auð né heilsu
ræðr engi maðr,
þó hánum gangi greitt;
margan þat sökir
er minst of varir,
engi ræðr sættum sjálfri.

9. Ekki þeir hugðu
Unnarr ok Sævaldi,
at þeim mundi heill hrapa;
naktir þeir urðu
ok næmir hvivetna,
ok runnu sem vargar til viðar.

10. Munaðar riki
hefir margan tregat,
opt verðr kylræði af konum;
meingar þær urðu,
þó hinn málki guð
skapti skirliga.

11. Sáttir þeir våru

Svafaðr ok Skartheðinn,
hvárrgi mátti annars án vera,
fyr en þeir oddusk
sýr einni konu:
hon var þeim til lýta lagin.

12. Hvárkis þeir gáðu
sýr þá hvitu mey,
leiks né ljósra daga;
öngvan hlut máttu þeir
annan muna
en þat it ljósa lik.

13. Daprar þeim urðu
hinar dinnum nætr,
öngvan máttu þeir sötan sofa;
en af þeim harmi
rann heipt saman
millum virktar vina.

14. Fáðæmi verða
í flestum stöðum
goldin grimmiliga;
á hólmi þeir gréngu
sýr hit horska vif,
ok séngu báðir bana.

15. Ofmætnað drýgja
skyldi engi maðr,
þat hefik sannliga sét;
því at þeir hversfa,
er hánum fylgja,
flestir guði frá.

16. Rik þau váru
Ráðey ok Vébogi,
ok hugðusk gott eitt gera;
nú þau sitja
ok sárum snúa
ýmsum eldi til.

17. Á sik þau trúðu,
ok þóttusk ein vera
allri þjóð yfir;

en þó leizk
þeirra hagr
annan veg almátkum guði.

18. Munað þau drýgðu
á marga vegu,
ok höfdu gull sýr gamni;
nú er þeim goldit,
er þau ganga skolu
milli frosts ok funa.

10

19. Óvinum þinum
trúðu aldregi,
þó þér sagrt malí sýrir;
góðu þú heit,
gott er annars
viti at hafa sýr varnaði.

20. Svá hánum gafsk
Sörla hinum góðráða,
þá er hann flýði á vald hans
Vigólfss;
tryggliga hann trúði,
en hinn at tálum varð,
sínun bóður bana.

21. Grið hann þeim soldi
af góðum hug,
en þeir hétu hánum gulli i gegn;
sáttir létusk,
meðan saman drukku,
en þó kómum flærðir fram.

22. En þá optir
á öðrum degi,
er þeir höfdu í Rygjardal riðit,
sverðum þeir meiddu
þann er saklauss var,
ok létu hans fjörvi fara.

23. Lik hans þeir drógu
á leyningötum,
ok brytjuðu í brunn niðr;
dylja þeir vildu,

40

en dröttinn sá
heilagr himnum af.

24. Sál hans bað
hinn sanni guð
i sinn fögnud sara;
sökudólgar, hygg ek,
siðla muni
kallaðir frá kvöldum.

25. Disir bið þú pér
dröttins mála
vera hollar i hugum;
viku eptir
mun pér vilja þins
alt at audnu ganga.

26. Reiðiverk,
þau þú vunnit hefir,
bæt þú eigi illu yfir;
grættan gala skaltu
með góðum hlutum;
þat kveða sálu sama.

27. Á guð skal heita
til góðra hluta,
þann er hefir skatna skapat;
mjök fyrir verðr
manna hvern,
er seint finna föður.

28. Æstanda þíkkir
einkum vandliga,
þess er þíkkir vant vera;
alls án verðr
sá er enskis biðr,
sár hyggr þegjanda þörf.

29. Siðla ek kom,
snemma kallaðr,
til dómvalds dyra;
þangat ek atlunk,
því mér heitit var,
sá hefir krás er krefr.

30. Syndir því valda,
at vér hrygvir fórum
øgisheimi or;
engi óttask
nema illt göri,
gott er vammalausum vera.

31. Úlfum likir
þíkkja allir þeir,
sem eiga hverfan hug;
svá mun gefask
þeim er ganga skal
þær inar glæddu götur.

32. Vinsamlig ráð
ok viti bundin
kenni ek pér sjau saman;
görla þú nem,
ok glata aldregi,
öll eru þau nýt at nema.

33. Frá því er at segja,
hve säll ek var
øgisheimi i;
ok binu öðru,
hve ýta synir
verða nauðgir at nám.

34. Vil ok dul
tælir virða sonu,
þá er flikjask á fé;
ljósir aurar
verða at löngun trega,
margan hefir anðr apat.

35. Glaðr at mörgu
þóttu ek gumnum vera,
þvíat ek vissa fátt fyrir;
dvalarheim
hefir dröttinn skapat
munafullan mjök.

36. Lútr ek sat,
lengi ek hölluðunik,

mjök var ek þá lystr at lífa;
en sá réð
sem ríkr var;
fram eru feigs götur.

37. Heljar reip
kómu harðliga
sveigð at síðum mér;
slita ek vilda,
en þau sterk våru,
létt er lauss at fara.

38. Einn ek vissa,
hversu alla vega
sullu sútir mér;
Heljar meyjar
mér hrolla buðu
heim á hverju kveldi.

39. Sól ek sá
sanna dagsljórnú
drúpa dynheimum i;
en Heljar grind
heyrða ek á annan veg
þjóta þungliga.

40. Sól ek sá
setta dreyrstöfum,
mjök var ek þá or heimi hallr;
máttug hon leizk
á nárga vegu
frá því semu fyrri var.

41. Sól ek sá,
svá þótti mér,
sem ek seja góðan guð;
henni ek laut
hinzta sinni
aldaheimi i.

42. Sól ek sá,
svá hon geislaði,
at ek þóttumk vætki vita;
en Gjallar straumar
grenjuðu annan veg,
blandnir mjök við blóð.

43. Sól ek sá
á sjónum skjálfandi
hræzlufullr ok hnippinn;
þviat bjarta mitt
var heldr mjök
runnit sundr i siga.

44. Sól ek sá
sjaldan hryggvari,
mjök var ek þá or heimi hallr;
tunga min
var til trés metin,
ok kólnat at fyr utan.

45. Sól ek sá
siðan aldregi
eptir þann dapra dag,
þviat fjallavötn luktusk
fyr mér saman,
en ek hvarf kallaðr frá kvöldum.

46. Vánarstjarna flaug,
þá var ek seðdr,
brot frá brjösti mér;
hátt at hon fló,
hvergi settisk,
svá at hon mætti hvild hafa.

47. Óllum lengri
var sú eina nótt,
er ek lá stirðr á strám,
þá merkir
þat guðmæli:
maðr er moldu samr.

48. Virði þat ok viti
sá inn virki guð,
er skóp hanðr ok himin,
hversu einmana
margir fara,
þó við skylda skyli.

49. Sinna verka
nýtr seggja hverr;
sæll er sá er gott görir;
auði frá

10

20

30

40

er mér ætlud var
sandi orpin sæng.

50. Hörundar hungt
taðir hölda opt,
hann hefir margr til mikinn;
lauga vatn
er mér leidast var
eitt allra hluta.

51. Á norna stóli
sat ek niu daga,
þaðan var ek á hest hafinn;
gýgjar sól
er skein grimmliga
or skýdrúpnis skyjum.

52. Útan ok innan
þóttumk ek alla fara
sigrhéima sjau;
uppi ok niðri
leitaða ek œðra vegar,
hvar mér væri greiðastar götur.

53. Frá því er at segja,
hvat ek fyrst um sá,
þá ek var í kvölheimna kominn:
sviðnir fuglar,
er salir váru,
flugu svá margir sem my.

54. Vestan sá ek fljúga
vánar dreka,
ok fell á glævalds gótu;
vængi þeir skóku,
svá viða mér þótti
springa hauðr ok himinn.

55. Sólar hjört leit ek
sunnan fara,
hann teymdu tveir saman;
fetr hans
stóðu foldu á,
en lóku horn til himins.

56. Norðan sá ek riða

niðja sonu,
ok váru sjau saman;
hornum fullum drukku þeir
hinn hreina mjöð
or brunni baugregins.

57. Vindr þagði,
vötn stöðvaði,
þá heyrða ek grimmligan gný;
sinum mōnnum
svipvisar konur
mólu mold til matar.

58. Dreyrga steina
þær hinár dökku konur
drógu daprliga;
blöðug hjörtru héngu þeim
syr brjósti utan,
meðd með miklum trega.

59. Margan mann sá ek
meiddan fara
á þeim glæddu gótu;
andlit þeirra
þóttu mér öll vera
rygjar blöði roðin.

60. Marga menn sá ek
moldar gengna,
þá er eigi máttu þjónustu ná;
heiðnar stjörnur stóðu
yfir höfði þeim
fáðar feiknstósum.

61. Menn sá ek þá,
er mjök ala
öfund um annars hagi;
blöðgar rúnir
váru á brjósti þeim
merktar meinliga.

62. Menn sá ek þar
marga ósegna,
þeir váru villir vega;
þat kaupir sá,
er þessa heimus

apask at óheillum.

63. Menn sá ek þá,
er mórgum hlutum
væltu um annars eign;
flokkum þeir fóru
til fégjarns borgar,
ok höfðu byrðar af blýi.

64. Menn sá ek þá,
er margan höfðu
fé ok fjörvi rænt;
brjóst i gegnum
rendu brögnum þeim
öflgir eitrdrekar.

65. Menn sá ek þá,
er minst vildu
halda helga daga;
hendr þeirra váru
á heitum steinum
negldar nauðliga.

66. Menn sá ek þá,
er af mikillæti
virðusk vánum framar;
klæði þeirra
váru kynliga
eldi um slegin.

67. Menn sá ek þá,
er mart höfðu
orð á annan logit;
heljar hrafnar
or höfði þeim
harðliga sjónir slitu.

68. Allar ógnir
sær þú eigi vitat,
þær sem helgengnir hafa;
sætar syndir verða
at sárum bótum;
æ koma mein eptir munuð.

69. Menn sá ek þá,

er mart höfðu
gefit at guðs lögum;
hreinir kyndlar váru
yfir höfði þeim
brendir bjartliga.

70. Menn sá ek þá,
er af miklum hug
veittu fátökum frama;
lásu englar
helgar bækur
yfir höfði þeim.

71. Menn sá ek þá,
er injök höfðu
hungri farit hörund;
englar guðs
lalu öllum þeim;
þat er œzla unað.

72. Menn sá ek þá,
er móður höfðu
látit mat í munn;
hvílur þeirra váru
á himingeislum
hafðar hagliga.

73. Helgar meyjar
hofðu hreinliga
sál af syndum þvegit
manna þeirra,
er á mórgum degi
pína sjálfa sik.

74. Hlavar reiðir sá ek
með hinunum fara,
þær eiga götur til guðs;
menn þeim stýra,
er myrðir eru
alls fyr öngvar sakir.

75. Hinn mætkti faðir!
mesti sonrl
heilagr andi himins!
þik bið ek skilja,
er skapat hesir,

•

10

20

30

40

oss alla eymdum frá.

76. Bjúgvör ok Listvör
silja i llerðis dyrum
organs stóli á;
járna dreyri
sellr or nösum þeim,
sá vekr sjón með firum.

77. Óðins kván
rær á jarðar skipi,
móðug á munað;
seglum hennar
verðr sið hlaðit,
þeim er á þráreipum þruma.

78. Arfi! faðir
einn þér ráðit hesi,
ok þeir Sólköllu synir,
hjartar horn,
þat er or haugi bar
hinn vitri Vigdalinn.

79. Hér 'ro rúnir,
er ristit hafa
Njarðar doetr niu;
Ráðvör hin elzta,
ok Kreppvör hin yngsta,

ok þeirra systr sjau.

80. Hverju þeir
hafa belt

Svafr ok Svafrlogi;
blóð þeir vöktu
ok benjar sugu
undir öllum eyvana.

81. Kvæði þetta,
er ek þér kent hesi,
skaltu sýr kvíkum kveða;
Sólarljóð,
er sýnask munu
minst at mórgu login.

82. Hér við skiljumk,
ok hittask munum
á segins degi fira;
dróttinn minn
gesi dauðum ró,
hinum likn er lisal

83. Dásamligt frœði
var þér i draumi kveðit,
en þú sátt ið sanna;
fyrða engi var
svá fróðr um skapaðr,
er áðr heyrði Sólarljóðs sögu.

*

Anmærkninger.

- Cd. = *Codex, Pergamentshaandskrift.*
 Cdd. = *Codicet.*
 R. = *Codes Regius.*
 A. = *Codex Arnamagnæanus.*
 W. = *Codex Wormianus.*
 U. = *Codex Upsaliensis.*
 Fl. = *Codex Flatoyensis.*

Pag. L.

- 2. helgar, saal. A, dette Ord udelades af R.
- 4. Heimdallar, saal. A; heimdalar, R.
- 5. vilka at ek valföðrs, urigt. A; valföðr, R, hvilket da bliver Vokativ og de følgende Linjer maa interpungeres saal.:
vildu at ek, Valföðr!
vel framtelja
fornspjöll fira.
- 6. fram telja, saal. A, syr t., R.
- 8. ek udelades af R; man løse begge Cdd., saa at altsoa nam er en aldeles falsk Læsemaade.
- 14. iviðjur, saal. A; ivipi, R.
- 15. mjöt við, R; mōtvið, A.
- 18. saal. R og A; men Cdd. af Snorra Edda have Linjen saaledes: þat er ekki var.
- 19. ser, (d. e. svr), R; sjör, A.
- 24. hvergi, saaledes R, A, U af Snor. Ed.; R af Snor. Ed. og W have: ekki.
- 25. Áðr Bors o. s. v., R, Unz Bors synir bjóðum of yptu, A.
- 27. miðgárd mæran, R; mæran miðgárd, A.

Pag. L.

- 1. sunnan, A; sunna, form. Skrifteil, R.
- 8. um himinjödýr, R; of jödvr, A.
- 11 og 12. Disse to Linjer sættes i R og A efter Lin. 13 og 11; den her antagne Orden følge alle Cdd. af Snor. Ed.
- 15. géngu, saal. A; R har gennemstidt i een Linje, og géngu i Begyndelsen af den følgende; Afskriberen har saaledes aabenbare glemt, at han allerede havde skrevet en Del af Ordet, og derfor sat det fuldt ud på ny; på de øvrige Steder, hvor Ordet siden forekommer, skrives kun det første Bogstav g.
- 23. undurn, A; men R undorn, heilhet stemmer med den nu brugelige Form af Ordet i Thellemarken, undoln, som betyder et Maaltid, der nydes Kl. 3 Eftermid.
- 27 og 28. þeir er hörg ok hof hátimbrudu, udel. af A, som istedenfor dem har de følgende to Linjer, als kostudu, als freistudu, heilke fatteres i R.

Pag. L.

- 2a. 9. vettugis, A.; vettergis, Skrifteil i R.
  - 11. þrjár, A; III (med Romertal), R.
  - 12. þursa, R.; þussa, A.
  - 19. hvern skyldi dverga, saal, R., W og U af Snor. Ed.; hvern skyldu dvergar, A.; at skyldi dverga, R af Snor. Ed.
  - 20. dröttir skepja, A; dröttin skepja urigt, R; drött of skepja, R af Snor. Ed.; drött um spekja (d. e. skepja) U af Snor. Ed.
  - 21. or brimi blöðgu, saal, A, og alle Cdd. af Snor. Ed.; or Brimis blöði, R.
  - 22. ok or blám leggjum, saal, R; ok or Bláins leggjum, A, samt W af Snor. Ed.; blám sleggjum, urigt: U og R. af Snor. Edd.
  - 23. var udelades af R; móðsognir, A;
  - 27. og 28. þar manalikun mórg um góðusk, saal. W og R af Snor. Ed.; þeir manalikun mórg um góðu, R samt W af Snor. Ed.; þeir manalikar mórg of góðu, A.
  - 29. dvergar or jördu, R; dvergar í jörða, alle Cdd. af Snor. Ed.; dverga í jörðu, A.
  - 35. og 36 udelades af R, men findes i A samt i Cdd. af Snor. Edd.
  - 37. Bivorr, Bavorr, R; Bisorr, Basorr, A.
  - 38. Án ok Ánarr, R; Án ok Ónarr, A.
- 2b. 1. Veigr, R; Veggr, A.
 - 3. þekkr, R; þrár, A.
 - 5. Nár, R; Nýr, A.
 - 6. dverga, R; rekka, A.
 - 12. Sviorr, R; Sviðr, A.
 - 14. Bildr, saal. baade R og A; den sidste har ikke biltor, som den Arn. Magn. Udgave angiver.

Pag. L.

- 2b. 23. þeir er, saal. R; þeim er, A.
 - 25. survanga sjött, R; örvanga sjöt, A.
 - 27. Draupnir, saal. R; Draufnir, A.
 - 30. Hlævanger, Glói, R; Hlævargr, Glóins, A.
 - 35. Frosti, saal. Cdd. af Snor. Ed.; Frostri, R; for Fjalarr i R hære Cdd. af Snor. Ed. Falr, og for Finnur i den følgende Linje hære de samme Fiðr. Linie 35 og 36 udelades af A.
  - 37 og 38 findes ikke i Cdd., men er taget efter Papirsafskrifter.
  - 39 þat mua uppi, saal. R; þat man w uppi, A.
- 3a. 3. þrir, saal. A; þrjár, urigt. R.
 - 5. Denne Linje mangler i A.
- 6. óflgir ok ástgir, R; ástgir ok óflgir, A.
- 11. orlauglaus, R; orlöglaus, A, altsaa ikke orlög, men orlög.
- 13. óð þau ne höfðu, saal. i A; ne höldu er halrudslættet i R.
- 14. lá nē lñeti, saal. A; R synes at hære lá þau ne áttu, men de tre sidste Ord ere meget uhydelige.
- 26. dala, R; dalí, A.
- 31. sw, saal. R; sal, A.
- 32. und þolli, R; á þolli, A.
- 40. orlög seggja, R, orlög at segja, A.
- 3b. 28. Her tilføier R. 4 Linjer:
- Nú eru talðar
nónour Herjans,
górvær at riða
gruad valkyrjur.
- 4a. 1. völù velspá, R; ok völù vel-spá, A.
 - 3. seið hon kensi, saal. R; seið hon hvars hon kunní, A.
 - 4. seið hoa leikins, saal. R; seið hon hegleikin, A.
 - 6. illrar þjóðar, R, dog er her med samme Haand Stavelsen

Pag. L.

- bru skreet over þjó, dog uden
Ansydning til at udslette det
sidste; illrar brúðar, A.
- 4a. 13. godin, saal. R; godin, A.
- 15. bordvegge, saal. A; bordvegr,
R.
- 22. fyrt, saal. R; fyrr, A.
- 33. þrungrinn móði, saal. A; þrungr-
in móði, R.
- 35. um fregn, R; of fregn, A.
- 39. fóru, saal. R; voru, A.
- 4b. 1. Heimdallar, saal. A; Heim-
dalar, R.
- 6. aurgum forsi, saal. R; órgum
forsi, A.
- 8. vitud ér, R; vitu þér, A.
- 10. sat, R; býr, A.
- 12. fæddi, R; fedir (d.e. fædir), A.
- 20. rjór, saal. baade R og A, samt
alle Cdd. af Snor. Ed.; i den
Arna-Magnæanske Udg. angiv-
ees Cd. A's Læsemaade urigt.
rýðz.
- 21. dreyra, saal. alle Cdd; i den
Arn. Magn. Udg. formodentlig
ved Trykfeil drexa.
- 22. svart var þó, saal. R; svört
verða, A samt alle Cdd. af
Snor. Ed.
- 29. Egðir, saal. A; Eggþær, R.
- 30. góð um húnun, saal. R; góð
yfir, A.
- 31. í gaglviði, R; í gálgviði, A.
- 33. sá er, R; en sá, A.
- 34. góð um, R; góð yfir, A.
- 37. at herjaföðrs, saal. A; at hiarr-
ar at herjaföðrs, uden Teist
feilskr. R.
- 5a. 6. fólginn, urigt. R. Strofe 36,
37 og de 3 første Linjer af Str.
38 findes ikke i A.
- 8. vñlo, R, hvor uden Teist blot
Teærstregen over det sidste o
er glemt, altsaa vñllom, d.e.
vñllum.
- 14. Efter denne Linje har R föl-

Pag. L.

- gende Str., der rettere synes at
høre til Digte Baldrs Draumar:
Baldes bróðir
var af borinn snemma,
sá nam Ódins sonr
einnættir vega;
þó hann eva bendr
nē hófuð kembði,
síðr á bál um bar
Baldrs andskota.
- 5a. 17. vá, saaledes rettet af den gamle
Afskriver selv i R; oprindelig
har der staæt uorþr, men orþr
er underprikket og a skrevet
over Linjen.
- 27. Strofe 39 udelades af R, men
staar i A.
- 32. Strofe 40 og 41 flettes i A.
- 37. Niðafjöllum er i R uden Teist
urigtigt rettet til Niðavöllum,
cf. Snor. Ed. Udg. Pag. 75.
- 5b. 4. Sal sú o. s. r., R; Sal sér h.
st., A; Sal veit ek standa,
Cdd. af Snor. Ed.
- 8. fellin, R; fallin, A.
- 12. sá hon þ. v., R; sér hon þ. v.,
A; skulu þar vñðu, Cdd. af
Snor. Ed.
- 14 og 15. menn meinsvara ok mord-
varga, saal. A; menn mord-
vargar meinsvara ok, R; menn
meinsvara ok mordvargar, Cdd.
af Snor. Ed.
- 16. ok þann, R; ok þannz, A.
- 17. eyraránu, R; eyrnaránu, A.
- 18. snug, saal. A; sug ved Skrif-
feil, R; kvelr, Cdd. af Snor. Ed.
- 22. Fram sé ek lengra, saal. A;
fjöld veit bon froðu (d.e.
fræða), R.
- 23. fjöld kann ek segja, saal. A;
fram sé ek lengra, R.
- 25. sigtiva, saal. A; R har paa
dette øne Sted sigtyva, men
ellers overalt tiva med i.
- 27. ok utbónum verðaz (d.e. verd-

Pag. L.

- ask), *A samt R af Snor. Ed.; R og Cdd. W og U af Snor. Ed. hava urigtigt verða.*
- 5b. 34. h. e. i heimi, *saal. R og A, samt U af Snor. Ed.; de övrige Cdd. af Snor. Ed. hava h. e. með höldum.*
- 37. skildir 'ro klofnir, *saal. R; skildir klofuir, A og Cdd. R og W af Snor. Ed.; skildir klofna, U af Snor. Ed.*
  - 39. ádr v. st., *saal. R, A og alle Cdd. af Snor. Ed., undtagen U, der har undz v. st.*
- 6a. 2. at en galla, *feitskr. R; at hinu gamla, A.*
- 7. Mims höfnð, *saal. R og A, samt alle Cdd. af Snor. Ed., undtagen U, der har Mimis.*
  - 8. *R stiller Linje 8 og 9 efter 10 og 11; den her antagne Orden fölge de övrige Cdd.*
  - 11. en jötunn losnar, *saal. alle Cdd., undtagen U af Snor. Ed., der her har: wñir eru á þingi.*
  - 12-15. *For disse har A fölgende Linjer:*
hrædash allir
á helvégum,
ádr Surtar þann
sevi of gleypi.
  - 22. nefförl, *saal. R; A synes at hava niðförl.*
  - 28. fíllmegir, *saal. A; fílls megar, R.*
  - 31. Býleisz, *saal. A; Býleipz, R.*
  - 33. m. sv. leifi, *R; m. sv. leivi, A, samt W af Snor. Ed.; m. sv. leifi, R af Snor. Ed.*
  - 35. sól valtifa, *R, samt Cdd. af Snor. Ed.; valtifa, urigt. A.*

6b. 1. h. e. m. álfum, *saaledes alle Cdd. undtagen U, der har h. e. m. ásynjum.*

    - 2. gnýr allr jötunheimr, *saal. A; gnýr allr heimr, R; yme allr jötunheimr, Cdd. af Snor. Ed.*

Pag. L.

- 6b. 3. wñir 'rn á þingi, *saal. R, samt Cdd. af Snor. Ed.; wñir eru á þ., A.*
- 6. vegghergs, *R; vegbergs, A.*
  - 15. angantýr, *R, angan, A og Cdd. af Snor. Ed.; Strafe 54 og 55 ere ulæselige i A.*
  - 16, 17, 18, 19. *Disse Linjer staa som anfört i R; men i Cdd. af Snor. Ed. løses de saaledes: gengr Ódins son við úlf vega, Viðarr (Cd. W viðr) of veg at valdýri.*
  - 24. þa kemr, o. s. v., *saal. R; gengr inn mæri, Cdd. af Snor. Edd.*
  - 26. drepr orm af móði miðgarðs Vérr, *saal. conjectureret; R har: drepr h. (d. e. hann) af móði miðgarðs veor; Cdd. af Snor. Ed.:*
neppr af nodri
níðs ókvíðnum,
er af móði drepr
miðgarðs Véorr.
  - 28 og 29 *adelades af Cdd. Snor. Edd.*
  - 35. Sól tekir sortna, *R. og A; Sól mun sortna, Cdd. af Snor. Ed.*
  - 36. sigr f i m., *saal. R og A; Cdd. af Snor. Ed.: sökkr f. i m.*
  - 38. heiðar stjörnur, *saal. R, A, samt R og U af Snor. Ed., men W af Snor. Ed. har heiðum st.*
  - 39-40. geisar eimi við aldrnára, *R; geisar eimi ok aldrnári, A, samt Cdd. af Snor. Ed.*

7a. 12. Finnaz, *R; hittaz A.*

    - 16-17. ok m. þ. á. m., *adel., R.*
    - 20. þar munu eptir, *saal. R; þa munu wñir, A.*
    - 23. i grasi finnaz, *R; i grasi finna, A.*
    - 26-27. *Mangle i Cdd.*

Pag. L.

- 7a. 31. Baldr mun koma, R; man
Baldr koma, A.
7b. 4. hlut, saal. A; hlaut R.
- 5. ok byrir byggja, R; er burir
byggja, A.
- 9. Sal sér hon standa, R og A; sal vent ek standa, alle Cdd.
af Snor. Ed.
- 11. gulli þakðan, R; gulli þakta,
A, samt W og U af Snor. Ed.;
gulli betra, R af Snor. Ed.
- 12. á gimlé, R; á gimle, alle de
övrige Cdd.
- 17. Strofe 63 udelades af R, og
de sidste 3 Linjer af samme
ogsaa af A.
- 26. þar kemr inn dimmi R; kemr
hinn dimmi, A.
- 29. frá niða, A, heor fjóllum er
udeglemt af Afskriveren; R har
niþiz fjóllom, heor frá er ude-
glemt, og niþiz feilskrevet.
- 33. Nú mun hon seyqvaz, R;
Nú man hon sökkvaz, A; denae
sidste har ingenlunde hunn for
hon, som den Arn Magn. Udgave
angieer.
- 8a. 1. Cd. U af Snor Ed. har skatnar
allir for gáttir allar.
- 3. eftir um skoðaz skyli iad-
skyder R um skygnaz skyli;
heilket forstyrre Versemmalet;
Cdd. af Snor. Ed., heor denne
Strofe citeres, hanc kun det sid-
ste um skygnaz skyli.
- 6. á fleti syrir, saal. R, samt R
og W af Snor. Ed., á fletjum
syrir, U af Saor. Ed.
- 11. á brautum, saaledes rettet; á
braundom, Cd.
- 19. of, saal. rettet; vñ, Cd.
9a. 6. fera, saal. rettet; forn (d. e.
fera) Cd.
9b. 22. síns um mæls, saal. Cd.
10a. 3. vilmælendr, saal. rettet; við-
hlæjendr, Cd:

Pag. L.

- 10a. 26. synir, saal. rettet; seynir, Cd.
- 27. gengr, saal. Cd., ingenluade
gengz, som den Arn. Magn.
Udg. angieer.
10b. 35. bæn, saal. rettet; bænn, Cd.
11a. 12. svá gjöflun, saal. rettet; svagi,
Cd.
- 15. hefir, saal. rettet; hefr, Cd.
- 24. erusk, saal. rettet; erost, Cd.,
heor Afskriveren har kommet
til at skrive st for z eller sk
paa Grund af det paafølgende
st i lengst.
11b. 33. nökkviðr balr, saal. rettet;
neyeqviðr maðr halr, Cd., dog
saaledes af maðr staar beteg-
net med Runen af dette Naen.
- 36. blýrat, saal. rettet; blýrnar, Cd.
12a. 17. hálf, saal. rettet; halb, Cd.
12b. 22. séð vneddr, saal. rettet; swð
vædr, Cd.
- 32. þrir 'to, saal. rettet; þriro, Cd.
13a. 15. ólengt, saal. Cd., ikke óluga.
13b. 2. handarvanr, saal. rettet; hund-
arvanr, Cd.
- 20. hverf, saal. rettet; hverb, Cd.
- 26. af öðrum, saal. rettet; aflatvö-
rom, Cd.
15a. 33. maðr, saal. rettet; er maðr,
Cd.
15b. 8. manr, saal. rettet; manrr, Cd.
16b. 12. sóit, saal. rettet; sótt, Cd.
- 40. Her tilföier Cd. en Linje som
forstyrre Versemmalet: þér
munn góð, ef þú getr.
17a. 3. út stadar, saal. Cd., ikke út-
stadar.
17b. 3. vegs, Cd.
- 5. treðr, saal. rettet; -treyþr, Cd.
18a. 13. q(ve)þv, forkortet i Cd.
19a. 21. þatan, Cd.
- 27. óðreri, saal. rettet; óðreri, Cd.
22a. 27. órr aldaðóðr., saal. rettet; or
aldaðóðr, Cd.
23a. 8. dag of dróttmögú, saal. rettet;
dag oe dróttmögú, Cd.

Pag. L.

- 23a. 22. nött of n. r., *saal.* rettet; nött
of n. r., *Cd.*
- 39. med jötua sonum, *saal.* *Cd.*; den gamle Afskriver har først skrevet nida, men siden underprikket det som Tegn paa at det skulde gaa ud, og derpaa skrevet jötua i Margen.
- 23b. 25. her staar som Overskrift i *Cd.* Ordet Capitulum med rødt Blæk.
- 30. ok på Vafþr. a. s. r., *R*; eða på Vafþr., *A*, *saal.* og sáa de ørige Steder, heor denne Linje forekommer.
- 24a. 5. um kom, *R*; of kum, *A*.
- 6. sá er, *saal.* *A*; svá at, *R*.
  - 14. oldum at ártali, *R*; i *A* har Afskriveren først sat at alldiali, men rettet det ved at skrive ar over alld.
  - 35. med f. r., *R*; um f. r., *A*.
- 24b. 11. oróð, *saal.* *A*; orofl, *R*; óroð, *Cdd. af Snor. Ed.*
- 12. jörd skópuð, *saal.* *R*; jörd um skópuð, *A*.
  - 27. varð or jötuna, *R*; or varð j., *A*.
  - 28. De her i Klammer satte Linjer mangle i *R* og *A*, og ere tagne af Papirsofschriften; *R.* af Snor. Ed. har isteden dersor følgende, der rigtigere burde været optagne i Texten:
þar eru órar settir
komnar allar saman,
því er þat w alt til stalt.
  - 36. enn baldni j., *saal.* *A*; enn aldni j., imod Versemalet, *R*.
  - 37. gýgjar, *saal.* *R*; gyjar, urigtigt *A*.
- 25a. 4. sérlóððan, *saal.* *R*; sexhóððan, *A*.
- 9. fyrist um mant, *A*; fyrsi mant, *R*.
  - 10 um veizt, *saal.* rettet; um veitzst, *R*; of veizt, *A*.

Pag. L.

- 25a. 18. var á lúðr o. s. r., *R*; á var lúðr, *A*.
- 24. sá er ferr, *saal.* *A*; svá at ferr, *R*.
  - 25. w menn haun sjálfan um sjá, saaledes *R*; w maðt um sjálfan hann sér, *A*.
  - 35. tiva, *R*; tifn, *A*.
  - 39. hofum ok hörgum, *saal.* *R*; höfum ok hörgum, *A*.
  - 40. hummögum, (d. e. huadm.), *R*; hummögum, *A*.
- 25b. 1. varðað, *saal.* *R*; varat, *A*.
- 7. baan mun, *saal.* *R*; muu han, *A*.
  - 11 og til 15 incl. Disse Linjer mangler aldeles i *A*, og *R* har dersor følgende to:
hvar ýtar túnum i höggvask hverjan dag?
saaledes som de her staa, ere de tagne af Papirsofschriftenne.
  - 17. allir einherjar, *saal.* alle *Cdd. af Snor. Ed.*; allir eins herjar, *A*; Linje 17, 18 og 19 mangler i *R*.
  - 25. hví, *saal.* *R* og *A*.
  - 29. segðu, *saal.* *R*; seigr þú, *A*.
  - 39. hinnig, *saal.* *A*; hinig, *R*.
- 26a. 3. freistaðak, *R*; freistaða, *A*.
- 4. ek reynda, *R*; ek of reynda, *A*.
  - 9. lifðrasir, *R*; leifðrasir, *A*. samt *R* og *W* af Snor. Ed.; lifðrasir, *U* af Snor. Ed.
  - 11. i holti Höddmimis, *R*, samt *R* og *W* af Snor. Ed.; i holdi Höddmimis, *A*; i Mimis holdi, *U* af Snor. Ed.
  - 14. þaðan af, *R*; en þaðan af, *A*.
  - 28. móður, *R*, samt *Cdd. af Snor. Ed.*; móðar, *A*.
- 26b. 1. þeirra i heimi eru, *saal.* *R*; þær er i heimi eru, *A*.
- 13. sloknar, *R*, *A*, *U*; sortuar, *R* af Snor. Ed.

Pag. L.

- 26b. 15. Mjöllni, *saal.* alle Cdd., ikke Mjölni.
 - 16. ok vinna at vigproti, *saal.* R; Vingnis at vigproti, A, samt Cdd. af Snor. Ed.
 - 22. at aldringi, *saal.* A; at aldre-lagi, *urigt.* R.
 - 23. þá er r., R; þa er of r., A.
 - 26. aldaföðr, *saal.* R; aldaföður, A.
 - 27. Viðarr, *saal.* R; Viðar, A.
 - 30. vitnis, *saal.* A; Vingnis, R.
 - 39. Ey manni, *saal.* A; ey manne, R; mannz, *formodenlig Tryk-seil i de ældre Udgaver.*
- 27a. 4. um ragna rök, R; of r. r., A.
 - 9. dorgar, R; dorgir, A.
 - 11. þeir brutu i nättm., A; i nättm. br. þeir, R.
 - 14-15. en karl G., *saal.* R; en karl föstradi G, A.
 - 15. ok kendi hánunum ráð, *saal.* A; disse Ord mangler i R.
 - 17. til strandar, *saal.* R; til skips, A.
 - 20. föður, *saal.* A; föðurs, R, *feilshreet paa Grund af det panfølgende s i sins.*
 - 23. nú, A; dette Ord mangler i R.
 - 24. i haf, A; mangler i R.
 - 26-27. en fadır hans var þá andadr, *saal.* A; þó var fadır hans andadr, R.
- 27b. 1. við Óðin deildak, *saal.* R; vit Óðin deildag, A.
 - 11-12. en Geirröðr föstri mian er konungr, *saal.* R; en er konungr föstri minn, A.
 - 12-13. sitr aú at laadi, R; sitr at löndum, A.
 - 18. eskimey, *saal.* A; eskismey, R.
 - 27. ok þó letr hann, R; en þó letr konungr, A.
- 28a. 5. Konung löt hann pína, R; konungr lær pína hann, A.
 - 6. tveggja udelader A.
 - 8. þá udelader R.

Pag. L.

- 28a. 12. knaungr görði, R; fadır hans gerði, A.
 - 13. er hann lét pínn hana, R; er hann pindi þeas mnan, A.
 - 19. göngome, R; gögama, A.
 - 20. svíðaar, *saal.* R; svíðnir, *urigtig* A.
 - 21. berac, R; vers, A.
 - 22. brennome, R; brennumz, A.
 - 24. milli, R; millum, A.
 - 29. sonr, R; son, A.
 - 37. heilact, R; heilagt, A.
- 28b. 2. unz um r., R; anz of r., A.
 - 5. gorva, R; gerva, A.
 - 18. Saga, *saal.* A; Saga, R.
 - 23. við of þrumir, R; við þrumir, A.
 - 28. til udelader A.
 - 32. strát, *saal.* R; stráð, A.
- 29a. 2. byggvir, *saal.* R; hyggir, A.
 - 4. fornar, *saal.* R; forna, A.
 - 5. sjaundu, *saal.* A; sjuadu, *ved Skriefeil,* R.
 - 16. góða nýðð, R; hinn góða nýðð, A.
 - 32. manna, *saal.* R; mans, A.
 - 34. bátimbrudum hörgi ræðr, *saal.* A; bátimbroðum hörg, R.
 - 37. ok, *tilföjet ved Conjectur, men mangler i begge Cdd.; Vinþars, urigt.* R; Viðars, A.
 - 40. st, *saal.* rettet for ok i begge Cdd.
- 29b. 6. við hvat einherjar alaz, *saal.* alle Cdd. af Snor. Ed.; hvat einherjar alaz, R; hvat einherja alaz, A.
 - 16. óume ec of Hugin, R, óumz ek um Hugin, A.
 - 17. ne komið, R; ne komi, A.
 - 19. þýtr þund, *saal.* R; þýtr þundir, A.
 - 22. þikkir mangler i R.
 - 24. valglaumi, R; valglaumani, A.
 - 27. durom, R; dyrum, A.
 - 30. um udelader R.
 - 31. durn, R; dyra, A.

Pag. L.

- 29b. 32. um fiðromi togom, R; XL, A.
 - 33. hygg ec at Vallhöll, R; kvet
     (d. e. kveð) ek á Valhöll, A.
 - 35. senn mangler i R, men staar
     baade i A og i Cdd. af Snor.
     Edd.
 - 36. við vitni, saal. A; nt vitni, R.
 - 38. togom, R; tigum, A.
 - 39. imellem ek og Bilskirni tilföier
     A á Valhöll vera.
- 30a. 1. rept, R, A og W; ræfr, U og
     R af Snor. Ed.
 - 4. herjaföðrs, saal. R; herja-
     föður, A.
 - 6. skapker, saal. baade R og A.
 - 8. knáat, saal. R; kann, urig-
     tigt A.
 - 10. herjaföðrs, saal. her begge Cdd.
 - 13. drýpr, saal. R; drúpir, A.
 - 16. Eikin, R; akin, A.
 - 33. Ván, R; Vað, A.
- 30b. 1. hverjan dag, R; dag hvern, A.
 - 5. logo, A; logo, R.
 - 10. Fallhósfir, saal. R; falzepnir, A.
 - 12. jóm, R; jóm, A.
 - 14. er heir dæma farn, saal. R;
     er dæma, A.
 - 18. undan, R; und, A.
 - 19. undir, R; und A.
 - 29-30. hæfingar ágaghálsir gnaga,
     R; hæfingar á gaghálsir ganga,
     A.
 - 32. Duneyr ok Duráþróðr, A; Dyn-
     eyrr ok Dyráþróðr, R.
- 31a. 1. meiðs, R; meiðar, A.
 - 4. A tilföier of imellem menn
     og viti.
 - 12. Hildi ok þrúði, R; Hildr ok
     þrúðr, A.
 - 13. Geirðul, R; Geirrónul, A;
     Geirnhóð, Cdd. af Snor. Ed.
 - 23. Svalinn, saal. rettet; Svalin, A;
     Svayl, R.
 - 25. goði, saal. R; guði, A.
 - 31. varna, R, og saal. ogsaa A,
     da Afskriveren först har skre-

Pag. L.

- ret vavna, men siden rettet
 dette ved at skrive r over det
 andet v.
- 31a. 33. hann er Fróðvitnis sonr, R;
     Hróðvitnis sun, A, som ude-
     lader hann.er.
- 37. sær, R; sjör, A.
 - 39. baðmr, R; baðrmr, A.
- 31b. 5. harðmóðgu, saal. R, og A
     paa dette Sted, men i den Del
     af sidste Cd., som indeholder
     Skálða, hvor denne Strofe ci-
     teres, læses hriðfeldu.
- 7. hefir, saal. A; hefr, R.
 - 12. þá er hefja, R; þá er þeir
     hefja, A.
 - 24. Bifrost, saal. R og A; alle
     Cdd. af Snor Ed. Bifrost.
 - 27. Garmr, R, samt W og U;
     Gromr, A, samt R af Snor.
     Ed.; efter denne Linje til-
     föier A:
     en Brimir sverða.
- 34. drekku, R; drykkju, A.
 - 36. hétmrk Gangleri, R; ok Gang-
     leri, A; ok Gangari, Cd. R af
     Snor. Ed.
- 39. þundr, R; þuðr, A.
- 40. Helblindi, saal. R, samt Cdd.
     af Snor. Ed.; Herblindi, A.
- 32a. 11. Atriðr, R og A; Atriði, R af
     Snor. Ed.
- 13. aldregi og, i den følgende Linje,
     med udelades af A.
- 17. Ásmundar, R; Ósmundar, A.
- 21 og 22. Disse Linjer udelades
     af R, men høres i A.
- 28. vark, R; var, A; Miðviðnis
     for Miðvitnis, A.
- 30. einbani, A; einn bani, R.
- 33. Denne Linje mangler i begge
     Cdd., og er tagen af Papirsaf-
     skriften.
- 32b. 1. gengi, R; geði, A.
 - 3. sagða, R; sagðak, A.
 - 12. úvarro, A; varar ro, R.

Pag. L.

- 32b. 22. er *udeblader A.*
 - 23. ut, *A*; *ut, R.*
 - 28. vildi, *R*; vill, *A.*
 - 31. steyptiz, *R*; steyttiz, *A.*
 - 32. fekk hann hana, *R*; f. h. paraf
     b., *A.*
 - 33-34. en Agnarr var þ. k. l.
     s., *R*; en Agnarr varð kon-
     ungr, *A.*
- 33a. 16. vers, *saal. rettet*; verz, *Cd.*
 - 29. gjaufir, *Cd.*
- 33b. 28. ásum, *saal. rettet*; álfum, *Cd.*
- 34b. 6. huliðs, *saal. rettet*; huliz, *Cd.*
 - 14. vavopf, *R*; vónsuðr, *Cdd. af*
     Snor. Ed.
 - 15. gneggjnd, *saal. Cdd. af Snor. Ed.*; gnegioþ, *R.*
 - 18. hviðuð, *R*; hlömmuðr, *Cdd. af Snor. Ed.*
 - 27. vindslot, *saal. rettet*; vinz-
     flat, *Cd.*
 - 38. silwegja, *saal. rettet*; silwigia,
     Cd.
- 35a. 7. fyr, *saal. rettet*; *Cd. her fyr*
     aden Omlyd; smi. gulli forgylli,
     P. 138b. 10.
 - 34. en njól með góðum, *R*; en
     njóla i helju, *Cdd. af Snor. Ed.*
- 35b. 1. óljós, *R*; ósorg, *Cdd. af*
     Saor. Ed.
- 36a. 8. hvera, *R*; hverja, *A.*
 - 11. glikr, *saal. R*; likr, *A.*
 - 12. miscorhlinda, *R*; miskorblinda
     A.
 - 16. góra, *R*; gefa, *A.*
 - 19. hefnum, *saal. rettet*; hefdom,
     R; hefud *A.*
 - 23-24. *Sæaledes som i Texten an-*
     griet staar disse Linjer i R;
     þauz er öllum yðr ól of heiti,
     A.
- 36b. 6. rúmbrugðinn, *R*; rúmbrygð-
     an, *A.*
 - 10. vinr, *R*; vimir, *A.*
 - 11. við górvum til, *R*; vitt giðfum
     til, *A.*

*Edda.**Pag. L.*

- 36b. 12. drjúgum, *R*; drjúgan, *A.*
 - 13. dag þann fram, *R*; dag frá-
     liga, *A.*
 - 15. Egils, *saal. R*; egis, *A.*
 - 20. önumu, *saal. A*; umnu, *R.*
 - 32. fri, *saal. R*; fidir, *A.*
- 37a. 2. görr, *saal. rettet*; geyr, *R*;
     gerr, *A.*
 - 4. síðbúinn mangler i *A.*
 - 10. fróriinn, *saal. R*; frerinn, *A.*
 - 13. sonr, *saal. rettet*; særn, *R*;
     son, *A.*
 - 18. hróðrs andskoti, *R*; hróðrs
     andskota, *A.*
 - 19. vínr, *R*; víp, *A.*
 - 23. forða sér, *R*; forðaz, *A.*
 - 24. súl, *R*; sól, *A.*
 - 27. í tvan, *R og A.*
 - 39. er hann sá gýjar græti, *R*;
     er sá gýjar gæti, *A.*
- 37b. 3. senn, *saal. R*; sun, *A.*
 - 12. eyxn tva, *R*; yxn II, *A.*
 - 25. hverf þú, *saal. A*; hverfo, *R.*
 - 29. vænti ek, *R*; væntir mik, *A.*
 - 30. myni, *R*; munit, *A.*
 - 31. oxa *R*; uxa, *A.*
- 38a. 2. myklu, *R*; miklu, *A.*
 - 3. kjólu, baude i *R og A*; man
     maa vel adskille Ordene kjóll
     (poet.) Skib, og kjólr, Kjol.
 - 7. átrunn, *saal. rettet*; at runn,
     R; attrenn, *A.*
 - 8. fören, *saal. rettet*; fora, *R*;
     fiera, *A.*
 - 13. merr, *R*; meirr, *A.*
 - 16. senn tvá, *R*; senn eða tvá, *A.*
 - 23. einbani, *saal. A*; einn hani, *R.*
 - 25. agni, *saal. A*; öngli, *R.*
 - 27. ungjord, *R*; ungerð, *A.*
 - 37. hlumðn, *R*; hrntu, *A.*
- 38b. 7. ræði, *saal. R*; ræði, *A.*
 - 12. borjar, *R*; bœar, *A*; ligesaa
     nedenfor L. 21.
 - 20. ok með austskotu, *R*; ok aust-
     skotu, *A.*
 - 25. ok eun, *R*; enn eun, *A.*

Pag. L.

- 38b. 26. um afrendi, *saal.* R; afaf-randi, A.
 - 31. krópturligan, *saal.* R; köpturligan, A.
 - 36. i tvau, R; gleri, A.
 39a. 1. ið friða, R; hin friða, A.
 - 5. haus, *udeglemt i A.*
 - 7. kostmóðs, R; kostmóðr, A.
 - 8. hverjum, A; hverjo, R.
 - 9. reis, *udeladt i A.*
 - 11. allra, *begge Cdd.*
 - 15. vínferill, R; vínferils, A.
 - 20. yr knjám brannit, R; fyrir knjám rundit, A.
 - 24. hæt, (d. e. hætt), R; heitt, A.
 - 26. mættið, R; mættir, A.
 - 27. óro, R; våra, A.
 - 28. ölkjól, *saal.* *begge Cdd.*
 - 35. steig, *saal.* R; stöð, A.
 - 36. i sal, R; á sal, A.
 39b. 9. fjöldhöfðaða, R; fjölhöfðaða, A;
 - 13. morðgjörnum, R; móðgjörnum
 - 14. brauhvali, *saal.* A; braun-vala, R.
 - 21. skakkr, *saal.* A; skakr, R.
 - 23. um, R; of, A; *ligesna L. 25 og 29.*
 - 24. ér, R; þér, A.
 - 30. er hann hæði galt, R; hann galt hæði, A.
 - 36. veat, R; veatt, A.
 40a. 1. ÓEgir, *saal.* *rettet;* Egir, Cd.
 - 15. Byggvir, *saal.* *rettet;* Cd. *her Beyggvir, men har forresten dette Ord afevrlende med y og ey.*
 - 28. kvaddi, *saal.* *rettet;* Cd. qvadi.
 40b. 26. oll, *saal.* *rettet;* oll, Cd.
 41b. 28. fyr, *saal.* *rettet;* pyr, Cd.
 - 33. jlit, *saal.* *rettet;* litt, Cd.
 42a. 26. lóptki, *saal.* *rettet;* Lopzci, Cd.
 - 28. fjörgöll, (*Skade paa Lir*), *ef-ter Rasks Conjectur;* fiorgvall, Cd.

Pag. Lin.

- 42b. 9. slævurum, *saal.* *rettet,* Cd. slævorum; *Comparativ af sler.*
 43a. 20. hygg, *saal.* *rettet;* hug, Cd.
 - 32. myni, *saal.* *rettet;* my, Cd.
 43b. 7. hós, *saal.* *rettet;* hoss, Cd.
 44b. 3. löggra; Cd. *har lavgg med et Forkortningsteg, der baade kan læses ra og va.*
 - 25. lezka, *saal.* W.; lezta, R; legska (d. e. liegsku), R of Snor. Ed.
 - 38. munattu, *saal.* *rettet;* munnattu, Cd.
 45a. 24. *Ordet Beyla er udeglemt i Cd.*
 46b. 26. landskjálptar, *saaledes rettet;* landskjáptar, Cd.
 47b. 29. unz, *saal.* *rettet;* ok unz, Cd.
 48a. 30. fnnsaði, *saal.* *rettet;* fnasasi, Cd.
 49a. 27. færði, *saal.* *rettet;* foriþ, Cd.
 49b. 32. eldr of mangler i Cd., men synes at fordrer for Versemaalets Skýld; smd. P. 138a 1.
 51a. 12. fæði, *saal.* *rettet;* leþi, Cd.
 52a. 13. kógr, *saal.* *rettet;* avgvt, Cd.
 52b. 25. med denne Linje begynder A.
 - 38. þá mangler i A.
 53a. 6. bardag, *saal.* R; vrðnk, A.
 - 17. fylgdag, *begge Cdd.*
 - 26. ásun, R; ñsa, A.
 - 29. ærit, R; ýrit, A.
 - 32. þér var, R; var þér, A.
 - 33. þöttisea þú, R; þöttizkattu, A.
 - 36. fisa né hnjosá, *saal.* A; hnjosá né fisa, R
 53b. 1. um sund, R; of sundit, A.
 - 3. hvnt skyldir þú, R; hvat skaltu, A.
 - 5. er sakir 'ro alls öngar, R; er sakar eru alls engar, A.
 - 10. mik sóttu, R; þeir sóttu mik, A.
 - 11. þeir Svarangs, R; Svarangrs, A.
 - 13. þó litt, R; litt, A.
 - 20. ok við einhverja dæmdak, R; ok við einherju dæmdag, A.

Pag. L.

- 53b. 21. líahvítu, *saal.* A; líndhvítu, R.
 - 22. löng þing, R; launþing, A.
 - 23. gladdak eaa gullbjörta, R;
     gladda ek hina gullhvítu, A.
 - 26. manaknai, R; manakyani, A.
 - 31. línhvítu, her begge Cdd.
 - 35. viðr of kæmiz, R; við of
     kæmumz, A.
- 54a. 6. hardak i Illéseyju, R; barda
     ek i Illésey, A;
 - 8. vélta, R; volta, A.
 - 13. våru þær, R; þat våru, A.
 - 16. hafðak, R; hafða, A.
 - 22. vark, R; var, A.
 - 28. óljúfan, *saal.* gjættet; oli..nn,
     R; óljufas, A.
 - 30. þat þá, udelader A.
 - 33. sætta, R; sett bafa, A.
 - 36. haefligu, A; haefligu, R,
 - 37. aldregi, R; aldri, A.
 - 38. haefligri, R; hin bæfeligri,
     A.
 - 40. mónum mangler i A.
- 54b. 2. skögum, R; skaugum, *urigt.*
     A.
- 6. þær, mangler i A.
  - 9. um, mangler i A.
  - 19. mundu, B; munlu, A.
  - 21. skyldara, R; skyldra, A.
  - 28. mik segja, R; þik segja, A.
  - 30. þórr, mangler i A.
  - 34. dvalðan, R; dvalit, A.
  - 36. Ásaþórs hugða ek, R; Ásaþór
     ek hugða, A.

- 55a. 2. hættum hætingi, A; hættum
     hættiagi, R.
 - 5. fírt, R; frá, A.
 - 8. mér nú leidina, R; mér leid-
     ina, A.
 - 9. eigi nu väginn, R; nú eigi
     of väginn, A.
 - 12. er at synja, A; er syaja, R.
 - 14. stokksins, R; stokks, A.
 - 15. steinsins, R; steins, A.
 - 16. vegsias, R; vega, A.
 - 17. Verlaud, R; Valland, A.

Pag. L.

- 54b. 5. i dag, R; á degi, A.
 - 7. A gjentager vid foran erlidi.
 - 8. uppverandi, R; upprennandi,
     A.
 - 9. þá ná, R; þáan, A.
 - 12. vera, mangler i A.
 - 13. alla þú mér skætingu cinni
     svrarar, R; er þú vill skætiagu
     cinni svara, A.
 - 19. allas gramir, R; allir gramir, A.
- 56a. 10. *Immellem förste og anden Strofe*
     i Cd. tilföie Papirsafskrifterne
     följande fire:

Mjók var hapti
     höfugr blundr,
     heillir i svefn
     horfnar sýndusk;
     spurðu jötuar
     spår framvisar;
     íf þat myndi
     angrs vita.

Fréttir sögðu,
     at feigr væri
     Ullar sefi
     einna þekkastr;
     fókk þat angrs
     Frigg ok Svaðai,
     rögnum öðrum;
     ráð sér festu.

Út skyldi senda
     allar vettir
     gríða at beiða,
     graðu eigi Baldri;
     vara allskonar
     eið at vögja,
     Frigg tók allar
     festar ok sær,

Valföðr uggr,
     van sé tekit,
     hauingjur ætar
     horfnar mundu;
     ásu kallar,
     afráðs krefr;

Pag. L.

- málistefnu at
márt of ræðisk.
- 56a. 10. Óðinn, *saal*, *rettet*; Óðin, *Cd.*
 - 19-20. *Imellem disse to Linjer tilføie Papirsafskrifterne følgende fire:*
     kjapt vígfrekan,
     ok kjúlka nedan;
     gó hann á móti
     ok gein stórum.
- 21. gó um, *saal*, *rettet*; gólu, *Cd.*
- 31-32. *Imellem disse to Linjer tilføier etter Papirsafskrifterne følgende:*
     leit i norðr
     lagði á staði,
     fræði tók þylja,
     fréttu beiddi,
- 57a. 17. Sá mun Óðins o. s. t., *saml.*
Anm. til Pag. 5a. 11.
- 57b. 8. *Efter denne Linje indskyde Papirsafskrifterne:* Seg þú þat
 eina, sefrætta syrr.
- 12. aldinn, *først skrevet alda*, men
 siden rettet til aldin i *Cd.*
- 58a. 2. *sezk*, *saal*, *rettet*: setze, *R*;
sez, *A*.
- 10. *ristu*, *R*; *ris þú*, *A*.
- 18. ón at ykrum, *R*; ván af yðrum,
A.
- 24. *segðu þat*, *R*; *seg þú mér
 þat*, *A*.
- 28. *endlanga*, *saal*, *A*; *enn langa*,
R.
- 58b. 6. svá mikla, *R*; mikla svá, *A*.
 - 9. *várum*, *R*; *vorum*, *A*.
 - 10. *tveir*, *mangler i A*.
 - 13. ek sá ganga, *R*; sá ek ganga, *A*.
 - 16. af þaðan, *R*; af þeim, *A*.
 - 17. lögr, *R*; lægir, *A*.
 - 19. manni, *A*; man, *R*.
 - 20. ungum, *A*; augum, *R*.
 - 26. er, *mangler i A*; *ligel har denne Cd. myrkhan for myrkvan*.
 - 33. um myrkvan, *R*; of myrk-
 an, *A*.

Pag. L.

- 59a. 9. þyrja, *R*; þursa, *A*.
 - 12. sá inn ámátki, *R*; hinn á-
 mótki, *A*.
 - 15. skíðgarðs hliði, *A*; skíðgarði
 (*sidste Ord paa en Side*) hliði
 (*første Ord paa den følgende*).
R.
 - 22. andspilli, *A*; unspilli, *R*.
 - 33. heldr en at k., *R*; en k., *A*.
 - 36. um, *mangler i A*.
 - 40. er ek heyri, *snal*, *A*; er ek
 blymja heyri, *R*.
- 59b. 1. rönum, *R*; höllum, *A*.
 - 8. jó lætr, *R*; jó lætr hann, *A*.
 - 16-17. álsa né ása, *R*; ása ok álsa,
A.
 - 18. vissa, *saal*, *A*; visn, *R*.
 - 19. um, *mangler i A*.
 - 20. wíkin fyr yrir, *R*; eik inn
 yrir, *A*.
 - 21. ör, *R*; vár, *A*.
 - 23. *Strofe 18 mangler i A*.
 - 34. *R tilføier at foran líf*.
 - 38. mannskis, *R*; manns enskis, *A*.
 - 40. okkurt, *R*; okkot, *A*.
- 60a. 1. byggjum, *R*; byggum, *A*.
 - 6-12 *mangle i A*.
 - 8. hverja, *saal*, *rettet*; hverio,
Cd., *sml. Anm. til Pag. 83a. 22.*
 - 20. ek mun, *R*; mun ek, *A*.
 - 22. sett, *R*; sätt, *A*.
 - 26. mannskis, *R*; manns enskis,
A.
 - 28. ef id, *R*; ef þit, *A*.
- 60b. 2. sé, *R*; sjá, *A*.
 - 3-4. *A här disse to Linjer i følgende Orden:*
     Ár skaldu sitja
     ara þúfu s,
 - 5. horsa ok snugga heljar til,
saal, *A*; horva heimi or snugga
 heljar til, *R*; *Ordet or er til-
 føjet i Margen*, og mangler
 saaledes ikke som den Arn.
Magnæanske Udgave angiver.
 - 6. meir, *mangler i R*.

Pag. L.

- 60b. 9. Strofe 28 og følgende mangler i A.
 - 38. pistill, saal. rettet; pistil, Cd.
 61a. 8. fyrr, in, saal. rettet; fyrr, Cd.
 61b. 10. Njardar, saal. rettet; Njarda
       paa dette Sted Cd., men ovenfor
       rigtigt Njardar.
 - 36. langar 'ro tyver, saal. R; läng
       er önnur, Cdd. af Snor. Ed.
 - 37. hve um preyjak þrjár, R; hve
       mega preyja þrjár, Cdd. af
       Snor. Ed.
- 62a. 8. År, saal. rettet; At, W.
 - 10. alsóman, saal. rettet; alsoman,
       W, med udeglemt Trærstreg
       gjennem o.
 - 15. miðrar, saal. rettet; miðiar,
       W ved Skriffeil, sml. 62b 18.
 - 22. Edda, saal. rettet; ellda, W
       ved Skriffeil, sml. L. 30.
- 62b. 8. rézk, saal. rettet; redz, W.
 - 31. fúlligt, W.
- 63a. 12. þyr, saal. rettet; þir, her W.
- 63b. 7. brautir, saal. rettet; brauter,
       W, ikke brautar, som den
       Arn. Magu. Udg. angiver.
 - 8. husi mangler i W.
- 64a. 20. snör, saal. W, ikke snor.
 - 29. for höldt bør uden Trirl hauldr
       foretrækkes, hrillet er den Form,
       hvorunder Ordet næsten over-
       alt i Cdd. viser sig; saaledes
       her ogsaa W. Denne Rettelse
       gjælder altsaa ogsaa Pag. 6'a.
       og b. 21, 109b. 21, samt 168a.
       10, hvor paa de to første
       Steder maa læses hauldborit,
       paa de sidste haulda.
- 64b. 11. strand (d. e. stråd), saal. W,
       der almiidelig bruger aa, of-
       test sammenslyngt i et Bog-
       star, — a.
- 65a. 8. faant, W med t over Linjen.
- 65b. 34. Óku meirir, saal. rettet; óku-
       meirir, W.
 - 39. mjúflingerði, saal. rettet; mjóf-
       ingardí, W.

Pag. L.

- 66b. 31. kjöl, saal. W, ikke kjöl;
       sml. Ann. Pag. 38a. 3.
 67a. 9. Herjaföður, saal. rettet; Herj-
       ans föður, Cd. Fl.
 67b. 4. vil ek mar, saal. rettet; vil
       ek ei mar, Fl.
 - 12. Óttar unga, saal. rettet; Óttar
       unga, Fl., der her stadig skri-
       cer ungr for ungr.
 68a. 38. Friant eller Friaut, Fl.
 68b. 11. vá, mangler i Fl.
 - 29. Sváfu, saal. rettet; Svofu, Fl.
 69a. 13. Nanna, saal. rettet; Manna,
       red Skriffeil, Fl.
 - 31-40. Sammenligner man hermed
       Fortegnelsen paa Arugrims og
       Eyfura's Sønner i Örvaroddss
       Saga:
       Hervarðr ok Hjörvarðr,
       Hrani, Angantýr,
       Bildr ok Bagi,
       Barri ok Tóki,
       Tindr ok Tyrflingr,
       tveir Haddingjar;
       samt Fortegnelsen hos Saxo,
       IV Bog, Müllers Udgave 1 B.
       S. 250:
       Brander, Biarbi,
       Brodder, Hiarrandi,
       Tander (rettere Tinder) Tirv-
       ingar,
       duo Haddingi,
       Hjorthuar, Hiarthwar,
       Rani, Augantir,
       til man finde, at 4 af Vers-
       linjerne i Hyndluljod, nemlig
       35-38. paanogle ubetydelige Va-
       riantforskjelligheder nær stem-
       me med 3 Linjer af hine For-
       tegnelses, hvormod man i Hynd-
       luljod ei finder noget, der svær-
       rer til det Par Linjer, hvor
       Angantyr omtales. Ogsaa den
       prosaiske Fortegnelse i Hervar-
       arsaga stemmer med hine, paa
       det nær, at Semingr staar i

Pag. L.

Stedet for Ilraui, og Búi for Tyrfingr. Imidlertid ere baa-de Saxo, Órvorodds Saga og Hervararsaga enige i, udtryk-keligen at angive Brödrenes An-tal til 12, og man kan dersor vel antage, at den gennle ver-sificerte Fortegnelse over dem altid har udgjort 3 Par Vers-linjer, med 4 Naerne i hvert Par, af hvilke det ene harde til Rim-bogstav II, det andet B, det tredje T, og at Linjeparet Her-varðr, Hjörvarðr, Ilraui, Angantýr er egte, seen ei alene af de ovenciterede Steder, men ogsaa, og især, af Hervör's Besværgelses-formular i Herenrarsaga, hvor netop hine to Linjer oftere fore-komme; det er desuden indly-sende af den Omstændighed, at Angantýr, som den ældste af Brödrene og Hovedpersonen, ei kunde forbigaes. Istedetfor dette Linjepar staar derimod ovenfor L. 31-32 aalte andre Naerne, der tel, hvis man tog et af Naarnene i hver Linje for Tillægsord — hvortil den for-resten ei er nogen Grund — kunde reduceres til 8, og med de øvrige 8 udgjøre 12, men da de Natne, som nætnes, ei forekomme i nogen af de øvrige Fortegnelser, medens det væsentligste Linjepar snenes, maa vi her antage det saa-godtsom afgjort, at der her ved en Afslritesfeil er opstaet en Lacane, eller at Begyndel-sen af ét og Slutningen af et andet Vers er slaat sammen, og det Mellemliggende over-sprunget; at saaledes 31-32 danner Begyndelsen af et Vers, hvis Udfyldning nu ei længer

Pag. L.

kjendes, og at 35-40 er Slut-ningen af et Vers, som begyndte med "Hervarðr, Hjörvarðr" &c. Det Hele burde dersor maaske ordnes saaledes:

22. Gunnarr, Bálkr,
Grimr, Arðskafi,
Járuskjóldr, þórir,
Úlfr, Ginandi.
23. Hervarðr, Hjörvarðr,
Ilraui, Angantýr,
Búi ok Brami,
Barri ok Reifnir,
Tindr ok Tyrfingr,
tveir Hlaðdingjur;
alt er þat sett þín,
Óttarr heimski!

70a. 24. Gýmis, saal. rettet; Geymis, her Fl.

70b. 1. völur, saal. Cdd. af Snor. Ed.; völfur, Fl.

- 3. vitkæ allir, saal. Fl. samt R og W af Snor. Ed.; vettir allar, U.
- 5. seidberendr, saal. Cdd. af Snor. Ed.; skilberendr, Fl.
- 18. náðgöfgan, saal. rettet; náð-böfgan, red Skriffeil, Fl.

71a. 8. konu, saal. rettet; komu, Fl.

71b. 4. rekja, saal. rettet; reikna, nyere Ord, Fl.

- 5. braut, saal. rettet; burt, nyere Form, Fl.

- 40. heitr, saal. rettet; heitir, Fl.

72a. 3. Niðuðr, R; Niðaðr, A.

- 3. Svíþjóð, saal. A; Svíðjóð, R.
- 5. våru udeglemt i R, men findes i A, hvor de første 7 Linjer af den prosaiske Indledning til dette Digt haves.

- 7. Slagfiðr, R; Slagfinnr, A.

- 12. á vatns, saal. rettet, avuz, Cd.

72b. 23. Völundar, saal. rettet; ondndar, red Skriffeil, Cd.

73a. 25. hánum, saal. maa der læses i Cd., ikke hon.

Pag. L.

- 73a. 31. föra seggir, *saal.* *rettet*; voro seger, *Cd.*
- 73b. 8. vegreygr, *saal.* *rettet* i Analogi med 73a. 8; paa dette Sted har *Cd.* veþreygr.
- 11. hann, mangler i *Cd.*, men det h, der som Forkortning skulde træds isteden for dette Ord, er uden Teivl ved en Feiltagelse af Afskriveren sat foran Ordet ár *L.* 13.
  - 13. ár, *saal.* *rettet*; här *Cd.*; sml. ovenstaaende Anm.
  - 14. allþurr, *saal.* *rettet*; allþur, *Cd.*
  - 15. vindþurri, *saal.* *rettet*; vinþurri, *Cd.*
- 75a. 1. kallaði, *saal.* *rettet*; kallað, *Cd.*
- 12. lagði, *saal.* *rettet*; logþi, *Cd.*
  - 27. barhann Völundi, mangler i *Cd.*
- 75b. 7. iviðgjarnur, *saal.* *rettet*; iviðgiárs, *Cd.*, heor dag ri ogsaa kan være et sammenslyngt Tegn for rn; Versmaalet fordrer bestemt iviðgjarn i ét Ord, da det tilligemed n og ei udgjør de tre allittererende Ord, og Tonnen altsaa maa ligge paa i, følgelig ikke i við. I Oldsarkist betyder inwiddi (*angls. invit*) Ondskab, indwiddies geen, ond-skabsfuld, hvilken Betydning uden Teivl iviðgjarn maa have; maaske kommer ogsaa iviðja (en Troldkrinde) af det samme.
- 28. ok minst siz, *saal.* *rettet*; ee minnzt sizi, *Cd.*
  - 37. húnum, *saal.* *rettet* for Alliterationens Skýld; sonom, *Cd.*, sml. Pag. 76a. 17, heor *Cd.* har búna.
- 76b. 4. vita, *saal.* *rettet*; 'nita, *Cd.*
- 32. vienna mangler i *Cd.*
- 77a. 18. fór Atli heim, *saal.* *rettet*; fór jarlinn heim, *Cd.*

Pag. L.

- 77b. 19. hof, *saal.* *rettet*; hof, *Cd.*
- 30. erflidi, *rettet*; erfi, *Cd.*
- 79a. 12. hann, *rettet*; hon, *Cd.*
- 80a. 30. margullin, *rettet*; margullinn, *Cd.*
- 80b. 13. hefir, *rettet*; hefr, *Cd.*
- 81a. 15. stókti, *rettet*; steyet, *Cd.*; saaledes ogsaa Lin. 29.
- 17. for oss har den gamle Afskriver først skrevet oer, men derpaa rettet det eed at skrive ss over er.
- 81b. 38. hvat várð, *rettet* for hvarþ.
- 82b. 10. lostig, *rettet* for lostie.
- 83a. 22. simn, *rettet* for simo. En ikke saa sjeldent Feil i R er, at skriee, især i Enden af Ord, o for a, nærligen: bendo 146a. 1; lófo 111a. 32; logo 30b. 5; logþi 75a. 12; hverio 60a. 8; piano 104b. 21; tego 139b. 11.
- 83b. 5. ok, *rettet* for er.
- 15. hvessir, *rettet* for hversir.
  - 22. góð ár komin, *saal.* gjettet; *Cd.* har ár kominn og for góð et aabent Rum.
- 84a. 21. kvöddu, *saal.* *rettet*; *Cd.* har oprindeligt haft qvæðo (d. e. kváðu), men dette er af den gamle Afskriver selv rettet til qvudo (d. e. qvaddo); denne har dog under Rettelsen glemt at give a Omlyden.
- 23. ok glemt i *Cd.*
- 84b. 21. geirum, *rettet* for geiror.
- 35. hygg, *rettet* for hvigg.
- 85a. 7. Så, *rettet* for þá.
- 30. þingat, *rettet* for þing.
  - 33. ströndum, *rettet* for stöndum.
- 85b. 14. ván erum, *saal.* *Cd.* for ván erumk (d. e. ván er mér).
- 86a. 18. fljóta, *rettet* for flita.
- 86b. 12. þýjar, *rettet* for þýgiar.
- 23. hefir, *rettet* for hefr.
- 87a. 1. Ságú, *rettet* for sagav (av sammenslyngt i ét Skriftsgn).

Pag. L.

- 87a. 9. siz, rettet for sizi.
 87b. 22. hjörum, rettet for hioriom.
 89a. 20. heimingi, rettet for heimungi.
 89b. 10. stökkr, rettet for steeyer.
     - 14. mala mangler i Cd.
 90a. 34. Gunnar, rettet for Gunna.
 90b. 22. hefndu, rettet for hefndöp.
 91a. 4. hann um, mangler i Cd.
     - 7. eina hét, mangler i Cd.
 92a. 14. fyrr, rettet for frør.
     - 35. ordum at deila, saal, opföst;
         o. a. d., Cd.
     - 38. pikkjat, rettet for piecit.
 92b. 31. gefið, rettet for gefip.
 93a. 26. geirs, rettet for greis.
     - 30. Sevaljalla, rettet; ljalla, Cd.
 93b. 6. enu, rettet for éino.
 94a. 14. hinig, saal, rettet; Cd. har
     egentlig þinig, men med en Fi-
     gur over þ, der synes at skulle
     være et Forsøg paa at rette þ
     til h.
     - 19. Helgi, mangler i Cd.
 94b. 5. gefa, tilskrevet i Margen i Cd.
 95a. 1. segiu, rettet for seginn.
     - 29. fell, rettet for felt.
 97a. 4. hámundr, rettet; hámundir,
     Cd.
     - 5 og 7. Aabent Rum i Cd. for
         Narnet Gunnarr.
 97b. 27. framastr, rettet for framastri.
 98a. 6. hann, mangler i Cd.
     - 26. konungr, rettet for konung.
 99a. 5. glöggr, rettet for gleygr.
 100a. 8. Nú, rettet for þá.
     - 36. eigi, mangler i Cd.
 100b. 14. naddels, rettet for nadels.
     - 34. góð ráð, rettet for góðrás.
 101a. 6. hardrúdikt, rettet for harp-
     vgödit.
 102a. 27. sogoro, Cd.
 102b. 4. hómum, rettet for hämom.
 103a. 1. sifjudum, rettet for sisiugom.
 104a. 4. sonr, rettet for sonnr.
     - 19. lax, rettet for lags.
 104b. 10. lindar, rettet for linar; Cd. af

Pag. L.

- Fölsungasaga har lionar, maai-
 ske feilskrevet for licnar d. e.
 liknar.
 105h. 17. fü, rettet for fár.
     - 32. Regina, rettet for Reiginn.
     - 36. bráður, rettet for brúðar.
 106a. 10 og 11. Disse Linjer læses saa-
     ledes i Nornagestsaga: megn
     helir mikit, en ek em mædr
     gamall.
     - 14. for feda har Nornagestsaga
         fræða.
     - 20 og 21. Nornagestsaga har:
         frægr um öll lönd med loli
         sinu.
 106a. 25. öll, rettet for oss.
     - 27. Gramr, saal. Nornagestsaga;
         Gram, urigt. R.
     - 40. ef næir tiggja munur atsækja, R;
         ef mik tregar (teygir) meir at
         sækja, Nornag.
 106b. 3. hefnd föður, R; hefna föður,
     Nornag.
     - 29. hafðuk, rettet for hafði.
 107a. 7. dyggva, rettet for dyggia, over-
     ensstemmende med Nornag.
     - 8. dökkva, rettet for deyqva.
     - 14. staistanda, i ét Ord Cd.
     - 20. bjalmstofum, rettet for bilm-
         stofum.
 107b. 22 og 23. I Nornagestsaga læses
     disse to Linjer saaledes: far
     var fremri, sjá er bold rýðr.
 108a. 16. sveini, rettet for sveinni.
 108b. 13. Dette dunkle Sted har Cd. saa-
     ledes: o bornno seior asceip,
     dog er or i bornno forkortet,
     og kunde ogsaa læses ur el-
     ler ru.
     - 18. hrörnask (= hrörna, blire seag,
         skröbelig af Alderdom), saaledes
         rettet overenstemmende med de
         bedste Cdd af Sverres Saga,
         hvor dette Sted (Linje 17, 18
         19) eiteres, Cap. 16§; hróþaz,
         R.

Pag. L.

- 106b. 19. *ef i barnesku er blaðr, R; ef i bernsku er til blaðr, Cdd. af Snorres Saga.*
 - 21. *pinnar, rettet for pinnar; sml. 83a. 22.*
 - 22. *sæi, rettet for svett.*
- 109a. 13. *nesum, saal. rettet; nesiom, Cd.*
 - 27-28. *áskungar, álfkungar, saal. R samt W. af Snor. Ed., men R af Sn. Ed. har áskunnar, álfkunnar. Strofe 13 citeres i Snor. Ed., Rasks Udgave, P. 19.*
- 109b. 4. *läg, saal. Cd. her for lä.*
 - 5. *hugðumik, rettet for hugðamik.*
 - 8. *ægishjálmar, rettet for ægis- hálmar.*
 - 17. *fráni, rettet for rammi.*
- 110b. 33. *hrisinn, rettet for hrisinom.*
 - 35. *Strofe 32 og 33 citeres i Snor. Ed., Rasks Udgave, P. 138-39.*
- 111a. 17. *pøtti, rettet for potti.*
- 111b. 6. *verðat, rettet for verða.*
- 112b. 7. *féit, mangler i Cd.*
 - 24. *i bak, rettet for af bak.*
- 113a. 2. *stefndi, rettet for stefni.*
- 114a. 4. *brynpíngas apaldr, R; brynpíngavaldr, Cd. af Völsungasaga.*
 - 7. *ljóða, saal. R; ljónn, Cd. af Völs.*
 - 10. *gamanrúnna, R; gamanrœðna, Cd. af Völs.*
 - 12. *sigr hafa, R; snotr vera, Cd. af Völs.*
 - 15. *á valböustum, R; á valbystum, Cd. af Völs.*
 - 23. *full, R; ól, Cd. af Völs.*
 - 26, 27, 28. *Disse Linjer mangle i R, men haves i Cd. af Völs.*
 - 32. *lófa, rettet for löfo, saal. Anm. 83a. 22.*
- 114b. 8. *baðmi, R; barri, Cd. af Völs.*
 - 11. *mangi, rettet for magni.*
 - 40. *Rögnis, rettet for Róngnis, overensstemmende med Cd. af Völs.*
- 115a. 12. *á gumna heillum, R; á góðu silfri, Cd. af Völs.*

Pag. L.

- 115a. 14. *vilisessi, R; á völù sessi, Cd. af Völs.*
 - 15. *Gungnis, R; Gaupnis, Cd. af Völs.*
 - 16. *Grans, R; gýjar, Cd. af Völs.*
- 115b. 1. *mein, R; mál, Cd. af Völs.*
- 117b. 14. *ord, mangler i Cd.*
- 118b. 13. *avar, rettet for arar.*
 - 21. *after Budla tilföier Cd. bröðir minn!*
- 119a. 19 og 35. *Paa disse to Steder skriver Cd. Guðthorm og Guðthormus for det almindelige Gutthormar.*
- 119b. 12. *hon, rettet for hann.*
- 120a. 3. *heitiun, rettet for heitin.*
 - 8. *sinnr hendl, rettet for sinni hendi, overensstemmende med 119b. 12.*
 - 10. *i vá, rettet for iva.*
 - 26. *at þér, rettet for up þér.*
- 120b. 1. *after þér tilf. Cd. engi.*
 - 27. *þjóðkonungi, mangler i Cd.*
- 121a. 5. *seldi, rettet for seldac.*
 - 7. *urna, rettet for urn.*
- 121b. 9. *hveim, rettet for heim.*
- 122a. 30. *ung, rettet for ong.*
- 123a. 19. *grínum, rettet for grým.*
 - 25. *at fylgja dnuðum, mangler i Cd.*
 - 26. *henni, rettet for hendi.*
 - 38. *if á ráðum, rettet for iva ruðum.*
- 123b. 29. *á mangler i Cd.*
 - 32 og 33. *tveir, med Romertal II i Cd.*
- 124b. 10. *ómun; kunde ogsaa læses ornun i Cd.*
- 125a. 13. *vélti, rettet for vélt.*
- 127b. 7. *riðit, rettet for riðinn.*
- 128a. 14. *rekja e, R; rekja, Nornagestsaga.*
 - 19. *hvarfüst, R; hverflynt (hvarf- lynt), Nornagestsaga.*
 - 21. *Linje 21, 22, 23, 21 har Nornagestsaga saaledes: þu hefir*

Pag. L.

- vörgum, ef þín vitja, mörgum til matar manns huld gefist.
- 128b. 9. svina or reidu, R; sanna ræðu, *Nornag.*
- 10. vidnaussi mjók, R; vélgjarnat höfnð, *Nornag.*
  - 16. Linje 16, 17, 18 og 19 *har Nornag, saaledes:* Léti mik af harni hugfullr knunungr, Altn systnr, undir eik búa.
  - 29. í Gnúþjóðu, R; gýgjar hróður, *Nornag.*
  - 33. Óðu (Auðu), R; Auðar, *Nornag.*
- 129a. 2. ofreiðr um þat R; ofsgreypf syrir, *Nornag.*
- 6. randir snurtu, R; reyndar svæfði, *Nornag.*
  - 14. her alla viðar, R; brottgram (r. I. hrnittgarm) viðar, *Nornag.*
  - 17-18. *Nornagcts. har:* þann er færði mér Fafnia dýnu.
- 129b. 1. i verðungu, R; i virðingu, *Nornag.*
- 25. sökkstu, rettet for seyestu.
- 131a. 4. helför, rettet for hersför.
- 132a. 15. ólistrum, rettet for avlstram.
- 22. hólvi, udeglemt i Cd.
  - 23. systur sinnar, rettet for sysstr sinnar.
  - 29. munna, rettet for manna.
- 132b. 11. Gullrond, rettet for Gurlond.
- 38. elri, rettet for elvi, sem Cd. synes at have.
- 133a. 5. Guðrún, rettet for Gunnarr
- 133b. 7. kvíðu, rettet for qvíþi.
- 134a. 4. han sagði, rettet for han sagði han.
- 15. of, rettet for vf.
  - 21. af rettet for af.
- 134b. 13. jór þat, rettet for inrf.
- 15. hvarsáðu, rettet for hvarsáf.
- 135b. 26. Siggeirr, rettet for Sigeirr.
- 31. vinua, mangler i Cd.
- 136a. 14. Eymóðr III, Cd.
- 20. skreyttar, rettet for skreytar.

Pag. L.

- 136a. 22. gyrdi, rettet for girþir, heor Afskrifteren ved den paafølgende Starelsen i uden Tiel er blevet forlejet til at sætte det ogsaa i den foregaaende for y; gyrdi, har Cd. af Völsungsaga, heor de 4 sidste Linjer af Strofe 19 citeres.
- 24. hverr, rettet for hver.
  - 32. færði, rettet for forþi.
  - 38. svakoldum, rettet sva koldum.
  - 39. súnar, rettet for sonum, ana- logt med Pag. 70b. 32.
- 136b. 16. gleymdum, rettet for gleymþv.
- 17. höfðum, rettet for höfþo.
  - 18-19. öllum jöfurs arðum, rettet for avll infvrs ior bivg.
- 137a. 27. framast, rettet for framærst.
- 29. viðr, rettet for víþar.
  - 36. Gunnar, rettet for Gunhar.
  - 40. léttu, rettet for latia.
- 138a. 27. fljúga, rettet for flyga.
- 138b. 10. gylli, rettet for gulli.
- 13. nauðigras, rettet for nýþigra.
  - 23. læga, rettet for lega.
- 139a. 10. hlær þú, rettet for þú hlær þú.
- 139b. 4-5. váru nákrar, rettet for våro crar.
- 11. tegn, rettet for tegn.
- 141a. 1. Heiðrekr, saal. rettet for Heið- rekr, som Cd. paa dette Sted har.
- 29. Cd. har Lin. 31 og 32 foran 29 og 30.
- 141b. 3. hlæst, rettet for blez.
- 142a. 10. verð, mangler i Cd.
- 24. barnar, rettet for harin.
- 144b. 2. liavengis, rettet for liavengis.
- 145b. 3. valraða, rettet for valræfa.
- 4. darráðar; darráþi i Cd.
- 146a. 1. benda, rettet for benda; sml. Anm. til Pag. 83a. 22.
- 10. náungr, rettet for nanagr.
- 146b. 3. vandstyggva, rettet for vann- styggva.

Pag. L.

- 146b. 10. sessmeiðum, *rettet for sessmeiðum.*
   - 35. nái, *rettet for nár.*
- 147a. 28. ballriða, *saal. rettet for balldriða, overensstemmende med Pag. 43b. 31.*
- 147b. 8. sitzt, *rettet for sitzt.*
   - 25. unt, *saal. Cd., ikke und som de forrige Udgaver have.*
- 148a. 22. til dauðs skókr, *rettet for til dauð skókr.*
   - 30. hendi, *saal. Cd., ikke hencli, som den Arn. Magn. Udgave angiver.*
- 148b. 16. hvatir, *rettet for hvatir.*
   - 28. valbráðir, *rettet for valbruþir.*
- 149a. 20. óðan, *rettet for moðan.*
- 150b. 8. Kostbera, *saal. rettet; costbærra, paa dette Sted Cd.*
   - 23. røddi, *saal. rettet for røþi.*
- 151a. 23. ávisat, *rettet for am sat.*
- 151b. 19. oss, *rettet for os.*
- 152a. 6. frábægt, *mangler i Cd.*
   - 26. flaugnum, *rettet for flaugon.*
   - 31. of, *rettet for vf.*
- 152b. 32. veitkað, *rettet for vetkað.*
- 153a. 10. hvggizk, *rettet for hvggiszæ.*
   - 15. verði, *rettet for verb.*
   - 39. skoluð, *rettet for scavlyð.*
- 153b. 3. högg, *rettet for heygg.*
- 154a. 2. bláðin, *rettet for hláppinn.*
   - 4. slöngði, *rettet for aleynþi.*
   - 6. hon, *rettet for han.*
   - 25. hrauzk, *rettet for hravðæ.*
   - 26. nökðan, *rettet for neyðan.*
   - 28. berg variat, *rettet for heg var at.*
- 154b. 24. þrír tigir; XXX, Cd.
   - 37. siz, *rettet for sitz.*
- 155a. 15. vilja, *rettet for villin.*
   - 17. klökkvi, *rettet for kleycvii.*
- 155b. 3. lífir; Cd. har lífum med underpríkket a, som Tegn paa at det skal gaa ud.
   - 17. illþræli, *rettet for ill þræ.*
- 156a. 2. hrærði, *rettet for hrørþi.*

Pag. L.

- 156a. 33. mani, *rettet for manni.*
   - 37. engi ð, *rettet for engia.*
- 156b. 3. hotvetna, *rettet for bovetna.*
   - 20. hógggr, *rettet for heyggr.*
- 157a. 18. brúðr in kappsvinna, *saaledes rettet; hræþor inn kappsvinna, Cd.*
- 158b. 19. þrjá tigu; XXX, Cd.
   - 29. þina, *rettet for þinna.*
   - 36. hófstu, *rettet for hostv.*
- 159h. 13. blóju, *rettet for blægio.*
   - 23. dœgra, *rettet for dogra.*
   - 25. bverr, *rettet for hver.*
- 160a. 16. bon, *mangler i Cd.*
- 160b. 24. braðar, *mangler i Cd.*
   - 28. ungrar á, *mangler i Cd.*
- 161a. 3. Guðrún, *rettet for Gyndr.*
   - 37. svárra, *rettet for svára.*
   - 38. kunna, *rettet for kunno.*
- 162a. 27. snór; snor, Cd.; svil. Ann.
Pag. Gla. 20.
- 162b. 6. min, *rettet for minn.*
- 163a. 21. Jörnumnekr, *saal. rettet; Jormunreckr, Cd., ligesaa Pag. 160b. L 32 og 39.*
   - 31. einstæð, *rettet for einstoð.*
- 163b. 27. sjálfri, *efter Rasks Conjectur; enn, Cd.*
- 164a. 12. leidda, *rettet for leiþa.*
- 164b. 2. fæti, *rettet for foti.*
- 165a. 16. of, *rettet for vf.*
- 165b. 25. okr, *rettet for ycr.*
- 166a. 12. eru, *rettet for erum.*
   - 21. våru, *rettet for vorv.*
- 166b. 10. snúðga, *rettet for stívðga; saaledes ogsaa nedenfor Pagina 167b. 9.*
   - 13. Menja, *rettet for meni.*
   - 14. meldrar, *rettet for meldr.*
- 167a. 16. koustu, *rettet for kaussþv.*
   - 22. þjassi, *rettet for þinzi.*
   - 28. kæmin, *rettet for komia.*
   - 29-30. fjalli, né, *saal. rettet; fialins, Cd.*
   - 31. hallr, *rettet for halr.*
   - 32. mæli, *rettet for moli.*

Pag. L.

- 167a. 34. vitt, saal. Cd.; Rask har efter
Conjectur læst wtl.
 - 36. vér, *rettet for* vær.
 - 39. fyr, *rettet for* firir.
 167b. 10. hófga, *rettet for* hafga.
 - 13. Sviþjóðu, *rettet for* svíðioþv.

Pag. L.

- 167b. 19. lið, *rettet for* lit.
 168a. 11. trjónur, *rettet for* trivnor.
 168b. 12. niðr Hálfdunnar, *rettet for* við
 Hálfdana.
 - 19. kostudu, *rettet for* kavstvþv.
 - 26. bergrisa, *rettet for* bergrisar.

— o —

Navneregister.

Áða, Öðn bróðir, 128b.	Angeyja, 70b.
Áðal, 66a.	Angrhöða, 70b.
Áði, 63b.	Áni, 69b.
Agnarr Hraundungsson, 27.	Ánn, 2a.
Agnarr Geirrðarson, 28a. 32b.	Arasteinn, 91a.
Agnarr, Höðn bróðir, 113b.	Arðakafí, 69a.
Ái, dvergr, 2.	Arfl 66a.
Ái, maðr Eddu, 62a.	Arinnefja, 63a.
Álfheimr, 28b.	Arngrimr, 69b.
Álfhildr, 77a.	Árvakr, hestr, 31a. 114b.
Álfr, dvergr, 2b.	Ásaþórr, 54b.
Álfr inn gamli, 68a. 69a. 88a.	Ásgarðr, 36b.
Álfr, Hjálpreksson, 97b.	Askr, 3a.
Álfr, Ilróðmarsson, 81b. 82a.	Ásmundr, 32a.
Álfr, Hundingsson, 84b. 91a.	Ásólfur, 69a.
Algrón, ey, 52a.	Ásviðr, jötunn, 19b.
Áli, 68b.	Atla, 70b.
Allvaldi, jötninn, 52b.	Atli, 88a.
Álmveig, 68b.	Atli, Iðmundarson, 27. 78a. 79a. 80.
Álof, 77a. 78a.	Atli, Buðason, 120. 122b. 123a. 126a. 132b. 133. 137b. 138. 142-149. 150-159. 160.
Álsviðr, hestr, 31a. 114b.	Atriðr, Óðinn, 32a.
Alsvinnr s. Alsviðr.	Aurboða, 70a.
Alvis, dvergr, 33. 34. 35.	Aurgelmir, 24b.
Alvit (Hervör), 72. 73.	Aurvangr, dvergr, 2b.
Alþjófr, dvergr, 2a.	Anstri, dvergr, 2a.
Ambátt, 63a.	Austrvegr, 40a. 51a.
Amma, 63b. 64a.	Auðr djupauðga, 70a.
Ámr, 69a.	Ökkvinkalla, 63a.
Ánarr, dvergr, 2a.	Ólmóðr, 69a.
Andhrímnir, 29b.	Ólrún, 72a. 73a. 74a.
Andvaranfors, 104a.	Örgelmir, s. Aurgelmir.
Andvaranautr, hringr, 133b.	Órmr, á, 30a.
Andvari, 104.	
Angantýr, 67b. 71b.	

Órnir, 167a.
 Órvasund, 85b.
 Óðlunger, 68, 69b.
 Baldr, 5n. 7a. 29a. 43a. 56, 57a. 211.
 Baleyr, Óðinn, 32a.
 Bálkr, 69a.
 Barn, 66a.
 Barri, maðr, 69a.
 Barri, lundr, 61b.
 Bavörr, dvergr, 2a.
 Bólverkr, Óðinn, 16b. 32a.
 Bólpörr, jötunn, 19a.
 Bömburr, dvergr, 2a.
 Börr, 185a.
 Böðvildr, 72a. 74, 75, 76.
 Beli (Belja bani d. e. Freyr) 6b.
 Bera 154b.
 Bergelmir, 24b. 25a.
 Bestla, 19a.
 Beyln, 40a. 45.
 Bikki, 123b. 160a.
 Bikki, 146b.
 Bisfindi, Óðinn, 32a.
 Bildr, dvergr, 2b.
 Bileygr, Óðinn, 32a.
 Billingr, dvergr, 2b. 15b.
 Bilrost, brú, 31b. 109a.
 Bilskirnir, 29b.
 Bívörr, 2a.
 Bláinn, dvergr, 186a.
 Blíndr, inn bólvisi, 89b.
 Boddi, 64a.
 Borghildr, 83a. 89a. 97.
 Borgny, 141.
 Borgundir, 147a.
 Bragi, 31b. 40a. 41, 42a. 115a.
 Bragi, Högnason, 92b.
 Bragalundr, 90b.
 Brálundr, 83a. 89a.
 Brami, 69a.
 Brandey, 85a.
 Brattiskeggr, 64a.
 Brávöllr, 87a.
 Breidablik, 29a.
 Breidrbóni, 64a.
 Brimir, jötunn, 5b.
 Brisingamen, 48b.

Broddr, 69.
 Brúðr, 64a.
 Brunavágur, 90a.
 Bruni, dvergr, 2b.
 Brynhildr, 101, 102, 117a. 118b. 119,
       120, 125-129, 132b. 133-142b.
 Büi, 64a.
 Büi, 69a.
 Bundinskeggi, 64a.
 Burr, 1a. 66a. 70a.
 Búri, dvergr, 2b.
 Budli, 101a. 118b. 124b. 136b. 154b. 155b.
       158b.
 Byggvir, 40a. 44, 45b.
 Býleistr, 6a. 71a.
 Dagr, konungr, 68b.
 Dagr, Högnason, 92b. 93a.
 Dáinn, dvergr, 2a. 67b.; alfr, 19b.
 Dáinn, björtr, 30b.
 Danir 129a. 136a.
 Danmörk, 97b. 133a. 139b.
 Danpr, 66b.
 Danpar stadir, 145b.
 Danr, 66b.
 Dellingr, 24a.
 Dellingr, 20b.
 Digrald, 63a.
 Dólgþrnsir, dvergr, 2b.
 Drapnir, dvergr, 2b.
 Dröttr, 63a.
 Drengr, 61a.
 Drumba, 63a.
 Drumbr, 63a.
 Duneyrr, björtr, 30b.
 Duraprór, björtr, 30b.
 Durinn, dvergr, 2a.
 Dvalinn, dvergr, 2, 19b. 109a.
 Dvalinn, björtr, 30b.
 Edda, 62.
 Egðir, 4b.
 Egill, 72, 73a.
 Egill, 36b.
 Eikin, 6, 30a.
 Eikinskjaldi, dvergr, 2b.
 Eikintjesna, 63a.
 Eikþyrnir, björtr, 30a.
 Eisila, 70b.

Eitill, 133a. 148b. 163b.	Fraðmarr, 68b.
Eldhrimnir, 29b.	Frakkland, 97. 113a.
Eldir, 40.	Fránangs fors, 46b.
Elivágar, 24b. 36b.	Fránmarr, 77a. 78a.
Embla, 3a.	Frár, dvergr, 2b.
Ern, 66a.	Frekasteinn, 82a. 87a. 88b. 91b. 92.
Erpr, Atlason, 133a. 148b. 163b.	Freki, maðr, 68b.
Erpr, Jónakrsson, 160a. 164a. 165b.	Freki, Óðins úlfr, 29b.
Eyfura, 69b.	Freyja, 29a. 40a. 43. 47. 48a. 49. 67b.
Eyjólfur, Hundingsson, 84b. 91a.	142a.
Eylimi, 69b. 78b. 80b. 81a. 97b. 98a.	Freyr, 28b. 31b. 40a. 43b. 44. 58. 59b.
99a.	61. 70a.
Eymóðr, 136a.	Friant, 68a.
Eymundr, 68b.	Frigg, 5a. 6b. 22a. 27b. 40a. 42b. 43a.
Eyrgrjafa, 70b.	142a.
Fafnir 69b. 99a. 105b. 106a. 107b. 108-	Fridleifr, 166a.
112. 129a. 130a.	Frosti, dvergr, 2b.
Fallhófnir, hestr, 30b.	Fróða fríðr 84b.
Faðir, 64b.	Fróði, 68a. 69a. 166. 168.
Farmatýr, Óðinn, 32a.	Fulla, 27b.
Feima 64a.	Fúlnir, 63a.
Fengr, Óðinn, 106b.	Fandinn, dvergr, 2b.
Fenja, 166.	Gagnráðr, Óðinn, 22b. 23.
Fenrir, 4b. 26a. 44a.	Gandálfr, dvergr, 2b.
Fensalir, 5a.	Gangleri, Óðinn, 31b.
Fili, dvergr, 2b.	Garmr, hundr, 6a. 31b.
Fimafengr, 40a.	Gautr, Óðinn, 32b.
Fimbulþul, á, 30a.	Göll, 31a.
Finar, dvergr, 2b.	Gömul, á, 30a.
Finnakonongr, 72a.	Göndlir, Óðinn, 32a.
Fitjungr, 14a.	Göndul, 3b.
á Fivi, 135b.	Göpul, á, 30a.
Fjalarr, dvergr, 2b. 9a. 53a.	Gefjon, 42a.
Fjalarr, hani, 4b.	Geirmímir, 84b.
Fjölnir, Óðinn, 7a. 32a. 106b.	Geirmundr, 143b.
Fjölsviðr, Óðinn, 32a.	Geirniflungr, 147b.
Fjölvarr, 52a.	Geirrøðr, 27. 28a. 32.
Fjörgyn, (gen.-jar), 6b. 55a.	Geirkögul, 3b.
Fjörgynn (gen.-s) 42b.	Geirvimul, á, 30a.
Fjörn, á, 30a.	Geirölul, 31a.
Fjörnir, 146a.	Geitir, 98.
Fjötarlandr, 93a.	Gerðr, 59. 60a. 61. 70a.
Fjósnið, 63a.	Geri, úlfr, 29b.
Fljóð, 64a.	á Gimli, 7b.
Fólkvangr, 29a.	Ginandi, 69a.
Forseti, 29a.	Ginnarr, dvergr, 2b.
Frægr, dvergr, 2b.	Ginnungagap, 1a.

- Gipul, á, 30a.
 Gisl, bestr, 30b.
 Gjallarhorn, 6a.
 Gjálp, 70b.
 Gjöll, á, 30a.
 Gjúki, 69b. 99b. 101a. 102b. 103a. 111b.
     128b. 134a. 159b.
 Gjúki, Högnason, 133b.
 Gjukungar, 120b. 133b.
 Glæpsviðr, Óðinn, 32a.
 Glasilundr, 77b.
 Glauvör, 133b. 150b. 152.
 Gladr, hestr, 30b.
 Gladsheimr, 28b.
 Glær, hestr, 30b.
 Glitnir, 29a.
 Glói, dvergr, 2b.
 Gnátheiðr, 99a. 106a. 143b.
 Gnúpabellir, 6a.
 Gnúpalundr 86. 87a. 88a.
 Godþjóð, 3b. 128b. 161.
 Géinn, ormr, 30b.
 Gotnar, 101b. 147a. 160b. 163a. 165a.
 Gotneskr, 135b.
 Gotar, 125b.
 Grábakr, ormr, 30b.
 Grafvölluðr, ormr, 30b.
 Grafvitnir, 30b.
 Gramr, sverð, 106a. 110a.
 Grani, hestr, 74a. 87a. 98b. 99b. 104a.
     112b. 115a. 120b. 129a. 134b. 143a.
 Granmarr, 85a. 91a.
 Gráð, á, 30a.
 Greip, 70b.
 Gríðr, (tröllkona) 92b.
 Grimbildr, 101b. 103b. 135b. 136a. 137.
     142b. 156b.
 Grimnir, Óðinn, 28a. 32a.
 Grímr, Óðinn, 31b. 32a.
 Grímr, maðr, 69a.
 Gripir, Eylimason, 98-103.
 Grotti (Grotta), 166.
 Guðmundr, 86a. 91. 92.
 Guðrún, Gjukadóttir, 69b. 101b. 102b.
     103b. 112. 119b. 123. 125a. 129b. 130-
     140. 142b. 145a. 153b. 155. 156. 157.
     158. 159. 160-164.
- Gullinkambi, hani, 4b.
 Gullnir, 87a.
 Gullrond, 131a. 132b.
 Gulltoppr, bestr, 30b.
 Gullveig, 3b.
 Gunnir, spjót, 115a.
 Gunnarr, Gjúkason, 69b. 101b. 102. 103a.
     117b. 118a. 120. 121. 126. 133. 134b.
     136b. 142. 145-149. 150-156. 162a.
     163b.
 Gunnarr, 69a.
 Gunnarr (bróðir Borghildar), 97a.
 Gunnlöð, 9a. 16.
 Gunnr, 3b. 90a.
 Gunnþorin, á, 30a.
 Gunnþró, á, 30a.
 Guthormr, 69b. 103a. 119a. 125a. 134b.
 Gylf, 88a. 93b.
 Gyllir, bestr, 30b.
 Gýmir, jötunn, 44a. 58b. 59. 60a.
     70a.
 Gýmisgarðar, 59a.
 Gyrðr, 68b.
 Hábrók, 31b.
 Haddingi, 69a. 136b.
 Hægall, 89.
 Haki, 70a.
 Hákon, 135b.
 Hálfdan, 68b. 168b.
 Hálfr, 135b.
 Hallr, 64a.
 Hamall, 89a. 90a.
 Hamdir, Jónakrsson, 160. 161. 163-166.
 Hámundr, 97a.
 Hámundr, 97a.
 Hanarr, dvergr, 2b.
 Hár, Óðinn, 3b. 31b.
 Hár, dvergr, 2b.
 Haraldr Hilditóra, 69b.
 Harbarðr, Óðinn, 32a. 51-55.
 Hatafjörðr, 79a.
 Hati, úlfr, 31a.
 Hati, jötunn, 79. 80a.
 Hätun, 84a. 85b.
 Haugsþori, dvergr, 2b.
 Hávamál, 21b.
 Hávi, 21b. 16b.
 Hávarðr, Hundingsson, 84b.

- Höðbroddr, 85a. 86b. 87b. 91a. **92**.
 Höðr, 5a. 7a. 56b. **57**.
 Högnadóttir d. e. Sigrún, 84b.
 Högni, 88a.
 Högni, Gjúkason, 69b. 102a. 103a. 118b.
     121b. **133**. 134b. **135**. 136a. 139b.
     145–149. **150–156**. **160**.
 Höggstari, dvergr, 2b.
 Höldr, 64a.
 Höll, á, 30a.
 Hörlfr, **69**.
 Hösvir, 83a.
 Heðinu, Hjörvarðsson, 77a. **80b**. **81**. 82b.
 Heðinsey, 85a.
 Heiðdraupnir, 114b.
 Heiðr, 3b. 70a.
 Heiðrekr, 141a.
 Heiðrún, geit, 30a. 71b.
 Heimdallr, 1a. 4b. 6a. 29a. 44b. 48b.
     62a.
 Heinir, **100**. 101a. 102a.
 Heil, 5a. **30**. 56a. 154b.
 Helblindi, Óðinn, 31b.
 Helgi Haddingjaskaði, **78–82**.
 Helgi Hundingsbani, 83a–96b. 97a.
 Hemingr, 89a.
 Hepti, dvergr, 2b.
 Herborg, 130b.
 Herfjötur, 31a.
 Heri, dvergr, 2b.
 Herjaður, Óðinn, 22a. 67a.
 Herjann, Óðinn, 31b. 132a.
 Herkja, 139a. 140b.
 Hermóðr, 67a.
 Hersir, 65b.
 Herteitr, Óðinn, 32a.
 Hervarðr, Hundingsson, 91a.
 Hervör, alvit, 72a. 74a.
 Hildigunn, 68b.
 Hildólfr, **51b**.
 Hildr, 3b. 31a. 128b.
 Hilmibjörg, 29a.
 Himinvangar, 84a.
 Hindarfjall, 111b. 113a.
 Hjalli, **142**. **155**.
 Hjálmberti, Óðinn, 31a.
 Hjálmgunnarr, 113b. 128b.
- Hjalprekr, 104a. 106b. 107b.
 Hjördis, 69b. 97b. **98**.
 Hjörleifr, 85a.
 Hjörvarðr, 70a.
 Hjörvarðr, **72**. **78**. 79a. 80a. 81b. 82b.
 Hjörvarðr, Hundingsson, 84b. 91a.
 Hlaðguðr, svanbvit, 72a. 74a.
 Hlævangr, 2b.
 Hlōðvarðr, 79a.
 Hlōðver, 73b. 74a. 136b.
 Hlakk, 31a.
 Hlēbarðr, jötunn, **52b**.
 Hlēbjörg, 92b.
 Hlédik, 68a.
 Hleidr, 168a.
 Hlésry, 54a. 90a. 143b.
 Hlin, 6b.
 Hliðskjálf, 27b. 58a.
 Hljóðólfur, dvergr, 2b.
 Hlórriði, þárr, 36a. 37b. 38b. 39b.
     45. 47b. 48b. 50b.
 Hlödyn, jörð, 6b.
 Hlymsdalir, 128b.
 Hníflungr, 87b. 158a.
 Hníkarr, Óðinn, 32a. 106b. 107a.
 Hníkuðr, Óðinn, 32a.
 Hoddmimis holt, 26a.
 Hoddropnir, 114b.
 Hœnir, 3a. 7b. **104a**.
 Hornberi, dvergr, 2b.
 Hræselgr, 25a.
 Hraudungr, 27a. 69b.
 Hrónn, á, 30a.
 Hreiðmarr, 104a. **105**.
 Hreimur, 63a.
 Hrið, á, 30a.
 Hrimfaxi, hestr, 23a.
 Hrimgerðr, **79**. **80**.
 Hrimgrimeir, þurs, 61a.
 Hrimnir, 70a.
 Hrimþursar, 30b.
 Hringstaðir, 83b. 88b.
 Hringstöð, 84a.
 Hringr, 88a.
 Hrist, 31a.
 Hrerekr, slöngvanhangi, 69b.
 Hrudmarr, **78**. **79a**. 81b.

Hróðerglæð, 165a.
 Hróðvitnir, úlfr, 31a.
 Hrólfur, inn gamli, 69b.
 Hrollangi (Hrollangs synir), 93a.
 Hroptir, Óðinn, 7a. 28b. 44b. 114b.
 Hroptatýr, Óðinn, 20b. 32b.
 Hrossþjófr, 70a.
 Hrotti, sverð, 112b.
 Hrungnir, jötunn, 37b. 46a. 52a. 167a.
 Hrymr, 6a.
 Huginn, hrafn, 29b.
 Hulumlungr, 77a.
 Húnaland, 130b. 141b.
 Húnar, 135b. **145.** **146.** **148.**
 Hundingr, 84a. 89a. **90.** 94a. 97b. 98a.
 Hundland, 89a.
 Húnkonningar, **160b.**
 Húnmörk, 146b.
 Húnskr, 117a. 136b.
 Hvæðan, 70a.
 Hvergelmir, 30a.
 Hýmir, 36b. **37.** **38.** **39.** 43b.
 Hymlingr, 77a.
 Hyndla, **67.**
 Idavöllr, 1b. 7a.
 Iði, 167a.
 Iðmnandr, **77.**
 Iðunn, 40a. 42a.
 Ifing, á, 23a.
 Imdr, 70b.
 Íms fadír, Vafþrúðnir, 22a.
 Ingunar Freyr, 41a.
 Innsteinn, 67b. **68.**
 Ísólfur, 69a.
 Ísungr, 85a.
 Ívaldi, 31b.
 Ívarr, viðslæmi, 70a.
 Jafnhár, Óðinn, 32a.
 Jáikr, Óðinn, **32.**
 Jarl, dvergr, 2b.
 Jarizleifr, 136a.
 Jarissknr, 136a.
 Jarl, 85a. 68a.
 Járnaxa, 70b.
 Járnskjöldr, 69a.
 Járvíðr, 4b.
 Jörmungandr, 6a.

Jörmunrekr, 69b. 123b. **160.** 163a. **165.**
 Jöruvellir, 2b.
 Jössarr, 69a.
 Jötunheimar 47b. 58a. 59a. 61b.
 Jód, 66a.
 Jónakr, 123a. **160.** 161b.
 Kára, 96b.
 Kári, 69a.
 Karl, 64a.
 Körmt, á, 30a.
 Kefisir, 63a.
 Ketill, Klyps arfpegi, 69a.
 Kili, dvergr, 2b.
 Kjalarr, Óðinn, 32a.
 Kjárr, 72a. 74a. 145b.
 Kleggi, 63a.
Klúr, 63a.
 Klyppr, 69a.
 Knefróðr, Knefrudr, 133a. 145a.
 Kölga (bylgja), 85b.
 Konr, **66.**
 Kostbera, 133b. 150b.
 Kumba, 63a.
 Kundr, 66a.
 Læráðr, 30a.
 Langbarðr, 136a.
 Laufey, 45a. 48b. 49a.
 Löðver, 72a.
 Leggjaidi, 63a.
 Leiptr, á, 30a.
 Léttfeti, hesir, 30b.
 Líf, 26a.
Lífprensir, 26a.
 Limafjörðr, 150a.
 Litr, dvergr, 2b.
 Loddfafnir, 16b. **17.** **18.** **21a.**
 Lodiðr, 80a.
 Lóðurr, 3a.
 Lofarr, 2b. 3a.
 Loftheiðr, 105b.
 Logafjöll, **81.** 91a.
 Loki, 5a. 6a. 39b. **40.** **41.** **42.** **43.** **47.**
48. **49.** 70b.
 Loptr, Loki, 41a. 42a. 71a.
 Lútr, 63a.
 Lyngheiðr, 105b.

Lyngvi, Hundingsson, 107b.
 Magni, 26b. 51b.
 Már, 69a.
 Móðþrasir, 26b.
 Meili, 51b.
 Melnir, bestr, 88a.
 Menja, 122a. **166.**
 Mimír, 3b. 6a.
 Mímr, 5b. 114b.
 Mist, 31a. 87b.
 Miðgardr 53a. **68;** Miðgarðsormr, 6b.
 Miðvitnir, 32a.
 Mjöllnir, 26b. 39b. 45b. 46a. 50a.
 Mjöðvitnir, dvergr, 2a.
 Móinn, dvergr, 2b.
 Móinn, ormr, 30b.
 Móinsheimar, 87b. 92b.
 Móðsognir (Mótsognir). dvergr, 2a.
 Móði, 26b. 39a.
 Móðir, 64b. 65a.
 Mornaland, 141a.
 Mundilföri, 24a.
 Muninn, hrafn, 29b.
 Muspell, 6a. 44a.
 Mylnir, bestr, 88a.
 Myrkviðr, 44a. 88a. **145.** 156a.
 Mýsingr, 166a.
 Nabbi, dvergr, 67b.
 Naglfar, skip, 6a.
 Náinn, dvergr, 2a.
 Náli, dvergr, 2b.
 Nanna, 69a.
 Nár, dvergr, 2a. **6.**
 Narfi, Lokason, 46b.
 Nari, Lokason, 46b.
 Náströnd, 5b.
 Nauð, ruin, 114a.
 Nökkvi, 69a.
 Nönn, á, 30a.
 Nörvi, 24a. 35a.
 Not, á, 30a.
 Niðafjöll, 5a. 7b.
 Niðbógr, 5b. 7b. 30b. 31a.
 Niði, dvergr, 2a.
 Niðjungr, 66a.
 Niðr, 66a.
 Niðuðr, **22.** **23.** **24.** **25.** **26.**

Niðhel, 25b. 56a.
 Niðungar, 126b. **133.** 146a. **147.** **154.**
 Nipingr, dvergr, 2a.
 Njarar (Njarradröttina), **23.** 75b.
 Njörðr, 25a. 29a. 31b. 40a. 43b. **49a.**
 58a. 61b.
 Nótatún, 29a. 49a.
 Noregr, 80b. 81a.
 Nori, dvergr, 2a.
 Norðri, dvergr, 2a.
 Nýi, dvergr, 2a.
 Nýrðr, dvergr, 2b.
 Nyt, á, 30a.
 Oddrún, 122b. 133b. **141—144.**
 Óðinn, 3. 4a. 5a. 6. 15b. **19.** **22.** 25b.
 26b. 27b. 28b. 29b. 31b. 32b. 38a. 39b.
 40a. **41a.** **49a.** 50b. 51b. 53a. 55b.
56. **57.** 60a. 71a. 84a. **93.** 94a. 95a.
96. 104a. 105a. **113.** 129a.
 Óðr, 4a.
 Óðrærir, 19a.
 Egir, 31b. 36a. 39b. 40. 41b. 42a. 43a.
 46b. 86a.
 Ofnir, ormr, 30b.
 Ofnir, Óðinn, 32b.
 Óinn, dvergr, 104b.
 Ókolnir, 5b.
 Ómi, Óðinn, 32a.
 Orkningr, 152b.
 Óski, Óðinn, 32a.
 Óskopnir, 109a.
 Otr, 104a. 105b.
 Óttarr, Innsteinason, 67b. **68.** **69.** 70a.
 71b. 72b.
 Petlandsfjörðr, 166a.
 Ráðbarðr, 70a.
 Ráðgrid, **31a.**
 Ráðseyjarsund, 51b.
 Ráðsviðr, dvergr, 2b.
 Rán, 79b. 86a. 104b.
 Randgrid, 31a.
 Randver, 70a.
 Randver, 160a.
 Ratatoskr, 30b.
 Rati, 16a.
 Ræfill (Ræflis bestar/skip), 106b.
 Rógnir, 114b.

- Róðulsfjöll, 82b.
 Róðulsvellir, 78a.
 Reginleif, 31a.
 Reginn, dvergr, 2b.
 Reginn Hreiðmarsson, 99a. 104a. 105b.
^{106.} 107b. 108a. 109b. **110.** **111.**
 Reifnir, 69a.
 Rennandi, á, 30a.
 Riðill, sverð, 110a.
 Rigr, **62.** 63b. **65.** 66b.
 Rio, 30a. 74a. 106a. 118b. 126a.
^{147a.}
 Rindr, 57a
 Ristill, 64a.
 Róghéimr, 82b.
 Saðr, Óðinn, 32a.
 Sæfari, 68a.
 Sæhrimnir, 29b.
 Sæmorn, á, 78a.
 Særeiðr, 77a.
 Sevarstaðr, **74.**
 Saga, 28b.
 Ságunes, 87a.
 Selgofnir, 96b.
 Sámsey, 42b.
 Sanngestall, Óðinn, 32a.
 Saxi, 139b.
 Sókkmimir, jötunn, 32a.
 Sókkvabekkr, 28b.
 Sórlí, 160a. **164a.**
 Seggr, 64a.
 Sevalfjöll, 92b. 93a. 94a.
 Sif, 40a, 36a. 37b. 39a.
 Sigarr, 81b. 135b.
 Sigars hólmr, 78b.
 Sigarsvöllr, 81b. Sigarsvellir 81b. 83b.
 Sigfödr, Óðinn, 6b. 32a. 45b.
 Siggeirr, 87a. 135b.
 Sigmundr, Völsungson, 67a. 63b. 69a. 97a.
^{108b.} 135b.
 Sigrún, Högnadóttir, 86a. 88b. 90a. 91a.
^{93a.} 94b. **95.** **96.**
 Sigtryggr, 68b.
 Sigtýr, Óðinn, 148a.
 Sigdrif, Sigdrifa, 112a. **113.** **114.**
 Sigrlinn, **72.** 78a. 81b.
 Sigurðr, Sigmundarsoo, 69b. 97b. **98.** **129.**
- 130.** **131.** **133.** **134.** **135.** 137a. **142.**
^{159a.} 160b. 161a. 162a. 163b.
 Sigyn, 5a. 46b.
 Silfrintoppr, hestr, 30b.
 Sindri, 5a.
 Sinfjölli, 84a. 86a. 87b. 92a. **97.**
 Sinir, hestr, 30b.
 Sinrjóð, 77a.
 Sið, á, 30a.
 Siðgrani, Óðinn, 33a.
 Siðhötr, Óðinn, 32a.
 Siðskeggr, Óðion 32a.
 Skáði, 29a. 40a. 44b. 45a. 46b. 58a. 60a.
 Skafðr, dvergr, 2b.
 Skataluodr, 129a.
 Skégnl, 3b, 31a.
 Sköll, úlfr, **31a.**
 Skeggöld, 31a.
 Skeiðbrimir, hestr, 30b.
 Skekkill, 69a.
 Skilfingr, Óðinn, 32b.
 Skilfugur, **68.**
 Skinfaxi, hestr, 23a.
 Skirvir, dvergr, 2b.
 Skirmir, 58b. **59.** 60a. 61b.
 Skíðhladoir, skip, 31b.
 Skjöldungar, **68.**
 Skrýmir, 46a.
 Skuld, **3.**
 Skúrhildr, 69a.
 Slagfödr, 72a. 73a.
 Sleipoir, hestr, 31b. 56a. 70b. 115a.
 Slið, á, 30a. -
 Sliðr, á, 5a.
 Smiðr, 64a.
 Snævarr, Högnasoo, 133b. 152b.
 Snæfjöll, 83b.
 Snör, 64a.
 Snót, 64a.
 Sørkin, á, 30a.
 Solarr, Högnason, 133b. 152b.
 Solfjöll, 83b.
 Sólheimar, 87b.
 Soor, 66a.
 Sparinshéðr, 88a.
 Sporvinir, hestr, 88a.
 Sprakki, 64a.

Sprund, 64a.	Úlfssjár, 72a.
Stafnsnes, 85a.	Ulr, 28b. 31b. 148a.
Starkaðr, 91a. 92b.	Unavágar, 86a.
Strönd, á, 30a.	Urðr, 3a.
Styrkleifar, 92b.	Urðarbrunnar, 3a. 16b.
Sudri, dvergr, 2a.	Úðr, Óðinn, 31b.
Sudrmenu, Sunnien, 139b.	Váluðr, Óðinn, 32b.
Surli, Surtr, 6a. 23b. 26b. 109a.	Vafþrúðnir, 22-28 .
Suttungr, 16 . 35b. 61a.	Vakr, Óðinn, 32b.
Sváfa, 68b.	Valaskjálf, 28b.
Sváaland, 78a.	Valbjörg, 137b.
Svávar (Svávakonung), 78a.	Valdarr, 136a.
Svafnir, ormr, 30b.	Valfödr, 1a. 3b. 4b. 32a.
Svafnir, Óðinn, 32b.	Valgrind, 29b.
Svafnir, konungr, 77a. 78a.	Valhöll, 5a. 28b. 29b. 67a. 94a.
Svalinn, 31a.	Vali, áss, 26b. 70a.
Svanhildr, 122b. 133a. 160a. 161 . 163a.	Vali, Lokason, 5a.
Svanhvít, 72 . 73a.	Valland, 53a. 72a. 128a.
Svanni, 64a.	Valneskr, 137b.
Svanr, enn rnuði, 68a.	Valtamr, 56b.
Svarangr, 53b.	Ván, á, 30a.
Svarinshaugr, 86a. 91a.	Vanabaimr, 25b.
Svarri, 64a.	Vandilsvé, 94a.
Svarthófdi, 70b.	Vaningi, Freyr, 61b.
Svásuðr, 24a.	Vár, 50a.
Sváva, Eylimaddóttir, 78b. 79a. 80b. 81 . 82 .	Varinsey, 86b.
Svndílfari, 70b.	Varinsfjórðr, 85b.
Svöl, á, 30a.	Varinsvík, 80a.
Svegjuðr, hestr, 87b.	Völsungr, 69b. 88a. 89a. 106b.
Sveinn, 66a.	Völundr, 72-76 .
Sviðurr, Óðinn, 32a.	Vönd, á, 30a.
Sviort, dvergr, 2b.	Vé, 42b.
Svipall, Óðinn, 32a.	Vegsvinn, á, 30a.
Svipuðr, bestr, 87b.	Vegtumr, Óðinn, 56b. 57b.
Sviðrir, Óðinn, 32a .	Veigr, dvergr, 2b.
Svíþjóð, 72a. 167b.	Véorr, 6b. 32 . 38a .
Sylgn, á, 30a.	Verðandi, 3a.
Tótrughypja, 63b.	Verland, 55a.
Tindr, 69a.	Vestri, dvergr, 2a.
Trónubeyina, 63b.	Við, á, 30a.
Trónueyri, 85b.	Viðarr, 6b. 26b. 29a. 40a. 41 .
Týr, 36a. 39a. 40a. 43b. 44a. 114a.	Viðólfur, 70b.
Tyrflingr, 69a.	Viðrir, Óðinn, 42b . 84b.
Úlfdalir, 72a. 73a. 74a.	Viðurr, 32a.
Úlfr, 68a.	Víf, 64a.
Úlfr, 69a.	Vigblær, hestr, 94a.
Úlfrún, 70b.	Vígðalir, 94a.

- Vigríðr, 23b.
 Vilbjörg, 31b.
 Vili, dvergr, 2b.
 Vili, 42b.
 Vilmeiðr, 70b.
 Vilmundr, 141.
 Vin, á, 30a.
 Vina, á, 30a.
 Vinbjörg, 137b.
 Vindálfur, dvergr, 2b.
 Vindsvalr, 24a.
 Vingi, 133a. 150a. 152b. 153.
 Vingskornir, hestr, 112a.
 Vingþórr, 33. 47a.
 Virvir, dvergr, 2b.
 Vitr, dvergr, 2b.
 Ýdalir, 28b.
 Yggdrasill, 3a. 6a. 30b. 31.
 Yggr, Óðinn, 22a. 32b. 36a. 112a.
 Ylängar, 68. 83b. 86b. 88a. 89a.
 Ylgr, á, 30a.
 Ýmir, 1a. 23b. 24b. 31a. 70b.
 Ynglingar, 68b.
 Yngvi, dvergr, 2b.
 Yngvi, maðr, 88. 106a.
 Yrsa, 168b.
 Ysja, 63a.
 þakráðr, 76b.
 þóll, á, 30a.
 þegn, 64a.
 þekkr, dvergr, 2b.
- þekkr, Óðinn, 31b.
 þjálfi, 54a.
 þjassi, 28b. 45a. 52b. 70a. 167a.
 þjóðmarr, 139a.
 þjóðnuma, á, 30a.
 þjóðrekr, 134a. 139.
 þjóðreyrir, dvergr, 20b.
 þjóðvitnir, 29b.
 polley, 80a.
 þórt, 4a. 28b. 30a. 38b. 40a. 45b. 46a.
 47b. 48b. 51. 52. 53. 54. 55.
 þóra, drengjamóðir, 68b.
 þóra, Hákonardóttir, 133b.
 þorinn, dvergr, 2b.
 þórir, 69a.
 þórsnes, 87a.
 þráinn, dvergr, 2b.
 þróði, Óðinn, 31b.
 þróðr, dvergr, 2b.
 þróðr, Óðinn, 32a.
 þrúðgelmir, jötunn, 24b.
 þrúðheimr, 28a.
 þrymheimr, 28b.
 þrymr, 47b. 48a. 49. 50.
 þrell, 62b. 63a.
 þund, á, 29b.
 þundr, Óðinn, 19b. 31b.
 þurs, rín, 61a.
 þýðverskr, 127b.
 þyn, á, 30a.
 þyr, 63a.

In d h o l d.

	Side.		Side.
V öluspá	1.	Sigurðarkviða I (Gripisspá)	98.
Hávamál	8.	Sigurðarkviða II	104.
Vafþrúðnismál	22.	Fafnismál	108.
Grimnisnál	27.	Sigrdrísumál	113.
Alvissmál	33.	Sigurðarkviða III	117.
Hymiskviða	36.	Brynhildarkviðu brot	125.
Œgisdrékka eða Lokasenna	40.	Helreid Brynhildar	128.
Hamarsheimt (þrymskviða)	47.	Guðrúnarkviða I	130.
Harbardsljóð	51.	Dráp Niðunga	133.
Baldes draumar (Vegtamskviða)	56.	Guðrúnarkviða II	134.
Skirnismál	58.	Guðrúnarkviða III	139.
Rígsmál	62.	Oddrúnargrátr	141.
Hyndluljóð	67.	Atlakviða	145.
Völundarkviða	72.	Atlamál	150.
Helgakviða Hjörvarðssonar	77.	Guðrúnarhvöt	160.
Helgakviða Hundingsbana I	83.	Hamðismál	163.
Helgakviða Hundingsbana II	89.	Grottasöngr	166.
Sinfjötlalok	97.		

Viðbætir.

Grógeldr	169.	Hrafnagaldr Óðins	175.
Fjölvinnsmál	171.	Sólarljóð	178.

Trykfeil.

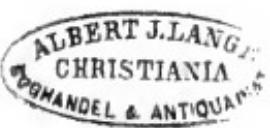
<i>Side</i>	<i>Linje</i>	<i>staar</i>	<i>læs</i>
XVII	20	Haanden i	Haanden
3a	18	Lodurr	Lödurr
4b	6	fossi	forsi
24a	23	Dellingr	Dellingr
26a	40	hamingjur	hamingjur
28a	30	gotna	Gotna
— b	2	riufask	rjufask
39b	12	Veifði	veifði
50a	18	várar	Várar
55b	13	sköttingu	sköttingu
56a	1	váro	váru
60a	24	Anauð	Anauð
62b	26	vel at dafna	vel dafna
67a	8	ves	vens
72b	1	Ottari	Ottari
78a	27	hafði	hafði
120a	7	hón	hon
123a	20	Oört	Oört
145		143	145
161b	8	niflungum	Niflungum
165b	32	gotna	Gotna
174b	1	pé	pér
187a	17	Eggþær	Eggþér
192a	33	A	B
—	34	R	A
<i>i nogle Exemplarer:</i>			
65a	34	ind	lind
152b	1	til bekjkja sinna	til bekkjja sinna;

Tillæg til Anmærkningerne:

*Pag. 5b Lin. 30 og 31 grundir gjalla, gifr fljúgandi, findes kun i A, men mangler
 — 39a — 1 ið friða, saal. R; men A har; hin friða, heilken sidste Lersemaade
 burde været optaget i Texten.*

J. O. ac

University Library

